

ЖИВОТ, СВЕТИНА И СИЛА

„Отче наш“

Имате ли загадена тема? (*Имаме темата „Най-добрият метод за възпитание“.* Прочете се темата.)

Изпейте една песен.

„Махар Бену Аба“

Мислите ли, че като се дадат равни условия на хората, че те ще станат добри? Мислите ли, че ако се дадат на хората равни, еднакви, условия, че хората ще станат по-добри? Ако едно перце падне на гърба, ще ти причини ли някаква вреда? От колкото и високо да падне перото на гърба, нищо няма да ти причини. Но ако падне една тежест, някаква топка, тя трябва да се спре. Рибите нямат ли еднакви условия? Всички в чистата вода живеят. Някои са по-големи, някои са по-малки. Не се гъвчат, но те се гълтат цели, тъй щото по-големите гълтат по-малките, по-малките – още по-малките. Като хванете някога една риба, ще намерите няколко вътре. Птиците хвъркат в същия въздух, имат еднакви условия, но и между тях има противоречия.

Често забелязваме: като си удари някой крака някъде о някой предмет, така кипне, че удари още по-силно. Защо втори път рита? Мисли, като ритне, какво ще направи. При сегашните условия трябва да намерим противоречията, в които се намираме. Някой път се намират в самите вас. Да оставим външните, но когато се явяват вътре противоречията, в самия човек, откъде произтичат? Аз съм гледал, някой облича ризата, не може да я облече. Дръпне, съдере я. Или върви, закачи си палтото някъде. Не се спира, не се върне да го

Издателският екип изказва благодарност на всички, които с цената на лишения, граничеци с героизъм, запазиха за поколенията безценното Слово на Учителя. Благодарим на стенографките Паша Теодорова (1888–1972), Савка Керемидчиева (1901–1945), Елена Андреева (1899–1990) и на съхранявалите го през годините българи.

Да бъде благословен самоотверженият им труд.

откачи, но гръпне палтото и го скъса. Сега по пътя има телени мрежи, закачило се някъде, върни се. Той започва да хука кой направил телената мрежа. Действително [туй] е един от факторите – ако улицата беше широка, не щеше да се скъса палтото. Но когато вие дойдете в противоречие със себе си, къде е причината?

Някой път вие сте забравили предмета, не може да помните. Не се нахвърляте върху себе си, но върху майка си и баща си, че не са ви дали хубава памет. Как другите са даровити? Нахвърлите се върху Господа, че не ви дал памет. Вземете в съвременното радио – имаме едно колело, с което отваряте радиото да говори. Другото колело е така направено, че като се върти, хващат се разните станции, където говорят. И друго едно колело – то предава тона по-мек. Сега някой път, ако забравите да завъртите това колело, не може да хванеш нито една станция. Като отвориш първото, веднага има една светлина, радиото има око. Ако забравите да движите второто колело, не можете да хванете никоя станция.

Вие как си обяснявате, че някои хора са паметливи? Изобщо паметта не спада към обективния ум, към природния ум. Паметта спада към духовния свят, тя е нещо духовно. Занимава се със сериозна работа. Паметта се занимава с повести, разкази, какво е станало по света. Тя го хроникира, синтезира събраните неща. Паметливите хора, те се познават. Вие как познавате, че хората са богати? Най-първо, как познавате дали един човек е материално богат, дали телесно е богат? Аз наричам един човек богат, когато тялото му е богато (защото има [и] сиромашко тяло), когато има гърди добре устроени, благоутробие добре устроено, глава добре устроена. Богатия човек – апартаментът му е хубав. Гледаш някой бедняк – лицето хлътноло, очите хлътноли, ушите изтънели, мускулите му слаби, стомахът хлътнол навътре, гърдите навътре. Като го погледнете, като го съблечете, ребрата му се четат. Бутнеш пулса, и той не върви, както трябва, прескача. Ако сте лекар, ще кажете, че той е болен, има някаква болест. Да допуснем сега, че баща му или майка

му са били болни. По закона на наследствеността и той е наследил. Някой път баща му е здрав и майка му здрава, а той е болен. Основната причина се крие вътре в самия човек.

Имаме, най-първо, свещените книги, дето е казано, че Бог създаде човека по образ и подобие Свое. Някой път казват, че човек е създал нещо. Да допуснем, че човек е създал войната. Съвършена ли е войната? Човек е създал науката. Но тази наука, която създал, върви ли по правия път? Човек е създал и религията, но религията върви ли по правия път? Старите религии са принасяли жертвоприношение човека. Хванат живия човек, за да угодят на боговете, принесат го в жертва. Като умре мъжът, хванат жената, и нея заровят с мъжа, не трябва да остава тя. Доиде ви някой гост – в миналото го правехте – хванете някоя кокошка в курника или някое агне, заколите го, одерете го, пригответе, опечете агнето, угощавате вашия приятел.

Казвам, трябва да се върне човек. Докато вие не се върнете, да намерите причината къде се крие, не можете да постъпите правилно. Мислите ли, ако ви дадат хубав тебешир, можете да пишете? Или ако ви дадат хубаво златно перо, [че] може да пишете? За да пише човек, той трябва да е роден писател. В този живот художник не можеш да станеш. Казват: „Човек може да стане каквото и да е.“ Художник не можеш да станеш, музикант не можеш да станеш, пък поп не можеш да станеш, пък и учител не можеш да станеш, ако не си роден [за това]. Една овца, като рече да възпитава едно агне, как ще го възпита? Овцата, като роди едно агне, тя му предава всичките качества, няма да го възпитава. Никога овцата не вика децата си, да им дава наставления, морал, че тъй трябва да пасете. Всяко агне вече знае как да пасе. Младото орле, като го измъти майка му, като го отхрани, майката казва на малкото орле: „Ще гледаш, каквото аз правя, и ти ще го правиш.“ То наблюдава какво прави майка му, хваща птичката и я изяде. То прави, каквото майка му прави и каквото баща му прави.

Сега казваме: да възпитаваме един човек. Какво ще го

възпитаваш. В християнската епоха как възпитават хората? Колко са възпитани? Светът е възпитан, и в сравнение с методите, [които] са изопачени толкоз, енергията, която отишла напразно – постиженията са много малки. Казват: „От три бука три времена направил.“ От всеки един бук – по едно времено. Детето да гледа какво прави учителят. Детето да гледа какво прави майка му и баща му. Детето ще стане като баща си в някои неща. Отидеш ти при някой голям певец. Учителят преподава. Ти ще започнеш да пееш. Ще има едно различие в пеенето. Гълъбът живее при същите условия, славеите живеят при същите условия и много други птици, но всички не пеят. Кой научи славея, канарчето да пеят така хубаво? Те се научиха да пеят, пък другите не пеят. Запример гаргата, и тя пее. Откъде се е научил славеят да пее? Много мъчни въпроси са. Няма да ги научим, да [ги] разрешим. Но че се е научил да пее, е вярно. Мисля, че в Германия има някъде дружество, работят за възпитанието на канарчетата. Хората успели от тях да изкарат алт и сопран, и тенор. Понеже имат развит слух, турят [ги] при хубав певец и той като пее, те слушат. Малките канарчета се научават да пеят.

Тогава имаме един факт. Имам линията АВ. Тя показва една вълна. Като се измерва главата на един лъв, тя е широка. Във всички месоядни животни главата е широка. Във всички тревопасни животни главата е тясна. [У] Всичките хора, които обичат да ядат месо, главата е широка, имат това, животинското. Сега в какво седи [въпросът]? Ако една овца пасе трева, главата ѝ става продълговата, не става широка. Къде ще търсите причините? Понеже, като нападнат, животните се борят, правят едно усилие. Види се, усилието, което правят, след като хванат противника, жертвата, която трябва да ядат, е хубаво. Някакво усилие, което прави, разширява главата [му]. Овцата, която пасе трева, не прави никакво съпро-

тивление, тревата доброволно се дава. Тогава главата расте повече на дължина. У месоядците, дето има борба, главата расте на широчина. Това сега е факт. Като се измерват главите, се вижда, че у месоядците е широка, в тревопасните е тясна, продълговата. И овцата е била поставена при същите условия, и вълкът е бил поставен при същите условия. Кое е дало повод на вълка да яде овцете? Най-после, кое заставило човека и той да яде месо? Казват, че ледената епоха е станала причина да се яде месото, да стане храна на хората – като нямало никакви плодове, човек търсил храна и бил принуден да се храни с месо. Но туй не обяснява.

Ако вземете Библията – хората излязоха от рая. Имали са много добри условия, и виждаме, че един от синовете на Адама закла едно агне и го принесе в жертва на боговете. Откъде му дойде наум, че трябва да се принася в жертва на боговете? Каин, който беше земеделец, той взел от житото и го принесе в жертва – изгорил го. Единият принесъл агне, другият – жито. Откъде им дошло наум, че трябва да се принася жертва? Хроникурал се този факт. Единият брат вижда, че неговата жертва е приета и претрепва брата си. Как тъй неговата жертва да не се приеме? Откъде дошло наум на Каина да убие брата си?

Сега по някой път вие сте много миролюбиви хора. Миролюбиви сте, отстъпвате. Някой път, като излезете вън от себе си, ударите човека. Откъде се е явило у вас това желание? Защо не може до края да издържите? Вие минавате за търпеливи, но наблюдавали ли сте се някой път? Говорите с някого и мускулите на устата му треперят? Хората в света са по-искрени, казва: „Махни се, ще ме натовариш с някаква беля. Махни се, ще те убия.“ Като започнат да се мъргат отстрани устните, ще направи някоя беля, казва: „Махни се, защото ще стане нещо.“ Тогава същият закон вече може да се обясни. В тия, долните, центрове се образува достатъчно електричество – започва да безпокои човека. Тази енергия се събира, трябва да излезе през ръцете.

Месоядните животни са турени като регулатори, да

регулират тревопасните животни, понеже те, като се намират в благоприятни условия, започват да се размножават много. Провидението, за да избави земята, понеже те биха се размножили толкова много, че щеше да се създаде друго противоречие, създали са се месоядните животни, за да регулират да не се размножават. Цяла Европа била застрашена от термитите и за да се избави съвременната култура от термитите, оста се отклонила на двацет и три грауса и те са отишли на екватора. Избавили се от тях. Знаете какво правят тия термити – като влязат в една къща, изпоядат всичко дървено, всички дървени предмети отвътре ги изядат.

Сега нека си дадем отчет. Културният човек, който има десет или сто, или двеста милиона – отлично е това желание. Но защо му са двеста милиона долара? На един човек според вас колко му трябва, за да живее? Аз турям най-много по хиляда долара по американски. Хиляда долара на месец (хайде да турим по сто долара по български), значи дванайсет хиляди долара на годината. Дванайсет хиляди долара той не може да изяде, защо му са двеста хиляди долара? Той мисли, че след като умре, тия пари ще останат за синовете, на внуците, да имат с какво да се изхранват. То е онова състояние, че хората мислят, че при богатството могат да бъдат щастливи.

Потребно е човек да има едно отлично тяло. Здравото тяло е богатство. Аз считам здравето богатство. Болестта е сиромашия. Никой не иска да бъде беден, но да бъде богат. Болестта е един метод, един начин за изправление, за да опазваш своето здраве. Че богат трябва да бъде човек, но богатството трябва да бъде еднакво разпределено, трябва да бъде пропорционално. Човек трябва да бъде еднакво богат по ум, но трябва да има здрав ум, не болен ум. Да има здрави чувства, не болни чувства. Той трябва да има и здрави постъпки, а не болни постъпки.

Вземете всичките хора, ако [се] измерват антропологически, благоутробието му и гърдите [трябва] да са еднакви. На някои благоутробието по-развито – обичат яденето и

пиенето, обича да яде и пие. Този, на когото стомахът е хлътнал, туй чувство е слабо развито. После, ако измервате хората дали са здрави, измерете широчината на неговия нос. От широчината на носа зависи неговото здраве. Носът показва дали дихателните органи са добре развити. А пък очите на човека показват в какво състояние се намира неговият мозък. Очите показват състоянието на мозъка. Хубавите уши показват състоянието на дихателната система. Като се изследва човешкото ухо, горната част на ухото показва какво е състоянието на мозъка. Тази линия, горната част на ухото, показва какво е състоянието на мозъка, средната част на линията на ухото показва какво е състоянието на гробовите и долната част на линията на ухото показва какво е състоянието на цялото тяло – на мускулите, на костите. Тези работи са специални. Онези, които изучават... Вие не знаете. Това са идеи верни. Когато средната част на ухото е издигната, показва активност. За да се види дали един човек е здрав, зависи как е устроено ухото. Дебелината и тънкотото ухо, и те имат значение. Но да оставим тия подробности. Не се безпокойте какви са вашите уши.

Веднъж на един лекар казвам: „Вие, лекарите, трябва да тупате гърдите на един човек, за да познаете дали е здрав. Прав е този метод, но е непрактичен. По вашите методи трябва да съблечете човека, да си турите ухото на гърдите и да слушате, когато човек диша, да видите дали човек диша хубаво, дали е здрав, или не. Аз ще измеря само широчината на носа. Носът показва, няма какво да го преслушвам.“ Казва: „Как може това?“ Рекох: „Ще направим един опит. Вие ще изследвате един човек по вашето, няма да ми казвате дали е болен, или здрав. Аз ще взема също да го изследвам.“ Избрах един здравеняк, носът има четири и половина – пет сантиметра. Казвам: „Този човек има здрави гърди.“ Той си тури ухото, изследва, казва: „Здрав е.“ Казва: „Кажу ми как го позна?“ Не само тази широчина на носа да е четири-пет сантиметра, но зависи какви са кривите линии на носа и целият нос как е построен. Носът на един здрав човек е

другояче построен, на болния човек [е] другояче устроен. Трябва едно око будно, за да види. Винаги тия линии на здравите хора са много красиви.

Всякога красивите линии, където и да са, на главата ли... са здравословни. Всякога начупените линии, кривите линии се отразяват върху почерка на един човек. Когато човек пише, че в почерка няма гладки линии, че писмото образува една крива линия, показва болно състояние на чувствата. Когато пише здрав човек, почеркът е много равномерен. Даже като пише някой, може да познаеш дали е болен, или не. Като пишете сами, можете да се наблюдавате. Когато сте болни, пишете, и когато сте здрави, пишете – ще видите каква е разликата. Ако ще изучавате човешкия характер: когато ще се разгневите, пишете, когато имате хубаво разположение, пак пишете. Ще имате почерци. Когато мислите някой път много хубаво, пък някой път когато не мислите – напишете, да видите как се различават почерците на човека в разните състояния. Колкото линиите на почерка на човека са по-красиви, толкова характерът е по-добър.

Та какъв беше сега предметът? Отде започнахме ние? Когато говорим за любовта, аз разбирам – става една правилна смяна между светлина, топлина и сила в природата. Докато съвременните хора не се научат, този метод е скрит. Съвременните хора не знаят как става тази смяна. Има една смяна между светлината, топлината и силата. Всяка сила има разумно отношение, тъй както в музиката. Злото в света е произлязло от неправилната смяна на светлината с топлина и сила в природата. Ако в ума ти съществува по-голяма светлина, при сегашното органическо развитие, ако има по-голяма светлина, отколкото трябва, ние ставаме сухи. Ако има по-голяма топлина, ние ставаме влажни. Пък ако има повече сила, отколкото трябва, ние сме страхливи, крехки.

Във всяка една мисъл, във всички чувства светлината влиза като един елемент. В строежа на една мисъл, на чувствата топлината влиза като елемент. В строежа на мисли-

те и чувствата силата влиза като елемент. Във всяка една мисъл влизат и трите. Ако чувствата не са съразмерно построени с тия елементи и мислите не са така построени, и постъпките не са построени, този човек не е добре организиран. Тогава аз правя една аналогия: наричам материалистите хора на въглерода, наричам духовните хора хора на водорода, културните хора са хора на въздуха, на кислорода. После в умственото развитие на човека важна роля играе азотът. Четири елемента има, които играят важна роля. Когато преобладава въглеродът, ти си материалист. Когато преобладава водородът, ти си влажен. Дето има повече вода, растителността е развита. Духовните хора са ония, на които работите са много добре уредени.

Най-първо, един духовен човек, той не е роб да работи. Духовните хора вярват. Виждат онези религиозни хора – само се молят, много малко работят. Онези, материалистите, по тринайсет-петнайсет часа работят, а пък религиозният, като работи един-два часа, казва: „Добър е Господ.“ Като работи много, ще се осакати човек. Ако е артист материалист, играе едно действие, второ, трето, иска много да играе. Ако артистът е духовен, като играе едно действие, казва: „Стига толкова.“ Ако е цигулар, пак няма да свири много. Десет-петнайсет минути като свири, казва: „Онези, които искат да се прочуют, по шест, седем, осем часа да свирят като Паганини.“ Един цигулар защо осем часа трябва да свири? Осем часа да свири е много работа. Много са амбициозни музикантите и много трудолюбиви. Онези музиканти, които по осем часа работят, те работят без любов. Тях са ги заставащи условията, те не работят от любов за музиката. Понеже искат да се прочуют, да печелят пари, свирят. Не вземат музиката като подтик да се подигнат духовно, но като условие.

И религиозните хора вземат религията да се прехранват, не вземат като подтик да се повдигнат. Стане религиозен човек, да се покаже, че е набожен. Че какво ще се показваш, че си набожен? Най-първо, религията е била свързана с музиката. Ти не можеш да станеш религиозен, ако не знаеш да

пееш, да свириш. Първите религиозни хора са свирили, играли и пели. Сега са религиозни, без да пеят, без да свирят. Сега само ще съзерцават, само ще мислят. Ако човек само мисли, какво ще придобие? Колкото и да си въобразяват някои хора, търсят Бога извън видимия свят. Да кажем, вие не обръщате внимание на звездите. Времето е само облачно, какво ще си представите? Никаква форма не можете да направите. Когато изучавате един художник, по какво ще го познаете, че той е художник? По онова, което той може да направи. Другояче, от самия него, ти не можеш да познаеш, че е художник, но от неговите работи. Един гений по музиката по какво ще го познаете? По онова, което пише, по онова, което е направил. Не да е направил много картини, но да е направил малко, но хубави.

Та какъв беше предметът? Какво разбираме ние [пог думите] *при еднакви условия*. *При еднакви условия* – разбираме онова, което е вложено в човека, да се прояви. Двама музиканти, които имат еднакви условия – зависи от заложите, които имат. Сега как бихте оценили, че двама души имат еднакви заложи? Вие как ги познавате?

Най-първо, вие по какво ще познаете себе си? По онова, което излязло от вас. Например искате да знаете дали сте добър. Как ще познаете дали сте добър критически, научно? Или искате да познаете дали сте умен. Критически как ще познаете? Аз искам да позная дали един човек е умен. Ще му дам един предмет, завързан с най-мъчните възли, да може да ги развърже. Ако е умен, ще ги развърже. Ако е глупав, ще ги разреже оттук-оттам, ще ги развърже. Който реже, не е от много умните. Лесно става така. Пък ако сте от много умните, като кажете на възела: „Развържи се!“, той ще се развърже. Възлите слушат умните хора. Които са най-умни, гениални, възлите сами ще се развържат. В живота има три възли и на гениалния му остава един възел да развърже, на талантливия остава два възела да развърже, а на обикновения – три възли. Който отвързва три възела, е обикновен. Който развързва два възела, е талантлив. Който развързва

един възел, е гениален. То е само за една идея.

Да допуснем, че имате едно число – четири. [Четири] минус две колко е?

$$4 - 2 = 2$$

$$3 - 1 = 2$$

$$3 - 2 = 1$$

Сега кой е гениален, кой е талантлив, кой е обикновен? Като извадите от трите едно, колко остава? Две. Като извадите от трите две, колко остава? Едно. Когато на един ученик се увеличават погрешките, за какъв минава? Пишете по български, учителят намира двайсет-трийсет погрешки, значи в правописа не сте толкова майстори. Ако започнат да се намаляват погрешките, ако намерите само една, значи сте писали по-добре.

Първото нещо – човек трябва да върва в онова, което е вложено в него. Ако се оставите на вашата вътрешна интуиция, винаги вие можете да знаете какво ще излезе от вас приблизително. От черешата череша ще излезе, от сливата слива ще излезе, от ябълката – ябълка. Хората са създадени и от всеки човек ще излезе това, [за] кое[то] е създаден. Може да създадете от себе си едно изкуствено растение, но това растение няма шанс. Ако сте роден за музикант, вземете гъдулката и почнете да свирите. Нищо не ви трябва. Ако сте роден за художник, вземете четката и рисувайте. Ако сте роден за архитект... кой за каквото е роден, да даде туй направление. Който е за шивач, да работи. Той иска да напусне иглата. Той ще се научи равномерно да избяда иглата от едно място на друго, шевовете да са еднакви. Аз съм обръщал внимание на шевовете между другото, като нямам работа. Като видя един шев, по шева познавам какъв е човекът. Някоя мома шие – по шева познавам характера ѝ. Гледам боговете как ги правила: някои направила много хубави богове, някои – по-ситни богове.

Казвам, тия, които изучават човешкия почерк, познават човека, който го е писал. Като пишеш нещо, и хората ще

го четат. Ти си написал в писмото една идея. Човек може веднага да види заключение, от писмото чете какъв е характерът. Човекът познава дали си честен, дали си устойчив на думата, дали работата, която започнеш, ще я свършиш, дали си здрав, дали си болен. Всичко туй чете. Не само това – няма нищо скрито-покрито. За в бъдеще, като заминете от земята, като оставите главите си, бъдещите хора, като вземат черепите ви, ще знаят какъв е [бил] целият ви живот.

Посетих Рилския манастир и ме заведоха в едно място, дето има само черепи – калугерски глави. Запалих една свещ. Туря свещта на черепа и описвам какъв е бил калугеринът. Те си имат дневници как са живели калугерите. Като туря свещта в черепа, гледам къде е костта тънка, дето има светлина. Дето е милосърдието, е светло, значи, че е разсъждавал философски. Ако никаква светлина не прониква през костта, значи е бил глупав. Гледам, при религиозното чувство тънка е костта. Значи е бил набожен. Гледам на друг, там е дебела костта, значи няма никакво религиозно чувство.

Всичко, каквото правим в природата, ще оставим цели образи. Предметите, с които сме живели, ще имат нашите образи. Нашите черепи ще носят образи. Ние сме дошли до онова заблуждение, че може да се скрие нещо. В света скрито-покрито няма.

Казвам, тогава за Бога ще имаме една идея: Бог е Онова Съществуване, Коемо хроникира. Бог хроникира всичко онова, което е добро. Аз вземам *добро* в реален смисъл: всичко онова, което е добро в реален смисъл. Всичко онова, което е добро, колкото и малко да е, всякога, във всичките подробности, във всичките нюанси го хроникира.

Природата само две неща има, които хроникира: доброто и злото. Паралелно вървят. Тревопасните животни хроникират доброто, месоядните хроникират злото. И в хората е същото. Има хора, които хроникират само доброто. Има ред поколения, които хроникират злото. Ето имате една война, която хроникира злото.

Сега обяснявам философски въпроса: злото трябва да

се прояви. От проявяването на злото за в бъдеще, от този материал на злото, ще се създадат условия за доброто.

Един човек, който не знае как да прави гърнета, за да бъдат гърнетата здрави, прави ги големи по десет-петнайсет килограма. Много материал се изживява, много материал за печенето. Колкото хората стават по-умни, виждат, че здравината на материала не зависи от количеството. Най-после, хората дошли едно гърне да тежи едно кило. Много лесно може да се направи, по-лесно може да се опече, по-издръжливо става. Злото седи в това, че ние употребяваме много добро, за да направим зло. Знаеш колко време ще изживявам. Една котка, докато хване една мишка, знаете колко време ще седи. Часове седи. Мишката не е много глупава – муцуната на мишката е остра – излезе, погледне, скрие се. Часове седи котката като философ, само очите ѝ мърдат. Седи един-два часа и чака. Мишката излиза, влиза. Три часа да седиш и да чакаш да хванеш една мишка и да се наядеш! Ако си тревопасно животно, колко време ти трябва? В три часа ще се напасеш. Котката седи и чака пред дупката на мишката. Някой път седи пред дупката на някой щурец. Той като излезе, тя скочи. Той пак влезе. Цял ден седи. Може да хване, може да не хване.

Злото е един начин за прехрана в света. Злото произлязло от прехраната. Лошото хранене е зло. Доброто хранене е добро. Храненето е причина за злото сега. Запример вие ядете месце. Искате да си поопечете. Всички хора мислят, че човек става по-здрав, като яде месо. Възможно е. Кои са по-здрав, по-силни? По-енергични са месоядците, но по-силни са тревопасните. Един тигър по-силен ли е от един слон? Не. Ако дойдем до работа, тигърът каква работа може да свърши? Каква работа ще извърши един слон? Каква работа ще извърши един вол, един вълк? В природата злото произтича от това: щом желаеш повече, отколкото ти трябва, тогава ти създаваш злото в себе си. То е много просто: щом желаеш повече, отколкото трябва, ти създаваш злото в себе си. Ще желаеш в даден случай това, което ти трябва, ни повече, ни

по-малко.

Мярка за това е дишането. Природата е гала едно правило. Може да вземеш и да гадеш, но ти трябва да поемеш всичкия въздух. Всичко туй природата е гала, да използваш условията. Не увеличавай желанията си. Не казвай, че мене това не ми трябва. Ние сме за онези естествени желания, които природата е вложила като подтик. Всички естествени желания, които служат за развиването на ума, всички желания, които служат за развиването на сърцето, и всички желания, които служат за развиването на тялото – използвай ги. Не желай повече от това, ще създадеш зло в себе си. Злото произтича от неестествените желания. Щом дойде едно неестествено желание, ще дойде злото.

Запример ти умствено се пресилиш, дойде едно пресилване на мисълта, мисълта става индиферентна. Щом пресилиш чувствата си, пак стават индиферентни. Ако и физически се пресилиш в работа, пак ставаш индиферентен. Никога не пресилвайте себе си. Някой път учиш. Прочети един-два пъти и престани. Вземи някой друг предмет. После пак се върни към него. Някой път вие се тревожите. С тревога нищо не се постига. Някой път искате да бъдете добри. За да бъдеш добър, не желай повече, отколкото ти трябва. Аз, ако бях един певец и исках да зная дали ще стана певец, ще науча една песен много елементарна и ако нея мога да пея на свят, и другите ще пея. Ако елементарната песен не може да пея, и другите не може да пея.

Защото, когато говорим за музика, разбирам следното: музиката е начин за обмяна между хората, музиката е изкуство, което трябва да улеснява ума да набере мисловната енергия, да се обменя правилно. Това е музика според мене. Онова изкуство, което става, да се обменя енергиите на мислите, на чувствата и на тялото, това е хубавата музика. За това е създадена. Тя е създадена като Божествен процес в света. Същият закон е. Правата мисъл е наука. Що е наука? Науката трябва да бъде като проводник, да става правилна обмяна в мисловния свят. И в науката трябва да

има музика. Никъде не може без музика. Религията не може без музика, нито музиката може без религия, нито музиката може без наука – те са неща, свързани едни с други. За мене всяко нещо, което представя истина, е музика. Истината е музика. Аз турям музиката под знаменателя на истината. Затова между музикантите няма да срещнете музикант да е престъпник. Слабости имат, но престъпници от тях няма. Имат слабости, но музикантите имат най-малко слабости. Съвременните музиканти обичат да пият. Те пият [...], понеже се образува голяма топлина – за да престане огънят в тях.

Та казвам, турям музиката външната страна на истината. Музиката трябва да бъде проводник на истината. Ако самата музика не е проводник в мене, да дойде за моето здраве, ако самата музика не дойде за облагородяване на моите чувства, то не е музика. Тъй разбирам. При това онези, които са болни, не са много музикални. Онези, които много се енервират, не са много музикални. Други са пъргави, енергични, но като се енервират, не са музикални. Ако са страхливи, не са музикални, защото в музиката страх няма. Аз съм привеждал този пример. Един цигулар, отдалечил се зимно време, заобикалят го вълци. Казва си: „И тъй, и тъй ще ме ядат – да си извадя цигулката, да си посвирия, че като замина за оня свят, да не ми останат очите отворени.“ Започва да свири, вълкушевява се. Върви и свири. Вълците, и те вървят. Чуват го приятелите му и го виждат да върви, да свири и от двете му страни вървят вълци. Дал им концерт на вълците. Вълците имат музика. Те направили кръг, но не стесняват кръга, вървят с него. Той върви, и те казват: „Такъв музикант ние не ядем.“

Като дойдат мъчномиите – те са вълците – ще извадиш цигулката и ще свириш и ще вървиш. Като тръгнат мъчномиите отгясно и отляво с тебе, ти си музикант. Ако мъчномиите вървят с тебе заедно, ти си музикант. Ако не вървят, никакъв музикант не си.

Казвам, мислите, чувствата и силите на човека са израз на живота. Аз вземам любовта като проява на

[топлината], мъдростта като проява на светлината, да виждам отвън светлината. Вземам истината – то е силата в света, която туря всичко на работа. С музика много работи може да се направят. Тя носи сила в себе си.

Та казвам, когато човек започва да изгубва силата си, той не е музикален. Когато запазва силата, той е музикален. Болният човек не може да бъде музикален. Музикалният човек съдържа сила, съдържа светлина, съдържа топлина. Силата, светлината са на негово разположение. В този смисъл аз вземам музиката като истина. Човек, в който истината преодолява, той е музикален. Който е музикален, в него светлината е равномерна, топлината е равномерна във всичките си нюанси и животът е равномерен. Дето светлината, топлината и силата е равномерна, там животът върви отлично, и мъчнотиите могат да се премахнат.

Трябва да обичате истината. Като обичате истината, ще станете музикални. Като станете музикални, ще обичате светлината и топлината и светът ще се поправи. Само по този начин може да се поправи светът.

Живот, светлина и сила.

„Това е живот вечен, да позная Тебе, единаго истиннаго Бога, и Христа, Когото си изпратил.“

Шестнадесета лекция на младежкия клас
14 февруари 1941 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев

ОТНОШЕНИЕ НА ЦЯЛОТО И ЧАСТИТЕ

„Отче наш“

Каква беше темата на миналата лекция? За какво се говори миналия път? (*Каза се.*)

Някой може ли да стане и да напише следните думи на гръската? Който знае да пише добре.

БЕЗ ВЪЗДУХ

БЕЗ ВОДА

БЕЗ ХЛЯБ

БЕЗ ОГЪН

БЕЗ УМ

БЕЗ СЪРЦЕ

БЕЗ ЗДРАВЕ

Какво се разбира от всички тия думи? Ако едно място е без въздух, в него не може да се живее. Може ли човек да живее без въздух? Без хляб колко дни може да живее? Всичките тия думи съдържат известни състояния, които човек е намерил. Ако има едно безвъздушно пространство, ще опита сегашното състояние. Това са ред състояния, доколко съзнанието на човека може да издържа. В коя дума съзнанието ще издържи повече? Без въздух след колко минути ще изгуби съзнание? Представете си, че имате едно пространство, в което въздухът е изгубен. Тогава къде ще иде този въздух? Като казваме *без въздух*, какво разбираме? Може ли свършено да изчезне всичкия въздух? Значи в едно пространство може въздухът да се изтегли. Някоя форма може да се напра-

ви в пространството. Запример, ако вземете в един затворен съд да започне да се изтегля въздухът, щом се изтегля въздухът, налягането се увеличава. Щом се достигне до стомилионно налягане, ако се мине стомилионно налягане, светлината изчезва. При сто милиона цялата крушка ще светне. Колкото по-рядък е въздухът, толкова повече светлината се усилва. Дойде до едно място, гето светлината не може да се прояви. Когато разглеждате един предмет, като че блесне нещо във вашия ум и предметът стане ясен. Вие сте ученик, разрешавате някаква задача – в ума ви сега оплетена, не е ясна задачата. Два-три дни като мислите, когато разрешите тази задача, като че блесне тази светлина и изясни всичките отношения, тази задача стане ясна.

Казвам *без въздух*. Така говорим. Но знаем ли какво нещо е без въздух? Ще се намерим в едно ужасно стеснение. Щом започне да се изтегля въздухът, ще започнеш да страдаш. Щом започне да се изтегля водата, пак ще страдаш. Щом започне да се изтегля хлябът, ще започнеш да страдаш. Щом започне да се изтегля огънят, пак ще страдаш, пак ще гоиде страданието. Може да е малко. Във всичките тия гуми де страданието ще бъде най-малко? За сърцето трябва огън. Умът за да работи, трябва светлина. Но страданието при огъня ще бъде най-малко. Можете ли да определите защо страданието при огъня ще бъде най-малко? Че хората, които умират от студ, като че заспиват и им става приятно. Без огън хората умират лесно. Не умират лесно, но заспиват лесно.

Именно *въздух, вода, хляб, огън, ум, сърце, здраве* – всички са наредени. Туряме една дума, която разбърква цял свят: *без, без, без*. Станало цяла една каша, та всинца вие имате по едно *без*, което разбърква всичко в човека. Може ли човек да бъде без ум? Има ли органически същества, които нямат сърце? Значи това са отношения, които съществуват. Въздухът е потребен при известни условия. Какъв е загробният живот? Като умре човек, потребен ли е въздухът? Значи при сегашните условия въздухът е потребен. То-

гава кое ще замести въздуха в загробния живот? Ако съществува [загробен] живот, няма да има нужда от въздух, но ще има нужда от друго нещо. Във водата рибата живее. Обаче извадена рибата вън от водата, във въздуха, не може да живее. Значи в друга една по-рядка среда рибата не може да живее. Следователно човек, изваден вън от въздуха – има една среда по-рядка от въздуха. Като умре човек, влиза в по-рядката среда. Предполагаме, че влиза в етера. Като умре, ще отиде в другия свят, ще има други органи, ще може да си служи с етера. Има достатъчно условия в етера за живот. Как ще го докажете сега?

Вие какво подразбирате да докажеш нещо? Как човек ще докаже, че има загробен живот? Ако докажете, че имате живот в себе си, ще го докажете. Доказвате, че имате живот. Как ще докажете, че нямате живот? Как ще докаже човек това, което не съществува, което не е опитал? Туй, което има, може да го докаже. Как ще докажеш туй, което го няма? Хората доказват туй, което го нямат. Нямаш живот – как ще докажеш, че нямаш живот? Човек в смъртта не може да живее, не можеш в смъртта да знаеш какво нещо е смъртта. Смъртта, като влезе, ще ти вземе въздуха, водата, хляба.

Сега какъв закон ще извадите? Вие мислите, че имате едно познание. Казват: „Две, две – четири.“ Като ги събереш и като ги умножиш, дават четири. Защо, събрани, две единици дават две, а единицата умножена дава едно? Това е свойство на числата. При събирането и при умножението [на две] има един и същ резултат. При единицата при събирането имаме един резултат, при умножението – друг. Единицата умножена дава едно, събрана дава две.

Хубаво, човек сам по себе си, какво става в него? Сам човек какво може да направи? При какви условия? Значи вече имаме едно физическо проявление. Ако се оглеждаш и има светлина, ти ще видиш себе си във водата, но ако имаш едно огледало и има светлина, че двама ставате. Какъв пример

2 2 4

1 1 2 1 1 1

бихте дали при умножението? Имате тъмнота, умножавате единицата, какво ще видиш? Нищо. Виждаш, ти си сам в съзнанието, то не е раздвоено. Какъв фактор е, какво ценно може да дадете на отражението?

Да допуснем, че имате един процес в живота. Най-първо сте едно малко дете, във вас има желание да растете. Най-първо вие минавате за един невежа. Всички се радват на вашето невежество, има какво да ви учат. Всички виждат, че сте невежа, но сте едно способно дете – има възможности да добие знание, да расте. Като стане на петдесет, шейсет, сто и двайсет години, хората започват да мислят обратно. Кога хлябът е по-ценен, при сития или при гладния? Защо хората, когато остаряят, изгубват смисъла на живота? Вие всички искате да растете, да станете възрастни. Като станете възрастни, мислите, че сте изгубили смисъла на живота. При сегашното положение има един неестествен процес.

Сега, както човек расте, има един неестествен процес. Смените в природата не са правилни. Ако човек би вървял в един естествен процес, той би бил вечно млад. Понеже върви в един неестествен процес, остарява. Както сега върви процесът, смяната не е правилна – винаги губи от качеството на веществото, от силата, от неговите способности. Смяната не е правилна. След като остарее, в ума му се натрупват толкоз идеи, започват да тежат. Вследствие на туй той започва да се прегърбва. Най-после стане един полукръг. Сега причината, че човек се изкривява, не може да пази тази правота, този перпендикуляр, но се прегърбва? Всякога, когато имаш една идея, която не можеш да разрешиш правилно, тя оказва известно напрежение в ума ти. Когато човек има една мисъл, той си навежда главата надолу. Казват, че замислените хора все надолу гледат към земята. Хубаво, когато житният клас израсне, завърже, навежда се, мисли ли за земята? Навежда се, понеже тежест има. Стъблото е слабичко за петдесет, шейсет, седемдесет зърна. Те имат тежест, те се приближават към земята. Без житното зърно да иска, се навежда.

Да допуснем, че вие разрешавате един въпрос: има ли живот въвн от земята. Какво разбирате под думите *има ли живот въвн от земята*? Може ли да има живот без въздух, без вода, без хляб, без огън, без ум, без сърце, без здраве? Ако един човек изгуби ума си, какво е изгубил? Кое е онова, което може да застави човек да изгуби ума си? Често употребяват израза *изгубил ума си*. Какво разбирате? Не може да мисли. Или, ако изгуби своите чувства? При какви условия може да изгуби своите чувства?

Казвам, в окултната наука искат да концентрират ума. Има стари методи да се концентрират, за да могат да влязат в другия свят. Концентрирането е един метод, но като се концентрираш, ти заспиш. Заспиването не е влизане. Няма защо да се концентрираш, защото всички, които спят, без да се концентрират, ще влязат в другия свят. Каква нужда има да се концентрираш, когато след всеки двайсет и четири часа ще спиш пет-шест часа? Под думата концентриране разбират, че съзнателно искат да влязат в другия свят, без да заспят. Като заспиваш, съзнанието ти да запазва онова състояние, че да помниш. Да помниш, че ти от физическото състояние минаваш в духовното, да не забравяш. Вие забравяте момента, в който заспите, вие изгубвате съзнанието си. Запример до известно време вие сте будни, но след туй [игва] онзи момент на преходното състояние, минаването на сън, не помните. Как сте заспали, не помните. Трябва да помните онова състояние как сте заспали.

Един, който се е учил как да се концентрира, ми разправяше своята опитност. Казва: „Дойдох до едно място. Усещам, като че потъвам. След туй, в туй потъване, гойде нещо като буря, едно движение, огради ме отвсякъде. За един момент почувствах тази, преходната, граница. Не можах да я мина, но след малко се събудих. Дойдох пак в съзнание. Знаех, че съм заспал. Зная, че съм заспал – намирам се в един свят на светлина. И този свят е като земята, само че по-хубава е светлината, редът на нещата е малко по-хубав. Гледам, един мой приятел тръгна, иде ми на гости. Виждам, че той иде.

Виждам и тялото си оставено някъде на леглото, пък аз се разхождам. В мене съзнанието е, че моят приятел иде, че аз трябва да се върна от оня свят. Виждам, че приятелят приближава улицата, влиза в къщата, отваря вратата, влиза отвътре на вратата, започва да хлопа. Аз от оня свят не съм дошъл в този. Започнах да се смущавам, пак минах същия процес и се събудих. Питай приятеля колко време се бавих да му отворя. Той не знае. Погледна часовника си и казва, че нещо около три минути. “Три минути взело от сънното състояние, за да дойде в будно. „И в двата свята положението е еднакво – туй, което видях, е много явно.“

Питам сега, къде е? Казват, че е някъде на земята. На земята е някъде, но като че е един метър над земята. Пътища има и там, но като че са един метър над тия пътища. Хубава ливада има и там, слънцето и там грее, но атмосферата е по-чиста.

Това са илюзии. Хубава илюзии са. Някой път човек види нещо – казваме, че са илюзии. Целият човек е затворен в тялото. Всичките впечатления, които има за външния свят, той ги приема чрез сетивата си и има едно понятие за света. Светът, който виждаме, той е едно отражение. Виждаш света, казваш: „Виждам това.“ Но това е едно отражение. Ти не си въвн от обективния свят, да го знаеш такъв, какъвто е. Виждаш го само като отражение в мозъка си. Значи според светлината, която влиза в ума ти, такова понятие имаш за външния свят. Щом изгубиш тази светлина, веднага твоите понятия се размесват. Имате едно просто правило. Имате един приятел, когото обичате, вас ви се вижда красив, благороден, светлина излиза от него. Един ден като ви обиди, както трябва, веднага става грозен – и тялото се изменя, и думите, които говори, не са на място, няма логика. Стане ви неприятен.

Питам, де е реалността? Този ваш приятел, като разбутал въздуха, този въздух дошъл до вашето ухо, вие сте дали едно криво тълкувание, че ви обидил. Какво ви е обидил? Не ви е заплюл. Казва ви: „Вие сте първокласен невежа.“ Има

ли някаква реалност в тия думи? Значи от първи клас невежа. Какво разбирате от първи клас невежа? Че като се роди едно дете от майка си, учен човек ли е? Майка му трябва да го учи. То не знае да си мърда краката, ръцете. Очите не може да си отвори. Майка му трябваше да го учи. Като му казал този, че е първокласен невежа, той се докачил. Той трябва да каже: „Тъй е, невежа съм.“

Разправят, че когато един физиологист видял Сократа, започнал да описва характера му и наредил ред отрицателни качества, много порочни черти, че бил женкар. Сократ казал: „Всичко, което казваш, е право, но всичко туй чрез усилията на волята изправих. Всичко, каквото казваш, че съм невежа, че съм женкар, че съм простак, е право, но чрез усилията на волята си всичко туй изправих и не съм простак. Порано бях, но сега не съм.“

Има неща съществени в света. Каква е разликата между същественото и несъщественото? Същественото – ние разбираме живота ни в една възходяща степен на развитието, няма прекъсване в развитието на живота. Нереалният живот има прекъсване. Ти си млад – остаряваш, не си в реалния живот. Донякъде си учен човек, паметлив си, после станеш осемдесет-деветдесет години, започва паметта ти да се помрачава. Когато животът е непрекъснат, паметта винаги се увеличава. Един ангел има повече познания, отколкото цялото човечество, ако го събереш на едно място. Ангелът, който живее милиони години, знае повече, отколкото човечеството. Колко време живеят ангелите? Имате особени понятия. Дошъл си на земята, не знаеш откъде идеш. Някои от вас имате ли понятие откъде сте дошли? Не знаете и къде отивате. Дошли сте отнякъде, не помните.

Туй са психологически въпроси, които не трябва да се засягат. Човек, когато има дългове, не трябва да мисли за дълговете си. Ако дългът ти е малък, може да мислиш, но ако е голям, хич не мисли заради него. Имаш да даваш сто милиона, хич не мисли за тях. Ако имаш пет лева да даваш, мисли заради тях, но дълга от десет милиона, забрави го. Защото

то е илюзия. Пет лева можеш да направиш гълаг, но десет милиона? Сега в живота хората правят гълагове. Този, който направил гълагове десет милиона, за кого ги изхарчил? Похарчил ги в някакво предприятие. Да допуснем, че е съвременен човек, учен човек, изследва слънцето. След туй един голям трактат съчини и напечата, и за десет-двайсет години се прочуе. След двайсет години дойде друг учен, и той изучава слънцето, и той създаде друга теория – опровергае първата. Той се прочуе. След двайсет години дойде трети, опровергае втория. И така виждаме, учените хора в света постоянно се опровергават. Мъдреците са малко в спор. Сега вие мислите, че като сте учени хора, ще уредите вашия живот. Съвсем ще загазите. Едно време мислеха, че молекулата е най-малката частица. След това доказаха, че молекулите не са най-малките частици, но атомите. Сега доказват, че атомите не са най-малките частици, но [електроните]. Но и [електроните] не са още. Туй е външната страна на живота.

Сега в научно отношение трябва да дойдем до онова, което можем да приложим. В какво отношение може да приложите въздуха? Въздуха ще го подготвиш, както се подготвя житото. Трябва гълаго време да се месе, за да изтеглиш онова, което въздухът има. Не е лесна работа. Много хора дишат, без обаче да се ползват от въздуха, ползват се много малко. Вземете един болен човек – гадете му храна, но неговият стомах не може да я смели, не може да извади от храната хранителните вещества, вследствие на това той боледува.

Казвам, съвременните хора, за да дишате, трябва да имате особено състояние. Умът, сърцето и волята трябва да бъдат в съгласие, за да извадиш туй, което индусите наричат прана във въздуха. Въздухът при малка светлина и при малка топлина не дава. В органическия свят, когато светлината и топлината е малко, тогава растителното царство не е така богато. Щом отивате към северния полюс, растителността вече се намалява. Към северния полюс големите растения вече се намаляват, изчезват и остават само мъхове-

те. Кои са причините, че растителността не може да расте? Към северния полюс остават само някои малки растения. Същото отношение е и като отивате към полюса на живота – ще претърпите една криза.

Запример вие искате да знаете какво нещо е абсолютната истина. Ако познаеш цялата истина, ти съвсем ще замръзнеш. Няма по-страшно нещо [от това] човек да дойде до истината. Друг е въпросът за истината, която е родена от любовта. Истината, която е родена от мъдростта е друг въпрос. Но онази истина, голите факти, то е едно място, дето всичко замръзва. Знаеш истината – умре човек, свърши се всичко, какво ще добиеш? Да допуснем, че докажеш, че няма друг живот. Да допуснем, че е истина, че няма живот. Какво добиваш? Нищо. То е северният полюс или южният полюс.

Под думата истина ние разбираме онзи извор, ония възможности, които носят мъдростта и любовта в себе си. От чисто научно гледище резултатите на любовта и резултатите на мъдростта, това е истината. Тази истина ние опитваме. Туй, което излиза от любовта, и туй, което излиза от мъдростта, ние опитваме, и това наричаме истина. То е, което дава възможности на човека да расте и да се развива и да бъде доволен от живота си.

Вие често падаме духом. Щом кажеш, че от мене нищо няма да стане, ти търсиш абсолютната истина. Абсолютната истина значи извън любовта, извън мъдростта. Казва: „Какво нещо е животът всъщност?“ Какво е същността на живота? Най-първо, един човек трябва да диша, да пие вода, да яде хляб. Огън му трябва. Трябва да мисли, сърце трябва да има и здраве трябва да има. То е животът. Ако извадите тия работи в живота, де е животът? Искам да зная какво е животът вън от въздуха. Това са все материали, с които животът си служи. Щом се обезсърчава човек, той е излязъл из областта на положителния живот. Щом излезете из областта на любовта, намалява се топлината. Щом излезете из областта на мъдростта, намалява се светлината. Всичкият упадък на хората зависи от намаляването на свет-

лината. Учените хора се опасяват, че слънцето няма да дава светлина и топлина, следователно сегашният органически живот не може да съществува в тази форма, в която сега съществува.

Казвам, в живота си човек не трябва да изгуби своята топлина или казано другояче, не трябва да изгубва онази връзка, която любовта му дава. Тази връзка, това са чувствата, които се проявяват. Не онези пресилени чувства, реакция, но в дадения случай ти си доволен, има едно задоволство. Учиш един предмет и си доволен. Бъди благодарен на онова, което си научил. Да вземем числата едно, две, три, четири, пет, шест. Ако тия числа ги превърнете в геометрически величини – ние вземаме в сантиметри – ако имаш един нос дълъг един сантиметър, два, три, четири, пет, шест сантиметра, какво ще бъде отношението? Де ще бъде интелигентността най-голяма? При шест. Но то е по отношение на дължината. Тогава ширината може да бъде един, два, три, четири [сантиметра]. Широчината на носа не може да бъде толкоз, колкото е дължината. Този, който има четири сантиметра широчина на носа, какъв човек ще бъде? С нищо не може да го задоволите. Толкоз е променчив и динамичен, че трябва да бъдеш надалеч от него. Ако ти е началник, при най-малката погрешка, която направил... Всяко нещо трябва да бъде изправно. Каквото разбираш, да го направиш без грешка. Ако не го направиш така, ще видиш.

Ако носът е един сантиметър широк, а шест сантиметра дълъг, здрав ли е този човек? Не е здрав. Ако два сантиметра е широк, здравето се подобрява. Два е нормално, защото широчината зависи от дишането. Като дишаш въздуха, носът се разширява. [У] хората, на които носът е тесен, дишането не е правилно. Постоянно като дишаш, упражняваш се с тия, малките, въздишки. Ред деди и прадеди са живели така, затуй носът е станал такъв. Когато носът е тесен долу, чувствата са неустойчиви. Хора с широки носове – чувствата им са устойчиви, имат повече кръв, гробовите енергично работят. Хора с широки носове физически са здрави,

може да работят. Това са различни единици. Ако човек е на двайсет години и носът е един сантиметър широк, той е в едно болезнено състояние. Трябва да удвои тази широчина, да стане два, два и половина, три сантиметра.

Казвам, това са наблюдения, приведени с числа. Как сега се изявяват в органическия свят? Ако ние разглеждаме хората, които страдат, в тази пропорция, за построяването на всеки човек има своя форма. Всеки човек, виждам, се е отклонил от първоначалната форма, в която той е създаден. Ние разглеждаме въпроса от едно нормално положение, от здравословно състояние. Тия отклонения наричаме болезнени. Когато говорим за тия отклонения, в каквото и да е направление вън от тази норма, казваме, че е престъпление. Престъплението всякога е едно отклонение от нормалния тип на човека.

Ако един човек чрезмерно развие своята алчност – има желание да трупа пари, богатство – това чувство е силно развито, има един център на стяженолюбието, [който] е силно развит. Когато у човек този център е силно развит, пък съвестта е слабо развита, заражда се желание да краде. Той мисли, че всичко, което съществува в света, е негово право. Вземете в кокошката – стяженолюбието е слабо развито. Дайте ѝ една крина жито, ще се качи на крината, ще вземе да рови, изхвърля навън от крината. Казва: „Елате да ядете.“ За утре не мисли. Днес да живее, свърши работата. Вземете катерицата, у която туй чувство на стяженолюбие е силно развито, затуй тя събира орехи, складира ги... И кучетата събират.

Казвам, през безбройните векове, които са минали, органическите същества в разните епохи на своето съществуване – някои са развили своя наблюдателен ум, долната част на челото е изпъкнала; някои са развили горната част, разсъдителните способности, паметта. У онези хора с философски темперамент челото другояче е построено. [У] онези, които са разбрали духовната страна, средната част на челото е развита. Има и други способности и чувства, и всички не

са еднакво развити. Вземете за пример българина – способността за времето е много слабо развита. Ще питам българина от туй село до другото колко има, казва: „Близо е, като повървиш, като прехвърлиш този баир, ще го видиш.“ Вървиш час, два, три, не иде селото. Минаваш един баир, два баира, четири-пет часа вървиш, докато отидеш. Времето много хубаво е развито у евреите. Англичаните казват, че те имат малко време. Те казват: „Времето е пари.“ Вследствие на това те всякога съкратяват думите си, понеже нямат време, времето е ценно. Обичат всички работи да стават на място. После, има наблюдения, че когато човек е нетърпелив, времето е слабо развито у него. В когото времето е хубаво развито, той е търпелив. Гледаш, някой извадил часовника, бърза. Ако имаш да придобиеш наследство и чакаш един час, виждаш се дълъг. Психологически се samozаблуждаваш.

Та казвам, когато времето е развито в човека, той не се безпокои. Всяко нещо има своето време в природата. В туй отношение човек не трябва да направлява своето развитие. За пример в религиозно отношение човек трябва да се остави да расте много естествено. Ако се събуди в едно дете едно религиозно чувство по-рано, отколкото трябва, понеже тези чувства са много интензивни, ще се измени животът на човека. Интензивните чувства изискват интензивни мисли. Светлината изисква повече. Не само едно чувство трябва да израсне, но туй чувство трябва да се развие, да даде плод. Чувствата, които не дават плод, и мислите, които не дават плод, не са естествени. Мисълта трябва да има плод. Мисълта трябва да я опиташ, да добиеш известна приятност от нея. Христос казва на едно място: „Не само с хляб ще бъде жив човек, но с всяко Слово.“ Значи Словото да донесе храна. Мисъл, с която не можеш да се храниш, чувство, с което не можеш да се храниш, не са естествени.

Да допуснем, че вие изучавате живота. Имате печката, направена е да се греят хората. Откъде дошъл този огън? Дошъл е от слънцето. При този огън трябва да имаме противоречия. При естествения огън, при слънцето, нямаме про-

тиворечия. Земята е толкова широка, че всяко органическо същество има достатъчно светлина и топлина. Няма никакъв недоимък. Сега по някой път вие казвате, че нямате условия да се развивате. То е едно неразбиране. Значи житното зърно, щом се посади, има условия да расте. Вие вярвате в Бога, казвате: „Вярвам в Бога.“ При това казвате: „Нямам условия да се развивам.“ Тогава каква е вашата вяра? Вярата е един контакт с реалността, щом ние съзнаваме, че Бог съществува като една Разумна Реалност в света. Ти имаш какъв да е стремеж, чувствен или сърдечен стремеж. Този стремеж се дължи на Първата Причина. Искаш да бъдеш учен човек, това е само твой стремеж. Този стремеж не е на Онова Начало, което те е създало. Бог иска ти да изучаваш природата. Има един метод как трябва да се изучава. Всеки един човек, той си има един особен метод. Да допуснем, че човек изучава светлината. Щом изучава светлината, когато организмът възприема светлината, то е един начин, с който трябва да се справи.

Да допуснем сега, че вие искате по-голяма активност. Значи от светлината за да придобиеш активност, трябва да придобиеш повече червен цвят. Още на знаем методите. Учените хора и простите хора още не си служат с методи. Един агент, който разбира законите, той си служи много разумно, с много малко труд, с много малко труд си изкарва прехраната. Един агент, който разбира законите на природата, ако му трябва портокал, той носи едно портокалено семе и в два-три часа отгоре посее семето, израсне това дърво и даде плод. Узрее плодът, той взима семето и го туря в джоба. От всяко семе може да има плода, какъвто му трябва. Трябва му хляб? Веднага посее житното зърно, направи си един хляб. Това са неща от „Хиляда и една нощ“, но е една реалност, правили са опит да ускоряват процеса на растенето.

Щом желаем активност – червеният цвят е потребен. Искаш да растеш – зеленият цвят е потребен. Искаш да бъдеш по-умен – жълтият цвят е потребен. Искаш да развиеш вярата си – синият цвят е потребен. Искаш царствено да

живееш, да имаш достойнство – виолетовият цвят е потребен. Цветовете ти дават особени качества на органическия живот. Когато започваме да изгубваме жълтия цвят, изгубваме способността на мисълта. Когато изгубваме синия цвят, изгубваме вярата си. Когато изгубваме зеления цвят, спира се растенето. Казвам, като се губят някои от цветовете на светлината, губят се някои качества и ние не знаем кои са причините. Затова е необходимо човек винаги да ходи в светлина. Никога не допускайте една отрицателна мисъл да засенчи цялото небе. Може да я допуснеш като малко облаче, но да я допуснеш да покрие цялото небе, не действа винаги благотворно.

Та първото нещо, старайте се да бъдете доволни от онова, което имате, в дадения случай – доволни извън времето и пространството. Да кажем, имаш да вървиш двайсет дни по пътя, имаш само един хляб. В дадения случай бъди доволен от хляба, който имаш, бъди доволен от единия хляб, който носиш. В природата разполагаш само с този ден – откато изрее слънцето, докато залезе. Ако мислиш за другите дни, обременяваш ума си. Казваш: „Утре какво ще бъде?“ Утренният ден ще се погрижи за себе си. След двайсет години другите ще мислят за тебе. Вие, когато се раждахте, мислехте ли кой мислеше заради вас? Вие сега едва сте се пробудили, след като сте се родили. Като сте дошли в света, като сте се родили, сте започнали да мислите. Представете си, че имате едно дърво, едно клонче се отделя. Клонът за какво трябва да мисли? Туй клонче трябва да бъде свързано с дървото, самото дърво ще се погрижи за клончето. Колкото и каквито и да са клончетата, дървото ще се погрижи за тях.

Хората сега се грижат. Те са клончетата и листа на едно дърво. Като погледнеш цялото човечество, то е като едно дърво. Всеки човек е като лист, клон или плод, храната ще дойде, малкото клонче ще получи, колкото му трябва, и голямото листо. Ти, като лист, се безпокоиш какво ще стане с тебе. Какво ще стане? Нищо няма да стане. Вие се безпокоите. Листът на цвят не може да стане. Клончето, и то на

цвят не може да стане. То са само условия в дадения случай. Вие каква представа имате за себе си, какво сте в живота – клонче ли сте, листо, или цвят? Ако сте клонче, трябва да подкрепите листата. Ако сте листо, трябва да подкрепите клончето. Ако сте лист, ще подкрепите цвета. Ако сте цвят, ще подкрепите плода. Всякога във вас степените на вашата мисъл, мисъл подкрепят. Трябва да има цялостност в мислите ви и в чувствата ви. Едни мисли подкрепят клоните на живота, едни чувства усилват тези клони. Други чувства ще усилят клонищата на вашия живот в по-рядка среда. Чувствата усилват тези клонища. Тъй щото физическият живот е почвата, духовният живот е горе в клоните. Като се говори за оня свят – духовният живот е по-рядка материя, физическият свят е по-гъста материя, но те един друг се проникват. Значи един корен вие можете да го превърнете на клон – един корен, изложете го на слънчевите лъчи и коренът веднага се обръща в клон: израстват листа, цветовете и плод може да даде.

Та идеята ви за Бога каква е? Казвате: „Вярвам в Бога.“ Няма какво да вярваш, ще знаеш, че си свързан, ще спазваш законите. Този клон зависи от корените, от почвата. Ако едно дърво е на богата почва, и листата ще бъдат богати. Ако едно дърво е на бедна почва, и листата ще бъдат бедни, пък и дървото, и цветът. Щом животът е богат, няма какво да се плашите.

Сега основната мисъл. В окултната наука има една опасност. Могат да се насъберат известни данни, които нямат приложение. Да кажем, за оня свят говорите. Но оня свят е ценен дотолкоз, доколкото е продължение на земния живот, дето можете да се усъвършенствате. Мене ме интересува университетът дотолкоз, доколкото след като свърши гимназия, може да вляза в университета. Ако аз не мога да вляза в този университет, аз съм от отделенията – интересува ме прогимназията, понеже мога да вляза в прогимназията. Интересува ме после гимназията, защото мога да вляза. Дотолкоз, доколкото онзи свят служи за нашето развитие, е

потребен. Човек може да иде в него като в един университет, да види професора, като учи. Казва: „Учени хора.“ То е нереално. Реален е онзи живот, в който ние вземаме участие. Та другият свят е продължение на нашето развитие.

Казвате: „Какъв ще бъде животът в онзи свят?“ По-голяма свобода ще имаме, по-голяма наука ще имаме. Отношенията, които стоят между материалния и духовния живот, няма да се скъсат.

В ума си гръжте мисълта: извън вашия баща или майка, или природата, в която живеете, има други, които мислят за вас. Но как да ги не знаете?

Веднъж Крайслер се разхождал в Англия с автомобил. Слуша, че някой свири – едно дете свири. Но така му харесва свиренето, че взема това дете, качва го на автомобила, дава му всичките възможности да развие своите способности. Този човек, като го слушал, се заинтересовал от това дете, от тона му. Казвам: „Ако вие сте даровити, Провидението, като минава с автомобил, ще се заинтересова от вас. Ако вие не може да заинтересовате Провидението, ще носите последствията, ще теглите последствията и ще чакате за в бъдеще. Искам да ви кажа, че около вас ще мине един Крайслер, вие трябва да го чакате. Туй дете в Англия колко дни с цигулката е свирило? Като минава, чува го и казва: „От тебе може да стане нещо.“ Представете си, че вие се качвате на автомобила на Крайслер. Кажете: „Тук няма да я бъде“, повръщате се в същото положение.

Съвременните хора със своя критичен ум се връщат и казват: „Да си поживеем, както другите хора си живеят.“ То не е лошо. Всеки един човек има една възможност, която му е дадена. Той толкова ще бъде верен на тази възможност. Туй, което е вложено в него, той трябва да прави всичкото усилие да се развие. Да не съжالياва, че нищо не могъл да постигне.

Сега, ако бих искал да ви утешавам, бих ви привел много примери. Те са илюзии. Представете си, един актьор на сцената играе ролята на един цар с мантия, с корона, макар че знае, че е само на сцената, пред публиката. Друг играе

ролята на един келнер, проста работа. Царят му заповядва, но и онзи, келнерът, се радва, че играе хубаво ролята. Той е келнер на сцената, но знае, че не е келнер [в действителност], казва: „Така е нагласено.“ И двамата актьори се ръкуват. Казват: „Много добре царят си играе ролята.“

Казвам, не считайте, че всичко онова, което е на земята, е много реално. Мислите ли, че много реален е земният живот? Той е толкова реален, колкото и сънят. Бъдете доволни, че добре сте играли своята роля, като се разхождате като цар и като келнер. Утре могат да ви дадат друга роля.

„Това е живот вечен, да позная Тебе, единнаго истиннаго Бога, и Христа, Когото си изпратил.“

Седмнадесета лекция на младежкия клас
21 февруари 1941 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев

МУЗИКАЛНИ ТОНОВЕ

„Отче наш“
„Цветята цъфтяха“

Ако ви зададат [въпроса] каква е задачата на пеенето, какво ще отговорите? Във всяко дишане влиза пението. Първият опит на човека да говори пак е пението. Как бихте превели *музика* на български? Музика произлиза от *музи*, гръцките *музи*. Една дума може да се преведе, но може да изгуби своя смисъл. Как ще я побългарите? На английски имат думата *игране*. На български има *свирия* и *играя*. На английски да играеш и да свириш е все едно.

Музика значи една мисъл, която туря нещата в ред и порядък, да се нареждат нещата, да ги нареждат да станат познати. Не само да ги нареждаш – може да направиш една музикална песен не тъй, както ги туряте в петолинието. Там има само една линия. Някой път линиите са счупени, някой път са криви, огънати. В една песен, в някоя пиеса, ще видиш долини, високи върхове, после водопади има, отвесни канари, някъде има наклони.

Сега често хората казват: „Да живеем.“ Какво разбират под думите да живеем? Най елементарно какво подразбират? В себе си вие какво разбирате под думите да живеем? Трябва конкретно да обясним. Какво разбирате под думата студа? За студа можеш ли да имаш някакво понятие? Най-първо, ти чувстваш една промяна, която става, ти се свиваш. Значи студът не разширява, но свива нещата. Събираш се. От топлото не се свиваш, но имаш обратен процес. Казвате: „Те са прости работи.“ Имаш една идея, която ти чувстваш. Какво показва? Тази идея е хладна. Има идея, която разпуца. Запример, ако произнесеш думата мъжество,

какво чувстваш? Казвате: „мъжествен бъди“ или „смел бъди“. Какво чувствате? Или думите „бъди правдив“, „бъди добър“?

Да допуснем, казвате „до“, основния тон на гамата. Но „до“ е тон, ако го вземеш, тогава познаваш какво е „до“. До допуснем имате „ре“. Какво е, какво разбирате под „ре“? Каква е разликата между „до“ и „ре“, какво отношение имат? В музиката под „до“ разбираме един тон, който те изважда от едно пасивно състояние. Не знаеш какво да правиш, седиш в затворено, всичко е тъмно, нямаш никаква светлина, ти не знаеш къде си. Дойде нещо, блъсне те наляво, надясно, наголу. Навсякъде като те блъска, че те наблъсква някъде. Отдето излезеш, то е „до“. Пътят, през който излизаш от това затвореното място, е „до“. Спасителният път на блъскането, който те изведе и да престане туй блъскане, е „до“. Блъника те, удари те отгоре, отголу. Онова място, през което излезеш, пък си доволен, като си излязъл, то е „до“. „До“ [е] основен тон на неприятностите, през които си минал. Като излезеш от тия неприятности, чувстваш, че ти е приятно. Туй приятното чувство е „до“.

„Ре“ е пак блъскане. Много пъти те блъскат от един път в друг. Този път, в който тръгнеш, проправиш си път, то е „ре“. Излезеш от затвора. Пътят, през който тръгнеш, без да се спираш, то е „ре“. „Ре“ е път за постижение на онова, което желаеш. „Ми“ представя всичките постове, през които трябва да минеш. „Фа“ представя всичките опитности, които придобиваш по пътя. „Сол“ представя изложението на твоите придобивки. В „сол“ поетите имат думата. Един поет, който не е минал през „до“, не е минал „ре“, през „ми“... той поет не може да стане. Поетът става в „сол“. От „до“ до „сол“ какво е? Какво представя квинтата? Когато съществуват три потенциала между тоновете, това е квинтата. „Ре“ мълчи, „ми“ мълчи и „фа“ мълчи. Те са, които субсидират, дават капитал. „До“ и „сол“ обработват капитала.

Какво разбирате под думата потенциал? Потенциал на една идея е набраната енергия, от която може да се яви

някаква дейтелност. Потенциал значи хиляди години се събира енергия на едно място или материал се събира. Когато този материал започне да се обработва, туй място, отдето вземаме материала, то е потенциал. Онова място, отдето произтича един тон, то е потенциал. Ако вземете „до“ и „ми“, какъв потенциал имате? Един потенциал е. Каква е идеята на „до“ и „ми“, за какво живеят „до“ и „ми“? „Ре“ е в тях.

Музика е това, което туря нещата в порядък. Онова нещо, което туря нещата в един порядък, в знаен порядък, който можем да го слушаме, да ни говори порядъкът, то е музика. Поезията е обяснение. Поезията дава ценност на този порядък. Музиката го създава, поезията го прогласява. Съграждат една къща, направят я, говорят заради нея. После турят цената на тази къща, за колко се продава. Един професор като го турят в университета, поезия трябва. Да покаже, че е свършил, че заема туй място, че е вещ. Той ще държи първата встъпителна лекция. Ще се съберат всичките професори, той ще държи първата си лекция, че е достоен за професор по някакъв предмет.

Когато децата плачат, те търсят поезия. Плачът е поезия. Децата, след като плачат, търсят поезия. Вие не знаете защо плаче едно дете. Плаче, то е професор, иска да заеме една катедра, майката ще даде една тема. То е професор, свършил в някой висок свят една голяма работа. Той още не е поет. Майката му взема главичката, туря го на катедрата, казва: „Я направил нещо.“ Какво направя детето? То освобождава майка си от едно голямо мъчение. Кое е туй освобождение? В майката се набрало мляко, в нейните гърди, и ако туй дете не изсмуче това мляко, ще причини болка. Тия болки то ги изважда от двете страни, майката се радва, че е учено детето. Това не е фантазия, това са данни. Обърне се към майка си и казва: „Доволна ли си от онова, което направих?“ Майката погладу това дете, че е умно. Ще каже: „Да те благослови Господ, че си много учен професор.“

Сега може да пренесете идеята във вас. Онази мисъл,

която може да ви освободи, тя е професор. Вие седите по някой път и мислите какъв е смисълът на живота. Туряте си някаква идея в ума си, искате да бъдете красив. На друг му хрумнало на ума да бъде силен. На друг му хрумнало на ума да бъде учен. На друг му хрумнало на ума да бъде красноречив. Много работи може да ти хрумнат на ума. В дадения случай ти се намиращ в трудно положение, значи насъбрала се е енергия, имаш една болка, никой не може да ти помогне. Онази мисъл, която отнема твоите страдания, тя е професор. Тя е основната мисъл в дадения случай, от която зависи твоят прогрес, за да не се повторят страданията. Никога не обръщайте внимание на ония мисли, които ви освобождават от страдания.

Питам, от неуспеха кой те освобождава? Казвате: „Не успявам.“ От неуспеха кой те освобождава? Нали аз съм ви дал един пример. Едно дете се ражда няма. Но причината на тази немота как се създава? Когато се зачевало детето, майката и нейният другар се скарали. Той ѝ казал обидни думи и тя казва: „Аз няма да ти продумам повече.“ Ражда се едно дете, което е вече няма. Каквото майката продумала, че не иска повече да говори на другаря си, то не иска вече да говори на баща си и на майка си, не продумва. Детето и на двамата не продумва. Станало това дете на двайсет години. Един ден праща го баща му в гората да иде за дърва. То разбира, но не иска да говори. Вижда го онзи пазач на гората – разправил му да набере клечки – иде той и казва: „Кой ти позволи да береш дърва в гората?“ То мълчи. „Какво мълчиш? Казвай кой ти позволи?“ То пак мълчи. Започнал да го бие по задницата, да го налага. Най-после момчето продумало: „Не ме бий.“ В този случай бащата и майката викнали горския стражар да му благодарят, че като го бил, върнал се от гората с една поправена погрешка. Причината на това е майката, която казва: „Няма да ти продумам.“ Първата причина е бащата, който не знаел как да говори. Втората причина е майката. Третата причина е детето, което възприело това, което майката казала. Бащата и майката викнали този горски стражар,

който го бил, че му дали едно угощение. Казват: „Колко свят човек е този горски стражар, че като бил нашето дете, като го ударил със свята си ръка, проговорило детето.“ Викам го на угощение. Те разбират закона. Само един свят човек като бие някого, може да проговори.

Питам сега, ако дойде едно наказание, не е ли на място? Считате ли, че туй, което е станало с момчето, не е на място? Значи вашият ум направил една погрешка, вашето сърце е подкрепило, вашата воля приложила погрешката. Ако дойде нещо, което изправя нещата, как трябва да се посрещне?

Казвам, музиката е път за разрешение. Онзи път, по който всички мъчнотии се разрешават, е музикален. И по друг начин се разрешават, без музика, но дето има музика, има смисъл. Няма музика – няма смисъл. Ако вие биете един камък, вие може да го разтрошите, чува се гласът му. Камъкът пак остава. След като се разтроши камъкът на малки камъчета, имате състоянието на големите камъни. По какво се отличава големият камък от малкия? Че големите камъни са големи инатчии, не можеш да го бутнеш. Ако го пречупиш на две, инатът му се намалява. Колкото камъкът става по-малък, инатът му се намалява, намалява. Значи той има едно качество, което музикално се явява.

Та казвам, по някой път вие чувствате в себе си, че вашата мисъл не се подчинява. Човешките мисли, човешките чувства са пълни с инат, не инат, но упорство, твърдост. Мисъл, която е твърда, трябва да стане мека. Чувствата, когато са твърди, и постъпките са твърди. Щом мисълта е твърда, и чувствата са твърди, и мислите са твърди. Казвам, по някой път човешката твърдост трябва да [се] превърне в подвижност. Сега в света в какво седи разумната твърдост? Умен да бъде човек, не твърд.

Ако заменим доброто със зло, какви ще бъдат последствията? Ако превръщаш материала, който доброто има, в зло, какъв резултат ще имаши?

Представете си, че злото представя една бомба, направена с едно взривно вещество. Питам, какво ще излезе от тази бомба? Че човешката глава е една бомба, напълнена с взривно вещество. Всички тия вещества в човешкия ум, в човешкия мозък, трябва да се организират. В света човек е дошъл, сравнението е правилно, не за такива взривни вещества. Някой път, като ходите из вашата глава, попаднете на някое взривно вещество. Не само в мозъка, но и сърцето има взривни вещества. Вие, като ходите във вашето сърце, ще попаднете на такива взривни вещества, ще има измъчване. Като влезете в мозъка, трябва да знаете пътищата и съобщенията. Човек трябва да се възпита. Казвам, музиката е един метод, който организира нещата. Поезията осмисля нещата. Поезията не е последното още. Поезията описва външната красота на нещата, която съдържат в себе си.

Та казвам, онзи тон, който те освобождава от онова мъчение, което е вътре в тебе, онова недоразумение – щом се освободиш, една идея ти стане ясна – туй положение, туй състояние на яснота на идеята, то е „до“ в тебе. „Ре“ в дадения случай ще даде път на тази идея. Тази идея трябва да върви някъде, движение трябва да има в света. Животът започва с движение. От едно пасивно състояние, в което си се намирал, от затвора вътре, трябва да тръгнеш. Туй движение, което ти дава простор в живота за постижение, че една идея може да постигне нещо, то е „ре“. Всичките мостове, през които минаваш в света, то е „ми“. Опитността, която придобиваш, то е „фа“. Не всичката опитност, онази опитност, която ще имаш в този път, то е „фа“. Тогава какво е „сол“? Един оратор говори, произнесената реч е „сол“. Хубава е тази реч. Хубавата реч, в която ще изложиш идеята си, това е „сол“. Онова, което слушателите са разбрали, постижението в тази идея, след като са чули тази идея, то е „ла“. Благомото, от което той сам може да се ползва и другите се ползват, това е „си“.

Ако музиката те изважда от затвора, ако тази музика те туря в пътя, ако тази музика ти създава всичките

удобства, поставя мостове, дето да минеш, ако ти дава средства, за да можеш да постигнеш онова, което желаеш, ако тази музика ти дава чувството да съградиш нещо в света и да можеш да живееш и да се ползваш, то е музика. Това ние го наричаме закон на мислене. Да мислиш, значи музикално да разбираш онзи естествен Божествен път, по който вървиш. Ако разбираш така, постижения ще имаш. Ако не го разбираш, оттук ще се отклониш, оттам ще се отклониш, тук ще се удариш, там ще се удариш. Затуй музикантите турят повишение и понижение, понеже по пътя като вървиш, за пръв път минаваш, отбиеш се някъде. Тогава турят бемол. Кривнеш наляво, кривнеш надясно. Някъде турят гиез. Питам тогава, какво представят гиезите и бемолите? Те са поправка. Защото интензивен е пътят на музиката. Ако нямаш един бемол, ще се пръснеш. Ако нямаш един гиез, ще се пръснеш. Едно отклонение от пътя трябва. Този път на правата линия е Божествен, мъчно може човек да мине без отклонение. Една крива линия трябва, спасително положение. Стават понижения и повишения.

В музиката под гумата бемол се разбира намаление на една материя, влага се събира в живота. Под гумата гиез разбираме ясно небе. Под бемол разбираме облачно небе. Под бемол аз разбирам облачно небе – влага има, няма образи. Като се тури мажорната гама, има гиези – разбираме ясно време, няма да слиза енергия, онази енергия ще се оплодотвори. Бемолът не е само така, знак. Казваме: „Да се понижи или да се повиши.“ В музикално отношение разбираме какво се крие в една песен. Всяка една песен има съдържание в себе си. Вземете гумата *искам да живея*. Какво разбирате? Ти искаш да живееш, усещаш се ограничен, искаш да излезеш от тия ограничения. Туи желание да излезеш от тия ограничения, ти го различаваш. „Искам да живея, искам свободен да бъда.“ *Искам да живея* – онова, което е вложено в тебе, ти искаш да го използваш. Как да го използваш? Сега туй „до“ не е мъртво, то е свързано. Ти, за да можеш да изпееш „до“, непременно у тебе, в този вътрешен затвор, трябва да е проникнал черве-

ният цвят. Ние виждаме движението на човешката кръв в човека. Движението на човешката кръв върви по тона „до“. Ако вие бихте чули, ако наблюдавате пулса, който бие във вас – не този външен пулс по пътя, по който се движи кръвта – ако послушате, ще откриете този тон във вашите артерии. При връщането на кръвта по вените вие ще чуete един бемол. Тази нечиста кръв пак се връща и минава през сърцето – трябва да се върне, да се обнови и пак да излезе. Връщане, и после има пак нов поход.

Та казвам сега, вие имате объркани идеи. Искате да постигнете големи работи. Искате да станете велик поет. За да станеш велик поет, поезията е разумно движение, трябва да знаеш как да туриш думите, музикално да ги поставиш. Поетът е музикант, римува думите. После ритъм има. Той се вдъхновява по някой път и има гиези, бемоли. И бекари има. Сега какъв е поетическият бекар, какъв е поетическият гиез и бемол? Не искам от вас да ми отговорите.

В природата животът е музикално създаден. За да живее човек, той трябва да изучава живота. Ти искаш да постигнеш каква и да е идея. Има особени пътища, особени методи, особени начини. Ако намериш този път, ти си доволен, че си намерил пътя. Ако не си намерил пътя, всякога оставаш недоволен. Щом си недоволен, не си в пътя, попаднал си в някой друг път. Хубав е и този път, но в Божествения път, във всичките постижения ти остава нещо. В този път, който сам създаваш, освен че нищо не постигаеш, но отвлеча. Грехът в света, погрешките са един човешки път. Всичките онези пътища, в които хората вървят и заборчават, те са човешки пътища. Злото е един човешки път. Доброто е един Божествен път. Ако вървиш по пътя на злото, ти ще пътуваш дълго, ще натрупаш дълг, който никога няма да платиш, няма разрешение.

Да допуснем, че вие искате да станете богати. Представете си, че вие сте щастлив. Казваме: „Какво нещо е злото?“ Обичате скъпоценни камъни. Донеса ви един скъпоценен камък, голям колкото камилско яйце, после ви донеса

два, три, четири, пет, десет, двайсет, трийсет, сто, двеста, триста. Първият камък ще ви бъде приятен, вторият също. Но като дойдат триста камъни да ги турите, какво ще бъде вашето положение? Представете си, че аз турям един скъпоценен камък във вашия ум като някой тумор. Знаете ли какво ще стане? Някой път правят [разрез] да се намери туморът из мозъка на човека.

Живите идеи у човека ни създават тия, ненужните, страдания, които ние имаме. Страданието всякога произтича от неорганизираната материя. Тя се натрупва и понеже не знаете в какво да я употребите, тя ви причинява страдания. Ако имате едно желание, и не знаете как да се справите с него, имате второ, трето, четвърто, насъберат се ред желания – не знаете как да постъпите. Един ген те ще ви причинява недоволство. Вие искате да бъдете оправени, здрави. Хубава, отлична идея. Но ако вие сте кокошка или патица, или пуйка в някой двор на някой богат господар, ще искате ли да бъдете здрави и мъжествени? Ще дойде господарят, ще ви пипне и ще каже: „Доста е оправен, хванете го. От този пуйка става хубаво угощение.“ Направя това угощение, съберат се такива господари, казват: „Отличен е този пуйка, колко е хубав този пуйка.“ За господарите е много добре, но за пуйка не е много добре.

Сега, когато вие страдате, разбирам: вашите господари ядат и пият, вие плацате, защото сте герой. Тъй сега идеята в моя ум. Хубаво е тогава да се проповядва на пуйка пост, религиозен живот – да пости, да бъде сух. Като те видят сух, казват: „Не струва, нека си живее.“ Ти ще постигнеш спасението в поста, да си болнав. Господарят ще дойде, ще те лекува, той ще се отнася добре с тебе. Обаче в деня, когато господарят усети, че ти си оздравял, той ще измени своето отношение. Ти ще се чудиш защо този господар, когато си бил болен, се носеше добре, като стана здрав, той ти отсича главата, не ти дава никаква работа, но те изяда. Как да си обясните тази работа?

Който не знае да пее в живота, той затлъстява. Кой-

то не знае да пее, той винаги затлъстява. За да се избавиш от психическо затлъстяване, трябва да пееш. Знаете какво нещо е затлъстяването. Затлъстяването произтича от една неорганизирана материя. Тази материя е преходна. При една болест двайсет, трийсет, четирйсет килограма от тази материя изчезват. При болестите губи се много от онази неорганизирана материя. При болести мозъкът никога не се губи. Мозъкът е най-организираният, тялото не е организирано. Тялото изгубва пет, десет, двайсет, трийсет килограма. Като знаеш, пак си достави тази материя.

Мозъкът е най-организиран. Един ген, ако тялото се организира, както мозъкът е организиран, ние ще дойдем до съвършения живот. Безсмъртието ще дойде. В безсмъртието промените ще стават свободно. Сега промените стават недоброволно. Ти умираш, без да искаш. А пък ако умираш, когато искаш – напуснеш една форма, влезеш в друга, в трета, в четвърта. Във втората форма, в която влезеш, трябва да бъдеш готов да разбираш законите – като минаваш от тяло в друго, да можеш да си служиш с тялото. Ако влезеш в едно тяло, и не можеш да си служиш с него, то е мъчение. Всякога, когато минаваме от едно състояние в друго, ние се мъчим. Детето, като дете, пак се мъчи, като стане възрастен, пак се мъчи, като стане стар, пак се мъчи. Понеже детето не е разбрало смисъла на детството. В какво сега възмъжаването, и него не е разбрал. И старостта не е разбрал.

Но да дойдем до практическия въпрос. Музиката е туй, което освобождава човека. Всеки тон ще те освободи от онова, първото, ограничение, ще ти покаже правия път, по който да вървиш. Правият път, това е „ре“ в света. Сега представете си, че музиката, това е фирма, която кредитира цялото семейство, една голяма фирма, която облагодетелства хората. Те са много бедни, музиката ги кредитира. Ще кажете: „Защо ми е „до“?“ Ако не знаеш основния тон, ще бъдеш затворен в яйце. Като излезеш от яйцето, трябва да знаеш да пееш „до“. Като изпееш „до“, „ре“ ще се яви. „Ре“ излиза от „до“. Ако не можеш да вземеш „до“, не можеш да вземеш „ре“.

Ако не можеш да вземеш „ре“, не можеш да вземеш „ми“. Последователно вървят психологически в живота. Това са законите на мисълта.

Когато някой казва, че някой трябва да знае да мисли, той трябва да разбира идеално какво нещо е музика. Той няма какво да разправя навън, на себе си трябва да разправя и да си служи. Имаш една мъчнотия, ще изпееш „до“ – мъчнотията ще излезе. Не знаеш пътя, ще изпееш „ре“ – пътят веднага ще се отвори. Музиката е един красив език. Ти се намираш в мъчнотия, като изпееш „до“, всички разумни същества ще дойдат да ти помагат. По ред, като дадеш знак, ще дойдат да ти помагат. Като изпееш „ре“, те веднага дойдат и ти показват правия път, турят те в пътя. Като изпееш „ми“, кредит дават. Като изпееш „фа“, професорът иде. Ако не пееш, тия вълни не отиват. Тогава ти ще се мъчиш.

Онези религиозните хора четат един стих в Стария завет, казва Господ: „Когато Ме потърсите с всичкото си сърце, ще Ме намерите.“ Пък с *всичкото си сърце* разбира този музикален път. Искаш да стане твоята воля. Какво разбираш *да стане твоята воля*? Казваш: „Моята воля трябва да стане.“ Хубаво, ти се давиш във водата, как ще стане твоята воля? Той казва: „Остави ме да стане моята воля.“ Казвам, ако стане твоята воля, ти ще се удавиш. Кажеш ли така, той се дави. Онзи, който не знае да плава, виждам, като потъне, ще се удави. Трябва да наблюдавате, когато се дави някой. Хвърлете някого във водата и гледайте какво прави. После, като хвърлите онзи, който знае да плава, вижте какво прави, вижте каква е разликата. Човек, който се дави, изстива. Обемът му е по-малък, той потъва. Пък онзи, който надделява условията, той се разширява. Ако ти в живота не разбираш добре свиването на човека... В разширението се излиза на повърхността на мъчнотиите. Ти си бил в един неорганизиран свят, в небитието. Музиката вече ти дава форма, прави те господар на положението. В книгата на живота те запишат, че ти постъпваш в училището. Ти нищо не знаеш, ти си поет. Първо ще ти запишат името и тогава ще

се учиш.

Сега вие казвате, че двайсет-трийсет години сте живели. Какво сте постигнали? Без разлика е какво сте постигнали. Запример вие искате да бъдете здрави. Здравето ти зависи от отношението ти към средата. Ти не можеш да бъдеш здрав, ако си в стълкновение с цялата среда, в която живееш. Живееш в едно разумно общество, ти си в стълкновение с всичките, ти не можеш да бъдеш здрав. Ти не можеш да бъдеш здрав по единствената причина, понеже ти ще си в положението на човек, който е настанен в една много хубава къща, но отвсякъде я обстрелват – отляво, отдясно, отстрани, от запад, от изток. Като те обстрелват в тази къща, ще бъде ли къщата здрава? Не може да бъде здрава.

При сегашните условия вие почти всеки ден отваряте война, изваждате ножа и воювате. Някой извади ножа и на всеки час воюва, на всеки час отваря война. То разноски има. Та сега вие казвате: „Защо е тази война?“ Ами питам ви, вие защо отваряте война по десет пъти на ден? Не отваряйте даже веднъж на ден война, пак е много. Даже веднъж на седмицата да отворите, пак е много. На месеца веднъж е много. При една война в човека, при едно раздразнено състояние, пет милиона клетки стават жертва. Има войни, при които десет милиона клетки стават жертва. Тези, петте милиона клетки, като измрат, докато се народят нови, [докато] мине туй състояние, два, три, четири и пет месеца [ще трябва], докато се възстановят. Казваме: „Няма нищо.“ Но организмът така се изтощава. Щом се изтощава организмът, той изгубва своята способност или богатство да може да се възстановява. Щом не може да се възобновява, човек остарява. Ако искате да бъдете млад, трябва да бъдете жизнерадостен, да възстановявате всякога вашия организъм, да обновявате мозъка си, да възобновявате сърцето си, мускулите си, костите си, нервите си. Кожата си трябва да възобновявате.

Когато казвам: добре трябва да се живее, разбирам – науката трябва да се тури. Всичките науки, които днес има-

те, действат различно. Ако вземете тези естествени науки – развива се долната част на челото. Ако човек стане естественик, туй чело долу ще изпъкне, горната част ще бъде полегата. В естествените науки ще развие мускулите си, ще развие своите кости. Когато работи с литературата, ще развие средната част на челото. Там изпъква. Щом развива разумния живот, горната част на челото се издава напред, закръглена става. Когато е естественик, развива долната част. Когато проучва литература, поезия, той развива средната част. Когато изучава разумния живот, горната част на челото става закръглена. Или: горната част я свързвам със светлината, средната част я свързвам с топлината, долната част я свързвам със силата.

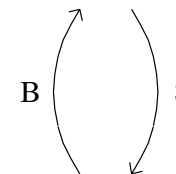
Казвам, ако долната част на челото е развита, този човек е силен; ако средната част е развита, чувствата са развити – сърце има; ако горната част е развита, този човек е умен. Умен, добър и силен – всичко това е една придобивка от музиката. Ако не е вървял по методите на музиката, той не е могъл да придобие тези работи.

Да кажем, вземате „до“. (*Учителят пее „до“.*) Но това не е „до“. Туй „до“ е на един естественик. Той е погрешил. Казва: „До ще ден“. Никакъв ден няма, той търси парите. Докато дойдат парите, как трябва да вземе „до“? Пее „до“. Приближава се към „до“. Като вземеш „до“, трябва да чувстваш едно вътрешно освобождение. Да забележиш, че обкръжаващата среда, която много пъти те стеснява, да я забравиш. Много пъти са те били, имаш такова болезнено състояние, но като вземеш „до“, веднага всичката болка по мускулите, навсякъде да изчезне. Ти имаш естествено състояние, приятно ти е, че си здрав. Човек, след като оздравее, има едно приятно чувство, което съответства на „до“. Усещаш, че е станал от леглото и му е приятно. По-напред не можеше да ходи, сега се изправя на краката и се радва, че има голямо постижение. Само е станал, не е тръгнал в пътя, но като станал, му е приятно, че е могъл да стане, перпендикулярно да се издигне. Едно чувство на благодарността

има в него. Туй е състоянието на „до“. В даден случай ти се избавяш от някаква беда, това е „до“, то е „до“. Избавил си се и тръгваш по пътя. Туй чувство, което ти дава хубавото настроение, аз го наричам „до“. Или пък в момента искаш да направиш едно добро. Не си го направил, но туй чувство го имаш. Или искаш да направиш нещо. Не си го направил, намислил си нещо. Туй чувство, което изпъква, хубавото, което си почувствал, то е „до“ сега. Като започнеш работата, тази работа на твоята мисъл, то е „ре“. Тръгваш в правия път.

Та по някой път се наблюдавайте. Дразниш се, спри се. Да придобиеш туй, хубавото, чувство в себе си. (*Учителят пее „до“ и „ми“.*) „Ми“ бемол. Бемолът показва, че сърцето се е намесило, влиянието на топлината е. Топлината дава бемол. Светлината дава диези. Волята дава бекари, тя отменя.

Сегашната музика е преходен етап. Сегашната музика, както я разбират музикантите, тя е преходен етап в музиката. В старо време музиката е била чувствена мелодия – човек се е въртял в много тесен кръг, само за себе си е пял. Сега в мелодията той пее в по-широк кръг. Досега личният живот, той е мелодичен. Когато нещата съответстват на тебе, пееш мелодия. Щом дойде хармонията, намериш се в чудо – не пееш сам, най-малко трябва да имаш квартет, четирима души. Трябва да имаш една майка, майката е сопран. Трябва да имаш баща, бащата е бас. Трябва да имаш брат, братът е тенор. Трябва да имаш сестра, сестрата е алт. Сопранът е майката, басът е бащата, тенорът е братът и алтът е сестрата. Ти кой си? Ти, в дадения случай, ако вървиш по линията на майка си, ти си сопран. Ако вървиш по линията на баща си, бас си. Преобладаващото влияние на баса образува тенора и преобладаващото [влияние] на сопрана образува алта. Какво разбирате под преобладаващо влияние? Там, дето може да стигне басът и оттам дето може да продължи – то е тенорът. Дотам, додето слиза сопранът и дето мо-

же да продължи – то е алтът. То е закон в природата. *S* е сопран, *B* е бас. Сопранът е това, което дава материал. Басът е, който го обработва. Тенора и алта басът ги съгражда. Тенорът и алтът се опичат от сопрана. От сопрана слеза разумна сила, която дава материал. Басът е, който събужда твоята воля – съграждаш нещата в себе си, но се изискват методи. Ти не можеш да отмахнеш една мъчнотия, ако не мислиш добре или ако вярно не вземеш един тон. Вземеш „до“. Ти с това „до“, ако го вземеш правилно, премахваш всичките мъчнотии, които в дадения случай имаш около себе си. Всичките мъчнотии, които те спъват – има погрешка в „до“. В „ре“ имаш мъчнотия в права линия; като се движии в „ре“, не можеш да имаш движение по права линия, много активни са трептенията на „ре“. Ако ти „ре“ не можеш да го вземеш, ти сам ще си създадеш някакви препятствия, защото онези, които не знаят да вземат правилно „ре“ – става скъсване в нервната им система. Има хора, в които се скъсват капилярните съдове, стават кръвоизлияния – не вземат правилно „ре“.

Ако не вземеш правилно „ми“, организмът изгубва своята мекота. Мекотата иде от „ми“. Пластичността, която си добил, е „фа“. Красивите форми, които се добиват, външната красота на мускулите на лицето, то е „сол“. Онова изражение, което дава лицето в даден случай – лицето добива едно вътрешно изражение – то е „ла“. Когато се погледнеш в лицето, да видиш как тоновете строят тялото ти. Тия работи не са лесни, много трудни работи са.

Казвам, една от хубавите работи е тая, в която човек ще види смисъла на живота. Направиш една погрешка. Не си взел правилно „ре“. Изправи „ре“, всичко ще тръгне наред. Най-после, в материално отношение не ти върви. Губиш, печелиш, губиш, печелиш. Губиш си влиянието, не си цъфнал, както трябва. Някой път като влезеш в едно общество, само от движението, което си направил, може да изгубиш или да спечелиш пред това общество. Сега хората са толкоз наблюдателни, че ти можеш да изгубиш само от едно помръдване.

Един дипломат е като сфинкс, не може да се мърга, както и да е. Ще имаш едно лице, което да има правилно изражение – да имат правилно отношение, да имат доверие. Ако джижиш лицето, очите, хората изгубват доверие в тебе. Седиш някъде и си притиснал устата. Онзи, който наблюдава това, ще види и ще си направи заключение. Или, ако седиш с отворени уста, ще каже: „Този човек не е заради мене.“ Ако знаеш да поставиш устата, още като те види, ще те хареса, само от линията на устата той ще те оцени. Няма нужда от никаква препоръка, по устата ще те познае. Един професор по музика не само по устата ще те познае, но по очите може да те хареса. Някой път харесва носа, някой път харесва ушите. Ако те хареса по устата, ще бъдеш един вид музикант. Ако те хареса по очите, ще бъдеш друг вид музикант. Ако те хареса по носа, ще бъдеш друг вид музикант. Професорът не може да изкара едни и същи музиканти. Ще бъдеш даровит в разни направления.

Сега това са теоретически неща, те са предположения. Допуснете, че вие имате един товар на гърба си: бръквай, изваждай и давай. „Какво да правя?“ Вземи и давай. Ти ще имаш една опитност. Бръквай и давай, давай, давай. В туй даване ще забележиш, че товарът на гърба започва да олеква. Сега по някой път казваме: „Бъди добър.“ Туй не може да разберете. Бръквай, давай, бръквай, давай, докато дойдеш до онова положение, че ти е приятно. Докато не ти е приятно, давай. Щом започва да олеква, да ти е приятно, престани да даваш. Престани да даваш, като дойдеш до най-приятното. Спри там. Не изпразвай чувала. Като изпразних чувала, ще изгубиш равновесие. С материал е опасно, но без материал е по-опасно. С материал ако си, ще бъдеш прикован на едно място. Без материал ако си, вятърът ще те носи навсякъде из пространството и никъде не можеш да се спреш. Ще бъдеш като откъснат лист, търкаляш се навсякъде. Казвам, спри се на онова положение, гето имаш онова приятно чувство, не искай повече. Щом искаш повече, ще си създадеш бела. Ако искаш да бъдеш силен, ще си създадеш едно противоречие,

защото, ако станеш най-силен, ще опълчиш всички срещу себе си. Не в света да бъдеш най-силен, но най-разумен, най-добър. Третото какво трябва да бъде? Най-любящ, най-добър. Най-добрият, той е волев човек. Който не люби, не може да бъде волев. Човешката воля трябва да бъде ръководена от любовта. Когато волята е ръководена от любовта, имаме много добър живот. Най-силният волев човек трябва да бъде най-любящ. Воля, ръководена от любовта, е силна. Когато се подчиниш на любовта, ти си герой. Постъпките ти ще бъдат идеални, ще постъпваш, както трябва.

Сега засегнах злото. За злото не искам да говоря. То е един отровен газ, най-отровният газ, който съществува. Отрова е то. Трябва да се постави в шише, не трябва да се отваря. Ако се отвори туй шише, веднага ще изгубите разположение. Ако се излее това шише, оттам трябва да бягате. Злото не го отваряйте. Дръжте го затворено, както е затворено в себе си. Злото е една форма от доброто, но доброто обхваща злото, което седи затворено. Затова по някой път вие във вашия темперамент отпушете злото, намислите да му дадете ход. Вие правите пакост на себе си. Ако имате нужда от злото – защото някъде има нужда от злото, но микроскопическо, трябва да знаете как да турите на десет кила една малка капчица от злото – става едно хубаво нещо, една малка приятна киселина дава, както е киселината на ябълката. Ако турите повече от злото, руши.

Та казвам, злото е една необходимост за разумните същества. Те знаят как да се справят със злото. Злото е сила в света, с която човек не трябва да се занимава.

Под думите *добре да мисли човек* или *да бъде музикален* разбирам не само да пее, но да може и своята мисъл да изрази. Под *добра воля* разбирам пак музика във физическия свят. Когато тази мисъл трябва да се осъществи в някаква форма, потребна е добра воля. Сега всинца сте музиканти, без да подозирате. Вие искате да мислите, вие искате да обичате. Не може да мислиш, ако не си музикант. Не можеш да обичаш, ако не си музикант. Да обичаш, то е музика. Като гоиде да

постъпиш, не си постъпил, както трябва. Не вземаш „до“, както трябва. Не вземаш „ре“, както трябва. Не вземаш „ми“, както трябва. Не вземаш „фа“, както трябва. Не вземаш „сол“, както трябва. Не вземаш „ла“, както трябва. Не вземаш „си“, както трябва.

Каква е любовта? Любовта е потребна. Когато ние разбираме нещата, даваме свобода на мислите си, освобождаваме всичко. Трябва да освободим мисълта от всички ограничения, трябва да я оставим в онзи естествен път, в който тя е създадена.

Сега колко неща основни разбрахте? „До“ в дадения случай е един подтик да се освободи човек, „ре“ е подтик на човешката воля и „ми“ е подтик на сърцето. Имате вече терца. Когато умът действа и сърцето действа, волята трябва да бъде потенциал. Защото онова, което ти мислиш, което чувстваш – волята ще го приложи. След като се оформи мисълта, след като се оформи чувството, волята ще изпълни. Ако волята трябва да действа, преди мисълта да е оформена, ще има недоносче. Ако волята действа, когато чувството не е определено, волята ще бъде неформена. Вземете „до“ и „ми“. Как ще вземете „ре“? [Като] вземете „до“ и „ми“, вземете [„ре“] и „фа“. После имате „сол“, „си“. Колко терци имате в гамата? Я ги вземете. (*Изпяха се.*)

Значи мисълта е еднообразна, в един момент ти мислиш, умът взема надмощие, има повече светлина. Но в постоянната светлина нещата стават сухи. Равномерна трябва да бъде. В един момент вземеш „до“ и „ми“ – искаш умът ти да работи. Искаш сърцето ти да работи – „ми“, „сол“. Искаш да работи волята ти – „ре“, „фа“. Ако вземеш „ми“, „фа“, трябва да има топлина, трябва да има мекота и влага. Няма да вземате постоянно еднообразни тонове, ще се сменят.

Има един ритъм на човешката мисъл, на светлината. Има един ритъм на топлината. Има един ритъм на силата. Тия три качества на ритъма вътре трябва да се сменят. Бързина има ли, вълните са много силни. В топлината [дължината] се намалява, а в движението се увеличава. В топлина-

та, в разширението, е интензивността, разширява тя нещата. Силата е в реализирането на нещата, в постижението.

Всичко това, което светлината е постигнала, което топлината е постигнала, волята го реализира.

„Това е живот вечен, да позная Тебе, единаго истиннаго Бога, и Христа, Когото си изпратил.“

Осемнадесета лекция на младежкия клас
28 февруари 1941 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев

СИЛНОТО ЧИСЛО

„Отче наш“

Имате ли зададена тема? („Не.“)
Пишете тогава върху най-приятния ден от седмицата.

„Цветята цъфтяха“

Турете динамика. Цветето, като цъфти, има динамика – като някой извор иска да се покаже под слънчевите лъчи. То е вътрешно състояние, възприема нещо от слънцето. Първо, навън пагат слънчевите лъчи. После, възприеме навътре и какъв е резултатът? Придобива се нещо, завързване. Три последователни процеса. Първо – показваш, второ – възприемаш и най-после дойде съзнанието какво си придобил. Вторият пасаж какъв е, вторият процес как би се изпял? Като се облечеш, мислиш къде да идеш. Ако си религиозен, ще идеш в църква, да се покажеш хубаво облечен. Ако си военен, ще идеш на парад. Значи, *тъй облечени в красота и чистота*, красотата е външен процес, чистотата – вътрешен.

Когато човек се опари, той не мисли, гръпне си ръката. По никакви правила не става това, но едно вътрешно чувство само, което има. Значи може да си представи е първият център. Светлината показва ли се? Понеже светлината съзнава, възприела нещо. Щом като види някое дете ябълката, скрива я. Като вземе ябълката да я яде, индивидуално чувства, има мисъл какво да направи с тази ябълка. Вие всички знаете какво правите с ябълката. Кои деца изядат ябълката? По-умните от тях, като изядат ябълката, вземат семената и ги посадват. Най-умните изядат ябълката,

изягат и семето заедно. Те са най-умните. Иносказателно е това. Казват: „Да си не създаваме работа да ги садим.“

Каква е първата нота на „Цветята цъфтяха“? „Сол“. „Тъй цъфнали“ – отишли на хорото, вече обект е. Вкъщи е „сол“. Идеш на хорото, гледаш всички облечени. Обективно е туй състояние. Изпейте песента.

*„Цветята цъфтяха“
„Махар Бену Аба“*

Ако се зададе една тема „Защо хората не успяват в живота си“, може да има и туй за тема. Искате да знаете, но трябва да имате едно правило. Знанието във вас трябва да бъде една такава необходимост, както е необходим хлябът. Ние чувстваме знанието като необходимост в живота. Ти си немарлив, казваш: „И без знание може.“ В турско време, когато казваха на някой баща да си праца детето в училище, той казва: „Няма да го правя поп. Да оре земята.“ Мислите ли, че само на попа е потребно знанието? Знанието трябва да стане съществено, както хлябът. Сега се разправя за каквото и да е знание, вие го вземете като нещо съществено. Разправят за пример за пеенето, казват: „Да си поразмърдаме езика.“ Опасно нещо е човек да си мърда езика. С едно криво мърдане на езика ти можеш да си развалиш живота за двайсет години. Кажеш някому някоя обидна дума. Този човек стане после цар или стане пръв министър. Или кажеш другиму обидна дума, и той стане генерал, после ти станеш войник. За тази дума има да плащаш.

Казвате: „Какво има, че е казал една дума?“ Може да кажеш, но катастрофа става. Друг път кажеш, безопасно е. Седиш на камък и цъкаш с кибритена клечка, хвърлиш я. Но ако си в плевня и цъкнеш, и хвърлиш клечката, знаеш какво ще стане. Ще отиде плевнята и други наоколо ще се запалят. Та казвам, по някой път вие седите на камъни и там цъкате кибритени клечки, безопасно е. Ако сте при слама или взривни вещества, една запалена кибритена клечка ако падне, може да

стане цяла експлозия.

Наскоро четох в един от вестниците – млад ученик от седми клас пуши. Един от учителите казва: „Не те ли е срам да пушиш? От тебе човек няма да стане.“ Ученикът го наблюдава, вижда, че не постъпва добре. Отива в трена учителят и там го поканва да вземе една цигара. Той се възмуцава от ученика, като пуши, но като се качва на трена, онзи като му предлага цигара, той запушва. Казва: „Ако имаше на млади години [някой] мене да ми се кара, както аз на ученика, не щях да имам този лош навик, който ми създаде много неприятности.“ Често вие се възмуцавате от известни навици. Хубаво, но трябва да се знае по кой път един навик може да се изправи. Сега ако този учител, който се кара на ученика, нищо да не му каже, когато пуши да го повика, да каже: „Колега, този занаят съм учил преди двайсет и пет години, заповядайте.“ Като започнат двамата да пушат, той да започне да разправя на него: „Едно време и аз като тебе го учих – да имаше кой да ме накара да не пуша – много злини ми е причинил.“

Та сега вие сте готови да кажете една погрешка, която иде от хората. Да хванете да се карате: „Не те ли е срам.“ Да стъпчеш цигарата на земята, а седи табакерата с всички недостатъци в твоя джоб. Изваждаш една [цигара]. Питаш сега: „Какво се ползва той да изправи този ученик?“ Желанието в него е добро. Често вие избирате един метод въвн от себе си, който не е ефикасен, не може да ви въздейства. Да допуснем, че вие боледувате. Има причини. Търсите помощници отвън да ви помогнат. Ако си в град и заболееш – ще идеш при лекар. Но заболееш в гората, лекар няма. В града е лесно, лекари колкото искаш, ще идеш. Но в гората заболееш, няма лекар, какво ще правиш? Именно трябва да знаеш малко от медицина, че пролетно време, лятно време има растения, да разбираш от медицина, да знаеш как да се лекуваш. Ти трябва да знаеш един цяр за главоболие, някое растение или билка трябва да знаеш за коремоболие – поне двете. Или ако се нараниш, трябва да знаеш как да правиш една малка превръз-

ка. Три неща за себе си трябва да ги знаеш. Ти оставяш хората да ти лекуват главата, корема, да ти правят превръзки. Докато си в града – лесно. Щом си вън от града, ще се намериш в трудно положение. Тогава ще питаш защо Господ е създал света. Вие се намирате в положението на онзи, който говорил веднъж за създаването на света. Казва: „Господ създаде човека, че го пече три дни на един плет.“ Другият го пита: „Прътите откъде взеха, да направят плета?“ Той казва: „Не е твоя работа.“ Тия пръти защо Му бяха на Господа? Да бие глупавите хора, глупавите хора като вас. Понеже Господ нямаше тогава кого да бие, плет направи. Сега плет не правят, но бият глупавите. Но с туй въпросите не се поправят. След като биеш някого, той ни най-малко не се поправя. Себе си като биеш, пак не се поправяш. Казва: „Да го бием.“ Биенето нищо не помага.

Как е произлязла тази единица? Единицата е творчески принцип. Тази единица няма да я вземете като символ на едно количествено число, но то е един път, по който някои сили в природата се проявяват. Единицата показва първоначалните сили, скрити в човека или в самата природа. Що е единицата? Път, по който първоначалните Божествени сили се проявяват в света. Това е единицата. Тази единица не е мека. Това е най-силното, най-грубото число, най-грубата сила в света. По този път се явяват най-грубите сили в света, които са толкова разрушителни. Всичките тия сили, които действат – тоягата е от тях. Като те наложат с тояга, ще покажеш каква сила се явява вътре. Следователно числото едно трябва да се смекчи. След като се смекчи туй число... Две е закон за смекчаване. Но туй число е още силно. Едва в три имате една сила, която е по-мека, която може да се тури в действие. Числото три създава мисълта в човека, дава едно правилно направление как да постъпва. В числото три седи онова благородно чувство в човека. От резултатите на тия две сили, които действат в Божествения път, излиза мекото число. Туй число е неутрално само по себе си. То не заема ничия страна, нито на едното, нито на двете. Тия две

числа имат желание да минат през този трети път.

Някои от вас забелязали ли сте, че някой път във вас се събуди гневът? Щом станете активни, то първоначалните сили се събуждат във вас. Искате, каквото намерите, да го разрушите. Вълкът и кучето винаги, като хванат някое по-слабо същество, го раздрусват. Сърди му се, че не е дошло по-рано да го хване. Толкоз време трябвало да ходи. Казва му: „Защо не дойде по-рано да ми услужиш, но ми създаде толкоз бели, да ходя да те търся?“ Като че го наказва, като го раздрусва. Някое куче, като хване някоя котка, като я разтърси за врата, умъртви я. Затуй всичките котки бягат, по гърбетата се качват. Кучето знае къде е слабата [ú] страна. Котката легне на гърба и с ноктите си като хване, че се обърне нагоре и гледа към Господа. Котката казва: „Господи, помогни ми.“ Като легне на гърба си, гледа на онова, което Господ ú дал в нейните предни и задни крака. Тази котка сама си помага. Ще кажете: „Човек трябва да бъде миролюбив.“ Да остави да я разтърси.

Казвам, като дойде злото в света, легнете на гърба си и с всичките си сили се бранете да ви не закачи. Или като дойдат лошите условия в живота, човек трябва да се бори. Казвате: „Да бъде миролюбив.“ Не разваляйте мира, който съществува. Човек не може да създаде мира, но не разваляйте мира. Ако вие имате една капсула, не разваляйте спокойствието на капсулата, на тая миролюбива капсула. Всички са мирни, но ако натиснете, изведнъж се разгневят всичките. Като се разгневят, като се пръснат, какво ще стане тогава с тебе? Бъди внимателен, да не предизвикаш туй старото начало, което те имат.

Хубаво, сега вие казвате – да бъдете богати. Но знаете ли? Като дойде богатството, има една капсула богатството, като я бутнеш, може да ви причини най-големите злини. За да можеш да се ползваш от силата на богатството, трябва да бъдеш в тройка. Като си в единицата и двойката, не бутай богатството. При придобиването на това богатство, трябва да бъдеш в състояние да може да използваш това

богатство. Ами че защо Господ турил такава глава на глестята, не турил като на човека. Главата, това е най-голямото богатство. На една глестя, която не е научена да си държи главата в равновесие, ако тази глестя рече да се покаже – падне тази глава, ще се пукне. Ти, като човек, трябва да знаеш как да държиш главата си в равновесие. Силите, които са в тебе, да знаеш как да ги употребиш. То е много важно. Главата на една глестя, като се качи нагоре, ще създаде една катастрофа на себе си и на другите.

Ако ме попитате защо страдате, ще ви кажа: защото не знаете как да си държите главата. Запример често в старо време учениците са ги прекарвали през големи изпитания, много реални изпитания. Сега ще накараш някой твой приятел да те изпита. Да кажем, ти си учител, вложил си петдесет-шейсет хиляди лева в банката – малко да те поуцлъжат, че банката е фалирала, че всичко туй изчезнало. Ако помръдне сърцето ви, умът ви не е на място. Казвате: „Пропаднаха ми мене парите.“ Баща ви умрял, този умрял, онзи умрял – да знаеш в дадения случай умрял ли е баща ти. Казват: „Баща ти умрял.“ Ти не можеш да повярваш в неща, които не са. Да вярваш, че баща ти умрял, когато не е умрял, право ли е? Да вярваш, когато е умрял, разбирам, но не е умрял. Какво показва? Да вярваш, че ти не си способен в живота, когато си способен за работа. Какво е състоянието? Неспособен човек, казваш: „От мене нищо не става.“ Някой ти е казал, че от тебе нищо не става. Ти си повярвал, че от тебе нищо не става. Те ви казвали едно време, че от вас нищо не става. Туй нещо повярвахте ли го, че от вас нищо няма да стане? Не сте го повярвали.

Та казвам, най-първо, самооблагане трябва. Самооблагането в едно и две не може. Двете е негативно число. Имате плюс едно и минус две. Плюс единица е отрова, като [си я] взел в себе си, да действа. Минус две – още не си я взел, но действа отрицателно. Всички ония сили, които не действат, те са отрицателни. Които действат, са положителни. Една отрова действа вече, показва се, положителна е. Тази,

която не действа, тя е потенциална. Как ще наречем плюс единица? Най-силното, най-грубото. Единицата е най-силната, най-грубата сила в света. Тази единица, като е дошла в природата, изпокъсала всичката материя, направила една каша, хвърлила тук едно парче, там друго из пространството.

Ако дойде сега един човек у вас, знаете ли какво ще направи? Ако дойде един човек, който е така активен, той ще ви съблече голи. Ще махне палтото, дрехите ви ще хвърли. Един българин ми разправяше за един американец проповедник, модернист. За да произведе ефект, качил се горе на амбона. Носил шапка, хвърлил я в публиката. Извадил си палтото, и него хвърлил. Тогава започнал да говори защо си хвърлил шапката, казва: „Вие от шапките си страдате.“ За палтото казва: „Да се освободите.“ Хвърля и палтото и започнал да се разхожда, американски ефект произвежда. Българите ще кажат: „Подлудял е.“ Но това е за сензация в дадения случай. Цигулари, големи артисти, някой път излизат и започват съвсем тихо. Друг изведнъж започне много силно. То е маниер. Единият произвежда силно впечатление, да стресне хората. Тогава започва тезата си по музика – развива я тъй, както знае. Всички вие от света искате да постигнете нещо, защото в живота всички сте артисти.

Та казвам, всичките нещастия на хората произтичат [от това], че онези сили, които са вложени в човешкия мозък, са вложени динамични, основата на човешкия мозък е динамична сила. Ако човек не знае как да се справи, оттам произтичат ред неприятности. Ако се вземе задната част, там са вложени всички отрицателни страни на чувствата. Ако се качите малко по-нагоре в мозъка, там има място за човешкото честолюбие, тщеславие. То край няма. Едва някъде нагоре на главата се явява мекота, подига се челото, човек започва да става по-мек, по-внимателен към хората. После, в задната част се явява справедливост. Човек намира, че тъй както постъпва някой път, е несправедливо. Хората и по обратен път се възпитават. Някой заболява, заболяват го гърдите. Казва: „Наказа ме Господ.“ Едно време заповядвах хората да

ги бият. Като ги бият, казвам: „Идете да се учите.“ Сега мене, като започна Господ да ме удря по корема, по гърдите, съжалява вече. Прави една връзка между първия живот и сегашния. Има някаква връзка.

Та казвам, като дойде да удариш един човек, да знаеш как да го удариш. Музикално да го удариш. Удряли ли сте някой път музикално? Мене ми разправяше един музикант как биел. Няма да ви кажа как. Много пъти съм удрял, но дойде един и ми удари две плесници. Две плесници ми удари, и ми стана приятно. Музикално удряне е. Числото *три* в дадения случай показва човешката уста. Езикът вътре, който се мърда, е числото *едно*, първото, строгото число. Горната бърна е числото *две*, а долната бърна е числото *три*, която показва мекотата на човека. Езикът е най-активен, той е числото *едно*. Сега това са форми. Езикът е свързан с една динамична сила. Аз говоря за динамичните сили, които са скрити в този орган. То е един символ. Тази сила е скрита някъде в тебе.

Следователно, как тази динамична сила се проявява чрез езика? Необходими са горната и долната бърна, които ще дадат ход на тази енергия как да се прояви, защото желанието на човека да даде произтича от горната бърна. Ти искаш да си снизходителен към някой човек. Желанието добре да възприемаш зависи от долната бърна. Под нея има една резънчица, която регулира да приемаш нещата добре и да ги приложиш добре. След като ги приемеш, цял процес има. Написано е туй, което си възприел, как да го употребиш в живота. Вие четете някаква морална книга – да бъдеш добър, снизходителен. Когато искаме да бъдем снизходителни, аз турям една рязка на брадата. Чета някой философ какво е казал. Бутна на рязката на брадата. Веднага ще ми дойде какво да правя. Но трябва да знаеш как да бутнеш. Аз съм гледал някой петел, като вземе едно зърно, вдигне го от земята, че като го сложи, подигне опашката си – едно положение много красиво – и започне да вика: „Към-към.“ Казва: „Туй зърно е за вас, щедър съм.“ Кокошките се съберат. Той се изправи, да се

покаже. „Само аз може да го направя.“ Една хубава черта. „Аз може да го изям, но не искам. Аз от любов го давам.“

Много добра е тази черта на петела, но не постъпва всякога така. Само при обикновените условия постъпва така, при другите условия – по съвсем друг начин. Някой път у нас има много благородни пориви като у петела, но не спазваме всякога туй правило. Само веднъж в седмицата ще направиш едно добро, другите шест дни правиш големи пакости на себе си. В седмия ден ще направиш едно добро. Казваш: „Направих едно добро.“ Животът така не се поправя. Знанието в света помага само тогава, когато стане необходимо, както храната, както водата, както въздухът. Ако нямаш такава любов за знанието, както за хляба, не може да те ползва. Ако нямаш такъв стремеж за знанието, както за водата, туй знание не може да те ползва. Ако нямаш такъв стремеж за знанието, както за светлината, искаш да я възприемеш, знанието не може да те ползва. Тия трите импулса трябва да дойдат, да знаеш, че знанието е необходимо, и да се радваш на него, да използваш малкото, което знаеш за нещата. Знанието в света означава само по себе си *три*, но [...] трите като закон в света, като път в света, който ще те заведе в света на динамичните сили. Трите показва един ключ в „Хиляда и една нощ“ – да отвориш, да влезеш, да намериш скъпоценни камъни, да знаеш колко да вземеш, да затвориш и да излезеш. Отваряш, влизаеш, взимаш и пак затваряш. Тия подземия са не само пълни с пари, но с книги, богатства. Там са най-хубавите инструменти по музика. Всичко може да намериш. Да кажем, туй подземие е място за здравето, място за знанието, за доброто – всичко е там.

Като дойдеш до числото *три*, и си намерил ключа, дето можеш да се подигнеш, не изведнъж, но постепенно. Всичките богатства, които са дадени, са на твое разположение. Да знаеш как да ги употребиш. Ако започнеш да ги предаваш, тогава другите може да се ползват и ще останеш невежа.

Та първото нещо, знанието трябва да се приложи.

Човек трябва да прилага знанието вътре в себе си. Да има един малък опит и върху него да гради бъдещите изводи. Вие считате числото *дванайсет* щастливо. *Дванайсет* е динамическо, то показва дванайсет дома, през които слънцето минава. Първият дом има влияние върху главата – значи може да се ползва твоята глава. Вторият дом има влияние върху врата, туй, което държи главата. Вратът е съединителната нишка между Божествения и духовния свят. Симпатичната нервна система е връзка между духовния свят и физическия свят, вратът е връзка между Божествения и духовния свят. Като влезеш в духовния свят, тогава ще разбереш законите. Лесно е. В сегашната наука какво означава вратът? Нищо не означава. Вие казвате: „Ще разтриеш врата.“ Ще разтриеш със своята мисъл врата си. Вие можете да направите един опит, да видете силата на мисълта. Да кажем, имате треска. Искате да лекувате треската. Ще си представиш, че отиваш на аптеката. Нямаш пари да идеш да си купиш хинин, ще идеш мислено. Влизаш вътре, казваш: „Дайте ми хинин.“ Вземеш, върнеш се къщи. Ще вземеш хинина. Как се взема? Можеш да го вземеш на прах или на хапчета. Ще туриш мисълта да действа. Ти ще почувстваш горчивината. Ще го направиш и ще ти подейства. Сам може да го направиш. Ако сам не можеш да го направиш, може някой да ти даде прах отвън, да те убеди. Пак ще ти подейства. Мисълта е мощна сила.

Някой път някой учител ти казва: „Ти си даровит, от тебе всичко ще стане.“ Тази дума веднага ще проработи. Някой път учителят може да каже: „От тебе нищо няма да излезе.“ Тя ще ти подейства по негативен път. Спрял го. Той може би вижда, че по този път, по който вървиш, нищо няма да получиш. Той турил спиралка, той не му казал как да се дигне спиралката. За времето е било полезно. От тебе за две години нищо няма да стане. След две години ти така, изведнъж, ще се прочуеш, го две години нищо няма да стане. Казваш: „Мене ми казаха: го две години нищо няма да стане, но като минат две години.“ Та не казвайте: „До две години нищо

няма да стане от мене, но след две години.“ Ако започнете добре, добре ще свършите. Законите в природата нямат изключение. Всички във физическия свят започват много добре, но свършват много зле. Тъй е. Срецнеш човека. Какво стана? Умре човекът. Загизнат го на една тарга, турят го в земята, казват: „Там, да мълчи.“ Тези, които са го обичали, обичат го, не го оставят на свобода, но го затиснат с пръст. Защо го затискат, и те не знаят. Та казвам: „Ти оттук си излязъл и там отиваш. При майка си отиваш.“ Никой не може да те поправи. На света като дойдеш, отдето си излязъл, да отидеш – на пръст ще станеш. Казват: „Тя да се разправа с тебе, както тя знае, ние вече не искаме да се разправаме с тебе.“ Като дойде майка му, казва: „Пиленцето ми.“ Започне да му разхвърля грешките, освободи го. Като остане ефирен, извади го, заведе го в своя апартамент. Природата има много красив апартамент и хубави къщи. Извади го из земята, облече го хубаво с царска мантия. Тя го разхожда. Той ни най-малко не съжалява, че е умрял. Казват: „Взел Господ пръст и направил човека.“ То е онази свещена пръст. Човек е направен от свещена пръст, от земята.

Казвам сега за числата. Числото *едно* е крайно динамично. Във вас се повдига честолобуието. Човек е непримирим. Дойде числото *две*. Пак човек е непримирим. То е песимистично. Трябва да дойде числото *три*. То е вече човешкият ум, всички тия сили трябва да ги превърне. Не че те са лоши, но те са крайно динамични. Трябва да разбираш техния закон, да знаеш какво количество трябва да вземеш. От една взривна сила много малко трябва да вземеш. Един американски професор, който намерил взривно вещество, с една микроскопическа част искал да направи опит пред студентите, искал да видят силата му. Като забелязал, че ще направи голяма пакост, вика на студентите: „Бягайте.“ И студентите, и професорът, всички из аудиторията избягали навън. Пръсва се и направило големи поражения. Ще бягаш, нищо повече. Казва: „Защо ще бягам, срамота е.“ Ако останеш на мястото – сила е. Да бягаш е най-малкото зло. Да останеш на място

то е най-голямото зло.

Та казвам, когато дойдете до закона на правдата, казвате, че няма правда в света. Щом дойдете до правдата, кажете: „Правдата трябва да се смекчи.“ Който бие с тоягата, [...] дава правдата. Който налага, дава правдата, учи го какво е правото. Всеки, който почувства какво нещо е правото, какво впечатление ще извади? След като ти ударят два-сет и пет, какво ще почувстваш? Ще кажеш, че в света трябва да има право. В света има право. Направиш една погрешка, изгубиш петдесет хиляди лева. Но петдесет хиляди лева за колко години се спечелват? Хубаво е правото. Някой извади око на някого, наказват го да извадят и неговото око. Той извадил око, и неговото ще извадят. Какво право се възстановява? Казват: „Правото да се въздаде.“ Око, което е извадено. Да се възстанови правото, извадят и неговото око. Съдят го, осъждат го. И двете очи са извадени. Де се възстановява правото?

За в бъдеще онзи, който извади око на някого, трябва да го поправи. Тогава ще има култура. Всеки да знае закона. Ще има очи – като се извади око, ще дойдат, ще турят едно око. Сега турят едно стъклено. Тогава ще дойдат, ще поправят. Ще каже: „Извадили ти око, но тук има друго. Има лекар, който намества очите. Той ще намести.“ Това разбирам. Но да извадиш и неговото, понеже той извадил на другия, туй да го считат за право, не разбирам. Като извадят и неговото, онзи се счита удовлетворен, понеже и той останал с едно око. Казва: „Аз като останах, и ти да видиш, да опиташ.“ Като се извадят и двете очи, какво се добива?

Да допуснем сега, че имате едно музикално съчинение, една песен. На две места замествате „сол“ с „фа“. Какво добивате? Казвате: не е „сол“, но „фа“. Замествате го – или долно, или горно „фа“. Какво ще добиете, след като заместите? Вие имате в себе си един вътрешен усет, но не знаете. Усещате, че трябва да стане промяна, защо, не знаете. Казвате: „Туй по-хубаво звучи.“ Мислите ли, че неща, които всякога звучат хубаво, всякога са верни? Дойде някой и ви

казва: „Дай ми пет лева назаем.“ Туй мекичко го каже, музикално: „Дайте ми пет лева, аз ще ви ги върна.“ Мекичко говори. Като дойде друг, казва: „Слушай, дай ми пет лева, ще ти ги върна. Ако не ми дадеш, ще те утрепя.“ Ти изваждаш, даваш. Той какво ще каже? Не се минават пет-шест месеца: „Я ми заеми пет хиляди лева.“ Онзи, който мекичко говори, няма го, не може да го намериш никъде. Кое е по-хубаво? Казва: „Меко говори.“ Разбирам меко да говори, че като каже, да дойде. Но мекичко да говори, и да го няма никакъв? Грубото говорене е лошо, но ако този човек говори грубо и седи на думата, може да предпочета грубото, отколкото мекото. Ако този, мекият, изпълнява, има качества на мекия, ще предпочета мекия. Мекият мекичко да ми поуска и мекичко да ги върне, няма по-хубаво.

Ние се стремим от грубите елементи към красивото. Да дойдем до онзи, мекия. В началото и в края нещата да бъдат красиви. Защото в музиката някои певци искат да пеят меко. Ти, за да пееш меко, трябва да знаеш да възбудиш тия центрове. Той иска да пее. Трябва да тури ръката на главата, да предизвика вълнение в слънчевия възел и тази енергия да мине в гърлото. Ще даде мекота. Ако този център на главата не се събуди, гласът ще бъде обикновен. Мекотата на гласа зависи от нямане енергия във вас. Туй както сухата пръст, като падне вода, е мека. Ако не падне, тя е груба. Отнякъде трябва да дойде меката енергия. Ако не знаеш да извадиш меката енергия, ти ще се покажеш такъв, какъвто не си. Или пък искаш да се покажеш справедлив. Справедливостта трябва да я вземеш отнякъде. Или пък вие говорите често за любовта. За любовта трябва да предизвикаш три центъра, за да имаш туй понятие. Едно същество, което ти не можеш да поставиш на равнина при себе си, да го гледаш, ти не може да го разбереш – едно същество, което не можеш да обичаш като себе си. За да го обичаш като себе си, то трябва да бъде на същото равнище като тебе. Запример един учител по музика може да обича ученика, когато той е способен. Като дойде учителят, веднага разбира, че той сви-

ри. Като не разбира, учителят излиза из търпение.

Казвам, трябва да има една вътрешна схватливост. Искате да бъдете духовни. Духовният човек има съзнание, схваща благата, които има, които човешкият ум носи; благата, които човешкото сърце носи; благата, които са скрити в човешкото тяло от хиляди поколения. Има богатства в човешкото тяло. Хиляди неща са в тялото. Ходиш, плачеш, тъжиш. Всичките богатства са заровени в тебе. Ти не знаеш, че си богат. Трябва да дойде някой да те убеждава, убеждава, докато разбереш, че има нещо. Богатството е в гласа ти вътре. Ти, като започнеш да пееш, ще се облечеш добре. Като започнеш да пееш, здрав да бъдеш. Ти като започнеш да пееш, ще те обичат хората. Всички, онези хора, които пеят хубаво, те са здрави. Ако хубаво пеем, пеенето ни ползва лично нас. Пеенето лекува. На един човек, който е болен на умираше, му казвам: „Ще пееш.“ Има температура четирийсет градуса, той пее. Рекох: „Ще пееш вечерно време, посред нощ ще пееш.“ Казват: „Изгубил си ума, пее при четирийсет градуса температура.“ Рекох: „Докакто пее, аз гарантирам сто и един процента, ще е здрав. Но ако престане да пее, не гарантирам.“

Дотогава, докато един човек пее в себе си, в ума си, в сърцето си пее, той всичко може да постигне. Като престане да пее, казвам: пейте в себе си, при най-лошите условия пейте.

При обикновените условия, при красивите условия всеки пее, но при най-лошите условия да пееш. Тогава ще се проявиш ти. Там е силата на човека. Сега разбрахте ли?

„Това е живот вечен, да позная Тебе, единаго истиннаго Бога, и Христа, Когото си изпратил.“

Деветнадесета лекция на младежкия клас
14 март* 1941 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев

* На 7 март 1941 г. не е имало лекция.

ОБИКНОВЕН, ТАЛАНТЛИВ И ГЕНИАЛЕН

„Отче наш“

„Махар Бену Аба“

Имате ли зададена тема? (*„Имаме.“*) Четете. (*Прочете се темата „Най-приятният ген от седмицата“.*)

За силния кой е най-приятният ген? Денят, в който той победи. Най-приятният ген е денят, в който победи. За болния кога е най-приятният ген? Денят, когато оздравее. Говори се за приятен ген. Не може човек да говори за приятен ген, ако няма вътрешна опитност. По какво се отличава приятният ген? Какви са качества на приятния ген? Ако ви попитам по музика, по какво се отличава една терца от една кварта? Разстоянието е по-голямо геометрически. В терцата са по-близо, в секундата още повече и в примата разстоянието геометрически е [най]-малко. [...] Туй разстояние някои го мерят, но то не върви по права линия. Но какво застава музиканта, защо прескача от „до“, да взема „ми“, защо прескача „ре“? Коя причина го застава да прескача? Защото в дадения случай, ако повика „ре“, то ще вдигне цял скандал. „Ми“-то е повикал, ще уреди работите другояче. Има война, „ми“ като повикат, ще има примирие.

Вие имате разчорлена коса. Защо ви е гребен? Считаме, че може да се вчешете. Защо имате гребен? Може с ръка да се вчешете или с кърпа. Но не можете да свършите работата с кърпата, донякъде ще я свършите и с ръце. Донякъде ще я свършите. Но ако вземеш гребена, гребенът ще свърши работата по-хубаво. Косите са все прави линии. Гребенът ще тури всеки косъм на място. Сегашните гребени не са толкоз

идеални, не може да турят всичките косми на място. Някъде се преплитат космите на главата, гребенът не е могъл да ги тури успоредно. Във вчесването всичките косми искат да бъдат успоредни. То е правото вчесване. Ако не са успоредни, вчесването не е право. Защо трябва да бъдат успоредни? Има си причини. Щом се преплитат косите, значи ще се преплитат някои работи. Всеки косъм е антена. Като се преплетат косите, като не се вчесеш хубаво, не можеш да свършиш добре работата. Забележете, че някои хора, на които работите им не вървят, винаги са разчорлени. Двама души, след като са се били, какви са косите им? На някои работите са в ред. Затуй, когато косите са набръчкани – нали обичате накъдрените коси, те са набръчкани – хора с накъдрени коси имат големи противоречия в чувствата. Индивиди, на които косите са накъдрени, може би ред поколения са срещали големи препятствия, косите са станали къдрави. Някой път косите стават бели, пак по закона на наследствеността. От големите противоречия в живота косите стават къдрави. Навремето къдравите коси са били много неприятни. После, като са се накъдрили, са добили цена. Който има къдрави коси, освобождава се от труда да ги къдри. Онези с правите коси имат ред прибори, с които ги къдрят, и им взема най-малко половин час, докато ги накъдрят.

Сега вие се смеете. Защо? Коя е причината, че се смеете. Понеже говорим за къдравите коси. Те са бентове. Един бент, други бент – има вода. Ако минете през къдрава почва, вие съвсем ще се намокрите. Ако в планините минете в планинско накъдрено място, [...] има високи върхове и долини – слизане надолу. Като дойдете до полето, е гладко. Значи в къдравите коси често опасности се крият. Онези, които не разсъждават, казват: „Къдрави коси.“ Но в природата може да има къдрава енергия. Някъде енергията върви къдраво, набраздена, някъде върви по една гладка линия.

Сега, когато човек започне една работа и не я свършва, какво става с енергията, с която започнал да работи? Всичките хора, които започнат една работа и не я свършват,

отзад на главата им се образува една трупчинка. Казваме, нямат постоянство. Щом започне една работа и не я свърши, започне друга работа и не я свърши, ред поколения така правят – отзад на черепа на главата се образува една трупчинка. Дошло наум на хората да вярват в Бога, да обичат Бога, но не Го обичат. И там има хлътване на черепа. Ако започнеш да мислиш, и не мислиш, отпред на челото се образува хлътване – философската мисъл оставиш. Върху целия череп, покривката на главата – всичката разнообразна деятелност, всичката енергия в човешкия живот, неговите физически енергии, неговите духовни и Божествени енергии – всички са оставили отпечатъци върху главата. Не само върху главата, но и върху лицето. Не само върху лицето, но и върху ръката. Когато казваме, че човек трябва да мисли, че трябва да чувства и да постъпва, това са енергии. Постъпките боравят с най-грубата материя, чувствата боравят с малко по-деликатна материя, мислите с най-деликатни сили и материя боравят.

На пръв поглед казваме: „Защо трябва да мислим?“ Че ако престанеш да мислиш, главата ти ще стане плоска като на глестя. Като погледнеш, почти няма да имаш глава, главата е много малка, главата е толкоз малка, че не може да мисли. Глестята върви, прави едно движение зиг-заг. Туи движение зигзагообразно е образувало глестята.

Някои от вас сега се плашите, казваме: „Не трябва много човек да работи.“ Ти, ако не работиш, ще се обърнеш на една глестя. Вие искате да нямате мъчнотии в живота, не искате да имате никакви страдания, никакви препятствия в мислите си и постъпките си. Искате всичко да ви върви добре. Хубаво, да допуснем, че така е създаден един свят. Казваме: „Светът не е направен хубаво.“ Казвам, дайте вашия план как трябва да се създаде. Намираш, че този свят не е добър. Не си доволен от сиромашията. Направи един свят, дето всички да бъдат богати. Как ще го направите? Какъв план ще дадете? Всеки от вас може да създаде какъвто живот иска от себе си. Вие сте чудни. Намирам, че не сте прави. Онзи, който направил света, той е направен заради Него. Ти в себе си създай

един свят без противоречия. Направи туй, че да не си в противоречие със света, в който живееш.

По какво се отличава умният човек? По какво се отличава обикновеният човек, талантливият човек? Обикновеният човек само се пълни да направи нещо. Ако е много тежко, ще вика някой да му помогне – ще дойдат двама души приятели. Талантливият, като се намери на трудно, ще намери един лост. Всеки, който има един лост, той е талантлив. Обикновеният седи цял ден и чака някой да дойде да му помогне. Талантливият ще тури един лост, ще свърши работата. Гениалният какво ще направи? Обикновеният ще ходи пеш, талантливият ще ходи с биволска кола, гениалният ще хвърка с аероплан. Щом ходиш – обикновен си. Щом се возиш на биволска кола – талантлив си. Щом хвъркаш с аероплан – гениален си. Сравнението донякъде е вярно. Обикновените хора се справят със себе си, а пък талантливите се справят със себе си и с колата, и с биволиите. Гениалните се справят със себе си, с биволиите, с колата се справят, пък се справят и с аероплана из въздуха горе.

Тогава гениалният ще се подвиги три пъти, имате куб. Талантливият ще се подвиги два пъти, ще образува квадрата. Обикновеният ще се подвиги веднъж.

Съвременните педагози говорят за възпитание. Ако ти от един обикновен човек не можеш да направиш един талантлив и ако от един талантлив не можеш да направиш един гениален, тогава в какво стои възпитанието? Обикновеният има възможности да стане талантлив, талантливият има възможност да стане гениален, гениалният има възможност да стане друг, но това е турено в човешкия живот. Ако в себе си ти не можеш да превърнеш една мисъл в една талантлива мисъл и гениална мисъл, тогава нямаш простор на движение, светът в тебе е тесен, не е широк, нямаш възможност.

Обикновените хора носят материал за талантливите, а пък талантливите – за гениалните. Туй подразделение съществува в тялото. Стомахът е обикновен, гробовите са

талантливи, главата е гениална. Обикновеният човек се занимава със стомаха, талантливият се занимава с гробовите, гениалният се занимава с мислите. Казваш: „Аз може да бъда гениален.“ Можеш. Щом мислиш, ти си гениален. Щом дишаш добре, значи помагаш на чувствата. Щом чувстваш добре, дишането произтича от чувствата. Правилното дишане има влияние върху чувствата, но има влияние и върху кръвообращението. Онези хора, които дишат правилно, имат много хубаво кръвообращение. У тях отношението на венозната и артериалната кръв има една хубава пропорция, пропорционално е втичането и изтичането. Венозната кръв е втичане, артериалната кръв е изтичане, казвам – туй, което възприема, и туй, което дава. Артериалната кръв е, която носи условия за дейност на човека.

Та казвам, в сегашното възпитание във всичките народи, навсякъде всички имат едно желание да бъдат в съгласие с природата. Искат да възпитат младото поколение. Един народ се възпитава, когато има излишък от енергия. Един човек, който няма излишък от енергия, ти не можеш да го възпитаеш. Запример да допуснем едно просто правило. Ако нямаш излишък от енергия, какво можеш да направиш? Ако нямаш изобилно брашно, изобилно сирене, изобилно масло, как ще се научите да правите баница или турския сладкиш баклава? За тия турски сладкиши трябва да разточих четирийсет тънки листа, да направиш хубава баклава. Трябва да туриш орехи. Знаете колко време заема да разточих четирийсет листа. Точили ли сте? Правили ли сте баклава?

Вие искате една хубава, отлична, мисъл. Това е баклава. Вложени са известни чувства, сладка е баклавата. Добре е опечена – показва каква е интелигентността. Щом е хубаво изпечена, показва, че тия хора са доста гениални. Хора, които правят баклава, са гениални; които правят чорба, са талантливи; които ядат сух хляб, са обикновени.

Казвам, всякога в живота си трябва да различаваме постъпките си дали са обикновени, дали са гениални, дали са талантливи. Хубаво е някой път да бъдеш обикновен, най-

малко енергия харчат. Обикновените са икономисти, не харчат много. Той нито е богат, нито е беден – нито сиромаш може да стане, нито богат може да стане. Талантливият може да стане богат, но може да стане и сиромаш. Гениалният, и в него възможностите са по-големи, но и паденията са по-големи. Гениалният може да прави много гръгове, гениалният може да напише много книги.

После вземете закона в природата: каквото направил, сам трябва да го носиш. Като се измерва една глава, трябва да знаеш дали главата е обикновена, дали е талантлива, или е гениална. Ако е малка, е обикновена. Ако е средна, е талантлива. Ако е голяма, е гениална. В тази глава трябва да има мозък. Не е лесно да носиш девет килограма мозък на един слон. Едва гениалният човек има два килограма мозък. Тургенев, Толстой са имали. Мозъкът има съотношение към тялото. Голям е мозъкът, но ако е много активен, ще замязаш на суха треска. Сух ще бъдеш с голям мозък, не можеш да бъдеш така разположен, да имаш много мазнини. Големият мозък е активен, той туря всичко в движение. Не може да има мазнини, сухи са хората. Когато мозъкът е много активен, човек сух става. Човек, щом мисли, не може да бъде тлъст. Като мисли много хубаво, той не може да затлъстее. Ако иска човек да затлъстее – да престане да мисли. Колкото по-малко мислиш, започваш да затлъстяваш. Затлъстяването става и по друг закон, затлъстяването произтича от факта, че има понижение в дихателната система. Хората, които не дишат правилно, винаги затлъстяват. Хората, които не мислят, винаги затлъстяват. Турят известен товар, щом не искаш да мислиш сериозно. В замяна на твоята мисъл природата ще ти даде един товар. Ти ще мислиш. Мъчат се хората, когато не искат да разрешат известен въпрос. Запример не можете да разрешите въпроса защо сте сиромаш или не можете да разрешите въпроса защо не ви върви в живота. Има си причини защо не ви върви.

Да допуснем, че една разбойническа банда се спира по пътя, по едно шосе. Хората вървят по него и те започват да

ги обират. Ако има разбойници и ще седят три-четири месеца, една година, като научат хората за разбойниците, ще напуснат пътя. Кой как мине, каквото носи, взема му го. Този път ще се прекрати. Някой път в някоя местност има топъл извор или хубава вода. Понеже хората имат интерес от тази вода, започват постоянно да минават. Значи в себе си ще създадеш един център, за да бъдеш полезен на обкръжаващата среда. Трябва да имаш общение с хората. Ти трябва да имаш допирни точки, допирни точки на съобщение ги наричам.

Няма по-страшно нещо да останеш сам. Онези, които са чели книгата на онзи американски изследовател, капитан Бърг – той няколко месеца е бил самичък. Пак не е бил съвсем сам – имал грамофон, радио; предавали му сутрин и вечер, бил в съобщение. Да нямаш никакво съобщение, да нямаш никакъв грамофон – самотията – е най-страшното нещо. Когато човек не мисли, не чувства и не постъпва, това е самотия. Ако ти не чувстваш добре, то е самотия. Ако не мислиш, е самотия. Започваш да чувстваш в себе си едно голямо недоволство. Трудно е човек да чувства, да не чувстваш е по-лошо. Трудно е да мислиш, но да не мислиш е по-лошо. Да не мислиш, няма какво да те радва. Една мисъл, колкото и да е малка, допринася нещо. Едно чувство, колкото и да е малко, допринася нещо. Една постъпка, колкото и да е малка, допринася. Може да кажем, че постъпката мяза на един стрък, който така поникнал, из земята малко се показал – то е обикновено. Той се е разцъфнал, израснал, разклонил – талант е. Туй, което цъфти, е талантливо. Туй, което завързва и плод дава, е гениално. Гениално е туй, което дава плод.

Значи плодът представя гениалното, цветът – талантливото. Онези, които едва сега се показали отвън, са обикновени хора. Това са три процеса, свързани в едно. Този, който не е обикновен, не може да стане талантлив. Този, който не е талантлив, не може да стане гениален. Виждам в природата, че този плод, като падне, какво става? Ти изядеш един плод. Щом изядеш, трябва да посадиш семката. Всеки плод, от който ти си се ползвал, ти си дължен да посадиш

семката, която има. Този процес трябва да се повтори.

Та казвам, този закон е приложим. Ти се ползваш от една чужда мисъл. Някои мислят, че трябва да се ползват само от своите мисли. Щом се ползваш от една чужда мисъл, на тази мисъл трябва да ѝ дадеш ход. По кой начин, какъв ход ще дадеш на една чужда мисъл? Желанието да обичаш твоя мисъл ли е, или на Бога, или е чужда мисъл? Да обичаш, това не е твое. Ако баща ти и майка ти нямаха това желание? Благодарение на желанието на майка си и баща си дължиш твоего съществуване. Следователно, щом ти имаш желание да обичаш, ти трябва да дадеш ход на твоего желание. Ако ти не дадеш ход на твоего желание, да се не прояви, веднага спираш. То може да се спре, това желание да обичаш другите хора. Ще се обърне, ще започне обратна реакция, ти ще започнеш да се смаляваш. С всяко желание се притуря нещо към човека. С всяка една мисъл човек се увеличава, може с един милиметър, може с една милионна част от грама; даже голяма част е тази – с още по-малка част.

Казвам, при всяко едно желание, при всяка една мисъл, при всяка една постъпка човек се увеличава. Организира се мозъкът, дробовете му се организират, стомахът му се организира, тялото му се организира.

Казвам, при възпитанието трябва да знаете при какви постъпки се организира добре тялото, костите, мускулатурата система – всичко се организира добре. При чувствата се организира добре дихателната система, а при мисълта се организира добре мозъкът.

Та казвам, след като мислим, чувстваме и постъпваме, ние организираме постоянно, мисълта постоянно се изменя. Като изучаваме разните раси, ще видим на каква степен на развитие са били. Първо имаме червената раса, черната, жълтата и бялата. Сега новата раса, която иде, се различават по степенята на тяхната мисъл, по степенята на техните чувства и постъпки. По-рано в постъпките на една раса, която е по-груба, няма качество на съзнанието на справедливост. [...] Един високо развит човек е гениален в пълния сми-

съл.

Сега да вземем един вълк. Той, след като изяде една овца, той се усеща доволен. Вълкът, когато къса месото на овцата, той никога не влиза в положението ѝ как тя страда, но като къса топлото месо, приятно му е. Като я гледа, че тя блее, струва му се, че много хубава песен пее. Казва: „По-дълго да блее, по-хубаво е.“ Значи той като яде овцата, тя му се моли, блее – нему му е приятно. В него няма съзнание какво нещо е страданието. Някой път хора има – когато ти страдаш, на тях е приятно. Един разбойник, след като обере някого, нему му е приятно. Колкото повече обира, нему му е [по-] приятно. На обрания му се къса сърцето, нему пък му е приятно, че доста пари се намират в джоба му. На онзи му се къса сърцето, пък той не иска да знае, пет пари не дава.

Та казвам, сегашните хора при туй разбиране, което имат, те искат да турят в света един нов порядък. Този нов порядък трябва да внесе една нова мисъл, трябва да се внесе едно хубаво топло чувство. Колкото чувствата са [по-]благородни, толкова по-добре. Някои поддържат, че като се облагодоряват хората, израждат се. Израждането винаги става, когато човек не работи. Когато талантивият престане да работи, когато гениалният престане да работи, те са в израждане. Ако обикновеният не иска да мисли, ако талантивият, и той не иска да мисли, в мисловно отношение са в израждане. Ако обикновеният не иска да чувства, задоволява се с малко, израждане става в чувствата. Най-после, става израждане и в постъпките на физическото поле – издребняват хората, израждат се. Цели видове в природата са изчезнали.

Та ако искаме в нас една мисъл да остане да подвизи, трябва да бъде обикновена, но да има стремеж, да има качествата на талантивия. Талантивият трябва да има качествата на гениалния. Трябва да работи.

Или казваме: „Щом мислиш, ти си гениален. Щом чувстваш, ти си талантив. Щом ходиш, ти си обикновен.“ Тъй щото няма какво да съжалявате. „Аз не съм гениален.“

Щом мислиш, ти имаш условия да станеш гениален. В началото е гениалността. Щом чувстваш, ти вече си талантилив, трябва да бъдеш талантилив. Талантиливият изучава по кой начин да побеждава мъчнотиите в света, да се справя с мъчнотиите в света. Обикновеният трябва да има предвид да завърти колелото. Като завърти веднъж колелото, то е обикновен човек. Туй колело, като се върти в обикновен[ия], дойде до талантивия човек, вземе друго направление в талантивия. Обикновеният човек мисли само за себе си, талантивият мисли за ближния си, гениалният мисли и за Бога. Обикновен си, когато мислиш само за себе си. Талантилив си, когато мислиш за едного като себе си – за баща си, за майка си, за сестра си. Гениален си, когато мислиш за Бога, за природата. В един широк смисъл е това.

Казвам, в съвременната литература вие срещате обикновени, талантииви и гениални хора. Там са разхвърляни, не можете да намерите никаква връзка. Тялото ви е обикновено, сърцето ви е талантиливо, умът ви е гениален. Значи едновременно функционирате в три свята. Гъстата материя три качества има различни: имаме твърда материя, течна и въздухообразна на физическото поле. Казват: „Въздухообразна материя.“ Тогава законът е такъв: като посееш едно семе, то трябва не само да поникне, но трябва да се разклони, да цъфне и да даде плод. Всяка една мисъл трябва да мине през тия три процеса. Казвам, този човек трябва да се ползва от плода на своята мисъл, от плода на своите чувства и от плода на своите постъпки, на своя физически живот. То е нормалното състояние. Когато човек не може да се ползва, ние считаме, че той има несрети в живота.

Когато представяте едно тяло на плоскостта, вие си служите с прави линии и с пунктир. Пунктирът не се вижда. Ако е плътно тялото, пунктирът няма да се вижда. Пунктирът показва, че тялото е плътно.

В съвременния живот както е построено тялото, във всичките тия гънки на ръката е начертана цяла история. В пръстите на ръката са начертани процесите, които са ста-

нали в умствения свят. Дланта отвътре показва процесите, които са станали и в сърцето. По пръстите може да познаеш колко един човек е умен. По дланта може да познаеш един човек колко е добър. Съотношение има. В някоя дланта е по-голяма, отколкото пръстите. Ако изучавате ръката отстрани, вие ще имате едни факти, ако я изучавате отвътре, ще имате други. Външната страна е обективна, вътрешната е субективна. Когато се изучава ръката, то е невидимата страна, субективната. Човек, който се е проявил отвън, ще изучава във физическо отношение как човек е постъпил.

Като изучава човек животните, лицето им е покрито с козина. Защо е покрито с козина? Те се намират в много неблагоприятни условия: на северния и на южния полюс. Като дойдеш до човека, космите са изчезнали, само на главата отгоре останали. Показва, че главата се намира на северния полюс. На някои хора започват да опадват косите на главата. Това са твърдения, които може да се докажат.

Да допуснем, че искате да докажете, че срещу равни ъгли лежат равни страни. Как ще докажете, че срещу равни ъгли лежат равни страни? Ако два срещуположни [ъгли] са равни, и страните срещу тях са равни. В геометрията туй се доказва. След като докаже, че тези страни са равни, тогава ли станаха равни? И без да ги докаже, пак са равни. И да го докаже, и да не го докаже, срещу равните ъгли лежат равни страни. Но в съзнанието трябва да стане една промяна. Този закон, който съществува в природата, трябва да се яви в съзнанието, за да може да го използва. Ако аз не разбирам, че срещу равни страни лежат равни ъгли, тогава тия ъгли не можем да ги употребим.

Запример имате прав ъгъл и остър ъгъл. По какво се отличават? В правия ъгъл съпротивлението е по-голямо, в острия е по-малко. Ако имате един тъп ъгъл, съпротивлението е още по-голямо. При острия ъгъл съпротивлението е по-малко. Следователно при острия ъгъл ще изхарчите по-малко енергия, при правия ъгъл ще изхарчите повече енергия. Да кажем в един куб едната страна е перпендикулярна, падането

ще бъде по-силно. Ако страната е ползата, туй падане ще бъде по-малко. Ние всякога знаем, когато минаваме по една плоскост, какъв е наклонът. Когато слизаме, имаме предвид наклона. Тогава се решаваме да слезем или да не слезем. Ако наклонът е отвесен, има опасност. Този наклон може да е в умствения свят, може да е в духовния свят. И там има опасност. Ти не можеш да постигнеш едно чувство. Вие искате да постигнете някое ваше чувство. Опасни са. Теренът, по който пътувате, може да е такъв, че да вземете в съображение опасностите, които съществуват. Или в умствения свят искате да решите някой въпрос – трябва да вземете предвид терена, в който пътувате.

Казвам, сега вие мислите, че в умствения свят нямате препятствия. Големи препятствия има и духовни препятствия има. Трябва да вземете природата във всичките ѝ препятствия, като постъпвате съобразно със законите. Ако постъпвате добре, ще имате по-малко мъчнотии. Това показва, че сте умен човек.

А пък сега седите и казвате: „Защо светът е така направен, защо са тия страдания?“ Колко качества има страданието? Каква е разликата между страданието и мъчнотията? Или каква е разликата между страданието, мъчението и неволята? В неволята ти си ограничен. В неволята свобода нямаш. В мъчението, освен че не си свободен, но в мъчението турен си като вола, да оре целия ден. Вечерно време ще му дадат слама. В страданието е най-меко. Страданието е най-малката страна от неволята и от мъчението. По-меко от страданието няма. За да излезеш от тоя свят на противоречия, страданието е най-малко. Следователно, щом вие сте дошли до страданието, вие вече сте близо до закона да излезете из областта на тоя свят на противоречия. По-малко от него няма. Вие сте близо до онзи свят, който търсите. Страданието е най-близката граница на човешката свобода, мъчението е най-далечната. Мъчението, това е далечната граница, страданието е най-близката граница. Щом започнеш да страдаш, ти си вече близко до възможността, която очак-

ваш. При страданието вече няколко минути са останали да изгрее, да се появи слънцето. Ако не се обезсърчиш, ти ще видиш слънцето. Като изгрее, ония възможности, които очакваш, ще дойдат. Помнете, че в света едно слънце трябва да дойде, за да създаде нещо в тебе. Имаш възможност, трябва да дойдеш в съприкосновение с едно слънце в живота.

Та казвам, има едно различие, денят може да бъде облачен, може да бъде ясен като днешния ден, може да не е само облачно, но и бурно, тъмно, буря да бушува, че да не виждаш нищо. При неволята е посред нощ. Страданието е вече сутрин, утихва, тук-там звезди. Щом излезеш из страданието навън, жълтото небе се изяснява, всичките облаци изчезват, явява се слънцето на живота. Казвате: „Туй състояние е нормално.“ Те са неща, които съществуват вътре в живота. Колкото сте [по-]недоволни от мъчението, толкова [повече] то се усилва. Като се намериш в мъчение, бъди доволен от мъчението. Като те турят в неволя, бъди доволен от неволята, защото освобождение ще имаш. Всякога бъди доволен, като дойде страданието. Ще се освободиш, ще дойдеш на туй място, което ти търсиш. Не мязайте на онзи богаташ, който носил една скъсана греха и я хвърлил. Иде студ двайсет и пет градуса, казва: „Ако бях запазил тази греха, колкото и да е вехта, все струва нещо. Съвсем гол – още по-лошо.“

Казвам, бъдете доволни при лошите условия. Вехтата греха е за предпочитане, докато дойде да имате хубава греха, каквато вие очаквате.

Туй щото в живота трябва да възприемем всичко онова, което става в живота. Трябва да го възприемем, понеже ние сме в един процес на движение, докато излезем из тази област. Да кажем, минавате по една река. Не е дълбока. Имате хубави обуца. Мост няма. Какво трябва да направите, за да преминете реката? Ще изуемте обуцата, ще изуемте чорапите, ще запретнете крачолите. Казвате: „Защо да няма мост?“ Българинът ще каже: „Защо да няма мост?“ Няма мост. Сега ти ще направиш мост. Ще прегазиш реката, втория път ще намериш няколко души, ще дойдете да направите

мост. Ще прегазиш реката. Като минават други хора, ще минат по моста.

Сега да направим едно сравнение. Обикновеният е потребен за талантливия. Талантливият е потребен за гениалния. Вас ви са потребни обикновени, талантливи и гениални чувства и гениални мисли. То е смисълът на човешкия живот.

Сега да ви кажа, аз ви говорих една лекция, която уподобявам на чорба, извадена много гореща. Знаеш колко гореща. Вие, като вземете, мислите, че не е толкова гореща. Като вземете в устата, ще ви опари. Малко ще почакаете да изстине, че тогава ще вземете.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът.“

Двадесета лекция на младежкия клас
21 март 1941 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев

ГЕНИАЛНА ВОЛЯ

„Отче наш“

Имате ли загадена тема? (*„Нямаме.“*)

„Давай, давай“

Някои от вас може да напишете за втория път „Произходът на числата“. Какво бихте писали? От какво са произлезли числата. Само като тема вземете произхода на числата. Най-първо, помислете. Може да не разбирате нещо. Ако разбирате, от едно до десет числата.

После, друга тема: „Най-ценното в човешката мисъл“.

Каква беше основната мисъл на миналата лекция?

Представете си, че имате един обикновен човек, един талантлив и един гениален. За какво ще мисли обикновеният човек? Представете си, че сте един ученик и отивате в училището. Ако сте обикновен и учите някой предмет, каква бележка ще имате? Обикновените ученици каква бележка имат? Спасителната бележка каква е? Обикновеният ученик иска три, каква бележка ще иска талантливият човек? Обикновеният ученик избягва единицата и двойката. Като дойдат те, не е разположен към тях. В полето на обикновения има едно, две и три, талантливият има три, четири и пет, гениалният – четири, пет и шест. Обикновеният има 1 2 3, талантливият – 3 4 5 и гениалният – 4 5 6. При гениалния четири е минус, а шест е плюс. За талантливия три е минус, а пет е плюс. За обикновения едно е минус, а три е плюс. Тия

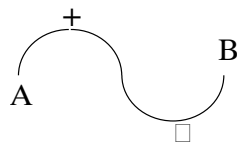
числа, за онези, които знаят, имат известен смисъл. Онези, които нямат понятие за числата, нищо не разбират.

С какво ще се занимава обикновеният човек, който не знае да чете? Все ще има един предмет, който да го интересува. Един обикновен човек, като се интересува от овцете, какво ще стане? Един обикновен човек, като се интересува от свинете, какво ще стане? Нали има някой, който се интересува от кокошките, от патиците, някои се интересуват от земледелие, някои се интересуват от градинарство. Имат разни занятия хората, от които се интересуват. Разни занятия има, които съществуват в света, без хората да знаят. Всяко едно занятие има влияние.

Онези хора, които искат да живеят един спокоен живот, обичат яденето и пиенето. Но какво добиват, които имат вкус към яденето? Всичките хора, които обичат спокойния живот как ще ги познаете? Един човек дали обича спокойния живот? Как ще го познаеш дали обича, или не? Онези, които обичат спокойния живот, пръстите [им] в основата са дебели и [...] не са много дълги. На когото пръстите в основата не са дебели, той има воля. На които пръстите са дебели в основата, те оценяват живота. Някои хора има, които не се радват на живота. Един ученик, на когото пръстите не са дебели, целия ден се безпокои защо учителят му е турил четири, а не пет. Каква е разликата между четири и пет?

Какво представя тази линия? Каква крива линия е тя? Имате плюс и минус. Под думата минус ние всякога разбираме един човек, който събира. Онзи, който има плюс, той има изобилие. Една река или един извор извира, дава. В празното шише веднага можеш да налееш вода, пълното шише не приема нищо.

Да допуснем, че вие искате да станете много учен човек. Какво разбирате под думата учен? Известна идея. Да допуснем, че някой иска да стане добър пианист или цигулар,

иска той да знае да свири хубаво. Ако знае да свири хубаво, ще привлече вниманието на хората. Ако привлече вниманието на хората, те ще съдействат. Ако свири и привлече вниманието на публиката, те ще му платят добре. Ако хубаво свири, веднага публиката е добре разположена. Ако свириш и някой човек те слуша, веднага той ти праща една хубава мисъл, казва: „Много хубаво свириш.“ Ти чувстваш в себе си тази мисъл, чувстваш радост. Щом не свириш, усещаш, че с гореща вода те поливат. Щом свириш и питаш: „Свирих ли хубаво?“, значи има нещо, което те безпокои. Как ще познае един цигулар, че той е свирил хубаво? Той като погледне, да кажем, всичките тия хора – всеки си мисли за нещо приятно или неприятно в живота, но щом той засвири, и на всички лица им светнат, станат весели тия хора – значи музиката им е подействала. Щом хората станат весели, цигуларят им е харесал.

Хубаво сега, вие искате да бъдете добри. Каква е мярката? Под думата добър вие какво разбирате? Вие искате да бъдете добър. Вие можете да бъдете добър като обикновен, вие можете да бъдете добър като талантлив и като гениален. Те се различават. Представете си, че имате една обикновена чешма, един талантлив извор и един гениален извор. Обикновеният извор за колко време ще напълни една стомна? Свободно предположете едно число. Да допуснем, че струята на извора е дебела, колкото показалеца. Вие имате една стомна от десет килограма, за колко минути ще я напълните? Нека вземем да е струята колкото първия пръст на един човек, който е на двайсет и една година. За колко минути ще се напълни стомната от десет килограма? („Две минути.“) Да допуснем две минути. Тогава талантливият извор колко ще бъде – струята му ще бъде колкото двата пръста, показалеца и средния заедно. Колко ще вземе да се напълни същата стомна? За една минута. Гениалният извор – струята е колкото три пръста заедно. За колко време той ще напълни стомната? За [около] половин минута.

Едните числа са във възходяща степен, другите – в

низходяща. Значи за обикновеният ученик се изисква повече време, за да научи урока си. Продължава времето. Талантливият съкратява наполовина времето. Гениалният какво прави? Аз бих го турил така. Обикновеният ще научи урока си за три минути, талантливият – за две минути и гениалният – за една. Ако обикновеният за три минути учи, какво печели? Той ще научи урока си, но време [ще] изхарчи. Ако трябва да плати за времето, ще плаща. За три минути от времето колко трябва да се плаща? Ако вечерно време учи един ученик, той ще плати за светлината. Талантливият плаща по-малко, гениалният плаща още по-малко.

Ако разгледате един обикновен човек, ще видите, че в неговия мозък има по-малко светлина, в талантливия има повече и гениалният е изпълнен със светлина. Ако влезете в дома на обикновения човек, ще видите, че има само една вошеница, едва мъждее. Като влезете при талантливия, ще видите, че той има вече две свещи. Талантливият има една лампа от десет свещи. Като дойдете до гениалния – той има трийсет свещи. Който е с една свещ, той е обикновен; с десет свещи е талантлив, с трийсет свещи е гениален. Следователно гениалният разполага с двайсет и девет свещи да даде на ближните си да си служат. Обикновеният, като даде своята светлина, той остане в тъмнина.

Сега това са ред разсъждения спекулативни. Според хората по някой път той е добър. Хубаво, допуснете, че някой човек е по-добър. Какво ще добиете, ако допуснете, че някой човек е добър? Вие сте двама души и спорите за един извор или, да кажем, спорите за два извора, които извират добре. Онзи, който докаже, че изворът е по-добър, печели нещо, заинтересувани са двамата. Ако докаже, че тази вода е по-хубава, тази вода се продава. Когато някои хора искат да докажат, че някой човек е по-добър, подигат неговите акции. Щом докажат че е умен, подигат неговите акции. Щом докажат, че е силен, подигат неговите акции. Като докажат, че не си добър, акциите спадат. Казват: „Ти не си силен.“ Акциите ти спадат. Кажат, че не си умен, акциите спадат. По някой път ти

казваш: „Не съм добър.“ Сам понижаваш акциите си. Казваш: „Аз не съм силен.“ Сам понижаваш акциите си. „Не съм много умен.“ Сам понижаваш акциите си.

Сега да допуснем, че имаме един обикновен, един талантлив и един гениален човек. Вземам като мярка. Обикновеният мисли само за себе си. От сутрин до вечер обикновените хора мислят само за себе си. Обикновения човек другите хора го интересуват доколко, доколкото могат да му бъдат полезни. Ако е учен или ако завзема някоя служба, има мярка в себе си. Ако другите хора му са полезни, той тогава обръща внимание. Той има една мярка в себе си, всички да работят заради него. Той така разбира живота. Обикновените хора мязат на катерицата. На една катерица вие дадете царевича. След като яде от царевича, колкото зърна останат, ще ги скрие някъде. Кокошката минава за гениална. Като ѝ дадете цяла крина жито, тя ще кълве и ще изрови житото навън и после напусне крината. Мисли си, че пак ще има и си замине. Катерицата ще иде, ще си намери, ще се наяде. Кокошката търси крината и като не я намери, чуди се защо да няма, кои са причините. Гениалните хора, които мязат на кокошката, са много щедри. На тази, гениалната, кокошка ѝ е дадено едно благо, но тя не го оценява. Сама не е орала, не е вършала, не е садила. Тя не разбира колко труд струва това благо. Намира всички да се ползват от благата. Но от сравнението ни може да се извади криво заключение. Тя е гениална в туй отношение: тя не мисли за утрешния ден. Казва: „Добър е Господ, няма какво да му мисля.“ Щом намери крината, разпръсква я. В нея туй чувство на придобивка е слабо развито.

Казвам, ние правим аналогии. Да се тури кокошката на първо място, да извади хубава поука. Де е хубавата поука? Много талантливи и гениални хора мязат на кокошката, която има най-добрите условия – те изпохарчват времето, условията, които имат, не ги употребяват добре. След това, в края на живота си, влизат в противоречие със себе си. Много талантливи ученици отлагат, казват: „Аз съм спосо-

бен, лесно може да постигна.“ Даже и гениалният човек всякога няма благоприятни условия. Гениалният се познава при известни условия, които са гадени.

Да допуснем сега, че искате да учите музика. Не отлагайте. Или търсите учител по музика, не можете да намерите. Някои ученици отлагат да свирите. Отлагат, времето минава и не научават нищо. Сега ето аз какво разбирам под думата музика. Тъй както сега съм предавал нещата, каква е основната идея, която трябва да имате? Казва някой, да учи музика. Но да имате една конкретна идея. Какво разбирам аз да уча музика? За изяснение аз взимам един пример. Българите имат едно огниво, кремък и прахан. Вие сте виждали, че те носят една кесийка, има едно огниво, направено от желязо или стомана, един кремък и после прахан има. Извади праханта, тури я на кремъка, удари с огнивото по кремъка, изскочи искра из кремъка и се запали праханта. Някои не са майстори – като удря, искрите изскачат, не може да запали праханта. Трябва да запали тази прахан. Музикантите, които свирят, трябва да запалят тази прахан. Някой цъка, цъка, не се пали праханта, казва: „Влажна е праханта.“ Значи свири той, но нищо не се пали. Цъкне, запали праханта, запали огъня, може да свари яденето. Нагрее се, изсуши се.

Онази музика, която допринася на живота, това е музика. Когато нищо не допринася, прави само усилие, човек не се ползва от нея. Това не е музика в живота. Казвам, ние това вземаме само за изяснение. Във всичките области на живота, там, дето се спира нашето постоянство, непостоянство имаме. Започнеш една работа, цъкаш с кремъка, не се хваща огънят. Започнеш друга работа, пак цъкаш, не се пали. Казваш: „Защо мене не ми върви?“ Не ти върви? Или огнивото не е на свят направено, или камъкът не е хубав, или праханта е влажна. Защото аз съм виждал майстори: като извади огнивото, като цъкне, изведнъж запали праханта. Някои има, и десет пъти като цъкат, не могат да запалят. Който е майстор, веднъж като удари, има си особен начин на удар, запали се праханта.

Сега да направя едно уподобление. Огнивото мяза на ума, сърцето мяза на кремъка, а волята мяза на праханта. От сърцето като излезе искра, падне на праханта, запали се праханта. С волята си може да свършиш всяка работа. Като вземем този пример, веднага в моя ум изпъква, че трябва да туря моя ум на работа и искрите, които излизат от сърцето, да паднат върху праханта. Тази прахан трябва да се запали. Сега да кажем в музиката как се пали праханта? Като се запали праханта, то е вече началото на музиката. Запалването на праханта е обикновеното в музиката. Запалването на огъня, то е талантливото. Когато свариш яденето, то е гениалното в музиката. Когато свариш яденето и го вкусиш сам, то е гениалната музика. Музиката, от която можеш да се ползваш, е гениална. Музиката, която създава условието, е [талантлива]. Онази музика, която дава подтик, е обикновената музика. Значи върви постепенно от обикновената музика към талантливата и гениалната – степени на развитие на музикалните енергии, степени, по които се развива музиката.

Сега пяхте тази песен „Давай, давай“. Как бихте турели тенора на тази песен? Може да изпеете една песен като обикновен певец, може да я изпеете като талантлив певец и като гениален, да гадете на всичките ноти тяхната ценност. Каква цена ще гадете на „ла“? Каква цена ще гадете на „сол“? То е едно вътрешно схващане, защото в „ла“ вече имате една енергия събирателна, енергия имате, която привлича. Цъфтене има, привлича, организира. В „сол“ вече теченията са други. Седем течения има, музикални течения има, течения на „ми“, „фа“, „сол“ и така нататък. Това са течения, и във всяко течение на тоновете има известни постижения.

Запример някои от вас искат да развият своята воля. За да развиете вашата воля, вие трябва да знаете как да съедините „ре“ с другите тонове. За да развиваш ума си, „сол“ е което доминира, то е едно течение на ума. Но трябва да знаете как да съедините „сол“ с другите тонове. Три неща се изискват, за да се произведе една искра в гаден случай: огниво,

кремък и прахан, за да имате едно обикновено проявление, за да може да се ползвате от него.

Казвам, в живота, ако вие не знаете как да направлявате вашата мисъл, ако не знаете как да направлявате вашите чувства и ако не знаете как да направлявате вашата воля... с тях трябва да си служите вие. Ако употребите вашата воля – цъкаш, цъкаш, излизат искри, но не падат на праханта. Не се пали, резултат няма. Обезсърчава се човек. Какъв трябва да бъде ударът? Вземете си огниво, един кремък и прахан и вижте в колко минути ще запалите, какъв трябва да бъде ударът. Обикновените цигулари обикновен лък имат, талантливите имат друг и гениалните музиканти имат гениални движения на лъка и гениално гържане на лъка. Ако един цигулар не знае как да гържи цигулката, не знае как да гържи лъка си, не може да бъде цигулар. Тия неща спонтанно идват.

Нищо в природата не е произволно. Туй е за всичките неща, които вършите. В живота – музика, изкуство, архитектура, изучаване на езици, какъвто и да е друг занаят – всички дадени неща имат отношение към човека. Вие, ако знаете как да съпоставите вашата мисъл като гениален човек, вие ще бъдете щастлив. Гениалният човек, и на камък да го туриш, от камъка той ще извади нещо. Един гениален човек, той мяза на един извор, той има един извор. Нали има консервни кутии. Онези, които не знаят, изследват, не могат да извадят съдържанието. Които знаят, изваждат съдържанието, дето да са в природата. Разбират закона. Разбира къде природата оставила консерви заради него. Често екскурзианти ходят по някои места и те нямат понятие.

Някои места от природата вземат от човешката енергия, някои придават. Та някой път у тебе се набрало нещо непотребно – ще идеш на мястото, което взема от тебе. Някой път искаш да се разходиш, да вземеш нещо от природата – ще идеш на някое място, дето не дава, но което взема повече, и после съжаляваш, че си излязъл на разходка. Ако искаш да вземеш нещо, ще отидеш на разходка на място,

което ще ти даде. Има места, като минеш, веднага дават на човека едно разположение. Има места по планината, има каменисти места, така са разположени камъните, че като идеш, от каквато и болест да си болен, ти само поемаш и болестта ще си отиде. Има места, дето, ако седнеш, ще станеш по-лош. Някои казват: „Простудил се.“

В природата, когато човек се движи, трябва да разбира. Някъде има неща, оставени заради него, някъде той ще остави. Някои блага са скрити. Трябва да изучавате живота, да търсите онова, което е оставено заради вас. Дето учите в училището, вие търсите онова, което ви е дадено. Някой ден дойде просветление в ума ви, вие го гържите. Днес загържите едно просветление, утре загържите, трети, четвърти път. Всеки ден се обогатява умът ви. Някой път не ги загържате тия идеи. Дойде ви една мисъл, вие не я запомняте, нито я записвате. Имайте едно тефтерче да записвате тия мисли. Вие мислите, че като ви дойде една мисъл, и втори път ще ви дойде. Дойде ви една велика мисъл, имайте си едно тефтерче, извадете го, запишете си. Хубавите работи трябва винаги да се записват. Който е паметлив, може да не я записва в тефтерче, записва я в ума си, че никога да не я забрави. Някой път искаш да си припомниш, търсиш, изчезнала. Нали сте имали опитност? Имате един сън, сънувате, събудите се, много ясно можете да го запишете. Казваш: „Като стана, ще го запиша.“ Станеш сутринта, но сънят изчезнал, нищо не помните, всичко сте забравили. Като се събудиш, запиши го, защото втори път всичко това ще се изличи.

Никога не отлагайте в себе си една добра мисъл. Нещата в природата не са произволни. Някои хора се раждат при числа, които са отрицателни. Някои хора се раждат при числа, които са положителни. Следователно на числа, които са отрицателни, трябва да търсим противоположното на него. Вследствие на това между хората има хармония. Онези хора, които са отрицателни, винаги имат желание да се срещат с натури, които са положителни. Всякога между тях има топлина, светлина и сила. И зимно време слънцето греє, но не

растат работите. Защо? Малко топлина има. А пък ако има топлина и няма достатъчно светлина, пак няма растене. Светлината спомага. Светлината и топлината, като се съединят, дават посоката на правилното растене. Силата оформява, дава резултат. Човек за да може да се самовъзпита, той трябва да мисли, да има светлина, в сърцето трябва да има топлина, за да има резултати. После, неговата воля трябва да работи, да произвежда сила. Човек всеки ден трябва да има достатъчно топлина, достатъчно светлина, достатъчно сила, за да свърши подходящата работа, която му е необходима.

Та сега от вас, които са музиканти, за втория път да дадете един тенор на песента „Давай, давай“. Втори път бих искал да изпеете тенора на „Давай, давай“. Може да дадете един обикновен тенор, един талантлив тенор и гениален тенор. В тази песен имате обикновен земеделец, той трябва да дава на нивата, трябва да посее. В обикновен смисъл трябва да посее, всичките ниви щедро да дадат. Такова *давай, давай* – всичко има смисъл. Казваш: „Защо ще дам?“ Мислете да дадете на хората. Давай, хвърли свободно в земята, туй жито ще израсне. *Давай, давай, всичко давай*. Ако всичко дадеш – *чисто семе пшенично да се се на нивата*. Вие сега пеете тази песен. Не вземете тази песен да [я] приложите, не я туряте да я приложите в себе си. Пеете песента, но никой от вас не е сигнал да мисли защо се пее тази песен. Пеете: „Давай, давай.“ (*Учителят пее.*) Но то е безсмислено, песента не е продуктивна. Казвате: „Давай.“ Като дадеш някъде, че да запомниш къде си го дал. Ако внесеш капитала в една банка, забравяш, че си внесъл, документ не вземеш, какво ще правиш? Губиш. Ще си вземеш документ. Аз, ако съм на вашето място, като пея, ще взема документ. Никога не пея така. Някой казва: „Попей ми.“ Рекох: „Не пея. Ако не знаеш как да ме слушаш, никога не пея.“ Който не слуша хубаво, аз не пея. „Защо не пееш?“ „Защото ти не слушаш.“ „Аз ще те слушам.“ Казвам: „Ти трябва да ме слушаш, че тогава да ти пея.“ „Ти ми попей, че тогава ще те слушам.“

Как ще го разрешите вие сега? В песента процесът както върви, онзи зрелият плод, настърганото в плода, което трябва да се посее и поникне, може да му [се] даде форма. Единият процес е долу в корените, другият процес е вече горе в клонищата.

Та казвам, вие, ако не изучавате тия закони, нещата са неразбрани. Сега представете си, че денем, когато идат богатата, богатите хора седят и спят, не стават даже да посрещнат слънцето. Или пък, ако станат, те не разбират защо трябва да станат. Гледат, слънцето изгрява, не разбират какво има в това слънце. Имате обикновено сравнение, имате кибритена клечка. Едно дете взема кибритената клечка, туря я във водата – накваси се, не може да служи. Един умен човек ще запази тази клечка. Като иде в планината, ще си послужи. Тази клечка съдържа една енергия, която в дадения случай може да ви бъде полезна. Една мисъл, която вие сте складирали във вашия мозък, може да ви бъде полезна при дадени условия. Мисъл, която не може да ни бъде полезна, ни е непотребна. Мисъл или чувство, или желание са необходими. Някои казват: „Не желай.“ Желай, но не пожелавай. Желанията са нещо Божествено, пожеланията са нещо човешко.

Та казвам, всяко едно чувство трябва да е складирано в дадения случай, трябва да ви ползва. Някой път вие сте обезсърчени. Може обезсърчението да идва от вашата мисъл, обезсърчението да иде от вашето сърце и обезсърчението може да иде от вашата воля. От три неща може да иде обезсърчението. Усещате, че нямате достатъчно светлина, усещате, че нямате достатъчно топлина, нямате сила. Казвате: „Тази работа не е заради мене.“

Та аз ви говоря и вие минавате за ученици. Природата обича необикновени ученици. Тя има обикновени, има и талантливи и ги ценя. Има обикновени ученици, които след време ще станат гениални. Има гениални ученици, които след време ще станат обикновени. В нея обикновените стават гениални и гениалните стават обикновени. Тогава казваме, обикновените ученици са работили, а пък гениалните не са

работили. Вследствие на това става повръщане назад, не закон на израждане.

Та разчитайте на вашия ум, който е гениален; разчитайте на вашето сърце, което е талантливо; разчитайте на вашата воля, която е обикновена, за да стане волята ви гениална. Този човек, който знае как да постъпи, в него трябва да стане съединение между ума и сърцето, едно правилно съединение. Тогава вече волята има гениалните условия и човек постъпва правилно. Когато има пълна хармония между ума и сърцето, волята е гениална. Когато няма пълна хармония между ума и сърцето, волята не е гениална.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът.“

Двадесет и първа лекция на младежкия клас
28 март 1941 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев

ЧИСЛАТА

„Отче наш“

Имате ли загадена тема? (*„Имаме.“*) Четете. (*Прочете се темата „Произход на числата от едно до десет“.*)

Какво разбирате под думата *отрицателно* и *положително*? Положителното е разточително, отрицателното е събирателно. Туй, което е разточително, то е положително. Туй, което е събирателно, то е отрицателно. Да ви стане малко ясно. Когато човек е отрицателен, мисли само за себе си. Когато е разточителен, мисли за другите. *Разточителен* се състои от *раз* и *точ*, значи разточителният човек може баница да точи. Онзи, който събира, не точи.

Допуснете, [че] един възрастен човек има някаква болка. Да кажем, боли го коремът, постоянно има болка в стомаха си. Коя е причината за това? Представете си, че баща му и майка му го родили здрав. Той станал на двайсет и една година и започнал да боледува, боли го стомахът. Коя е причината сега? Щом има болки в стомаха, причината е в храната, в неестествената храна, която взема. Или този човек не знае как да се храни, или има развалени зъби, не се сдъбква храната добре. Допуснете сега, че един човек е здрав, пък е сиромаш. Коя е причината за това? Представете си, че той знае да свири, но упорства, не иска за петдесет лева да свири. Дават му триста-четристотин лева, не иска да свири. Казва: „И за хиляда лева на вечер не свирия.“ Обича да ходи гладен, но не иска да свири. Коя е причината за туй сега? Допуснете, че един музикант се обидил от другите, понеже му казали, че той не знае добре да свири. Сега къде е лошото в думите „ти не знаеш добре да свириш“? В музикалния свят става същото. Ако вземете една храна в стомаха, сега десетина часа в

стомаха, без да започне една реакция, образуват се газове, разлагане, образуват се тия неестествените процеси. Когато човек не може да разбере една идея, каквато и да е, е същото. Каква е разликата между реално и идеално? Реалното ние го считаме красиво. Вие считате, че идеалното представя едно отлично шише от злато, красиво направено, а пък реалното е пълно със съдържание, с някаква течност за пиене, вода или някакъв мармалад.

Питам, ако едно шише е идеално, какво ще ви донесе? Ако е реално? Сега и двете неща не можете да ги отделите. Понеже в тази идеална форма се влива съдържание, туй съдържание в идеалната форма няма къде да го вместим. Идеалните и реалните неща вървят заедно. То е само идея, за да имате едно понятие.

Темата, която четохте, каква е? („Произход на числата от едно до десет.“)

1 2 3 4 5 6 7 8 9
 2 1 3 4 5 6 7 8 9
 3 2 1 4 5 6 7 8 9
 4 3 2 1 5 6 7 8 9
 [5 4 3 2 1 6 7 8 9]
 6 5 4 3 2 1 7 8 9
 [7 6 5 4 3 2 1 8 9]
 8 7 6 5 4 3 2 1 9
 9 8 7 6 5 4 3 2 1

Сега какъв ред на нещата имаме? Първото число и последното са равни по количество, но по съдържание равни ли са? Ако бих ви дал да избирате, кое бихте избрали? Последното. То е раздробено, смяно. Първото е цяло жито, последното е брашно. В началото на числата имате едно, две, три, четири. Де ще намерим *едно* в човека? Каква функция имат *двете*? Къде е *двете*? Къде можем да намерим *трите*? *Седем-*

те ще ги намерим. Човек има седем дупки на главата: две очи, две уши – четири, две отвърстия на носа – шест и една уста – седем. *Осемте* вече го имаме на очите. *Четири* пак го имаме. *Пет* е по пръстите.

Да допуснем, че имате числото *четири*. Какво число е четири. То е положително число, но е отрицателно по съдържание. Те са твърдения сега, нали? Четири е положително, но с отрицателно съдържание. Четирите представя зима, няма никакви условия отвън физически. Значи всичко, каквото си събрал наготово, само от него ще се ползваш. Условиата са много лоши. Значи няма какво да правиш, няма какво да работиш. *Трите* какво представя в дадения случай? Трите е есента, двете е лятото, едното е пролетта. В едното ти трябва да вложиш капитала си. Всичко произвежда, но трябва да се вложи. В две, в лятото, нещата се приготвяват. В *трите* имате резултати, три е закон за събиране. Четирите е зимно време, няма какво да правиш. Ти ще го опиташ, ще ядеш. Каквото си събрал, плодовете, всичките храни ще ги опиташ. Да кажем, закупил си книги – книги ще четеш. Или известен материал имаш – ще го обработваш. Или може да имаш изкуството да плетеш. Човек, който плете, той е в зимата. Щом плете дантела или нещо друго, то е зима. Някой не обича да работи отвън, значи, че зимата е дошла у него. Казва: „Аз не искам да работя.“ Аз считам, че този човек не иска да работи отвън, той сиромашията е добил. Казва: „Много добре зная.“ Казвам: „Обичаш ли да ядеш?“ Казва: „Нямам никакъв апетит.“ Значи, че има развален стомах. Няма да му върви. Един човек, който не може да се храни добре, не може да му върви. Може ли той да бъде добър ученик? Не може. Ако той е с един разстроен стомах, той не може да бъде оптимист. Ще бъде малко песимист, ще гледа мрачно на нещата, ти не можеш да имаш неговите възгледи за меродавни. Сега всички вие търсите щастието вън от себе си. То, щастието, не съществува отвън. Щастието, ти си сам. Ако човек мисли, той е щастлив. Ако не мисли, той е нещастен.

Имате вече нулата, то са условията. Няма по-хубаво

нещо [от това] да си ученик. Да ти турят нула е най-хубавото нещо. Когато професорът ти тури нула, то е най-съдържателното нещо. Няма по-съдържателно нещо от нулата. Сега всички ги е страх от нулата. Защо? Защото не знаят как да я употребяват. Ти имаш едно житено зърно. Даваш го, казва: „Кокоска ли съм? Какво ме мислиш, будала ли съм, да ме занимаваш с житеното зърно.“ Умният човек знае, че това житено зърно е една шестнайсетхилядна от един килограм. То няма съдържание, но в десет години този човек може да бъде най-богатият човек в света. Като го посява, ще го направи знатен, ще храни целия свят. След десет години може да храни света, всичко да зависи от него.

Вие имате една идея. Не искате да я обработите, страдате. Кой ви е крив? Чакаме наготово. Наготово не може да дойде. Вие искате милион. Един милион нищо не струва. Какво струва един милион? Ако на едного дам едно житено зърно, а на друг дам един милион, кой ще спечели от тях? Вие казвате: „Аз ще купя.“ Но да си представим, че си в един свят, дето не можеш да купиш. Давам ви един милион. Вие сега имате един устроен свят. Тъй както е сега, въпросът е другояче. Но представете си, че сте в един свят, дето имаш един милион, но няма какво да купиш. Пари имаш, но материал няма откъде да купиш. На друг давам едно житено зърно. Не че сега, ако вие имате житеното зърно, може да направите всичко. Вие трябва да знаете да превърнете този скъпоценен метал, да имате съдържание. Ако знаете да извадите онази енергия, която е скрита в него, златото коства. От ореха ти с игла можеш да извадиш съдържанието. Като опитаеш този орех, не можеш да извадиш съдържанието, ще го захвърлиш. Ако можеш да извадиш съдържанието, орехът има цена.

Хората имат толкова голяма любов към златото. Тя седи в това, понеже златото е добър проводник на човешкото здраве, проводник е на слънчевата енергия. Значи златото е един кредит вътре в природата, онази енергия, която е складирана вътре в златото. Да кажем това електричество,

енергията му, от жицата ли излиза и ни осветява? Жицата ли ни дава енергията? Тя е проводник. Златото е проводник. Че златото може да ви направи щастливи, е заблуждение. Че светлината може да дойде и без този проводник. Запример по някой път светва в ума ти. Ти възприемаш слънчевата светлина. Как я възприемаш, по жица ли я възприемаш? Светлината как я възприемаш? Вашата инсталация каква е? Тази светлина, която влиза, по жицата ли влиза? Не.

Та първото нещо: днес всичките хора не мислят право. Казва: „Пари нямам.“ *Пари нямам* какво значи? „Не зная.“ Защо не знае? Че той има, но не знае да смята. Той можеше да има тази книга. *Не знае* показва, че той бил мързелив, не е отворил книгата да чете.

Казвам, числото *едно* е пролет, *две* е лято, *три* е есен и *четири* е зима. Имаме *едно*, 1 2 3 4
две, *три*, *четири*. На този човек сега аз му гадая. Започва той много добре, с хубави условия. Пролетта е хубава, но накрая [игва] 4 3 2 1
зимата. Ако той не знае как да използва зимата, казвам: „Ти ще започнеш добре, а ще свършиш зле.“ Имаме тогава другото число *четири*, *три*, *две*, *едно*. Новата философия на живота мяза на онзи петел, който ровил на бунището и намерил един скъпоценен камък, къшал го с крака си и казал: „Тази пущина защо ми е? Да беше зрънце. Защо ми е този камък?“ Ако този петел имаше ум в главата, този камък да го прогаде, той можеше всичките петли, колкото има по света, да ги храни.

Казвам, вие имате една идея. Тя е скъпоценен камък. Ритнете я, кажете: „Какво коства?“ Казвам някому: „Вярвам в Бога.“ Казва: „Какво ме интересува мене Господ сега?“ Идеята не е поставена право. „Добре, казва, какво ме интересува слънцето?“ Интересува ме слънцето, понеже от него иде енергията. Ако аз никога не може да видя слънцето, не може да опитам плодовете на това слънце. Тогава може ли да има живот? Съвременните хора се отделят от Бога и мислят, че без идеята за Бога може да живеят. Ти може да искаш да се скриеш от слънцето, може да не искаш да го видиш. Какво ще

стане? Ако се скриеш хиляда години и не приемеш светлината, ще ослепееш, ще се деформиращ, ще се изродиш. Най-първо, вие няма какво да гледате. Сега другото е заблуждение. Вие никога не сте виждали слънцето. Как изгрява го виждате – ходиш в музея да разглеждаш хубавите картини на изгряващото слънце. Какво ще ви ползва това изгряващо слънце в музеите? Кое е по-хубаво, това, което изгрява, или това в музея?

Някой път вие вярвате в Бога, но вярвате в Бога [...]. Някой философ пише някой трактат. Безпредметни са трактатите по философия за Бога. Да ми разправя философът, когато изгрява слънцето, за неговата енергия, разбирам, предметно учение е. Но да ми разправя за слънцето от изгряващите картини, то не важно заради мене.

Казвам, всяка една идея, която не може да ни помага, не е реална. Идеални и реални работи се считат неща, с които ние сме в контакт. Да говорим за неща, с които сме постоянно в контакт. Всички ония реални работи, които са в контакт, ти може да ги опиташ. Ти си в реалния свят, и не можеш да имаш постижения, ти не си в контакт. Със слънцето си в контакт, ти си в контакт с всички реални неща, които са излезли от Бога. Ако ти си в контакт с тях, ти може да имаш постижения. Ако не си в контакт, тогава идват всичките противоречия в живота. Сега вие влизате в стълкновение. Това аз наричам – неразбраните работи на миналото са настоящи работи. Сегашната скръб, като се разбере, ще бъде бъдеща радост на хората. А пък неразбраните работи на миналото са настоящи нещастия. Ние страдаме от неразбраното на миналото, радваме се от разбраното минало.

Следователно хората за бъдеще от разбраните работи, които ние разбираме, ще се радват. От нашите неразбрани работи ще страдат.

Сега числата в този смисъл може да разбере количествено. Едно число вземате в един балон количествено. Един балон може да вдигне човека кога? Ако да кажем един балон

има малка форма, може ли да вдигне човека? Но ако този балон е толкоз голям, колкото нашия салон, напълнен с газ, може ли да вдигне човека? Един балон, за да вдигне човека, трябва да увеличи неговия обем. То е количествено тази идея. Един аероплан е построен по друг закон. Там не зависи от обема, а зависи от силата на движението. Ония аероплани, които се движат по-бързо, имат по-голяма сила. Ония аероплани, които се движат по-слабо, тяхната сила е по-малка. Балон, който има по-голям обем, е по-силен, по-големи тежести вдига. Балон, който има по-малък обем, силата му е по-малка. В статическите числа силата зависи от обема. В динамическите числа силата зависи от движението. Онези хора, които разчитат на богатството си, те са балони – от обема зависи, статическо положение е. На балона ако формата не е голяма, не може да вдига големи тежести. Ако е аероплан, трябва да разчита на динамическата сила, която има в себе си.

Та казвам, ако вие разчитате на вашия ум, вие сте аероплан, ако разчитате на вашия ум, на вашето сърце. Пък ако разчитате на външните условия, вие сте един балон. Тогава в модерното воюване кой има надмощие, балонът или аеропланът? Във войната с балон може ли да воюваш? С балон може бараж* да направиш. С аероплан може да воюваш. Казвам, ти с пари не можеш да се освободиш от една болест, но с ума си можеш да се избавиш. Сега казвате: „Как да не мога да се избавя?“ Ако ви турят четирийсет кила злато и ви пуснат в морето, ще може ли да се избавите? Ако ви снемат товара от гърба и ви научат да плавате, сами може да се избавите. То е аероплан. Плавате без златото на гърба, с движение, вие ще се избавите. Със златото на гърба, с милиони, ще потънете. Казвам, такива елементарни работи трябва да ги имате в ума си. Движението на ръцете в гадения случай струва повече, отколкото милиони на гърба. Движението във водата струва повече, отколкото милионите на гър-

* Презграда във въздуха срещу неприятелски самолети (*фр.*).

ба. Ако имаш няколко милиона на гърба и не знаеш да си движиш ръцете, какво ще бъде положението? Ще бъдеш на гъното. Ако нямаш нищо на гърба, знаеш да си движиш ръцете, ти ще излезеш на брега.

Първото нещо, турете да имате вяра в движението на вашите ръце. Умът да не бъде в статическо положение. Казва някой: „Аз не мога да мисля.“ Жабите мислят. Онези, които са правили експерименти с жабите, са го опитали. Ето какви опити са правили: на гърба на жабата турят някаква течност, киселина. Най-първо, тя вдига единия крак, да го махне. Ако парализират този ъ крак, обърне се с левия крак. Значи започва да разсъждава, че и с левия крак може да махне тази киселина. Значи една жаба, като се намери в трудно положение, започва да мисли. Сега какво са страданията? Опитват ви. Вие не искате да мислите. Като дойде някаква болест, болестта е някаква киселина на гърба. Тогава вие мислите. Като ви заболи ръката, вие започвате да я разтривате. Някой казва: „Аз не искам да ме разтриват.“ Като дойде болката, ще дагеш.

Не считайте, че в самите числа има нещо. Това са символи, проводници на известни енергии. Трябва да знаеш всяко число каква енергия има в себе си. Трябва да намериш онзи център, от който можеш да черпиш тази сила. Значи *две*, това са двете очи. *Едно* какво е? *Три* какво е? Очите и носът заедно. *Четири* какво е? Колко сетива има човек? Две уши, две очи, носът – три, устата – четири. *Едно, две, три, четири* показва, че този човек работи с четири сетива: с очите, с ушите, [с носа,] с устата си. Питагор е разгледал числата до четири, Питагор е разгледал само главата на човека. Резултатът на човешката мисъл, то са човешките ръце, човешките крака.

Ами че как ще проектираш в науката ума си? По кой начин ще проектират ума си? Онези музиканти, които са много успешни, знаят да свирят. Онези музиканти, които не са успешни, те не знаят да свирят. И те знаят да свирят, но не знаят с кой пръст да вземат тоновете. Ако вземеш „сол“ с

първия пръст, той има едно съдържание, ако го вземеш с другия пръст, имаш друго съдържание, ако го вземеш с третия пръст или с малкия пръст, има друго съдържание. Като го вземеш с петте пръста, пет съдържания има „сол“. Няма сега да ви кажа какво е съдържанието. Защо? Да ви кажа, как ще се ползвате? Вие мислите, че всяко нещо, което го кажете, го знаете. Туй, което аз ви говоря, то е непроверена работа. Ако говоря за сладкия хляб, какво знаете за сладкия хляб? Донеса една сладка пита или донеса една кошница с плодове, не ти разправам отвлечени работи, но плодовете са хубави идеи със съдържание.

Първото нещо, трябва да имате една идея в себе си, една реалност, която да обединява всичките други реалности. Някои от вас искате да пеете. Вие не можете да пеете, нито да свирите, ако не мислите добре, ако не чувствате добре и ако волята ви не е добра. Ако умът ти не е светъл, ако сърцето ти не е добро и ако тялото ти не е здраво, ти не можеш да бъдеш музикант. Музиката е един вътрешен процес, който произтича от светлината на човешкия ум, проводник е на светлината, сърцето – на топлината и волята – на силата. Всички са проводници на Божествената хармония, която се проявява в света. Ако човешкият ум работи, каквато и да е песен може да я изпееш, тя има смисъл.

Може да пеете „Махар Бену [Аба]“. Като пеете, каква идея имате? Че като пея *Махар*, мисля за Оня Великия в света, Който благославя, Великия, с Когото съм свързан, че мога да пея, Онзи, Благословения, Големия, Който благославя, от Който изтичат всичките блага. Махар Бену в света е Онзи Големият, от Който изтичат всичките блага.

Сега какво значи това? Сега от аба можеш да направиш греха, нали така. Който знае, може да я направи. Имате вече *аби*, то е една формула. За да разберете съдържанието на *аби*, трябва да знаеш как да носиш, да си силен. *А*-то означава да носиш товар. *Б*-то в дадения случай означава формула, която означава, че идеите, които имаш в тебе,

може да поникнат и да растат. *И*-то в дадения случай показва посоката на това растение, накъде де расте.

Следователно в дадения случай ти можеш да носиш неприятностите в живота. Расте, проектира мислите. После си смятал, че каквото намислиш, може да го направиш. Ти *аби* можеш да носиш, ти си облечен. Всеки човек, който носи товара си, на когото умът работи, той е облечен човек. Всеки човек, който може да направи каквото иска, той е облечен човек. Всеки човек, който не знае да носи товара си, умът му не работи, той не е облечен. Всеки, който не може да направи каквото иска, той е гол. Като оголя Адам, позна, че е вече закъсал, не знае какво да прави. Оголял човек значи, че той не е търпелив. Щом не знаеш да мислиш, щом не знаеш да реализираш това, което волята изисква, ти си гол. Щом си търпелив, щом правиш, каквото искаш, ти си облечен човек. Някой казва: „Искам да се облека.“ Най-първо трябва да се облечеш съобразно с ума, да имаш най-хубавите дрехи. „Тахиза олур*^{*}. Олмаз**.“ Но много хубави дрехи ще облечеш, то е приятно. Главата си трябва да я облечеш с най-хубавите мисли. Сърцето си трябва да го облечеш с най-хубавата топлина. Топлината е дреха. А пък цялото тяло със сила трябва да облечеш. Тъй щото това са три степени облекла.

Дагат ви някой път малко изпитание, болка имате. Що е болката? Вие сте борец, борите се с нея. Едно малко гжудже ще вземеш, ще го гътнеш. Казваш: „Ще познаеш, аз съм господар.“ Той тъй те повали, гътне те, седне отгоре ти, казва: „Ти признаваш ли, че аз съм господар?“ Едно от двете: или ти си господар, или болестта е господар. Щом болестта е господар, ти си отголу. Но живот с болест е за предпочитане, отколкото живот без болест. Що е болестта, от какво иде?

Вие имате една формула. Какво трябва да направите? *Б*-то показва, че **Б О Л И** трябва да мислиш. *О*-то показва, че имаш

* Бързо, скоро ще стане (*тур.*).

** Не може, няма да стане (*тур.*).

условия. *Л*-то показва, че трябва да се държиш с невидимия свят отгоре. *И*-то показва, че воля трябва да имате. Аз съм ви привеждал примера. Излизат двама млади, пак се скарали, двама млади влюбени. Младата мома била упорита, казва на своя възлюблен: „Аз не се мърдам на педя вече.“ Той ѝ се моли, че са близо при гората. Тя казва: „Не се мърдам.“ Ни назад, ни напред. По едно време задава се една мечка от гората. Той се качил горе на крушата и тя отива подир него. Мечката значи я накара да се мръдне. Казва: „Колко се радвам, че мечката е дошла, да се намерим и двамата горе на крушата.“ Страданията, това са мечката в света, която примирява хората там, дето хората не могат да се примирят. Казва: „Благодарим, че има една круша, дето можем да се спасим от тази мечка.“

Прилагайте. Противоречията, които се зараждат във вашия ум, не ги оставяйте неразрешени. Ако имате десет задачи зададени, поне една разрешете, то е пак нещо. И десетте задачи да ги оставиш, то е прегрешение. Една задача можеш да разрешиш, но десет? Една задача като разрешите, вие сте на правия път. Никога не оставяйте всичките мъчнотии неразрешени. Поне една от мъчнотиите разрешете, за да станете силни. Човек, който не разрешава всеки ден по една мъчнотия, той винаги остава слаб човек. Една малка мъчнотия да разрешите. Не ви казвам най-мъчните задачи да разрешите. По възможност най-лесните задачи да разрешите. Като разрешите, да знаете, че сте разрешили една задача, на която може да разчитате.

Чудни са съвременните хора, когато чакат Провидението да им помогне, чакат Господ да им даде. *И* то става. Едно бедно момче американче нямало никаква препоръка. Гледа накъде ходят тия богатите американци в една местност, дето е планинска и няма вода. Купува хубава стомна, че носи вода. Някой богат американец ожаднее, че той му даде една чаша вода. Като ходил така да услужва на богатите американци и те се заинтересували от него. Те се заинтересували, дето им носи прясна вода.

Та и вие като се интересувате от другите хора, и те

ще се интересувам от вас. Ако вие не се интересувате от Божиите работи, как ще се интересува Господ от вас? То е закон в света. Ако ти не се интересуваш от своя ум, ако ти не се интересуваш от своето сърце, ако ти не се интересуваш от своето тяло, кой ще се интересува от тебе?

Сега не само схоластично да казвате: „Да вярваме.“ Вярата, която не почива на един вътрешен опит на ума, вярата, която не почива на един вътрешен опит на сърцето, и вярата, която не почива на един вътрешен опит на тялото, на човешката воля, тази вяра е схоластична, без съдържание. Аз не ви казвам да вярвате в неща, които са вън от вас, но вярвайте в неща, които са вътре във вас. Започнете от онова, което вие имате, после да влезете във връзка с неща, които нямате. За бъдеще има много работи, които можете да постигнете. Какво може да проповядвам на една мравя? Тази мравя не може да възприеме идеите на човека, на тази мравя трябва милиони години, за да ги разбере. Какво ще ви проповядвам за ангелите? Докато дойдете до ангелите, милиони години трябва.

В сегашната форма трябва да разчитате на онова, което сега имате. Много богатства има в хората, които са останали недоразвити. Всеки очаква нещата да дойдат само по себе си. Те ще дойдат сами по себе си, ако се посеят.

„Това е живот вечен, да позная Тебе, единнаго истиннаго Бога, и Христа, Когото си изпратил.“

Двадесет и втора лекция на младежкия клас
4 април 1941 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев

ТРИ ВАЖНИ НЕЩА

*„Отче наш“
Едно размишление.
„Махар Бену Аба“*

Ще дам три неща за размишление – туй, което е, туй, което се проявява, и туй, което се осъществява. Туй, което полага основа; туй, което съгражда; туй, което дава живота. Ти от туй, което е, не може да излезеш. Човек не може да излезе из въздуха навън. Щом излезе из него, ще последва смъртта. За да излезеш от туй, което е, и да влезеш в туй, което се проявява, трябва да излезеш извън. Тогава ще влезеш в процеса на това, което се проявява. А туй, което се проявява, е това, което съгражда. Ти вземеш да градиш, вземеш друга посока на движение. Като туриш основа, основата е хоризонтална. Щом започнеш да градиш, издигаш перпендикуляр към основата, движиш се в противоположна посока. Туй, което дава живот, то е съграждането. Ти влизаш в живота. Животът в този смисъл значи да направиш една връзка със светлината, топлината и силата. То е животът. Щом направиш връзка със светлината, ти проглеждаш. Щом направиш връзка с топлината, ти прочуваш. А щом направиш връзка със силата, ти оживяваш.

Имате сега един прост процес в яденето. Най-първо, вземаш храната в ръката си. После я поставяш в устата си, гълташ я. Там спира процесът. Вземаш храната, сгъвкваш я, гълташ я – в три думи. Вземаш нещата, да ги сгъвчеш, да ги глътнеш. След като ги глътнеш, ще спреш. Какво ще направиш повече от това? След като глътнеш храната, какво можеш да направиш? Като глътнеш, ще пратиш храната на мястото. Ще чакаш, тя трябва да ти съобщи слязла ли е на

мястото, дето трябва. Щом е слязла, ти печелиш. Щом не е слязла на място, трябва пак да се мъчиш да я пратиш на мястото.

Тогава онази поговорка казва: „Дръж главата на светлина.“ Не изваждай главата вън от светлината, дръж главата си в светлина, сърцето си в топлина, а тялото си – съградено в силата вътре. То е безопасността на човека. Светлината, топлината и силата в този порядък на нещата са важни. Човек едновременно живее в светлина, в топлина и в сила. Възпитанието на човека сега [в това] да знаеш всеки ден да възприемаш първото количество светлина, да знаеш какво количество топлина да приемеш в сърцето и какво количество сила в тялото. Когато човек изпълни всичките тия процеси, той усеща едно самодоволство в себе си, една радост се ражда в него.

В природата имаме един процес. Посятото семе е туй, което е. Израсналото семе, което израства и става дърво, то е, което се е проявило, туй, което се осъществява, туй, което е цъфнало, завързало и узряло. После, тия процеси ги опитваш, опитваш плода. То е реалното. Идеалното, реалното и осъщественото. Аз ги наричам идеално, реално и осъществено. Опитваш плода. Повече от това не може да искаш от природата. Туй, което придобиваш при опита, е вече знанието. Любовта е посятото семе. Мъдростта е туй, което съгражда, дървото, което расте. Истината е това, което [е] цъфнало, завързало и узряло. Ядеш плода, това е свободата. Радвайте се на това, което е посято. Радвайте се на това, което расте. Радвайте се на това, което цъфти, което зрее и което опитвате. Че някои хора много бързат. Плодът в началото е горчив, после става стипчив, кисел и най-после става сладък. Всичките страдания произтичат, че сте още в началото. Плодът е завързал, но е още горчив. Искат да ядат, горчив е плодът. Тогава казват: „Ще чакаме да се опече питата.“ Та всички вие в живота мязате на малките деца. Казвате: „Не се опекала питата. Това не станало, онова не станало.“ Питата не е опечена – искате пита. Питата още се пече някъде.

Казвате: „Не се ли опече тази пита?“ Ще чакаш. Той стане, казва: „Не мога да чакам.“ Как не можеш да чакаш? Можеш. Сега нали хората казват: „Ако не ядем, ще умрем гладни.“ Хубаво, човек като яде, пак умира. Хората се наядат хубаво и пак умират. Хубаво, когато в тебе умира едно чувство, когато в тебе умира гладът, какво лошо има? Когато в тебе болестта умира, какво лошо има в това? Когато робството умира, какво лошо има в това? Ако гневът умира, какво лошо има в това? Или ако страхът умира в тебе, има ли нещо лошо? Като се ражда страхът, краката ти се продължават, бягаш. Като умре страхът, спреш на едно място. Ако умре безверието, какво има, нещо изгубил ли е човек? Та кое е това, което смущава?

Ако един плод узрее хубаво, след като е облечен, ще дойдат да го разглеждат. След като го разглеждат, после го турят чиновник някъде, назначават го за професор. На този професор най-първо му снемат хубавата греха. Нали като влезете някъде, ще ви снемат балтона. Като дойдете, ще ви дадат най-добрия прием. Снемат ви всичките грехи, които имате, че оставате с най-тънката си греха [...]. Човек, като умре, според моето схващане, отива на гости. При умирането той е останал с най-тънката си греха, да му не тежи. Свободен е от всичките теглоти на живота. Волът, който се е освободил от хомота, който престанал да оре нивата, умрял ли е? Какво лошо има, че е престанал да оре нивата? Търсиш го в хомота – няма главата му. Казва: „Замина някъде.“ Къде? В гората пасе. Кое положение е по-хубаво, в гората или в хомота? В гората, разбира се. Да си представим, че една душа излязла от хомота на този живот и влязла в живота, хомотът и ралото са там. Казвате: „Умря.“ Разбира се: този вол се е освободил вече от хомота. Сега пасе свободно. Казва: „Освободих се от теглотите на орането.“ Пита: „Какво има в оня свят?“ Трева има, вода има, свобода има. В оня свят остен няма. Да допуснем, че вие сте влезли в света – всичко замръзнало, нямате огън; жажда имате, няма откъде да пиете вода. Значи топлината е необходима да стопи леда,

за да можете да приемете водата. То е едно условие за живота. Топлината е условие. Окръжаващата среда да бъде приспособена, за да влезе в градеж на живота.

Помнете това: любовта е туй, което е; мъдростта е туй, което се проявява; истината е това, което се осъществява. Три неща има важни.

„Това е живот вечен, да позная Тебе, единаго истиннаго Бога, и Христа, Когото си изпратил.“

Двадесет и трета лекция на младежкия клас
11 април 1941 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев

СВОБОДЕН ЧОВЕК

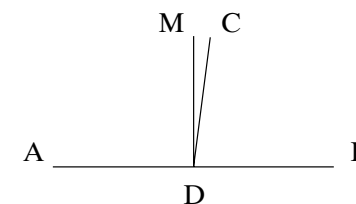
„Отче наш“

Имате ли тема? (*„Имаме.“*) Прочетете. (*Прочете се темата „Най-ценното в човеишката мисъл“.*)

Пишете за следния път „Самовъзпитанието и самообразованието“.

Ще се спра върху мисълта, че човек трябва да бъде свободен. Свободният човек взема една стъпка. Какво подразбирате? Намира се човек в едно почивателно състояние. Свободен си да вземеш една крачка или две крачки. Ако човек вземе една крачка, какво ще постигнете?

Представете си, че вие сте на една такава площ. Линията CD перпендикулярна ли е към AB ? Откъде съдите, че е наклонена? Тя е наклонена, има нещо по което се ориентирате. Тя не е в съгласие в дадения случай, тя не е перпендикулярна. Защо не е перпендикулярна? Не е перпендикулярна към площта. Тази площ е хоризонтална спрямо какво? Да кажем, във вас има съзнание – виждате, че AB е хоризонтална. Правата MD перпендикулярна ли е? Значи това са отвлечени идеи. AB , това е вътрешна отвлечена идея, която се материализира като някоя площ. Вие имате CD , и това е отвлечена идея. Ако се движите по линията, де усилията ще бъдат по-големи? Естествено – дето има по-голямо съпротивление. AB е туй, което чувства. CD е това, което мисли. Всякога дето има трудност, се явява мисълта. Дето има

най-малко съпротивление, то е чувство. Имаш едно желание. При желанието много малко мисъл има. Имаш едно побуждение, но не знаеш какви ще бъдат последствията. В мисълта обаче ти се ориентираш, знаеш какви ще бъдат последствията.

Ти имаш желанието да ядеш.

На желанието да ядеш първата побудителна причина коя е? Представете си, че вие сте двама приятели. Допуснете, че вие се намирате на двата бряга. Допуснете, че *A* е единият бряг, *B* е другият. Единият е на единия бряг, другият е на другия. Онзи от брега *B*

е по-силен. Допуснете, че тази река е широка два-три метра. Посочват ви един прът, за който се хващате. Хващате се за пръта, засилвате се и прескачате реката. *B* ви дава един подтик отвътре, но в същото време ви дава един подтик отвън, да ви помогне. Вие имате едно желание отвътре. Защо във вас се заражда желанието да минавате реката от *A* към *B*? Допуснете, че вие сте гладен и на брега *B* има един обект, към който се стремите. При всяко желание човешката мисъл постига нещо. Желанието представя един обект за постижение. Имаш желание да ядеш, искаш да постигнеш. Каква е идеята? Какво ще постигнеш? Най-първо, желанието ти да ядеш. Казва: „Светлината нито се яде, нито се пие.“ Яденето е закон за придобиване на светлина. Обмяна става в яденето. Имате едно малко кандилце, което гори – два, три, четири дена гори. Виждате, маслото се свършва. Наливате. Защо? Защото, щом се свърши маслото, ще спре горението. Наливате масло, за да имате светлина, която ви е необходима.

Та казвам, яденето е един вътрешен закон за придобиване на онази светлина, съгъстена светлина. Всичките плодове, това е съгъстена светлина. Без светлина човек не може да живее. Човек, който не се храни, не може да живее, разбирам, не може да се прояви. Сега на земята без ръце, без крака може ли да ходите, да работите? Как ще ходите? Някои казват, че

човек отвътре може да ходи с мисълта си. Как ще ходиш с мисълта си? И мисълта има крака. Казвам, без крака човек може ли да ходи? Може. Без мисъл човек може ли да мисли? Без желание човек може ли да чувства? Ако нямаш желание, как ще чувстваш? Следователно едно желание може да бъде силно – плюс, може да бъде и слабо – минус. Когато потенциалната страна на желанието е силна, желанието е слабо. Когато кинетичната страна на желанието е силна, тогава желанието е силно. Когато желанието е действие, тогава желанието е силно. Какво разбирате под потенциално състояние? („Непроявено.“) А кинетично състояние?

Сега как трябва да се прояви едно желание? Да кажем, вие сте музикант, имате желанието да вземете „до“. Свирийте на цигулката, вземаш тона, но усещаш, че този тон не е правилен. Тогава започваш да нагаждаш с пръста си. С кой пръст вземате „до“ на цигулката? Децата с кой пръст го вземат? С третия пръст на първа позиция. Първата позиция действа на струните, както са. В другите позиции струните се скъсяват. Имате втора позиция, трета, четвърта, пета, шеста, седма, осма. Но в коя позиция се свири най-хубаво една песен? Първата позиция е основата. Цигулар, който не може да свири на първа позиция, и на другите не може да свири. Другите позиции са украшение, нюанси, които се дават. Струните са по-къси. Първата позиция е най-голяма – богаташ, прави най-големи угощения. Другите позиции: [...] втора, трета, четвърта, пета, те вземат от първа позиция. Сега вие не може да си представите положението, вземате позициите на цигулката. Това е само за изяснение. Казвате: „Трябва да се изпее една песен.“ Хубаво, кога една песен се пее добре? Кога една нива е посята добре? Нивата е добре орана, добре посята, добре да израсне, добре да даде плод, добре да се пожъне, добре хамбарът да се напълни – тази нива е добра.

Вие сега имате една ваша мисъл, само приготвявате почвата. Казвате: „Добре изорах нивата.“ Оставете я. Какво ще ви даде тази нива? Вие помагате на бурените. Камо сте размесили почвата, всичките тия бурени започват много

добре да растат. Следователно, като изорете почвата, ще извадите всичките бурени, ще посеете. Но ако я посеете много гъсто, да кажем с царевица или боб, или жито, ако го насеете много гъсто, няма да имате голямо плодородие, понеже нямаме достатъчно храна за растене. Ако много рядко го сеете, ще имате добра храна, но няма да имате голямо изобилие.

Сега вие разглеждате един земеделец, не можете да направите едно отношение между земеделеца и вас. Та вие в себе си имате един земеделец, работите над себе си, работите над вашето сърце. Сърцето на каква площ може да уподобите? Представете си сега, че постъпките на хората представят нивите, желанията на хората представят семето, а мислите – това, което земеделецът може да постигне. То е плодът вече. Но в живота ние вече имаме обработен процес. Постъпките – ти имаш едно желание, което си изпълнил. Имате в себе си една постъпка. Желанията са семето, което трябва да се посее някъде. Казвате: „За какво са желанията?“ Може ли да си представите човек без желания. Каква е разликата между *желая* и *пожелавам*? Казва: „Пожелавам.“ Кое е по-силно, пожеланието или желанието? Кое е по-добро, *желая* или *пожелавам*? *Ж*-то е желание, *П* – това е пожелание. В желанието има широчина. Пожеланието е по-специфично, законът е там. В желанието има изобилие, в пожеланието е друга позиция. Вие съпоставяте коя позиция е пожеланието. Я ми кажете сега. Пожеланието не може да го свиршиш на първа позиция.

Сега идеята не е още ясна. Неща, които не ги знаете, имат красота. Казвате: „Не го зная.“ Много хубаво. Като не го знаеш, ти се интересуваши, от незнайните работи се интересуваши. Виждаш нещо на хоризонта неопределено, но ти се интересуваши каква линия има, интересува те какво има там. Каква е разликата? Във всички неща в природата има нещо. Във всички неща, които природата е направила, тя е скрила нещо. Във всичките неща природата е скрила една мисъл, има скрито едно желание и има скрита една постъпка във всеки

предмет. Вие минавате покрай един камък и го търкаляте. Минавате по пътя, намирате една книжка, заминавате я. Ако вие сте умен човек, като намерите някаква бележка загубена, ще я вземете. Това парченце е хвърлено, но може би в туй малкото парченце се крие вашето щастие. Ако намерите една книжка, хвърлена на земята, една банкнота паднала от пет хиляди лева, един, който не разбира, ще каже: „За какво ми е?“ Ще я хвърли на земята. Който разбира, ще вземе петте хиляди лева, съгнати на четири парчета, ще отвори, ще прочете, ще види, че тази книжка има цена. Но в какво се ди цената на тази книжка? Тия хора, които боравят вече с книжката, те са културни хора. Ако влезете в едно общество, дето нямам изгубени книжки, не са писани, те не са културни. Ако намерите всичките книжки, все писани неща имат, хората са културни. Ако по всичките неща няма нищо писано, ще кажете, че тия хора не са културни.

Та казвам, ако вие не знаете как да постигнете едно ваше желание, културни ли сте? Ако не знаете да постигнете едно ваше пожелание, искате да го изпълните, мислите ли, че вие сте културен човек? Не сте разумен човек. Може да е умен човек, може да е интелигентен, но интелигентност имат и животните. Разумността е нещо повече. Аз наричам интелигентността това, което отвътре говори. Нещо те подбужда. И в животните говори умът. Разумността е нещо външно. В разумността има повече светлина. В интелигентността има нещо, което слуша. Ти слушаш нещо, което ти говори. В разумността ти гледаш на нещата. Разумният гледа, а пък интелигентният слуша. Тогава, чрез слушането какво може да разрешите? Каква е разликата между слушането и гледането? Гледаш, че един човек е болен. Външно предполагаш или слушаши, че той ти разправя, че е болен. Каква е разликата? В слушането ти ще вземеш по-голяма интензивност, понеже, като ти говори, ще почувстваш болката. Ако само гледаш, разумно наблюдаваш, няма да влезеш в неговата болка. Щом не ти говори, само обмисляши вътрешните причини, които са произвели болката, коя е причината, защо и

за какво е заболял. В слушането самият човек тебе ти разправя как е станало, тази причина на заболяването.

Допуснете, че ние се намираме в едно положение, че не може да се ползваме [от] светлината, боим се от светлината. Ако пуснем светлината, ще кажат, че не изпълняваме закона. Законът е сега такъв, че не трябва да има никаква светлина. Представете си, че малко сме осиромашели, искаме да забогатеем. Не трябва да бъдем разточителни. Трябва да имаме отвътре светлина, не отвън. Казват: „Външната светлина е разточителство, тя не е нужна.“ Много хора сега се ползват, ще им се усилят очите. Едно лекуване е. Много хубаво е за слабите очи, втренчваш се, пращаш повече кръв в очите, искаш да виждаш. Това е здравословно. Ако по-дълго време продължава, ще бъде полезно за очите ви, понеже на някои от вас ще се оправят очите. Най-първо е много тъмно, после започваш да поназърташ нещо. То е ограничение. Казва: „Аз съм свободен.“ Някой току си отваря светлината. То е външната светлина. Хубаво, отива един вълк да граби в някоя кошара, той отваря ли светлина? Като влезе в кошарата в тъмното, избира най-тъмната овца. Забелязал съм, един сокол толкова силни очи има, че от десет-двайсет пилета отгоре знае кое пиле е по-хубаво и него грабва. Казвам: този вампир взе най-тъмното пиле. Като лети горе, не взе слабото пиле, но взе най-тъмното, най-хубавото задигна. По кой начин позна кое е най-хубавото пиле?

Така вие често правите. Младите правите следната погрешка: този вампир иде, задига най-тъмното пиле, прави пакост. Един селянин взел, че навързал всичките пилета за крака и после ги свързал за крака на майката, че като гоиде орелът, да не може да ги задигне. Дошъл един по-голям орел, че задигнал всичките. То е едното положение. Друг селянин бил по-умен, турил квачката отдолу, турил пилетата отгоре и ги покрив с една мрежа. Завързал я за един колец. Орелът проврял краката си през дупките, хванал доброто пиле, но не може да го извади през дупките, че не му иде на ум да пусне пилето и да извади краката си. Иде селянинът, хваща го,

казва: „Този вампир...“ Питам, какво е направил с този вампир? Какво предполагате? Не знаем, то е неизвестно. Може да предположим, че го е претрепал. Може да предположим, че го е пуснал. Каква е вероятността, че го е пуснал. Ако една лисица, която е изяла няколко кокошки, я хванете, ще я пуснете ли? В този случай ще я приемете на гости, ще ѝ съблечете горното палто, другото ще хвърлите навън. Лисичата кожа ще остане за спомен, нея ще я турите като огърлица. Често виждам лисици около врата. Като видя лисица около врата, тълкувам така. Те казват: „Ние напуснахме ония лисичи похвати. Умря в нас това животното, да задигаме кокошки и пилци, умря туй желание.“ Умряло наполовина, защото гледам, очите на лисицата са отворени, гледат към земята още. Тази лисица е само вътре, а очите са още отворени.

Казвам, не желайте в себе си да унищожите вашите желания. Човек да възпитава своите пожелания, а да остави своите естествени желания. Желанието да ядеш, да пиеш вода и всичко, което човек желае, е на място. Но в желанията човек трябва да се пази от пресищане, нямайте еднообразни желания и не мислете за едно и също нещо. Запример, някой те обиди и ти двайсет години носиш обидата в ума си. Казваш: „Обиди ме.“ Кажете ми една благородна дума, от която човек се обижда. Коя е най-благородната обида? Вие, учителите – коя е най-благородната обида, с която вие обиждате децата? Ако вие се обиждате, засяга се вашият мозък само на едно място.

Двайсет години вие концентрирате ума си, носите в ума си, че някой ви обидил. Ако казвате *дръвник*, каква обида има в *дръвник*? Какво има, че ти си казал *дръвник*? Онзи, който се обидил, то е еднообразие в природата. Човек не трябва да мисли за едно и също положение. Да допуснем, че пет-десет минути пеете все „го“. Питам, какво ще постигнете? Природата не обича хабене на енергията ѝ. В мислите, в чувствата и в постъпките под възпитание ние разбираме да се не хаби енергията, която е в нас. Никога не хабите енергия-

та на природата. У българите има един навик, като дойдат гости, ще трябва четири-пет пъти да ги каниш, тогава да влязат. Казват: „Бързаме“, но най-после заради ваш хатър влязат и вземат да ядат. Ако сте на гости на един турчин, той казва: „Заповядайте.“ Ако не вземете, оставате гладен. Българинът ще те кани най-малко четири, пет, десет пъти. Сега природата колко пъти кани? Тя никак не кани. Тя нареди всичко на масата и го остави. Като дойдеш ти, сам определяш кое да вземеш. Имаш едно желание, но то е твое. Тя седи настрана, казва: „Туй е за тебе“ и ти опитва ума. Ти като ядеш, тя знае колко си умен. Още като ядеш, знае от коя категория си. След като ядеш и каквото остане го туриш в торбата, тя вече знае от кои си. Ако ядеш и наполовина оставиш яденето недоядено или си направил нещо, че не си спазил правилата ѝ, тя вече има понятие заради тебе. Ти бързаеш да ядеш. Че ти определяш характера си. Или бавно ядеш, едва се движаш, не ти е приятно яденето. Във всяка работа, която човек свършва, да има съзнанието, че свършва най-хубавото. Не само [в] яденето.

Та казвам, всяко нещо, което правите, трябва да го правите, както трябва. По някой път мислите. Защо трябва да мислиш? Ако добре мислиш, добре е за тебе, добре е и за другите. Ако постъпваш добре с другите, и за тебе е добре. Законът е много верен. Каквото правиш на другите, ще бъде полезно и за тебе. Ако ти изореш нивата, без да посееш семето, това ще бъде добре за нивата, но няма да бъде добро за тебе, няма да ядеш плод. Мнозина от вас се заблуждавате, искате да се ползвате от труда на другите хора. Човек най-първо трябва да се ползва от своя труд. Ти питаш: „Ти обичаш ли ме?“ Той ти казва: „Това е моя работа.“ Аз обичам ли ви? „То е твоя работа.“ Готов ли си да ми гадеш нещо? „То е моя работа.“ Аз дали съм готов да я приема? „То е твоя работа.“ Сега вие казвате: „Аз ви обичам.“ Някой път вие се заблуждавате, че обичате някого. То е твоя работа. Ти си свърши твоята работа. Що е крив човекът? Що е крива нивата, че си я изорал? Ти казваш: „Тази нива аз изорах. Тя не

ми даде това, което аз очаквах.“ Нивата не е виновата. Ако нивата не е дала плода, нивата виновата ли е? Ако ти обичаш нивата, какво ще стане? Ти ще бъдеш здрав. Ако ти обичаш, ти ще бъдеш весел. Ако ти обичаш, всичко ще ти върви наред. Щом не ти върви всичко наред, има нещо, което куца на твоята обич. Който обича, който люби, ако разбирате, всичко ще ви върви. Вие казвате: „Защо сега мене не ми върви?“ Не ви върви, аз ще ви кажа защо. Вие имате цигулка много хубава, една цигулка на Страдивариус, но не сте избрали хубави струни. Лъкът също не е добър. Времето е влажно. Искате да свирите, но тази цигулка не може да ви даде добър звук. Ако цигуларят обича своята цигулка, тя ще бъде турена в подходящо място, ще тури най-хубавите струни, най-хубавия лък. Мястото, дето ще свирите, да е сухо. При тия условия няма да има изключения, цигулката ще даде хубав звук.

Ако вие спазвате ония закони, които Бог е положил в света, всичко ще върви добре, както в музиката. Щом не спазвате законите, казваме: „Станало нещо.“ Може да се е разлепила някъде. Понеже има разлепени места, не може да даде хубав тон. Ако вие вземете струната „ми“ и обърнете реда на нещата, турите „сол“ на мястото на „ми“ и турите „ре“ на мястото на „ла“ – обърнете целия ред на цигулката, започнете да свирите, какво ще стане? Ако изтеглите „сол“, както изтегляте „ми“, какво ще стане? Ще се скъса. „Сол“, тази дебелината струна, е направена така, че не търпи голямо изтегляне. Казвате: „Може, може“, но няма да издържи на това напрежение. Когато искаме да изменим този, разумния, ред в природата, който съществува, се случват тия неестествени положения. „Сол“ се къса, „ре“ се къса, всички се късат. Тогава, ако турите „ми“ на мястото на „сол“, ще се скъса, няма да издържи. Нито „сол“ ще свърши работа на мястото на „ми“.

Сега това са обяснения. Всички казват: „Свършения живот.“ Това, което е вътре в човека, това е свършеният живот. Защото във всички живот е Божественото начало. В голямата дисхармония, която съществува в света, Божес-

твеното начало присъства и Бог, Който постоянно организира това, неразумното. Във всяка своя стъпка, каквато и да е, човек ще се ползва. Вие може да се ползвате от работата Му. Някое дете защо го бият? Да допуснем, че някое дете обича да бута плодовете. Веднага ще го нашарят отзад. Значи, когато пипа, има шарене отзад. Детето свързва хубавия плод с болката, която усетило на задницата. Тогава преценяват. В битите деца в миналото болката е по-силна, отколкото яденето. И като види плода, веднага ще изпъкне болката и приятността от яденето. То сравнява – търговска работа. Вижда плода и казва: „Тук нищо няма да спечеля“ и си заминава. Друго дете дойде, вижда плода и казва: „Тук ще спечеля“ и взема плода. После дойде обратният процес. Ние се научаваме в живота как да живеем. Някой път дойдат някои страдания – те са за полза, то е временно. Тези закони ние сме ги създали. Много от съвременните птички дойдат на гървото, кацнат, вземат по една череша. Седи градинарят с пушката и гръмне. Тя не може да си представи как този човек гръми. Той казва: „Ти едно време яде без позволение.“

Сега в самовъзпитанието във вас имате желание да ядете повече. Да допуснем сега, че тебе ти трябва само един самун, една пита. Ти не вземаш един самун, но вземаш два, осигуряваш се. Тръгнеш ти и вземеш в запас. Срещат те на пътя и ти вземат запаса. Тогава с какво си се запасил? Представете си, че вървиш и си взел въздух в едно шише. Сгъстил си го. Дишаш въздуха и вземеш и в запас. Питам, къде имаш условия, като се движиш, да употребиш този въздух? На един от английските крале, който боледувал, донесли му планински въздух в неговата стая. Щом се движиш в планината, тебе не ти трябва компресиран въздух. Често вие, като влезете в уредения живот, вие се осигурявате. Сигурността на човека зависи от неговата мисъл, сигурността на човека зависи от неговите чувства и зависи от неговите постъпки.

Първото нещо, имайте отношение към законите, които съществуват, към разумните закони. Как ще познаете

дали един закон е разумен, или не? Как ще познаете дали една цигулка е добра, или не? Онзи професор, който знае да свири, ще познае. Който не е вещ, няма да познае.

Та казвам, кой е разумният живот? Майстор трябва да бъдеш. Вие искате да знаете права ли е една ваша постъпка. Ако имате музикално ухо, щом чуете един тон, ще знаете прав ли е тонът, или не. Аз, като свиря или друк някой като свири, познавам тона прав ли е, или не. Защо? Има известни качества [в] трептенията, които издава. По трептенията музиката се познава, [по това] колко са прави тоновете. Казвам, разумният човек трябва да познава порядъка, в който се намира, разумен ли е, или не. Имате едно желание, трябва да знаете разумно ли е, или не. Имате една мисъл, трябва да знаете права ли е, или не. Как познавате дали е права вашата мисъл, или не? Щом мисълта е права, има повече светлина. Щом желанието е право, има повече топлина. Щом постъпката е права, ще придобиете повече сила. Но понеже тия трите процеса вървят заедно, правата мисъл предизвиква право желание и правото желание предизвиква права постъпка. Следователно светлината се намира в отношение с топлината и топлината се намира в отношение към силата:

С : Т; Т : П.

Щом мислиш право, ще чувстваш право. Щом чувстваш право, ще постъпваш право. Щом не мислиш право, няма да чувстваш право и няма да постъпваш право. Човек, който мисли право, който чувства право, който постъпва право, той винаги е здрав. За бъдеще това ще бъде лекарство. Щом направиш погрешка, ще изправиш погрешката и болестта ще си иде.

Тия болести: главоболие, ишиас, ревматизъм се дължат или на липса на светлина, или на липса на топлина, или на липса на сила. Сега съвсем другояче обяснявам. Ако влезете в един салон, който е студен, няма и светлина – нямаме разпо-

ложение да свирите. Но ако топлината на салона е умерена, ако има и светлина, цигуларят, като влезе, разположен е да свири. Ако в тебе чувствата не са добре разположени, ако не можеш да мислиш правилно, чувствата ще дадат едно предразположение. Значи, трябва да живееш в една среда, която да тонира чувствата ти, защото в дадения случай, вие, като чувствате, вие сте във връзка не само с живите същества. В дадения случай вие имате едно самочувствие в себе си. Ако вие сте в дисонанс със същества, които са далеч от вас (понеже трептенията на самото чувство са много бързи, да кажем, вие имате една мисъл за едно разумно същество в Америка или някъде другаде), каква е вашата мисъл? Отговорът на вашата мисъл [е] отговорът на вашето чувство. Направете опит, някой път минавате покрай някоя градина, искате да откъснете един плод. После имате едно разсъждение в себе си, казваш: „Не трябваше да откъсвам.“ След като го откъснеш, някое същество в тебе ти казва: „Не трябваше да късаш. Ти трябваше да попиташ този, на когото е градината, да попиташ и това дърво.“ Започваш да философстваш: „То е Божественото. Аз имам свобода.“ Ти имаш свобода, но усещаш една дисхармония в себе си. Ти си свободен да вземеш на цигулката „до“, както искаш, но онези, които те слушат, ще кажат: „Не е вярно.“ „Аз тъй съм се научил.“ „Не е вярно, не е правилен тонът.“

Та казвам, в природата как трябва да постъпваш в даден случай е строго определено. Можеш, като се спреш при крушата, да попиташ Господа: „Господи, туй дърво е Твое.“ Той говори на пазителя. Ти ще попиташ Господа можеш ли да вземеш от дървото. Господ ти казва: „Ще идеш да попиташ господаря на това дърво.“ Ще идеш, ще намериш господаря, ще попиташ. Ако той ти позволи, тогава ще откъснеш. Щом сам си позволяваш, значи поставяш себе си на мястото на Господа и на другите, ти ставаш едно божество. То е заблуждение. Туй дърво не си създал ти. То е плод. Трябва да оцениш, когато минаваш покрай едно дърво: „Аз ценя труда на този човек. Той е работил, природата е работила.“ А пък ако вие

живеете според Божиите закони, като минавате през мястото, господарят ще бъде там и той ще ви покани. Ако не сте живели добре, господарят няма да бъде там. Та когато нещата идат сами по себе си, вие живеете в един разумен свят. Когато нещата не стават, както вие искате, вие не сте влезли в онзи разумния свят, дето всичко става тъй, както ние мислим.

За да бъдете здрави, научете се да мислите, че мислите имат отношение към здравето и чувствата имат отношение към здравето, и постъпките имат отношение към здравето. Постъпките имат отношение към тялото, чувствата имат отношение към кръвообращението, а пък мислите имат отношение към електричеството и магнетизма, които текат. Ако мисълта не е правилна, течението на електричеството и магнетизма не е правилно. Ние говорим за растежа на човека. Ако чувствата не са правилни, кръвообращението, дишането не става правилно. Щом постъпките не са прави, в движението има нещо нарушено. Всякога, когато тръгнете да ходите, да знаете дали постъпките [ви] са прави. Като тръгне човек, трябва да знае каква е постъпката му. В желанията си, да знаете правилно ли е желанието. После, да знаете мисълта, която го движи. Всяко нещо, което извършвате, да знаете дали е право, или не. Тогава по-малко енергия ще се хаби.

Използвайте светлината. Вие си представяте следната картина: вие сте в една стая хубаво осветена. Имате запалена печка и стаята е добре отоплена. После имате всичко, което ви е необходимо. Отвън колкото и да е лошо времето, ти си доволен, че се намиращ в една стая, дето има светлина, топлина, пък има и достатъчно храна, да прекарате зимата.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината с скрит животът.“

Двадесет и четвърта лекция на младежкия клас
18 април 1941 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев

САМОВЪЗПИТАНИЕ И САМООБРАЗОВАНИЕ

„Отче наш“

Имате ли загадена тема? („Имам.“) Четете. (Прочете се темата „Самообразование и самовъзпитание“.)

Ядеш храната. Към кое се отнася? Ако се храниш, към какво спада? Или удариш си крака и те заболи, към каква област се отнася? Хубаво, когато приготвяте храната, към кой процес спада? [Да] ядеш храна е едно, пък [га] приготвяваш храна зимно време е друго.

Пишете тема „Най-ценното за окото, най-ценното за ухото, най-ценното за вкуса.“ Ще мислите. Изпейте „Махар Бену Абба“.

„Махар Бену Абба“

Какво отношение имат, коя от тия думи е най-понятна? Земята. Какво получавате от слънцето? Светлина и топлина. Друго? Какво излиза от земята? Ако говорите за водата, имате отношение, че водата е понятие. Какво представя слънцето? Земята е неразбрана. Мислим, че от земята излизат някои неща, но излизат от слънцето. От всички тия думи коя е най-неразбрана? *Пространство*. А и земята, и слънцето са излезли от пространството, защото и слънцето е в пространството, и земята е в пространството. Земята е под влияние

С Л Ъ Н Ц Е

З Е М Я

П Р О С Т Р А Н С Т В О

на слънцето. Слънцето и земята са под влияние на пространството.

Та по някой път онези неща, които вие не разбирате, оказват по-голямо влияние, отколкото вие мислите. Кажете: „Тази идея разбирам, но тя не оказва или оказва много малко влияние.“ Да допуснем, че вие разбирате какво нещо е мухата, не разбирате какво нещо е слънцето. Мухата ли ще ви влияе повече, която разбирате, или слънцето ще ви влияе, което не разбирате? Вие мислите, че което разбирате ви влияе. Ако разбираш една муха, какво ще ви влияе? Да кажем, че разбираш характера на мухите, може да опишеш и напишеш цял един том върху мухите. Може да станеш доктор, като пишеш върху мухите. Какво ще добиете сега от една муха? Какво може да ви даде една муха? Тогава в природата защо са създадени мухите? Какво е предназначението сега не искам да ми кажете, вие не сте специалисти върху мухите. Не искам да ми разрешавате въпроса, то е труден въпрос. Мухите са един преходен етап в развитието на органическия свят.

Сега с какво може да сравните слънцето и човека? Слънцето може да го сравним с човешкия ум. Земята може да я сравним с човешкото сърце. Пространството, то е човешката душа. С колко букви се пише думата *пространство*? Дванайсет. Колко букви има в думата *слънце*? Шест. А в *земля*? Четири. Защо слънцето има шест букви, земята четири, а пространството дванайсет? *Топлина*. Колко букви има [в думата] *топлина*? Седем. Какво отношение има между *светлина* и *топлина*? Кое от кое произтича? Има един закон: когато се увеличава топлината, намалява се светлината. Когато се увеличава светлината, намалява се топлината. Когато се намалява топлината, увеличава се светлината. Какво разбирате под увеличение на топлината и увеличение на светлината. Запример, ако светлината е разсеяна и я пречупите през една призма или едно стъкло, което събира светлината и образува един фокус, какво ще се образува във фокуса на пречупването? Ще се образува топлина. Добре, на какво влияе светлината повече? Светлината влияе повече на

мозъка. Мозъкът работи чрез светлината, сърцето работи с топлината. Сърцето без топлина не може да работи. И умът без светлина не може да работи. Когато светлината на ума е малко, умът е в инертно състояние. Когато топлината е малко за сърцето, и сърцето е в инертно състояние. Когато започва да се увеличава светлината, дейността на ума започва да се увеличава. Когато започне да се увеличава топлината, дейността на сърцето започва да се увеличава. Щом се увеличава светлината, увеличава се процесът на ума. Щом се увеличава топлината, увеличава се процесът на човешкото сърце. Та казвам, ти не може да произведеш един процес в ума си, ако най-първо не може да увеличиш светлината.

Да допуснем, че искате да направим едно преобразование в тялото си. Вие туй преобразование не може да го направите, ако не знаете каква храна да дадете на тялото си. Само един вид храна ще дадете, защото умът се нуждае от съвсем друга храна. Сърцето се нуждае от съвсем друга храна – храна, която носи топлина. Човешкото тяло се нуждае от храна, която носи сила в себе си. Някой казва: „Да се храним.“ Храната е сложен процес. Може да се храниш с обикновена, нехранителна храна, която не може да ползва ума, която не може да ползва сърцето и не може да ползва и тялото ти. Тази храна не е полезна. Храна, която носи светлина, храна, която носи топлина и която носи сила, тази храна е здравословна. Тогава може да си подмладиш тялото, както искаш. По същия закон ти не може да създадеш едно хубаво чело, ако нямаш светлина в ума си, ти не може да създадеш един хубав нос в долната част, ако нямаш топлина, и не може да създадеш един подбрадник отдолу, ако нямаш сила.

У животните, у които липсва сила, не знаят да си избират храната, тази част на брадата е много слабо развита, долната челюст е слабо развита. Понеже нямат светлина, челото у тях е слабо развито, имат само едно чуканце. Понеже имат доста топлина, тяхната муцуна е излязла навън, доста силно е развита муцуната. Муцуната показва

чрезмерно развитие на топлината. Следователно у животните трябва да се намалява топлината и да се увеличава светлината. Сега у човека трябва да се увеличава и светлината, и топлината, за да се увеличи силата. Силата се добива чрез увеличаване на светлината, с увеличаване на топлината. С намаляване на светлината и с намаляване на топлината или с намаляването на човешките мисли и с намаляването на човешките чувства се намалява и волята. Волята се усилва чрез усилването на ума и усилване процеса на сърцето.

Искате да разберете процеса на самовъзпитанието и самообразованието. Какво е самообразованието и самовъзпитанието? В какво седи възпитанието и в какво седи образованието? Той говори за възпитание и не разбира основните неща на възпитанието. Ти не може да се възпитаеш, ако не разбираш законите на светлината, ако не разбираш законите на топлината и техните отношения към тебе. Ти не може да се самовъзпитаеш, ако не разбираш законите на силите, които действат в природата вътре. Силите са свързани с волята, топлината е свързана със сърцето ти, светлината е свързана с човешкия ум. Те са пътища, по които ти може да станеш учен човек, философ, маг може да станеш, някое божество може да станеш.

Какво разбирате под думата *божество*? Силно същество. Под думата божество разбираме силен човек. Много силно трябва да е божеството. Всички божества са силни същества, имат знание. Развили са добре ума си, развили са добре сърцето си, затова те са божества. По някой път вие казвате: „Той е божество.“ Какво разбирате? По някой път във вас се явяват някои противоречия. На какво се дължат противоречията? Ако топлината е малка, тогава студът ще дойде. Ако светлината е малка, тогава мракът те спъва. Ако силата е малка, кое те спъва? Нямаме специална дума, слабостта или безсилието те спъва. Тогава страдаш от безсилие. Какво трябва да правиш? Ако не си упражнявате ръката, тогава какво ще стане? Всяко нещо от упражнението се развива. Трябва да знаете как да се упражнявате. Безразборното

упражнение на пианото – какво ще добиете, ако се упражнявате без система? Ако има една система, правилна система при упражнението, [пианистът] ще може да изрази всичко, ще има ония нюанси. Та казвам, сега вие безразборно мислите. Тъй както един пианист безразборно ако се упражнява, все ще научите нещо. Трябва да имате един правилен метод за размисление. Под думите *мислец човек* разбираме който правилно мисли. Мисълта никога не трябва да бъде еднообразна.

Често слушам някой човек да говори за някого, говори нещо, което аз зная, че не е вярно. Той чел нещо за Америка и им разправя за разни градове, за Ню Йорк – грамаден бил, какви къщи имало. Питам: „Ти в Америка ходил ли си?“ Казва: „Чел съм.“ Разправя им човекът какво било осветлението, картини гледал. Това е статическо знание. Какво осветление, какви къщи имало разправя ми друг, който е бил там? Той се качвал на тия къщи, на тия автомобили. Ходил в подземията, които ги има в Ню Йорк. Казвам, по някой път, когато изучавате нещата по книгите, е едно, когато изучавате самата реалност, е друго. Сега слънцето го изучавате по книгите колко хиляди градуса има, но не сте ходили на слънцето. Ако идете на слънцето, какво ще стане с вас? Като идете на слънцето, учените хора ще ви сплашат – те казват: „Ако идете на слънцето, ще тежите шестнайсет хиляди тона.“ То е предположение, което учените хора правят, че като идете на слънцето ще тежите шестнайсет хиляди тона. Те не са ходили на слънцето, да знаят. Това е теория. Сега аз може да си позволя да ви кажа, че като идете на слънцето, ще тежите толкоз, колкото тежите на земята. Колкото е вярно тяхното твърдение, толкоз е валидно и моето, понеже нито аз, нито те са ходили. Може да има отношение, понеже на земята колко тежи човек? Колкото едно тяло е по-голямо, неговата привлекателна сила е по-голяма. Хубаво, шестнайсет хиляди тона като тежите на слънцето, колко пъти ще се увеличи напрежението вътре? На земята имате хиляда и двеста килограма налягане отвън и хиляда и двеста напрежение отвътре, [те] се уравновесяват. На слънцето ще имате шест-

найсет хиляди тона налягане. Туй налягане и отвътре ще бъде толкова. Следователно и на слънцето ще се уравновесят тия сили. Научно това е вярно. Запример, ако напрежението отвътре е малко, вие ще бъдете спитени. Ако на слънцето идете с вашето напрежение отвътре хиляда и двеста килограма, с това напрежение ако вие се пренесете на слънцето, вие ще бъдете обрънати на пита, ще бъдете спитени като лист.

Ако идете на слънцето, вашата интелигентност ще се увеличи, с туй ще се увеличи и напрежението. Като идете на слънцето, ще бъдете като в рая. Ще намерите един свят с много хубава пролет, хубави морета, много хубави градини, уредени, с много богата растителност, със здания, направени от диамант, прозрачни. Ще намерите такова богатство, дето не сте го сънували. Питам, туй сега вярно ли е? Казвам: възможно е, вероятно е. Туй, което ви казвам, е десет пъти повече. В слънцето, в слънчевата система живеят разумни същества. Каквото искаш, могат да го направят за няколко минути. Искаш къща, един апартамент – в четири-пет минути апартаментът ще бъде готов. Не си доволен – в четири-пет минути го съборят. От какъв кристал искаш – в четири-пет минути ще го направят. Каквито дрехи искаш – четири-пет минути, ще ти ги направят, каквито искаш. Искаш някакво съчинение – в четири-пет минути ще го направят. Не си доволен, веднага го сменят. Всичко става магически. Ние не сме ходили в Америка, но поне се радваме, че можем да се изкажем. Все е хубаво да имаме картини.

Казвам, красотата в живота има една хубава страна. Ние трябва да се радваме на онези непостижими възможности. Има един контраст. За мене само непостижимите неща са постижими, а постижимите се непостижими. Когато ми казват за нещо, че е постижимо, аз зная, че е непостижимо. За мене само непостижимото е постижимо, за мене голямото е постижимо, а малкото е непостижимо. За мене малкото е видимо, а голямото невидимо. Голямото, за да не ни препятства, природата го е турила толкоз далеч, че го смалила,

защото големите работи са много амбициозни. Турила ги надалече, да не ни пренятстват. Малките са толкоз скромни, че не искат даже да ги видим, никога не се явяват. Седят като незнайни. Незнайното в света е малкото. Но във вас сега да не влезе една представа: „Тогава какъв смисъл има?“ Вие сега се боите да не станете малки. Ако искаш да си починеш, стани малък. Щом станеш голям, ще те натова-рят. Големия го хванат за работа. Ако искаш да си починеш, да се уединиш, трябва да станеш малък, никой да не те знае накъде си; ти всички да виждаш, тебе никой да не те вижда. То е спокойствие. Сега във вас има желанието да станете големи хора. Че вие сте всички много големи, по-големи, отколкото трябва. Вследствие на тази големина вие страдате. Трябва да знаете да изучавате закона на смаляването, за да си починете. Почивка на ума трябва. В малкото е почивката. Почивка на тялото трябва. При самовъзпитанието, за тия невъзможните работи трябва да се смалиш, да се отдалечиш.

Някои от вас искате да прозрете в духовния свят. Много лесно може да прозрете. Докато физическият свят с тия впечатления реагира върху вашия ум, никога не може да влезете в духовния свят, невъзможно е. За да видиш духовния свят, непременно трябва да се отдалечиш от всички впечатления от физическия свят, никакви впечатления не трябва да приемаш от физическия свят. Тогава духовният свят ще [...] се открие пред тебе. Вие ще кажете: „Защо е тъй?“ Представете си, че пред вас имате една гора и не може да видите простора, какво има зад гората. Вие трябва да махнете тази гора или да изсечете всичките дървета. Като махнете цялата гора, тогава ще видите простора зад гората. Физическият свят са близките неща, които привличат вниманието. Вие трябва или да излезете от него, или да се подигнете от тия предмети, за да можете да видите пространството надалече.

При самовъзпитанието трябва да имате воля. Имате един човек, казвате: „Да се махне.“ Този човек ще го държите в ума си. Коя е причината, че държите някой човек в ума си? Да кажем, вие сте гладен. Един хубав хляб вие го държите в

ума си. Хубавите работи вие ги държите в ума си. Ако ви дадат това, което не е хляб, веднага го изхвърляте из ума си. Има желаня вътре във вас, които като отмахнете, няма да се свържете с предмета. Желанията са, които ви свързват с предметите. Един човек е един предмет за вас. Имате едно желание, което ви свързва. Казвам, вие искате да се свържете с някой друг предмет. Трябва да предизвикате във вас друго желание. По някой път се извинявате, че някой произвежда лошо впечатление. Казвате: „Защо светът така е направен?“ Зависи това от вас. Вие или трябва да се отдалечите, или трябва да се приближите при своите предмети. Не може да се приближите и не може да се отдалечите, ако не разбирате законите на светлината, законите на топлината и законите на силата. Вие няма да знаете как да функционирате вътре в самия свят, в човешкия свят.

Та при самовъзпитанието трябва да гадете на ума си онази подходящата светлина, в самовъзпитанието трябва да гадете на сърцето си подходяща топлина и на тялото – подходяща сила. И тогава да изучавате природата в нейната пълнота. Ако имате малка светлина, вие ще спънете вашия ум. Ако имате малка топлина, вие ще спънете вашето сърце. Ако имате малка сила, вие ще спънете вашето тяло. Тогава тялото на човека трябва постоянно да се храни. Под *тяло* разбирам човешката воля. Тя трябва да се подхранва.

Човешката воля трябва да се подхранва със силата на природата. Човешкото сърце трябва да се подхранва с топлината на природата. Човешкият ум трябва да се подхранва със светлината на природата. То е самовъзпитанието на човека.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът.“

Двадесет и пета лекция на младежкия клас
25 април 1941 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев

ПРАВАТА МИСЪЛ

„Отче наш“

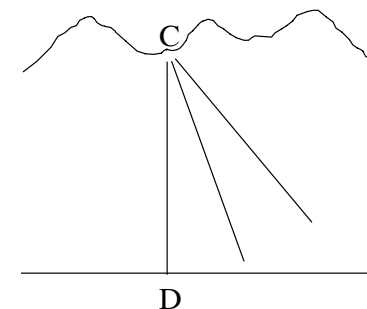
Имате ли тема зададена? („Имаме.“) Може да четете. (Прочете се темата „Най-ценното за окоето, ухото и вкуса“.)

Според вас кое сетиво най-първо се е появило? Да направите едно научно изследване. Всички сетива не са се появили изведнъж. Кое най-първо се е появило? Ако ви попитат кое по-първо се е появило, смъртта или животът? Да допуснем, че вие искате да ядете. Къде е побудителната причина на яденето? Казвате, че на вас ви се яде. Къде ще турите храната? Складът на храната къде е? Малко материалистически въпрос: къде е складът на храната? В стомаха. Складът на въздуха в човека къде е? В гробовете. Складът на човешката мисъл е в мозъка. Три склада са. Този склад може да бъде добре уреден или да не е добре уреден.

Сега, ако искаш да туриш нещо в склада, откъде ще вземеш позволение? Запример вие искате да ядете, но то е една побудителна причина. Ще минат няколко процеса, за да можете да ядете. Най-първо, за да можете да ядете, трябва носът ви да вземе участие. Някой предмет чрез носа ви трябва да подейства. [За] да приемете някаква храна, най-първо, трябва да прати ухане във вашия нос. В носа трябва да станат разисквания, цяло събрание има там, ще се гласува проектът. След като се гласува, тогава ще ви позволят да изберете някаква храна. Сега това е сложен процес. От неразбирането на процеса човек някой път може да яде безразборно. Яденето е вече за устата. Изборът на храната къде е? Изборът е в носа. Носът е свързан с човешката мисъл. Сега вие по какво познавате, че една храна е добра или не? Позна-

вате по вкуса, но някой път не всяка вкусна храна е добра. Не всяка добре сготвена храна е хранителна. Ако дойдете до мисълта, не всички приятни мисли са добри. Казва: „Приятно ми е.“ Не всякога приятното е добро. Не всякога туй, за което страдате, е лошо. Ако страдате заради нещо, не всякога страданието е лошо – има страдание, което е лошо, [но] не всякога е лошо.

Да кажем, имате една точка *C* и една точка *D*. Представете си, че тия точки имат отношение. Линията, която ги свързва, показва това, което ще дойде от *C* към *D*. Допуснете, че *C* е извор в една планинска местност, *D* е в долина. Ако водата пада отвесно, за какво може да я употребите? Тази вода може да пада по един наклон. Тази вода, която пада отвесно, за какво може да я употребите? Ако пада в големи количества, е опасна. Природата, която се е занимала с тия процеси, разбира от телата, от материалния свят. Когато праща водата перпендикулярно да слиза, разделя я на малки капчици, като падне, че падането да не е така силно, [че] да повреди. Пада на малки капчици, всяка капка праща с парашут.

От пространството как се подига парата нагоре? Водата е по-тежка от въздуха. Колко пъти водата е по-тежка от въздуха? По физика нали сте учили. Ще прочетете малко по физика – колко водата е по-тежка. Парата е по-тежка от въздуха, как се дига нагоре? Казват: „Топлината.“ Тя се изпарява. Топлината служи като средство за изпарение, но не е топлината, която дига парата във въздуха. Казвате, че топлината я подига. То е движение, но отчасти е вярно. Вярно е, че водата се изпарява от топлината, но не се дига чрез топлината. Електричеството е, което дига парата. Тия

водните капки, електричеството е, което ги дига. Някой път виждате, че тази пара като мъгла пълни по склоновете на планините. Защо? Защо пълни по повърхността на земята? Тя пълни по земята по единствената причина, че горното електричество във въздуха е положително. Вследствие на това мъглата, влагата, се отблъсква, понеже и тя е с положително електричество. Когато горното и долното електричество са положителни, отблъскват се и мъглата пълни по повърхността на земята. Горното казва: „Вие долу ще седите.“ Щом долното електричество стане отрицателно, тогава горното положително електричество привлича долното отрицателно електричество, което се намира в капките, и то, като се привлича, издига и тях в пространството – капките отиват нагоре. Щом се качи водата горе, процесът става обратен. Положителното електричество е по-силно от отрицателното. При валенето на гържда земното електричество става положително, горното е отрицателно и вследствие на това долното привлича горното електричество – капките слизат надолу.

Да допуснем, някой път вие се сърдите. Кои са причините на сърдната? Какъв повод има сърдната? Вие се разсърдите и кажете някоя дума. Вие видите нещо и се разсърдите, не може да се въздържите. Някой път, като се разсърдиш, неволно хвърлиш нещо, което гържиш в ръцете си. Как ще го обясните това, разсърдиш се и го хвърлиш? Ти се разсърдиш и не може да търпиш. Кажеш една дума, втора, трета, десет, цял ред. Питам сега, как ще обясните защо хвърляте предмета? Разбирам да хвърлите един горещ предмет, ако го вземете. В човека този инстинктивният природен ум бързо мисли – вземеш горещото желязо, изведнъж го хвърлиш, ако го гържиш, ще ти изгори ръката. Ако те питат: „Защо го хвърляш?“, ще кажеш: „Ще ми изгори ръката.“ Хубаво, гържиш една хубава чаша. Като се разгневиш, хвърлиш чашата. Може да кажеш, че чашата е била топла, че те е заставила да я хвърлиш. Да допуснем, че вие имате един приятел, който ви дал една чаша, но в същия момент ви каже

нещо обидно и вие вземете, че хвърлите чашата. Вие защо хвърляте чашата? Да обясня сега. Какво е виновна чашата, че я хвърляте?

Нали казват: „Какъвто е бащата и [каквато е] майката, такава е и детето.“ Какво е свойството на водорода? Гори и не поддържа горенето. Какво е свойството на кислорода? Не гори, но поддържа горенето. Като се съединят двете, дават вода. Водата мяза ли на баща си или на майка си? Защо? Сега ще направя друго сравнение от физиката. Имате дърва, имате и огън. Турите дървата на огъня, горят. Какво се образува от горенето? Пепел. Дървата горят. Огънят поддържа горенето. Дървата значи е водородът, огънят е кислородът. Какво се образува? Пепел. Пепелта мяза ли на огъня или на дървата? Водата мяза ли на кислорода? Какво свойство има водата? Гаси огъня. Нито кислородът е баща на водата, нито водородът е майка. Защото ако вие посеете едно мамулено зърно в земята, земята майка ли е на това зърно? Като посеете зърното, ще изникне, но земята майка ли е на зърното? Всъщност тя не е създала това зърно – ражда го. В дадения случай зърното мяза ли на земята?

Това са ред разсъждения. Често вие имате разсъждения, които отчасти са верни, които отчасти не са верни. После имате понятие за доброто. Кое е добро според онова, което вие схващате? Коя греха вие наричате добре скроена? Която ви приляга добре. Вие сте гърбав. Шивачът направи една греха, която приляга на вашата гърбица, казвате, че грехата е добра. Но това, което за вас е добро, тази греха я турете на един снажен човек, тази греха няма да е добра. Ако скроите една греха на един, който има правилно тяло и му приляга добре, ако тази греха облече гърбавият, няма да му приляга. Имате два морала. Това, което е добро за гърбавия човек, не е добро за правия. Това, което е добро за правия, не е добро за гърбавия. Какво трябва да се прави? Кое е по-лесно да направите: да оправите гърбицата на гърбавия или да скроите греха според гърбицата му? Кое е по право за правия, ако искате да му турите една греха на гърбавия и да му направи-

те гърбица? Туй ли е по-хубаво, или да му скроите една греха, че да съответства на неговото право тяло? В гадения случай ние изхождаме [от това] кое е по-лесно. По-лесно е в природата това, което става с по-малко разности.

Казвам, има причини. Коя е причината? Защо хвърляте чашата? Допуснете, че гадете хляб на кучетата. Но като гадете хляба, ударите кучето по задницата, че му причините голяма болка. Веднага кучето ще издаде един звук и ще остави хляба. Ако само му викате, то ще занесе хляба. Да кажем, че на вас ви гадат десет хиляди лева и ви обидят. Ще му хвърлите ли парите? Една чаша може да хвърлите, но ако ви даде десет хиляди лева, колко души ще хвърлят парите, какъв е процентът? Запример вие сте играли на лотария и сте спечелили десет хиляди лева. Някой ви каже: „Не заслужавате тия пари, вие сте глупак.“ Ти кажеш: „Как глупак?“ и хвърлиш парите. Колко души има, които, като биха спечелили на лотария десет хиляди лева, като им кажат *глупак*, ще хвърлят парите? Ако на лотария ви се паднат парите, но стари обезценени банкноти, може да ги хвърлите. Често сега има книжни пари, които се обезценяват. Преди две години дойде една госпожа, носеше двеста и петдесет хиляди марки, но срокът минал. Казвам: „Вижте тези пари дали са в обръщение.“ Намериха, че не са вече в обръщение, пет пари не струват. Един наш приятел турил десет хиляди лева в Библията си и заминал за другия свят. Дават Библията другиму, намира парите, но тия десет хиляди лева излезли от употребление.

Та често и вие се намирате в затруднение в живота. Приблизително сте дошли на мястото, оперирате с десет хиляди лева, излезли из обръщение. Има и идеи, които не са в обръщение. Вие имате една стара идея. Стари идеи има, които не функционират. Може в някой музей да бъде. Има идеи, които не функционират.

Та в гадения случай какъв е поводът? Защо хвърляте чашата? Може да ви обясня. Конят защо рита? Неговите крака са така направени, че рита. Едно оръжие е то за само-

защита. Щом го бутнеш отзад, мисли, че е неприятел и рита. Всеки, който го пипа отзад, рита [го]. Конят казва: „Кой ме пипа отзад?“ Какво ще научите от ритането?

Според закона на еволюцията как стана така, че задните крака на коня станаха ръце на човека? Защо ръцете на човека се свиват, както задните крака на коня, а пък предните крака на коня се свиват, както краката на човека? Как стана това, че предните крака на коня станаха крака на човека, а задните крака на коня станаха ръце на човека. Как стана това? Питам, по закона на еволюцията как ще го обясните? Животните вървят в една посока.

Човек върви в обратна посока. Животните мислят с опашката. Животните не мислят с главата, мислят с опашката. Докато едно животно върти опашка, мисли. Щом престане да движи опашката, не мисли. Животното, като закъса, подвие опашка, седне. Като дойде пак в нормално състояние, започне пак да движи опашката си. Някои от вас мислят със задницата, други мислят с главата. Когато човек закъса в света – подвие опашка, не мисли вече. Казвате: „Какъв е изходният пункт?“ Намирате се при лоши условия. Може да ги разрешите, както едно животно разрешава. Човек, за да дойде до една права мисъл, трябва да мине през много сложен процес на мисъл, казвам, че той си свие опашката. Вас ви се вижда смешно. Силата на животните е в техния гръбначен мозък. В животните главният мозък – само долната [му] част е развита и отстрани няколко способности. Имате в зародиш много чувства, които не са развити. В змията, ако вземете – няма никакъв морал. Ако теглите една линия от гръбначния стълб на змията към лицето, ще видите, че гръбначният стълб и лицето ѝ седят на една линия – няма никакъв морал в нея. Това лице, което отзад започва да се повдига, в по-горните животни и в слона дохожда на деветдесет градуса. Като дойдете до човека, вече имате сто и осемдесет градуса, сега лицето на човека е успоредно с гръбначния стълб. Значи направило е едно движение от сто и осемдесет градуса.

Следователно за живота змията има съвсем друго схващане. Можем да кажем, че тя е най-жестока от животните. Няма никакво състрадание в змията, туй чувство липсва в нея, не е никак развито. Вследствие на това тя няма и развити крака. Тя няма ръце и крака, понеже на нея ѝ липсва съзнанието за ръце и крака. Тя има само тяло и глава. Ръцете в човека са една норма на справедливост – законът на справедливостта се изразява чрез ръцете. Краката са законът за доброто – човек, който има крака, е построен по закона на доброто. Долната част на човека е построена [по] закона на доброто. Горната част в човека е създадена според законите на ръцете, на справедливостта. Пръстите са правила, по които човек трябва да работи в дадения случай. Палецът е Божественият закон. В животните палец няма. Първият пръст показва достойнството на човека – има ли човек достойнство, или не. Средният пръст показва справедлив ли е, или не. Като погледнеш средния пръст, може да знаеш доколко човек е справедлив или не. Третият пръст показва интелигентността му каква е, колко ценя живота. Малкият пръст показва материалните му работи в света.

Най-първо, има едно Божествено разбиране. Палецът, той е отделен – то е Божественото разбиране. Този палец, както е построен, показва степеня на човешката еволюция. Някой път палецът се променя според развиването на човека: с развиването на моралните чувства палецът слиза надолу. Най-първо, палецът бил близо до другите пръсти, после се отдалечил. Първо бил равен, после отстъпва. Казваме, че по-надолу отива палецът, не надолу, но отделя се, дава място на Божественото да постъпва не както човек разбира, но Божественото. Ти искаш да ядеш, ти не употребяваш Божественния принцип. Човек яде безразборно, казва: „Каквото и да е.“ Или може да мисли безразборно – мисли, без да обмисля, и чувства, без да обмисля чувствата си, каквото му дойде. В един разумен свят той трябва да избира своите мисли, трябва да избира своите чувства. Всяка една мисъл упражнява грамадно влияние. Тогава в сравненията къде е мястото на

мозъка?

От двете страни на главата на човека е положителният и отрицателният гняв. Положителният гняв се проявява веднага, отрицателният гняв – чака му времето. Положителният гняв се образува от лявата страна на полушарието на мозъка, изразява се в дясната страна. Лявата страна на мозъка се разгневи – дясната ръка го проявява, понеже течението от лявото полушарие минава в дясната [страна]. Затова дясната ръка изпълнява това, което е решило лявото полушарие. Ако гневът е отрицателен, той все отлага – ще му дойде времето. Той иска да го бие, но търси случай.

Има един пример. Един дядо обичал да гразни внучето си, имал едно внуче. Внучето искало да си поиграе с дядото, искало да му даде един урок. Един ден дядото легнал на сламеника и заспал. То взело, че ушло дядото отвсякъде, сламеника с покривката, турило една книжка в ръката на дядото, подпалило я и избягало. Може да си представите какво било положението на дядото – зашит, пък книгата гори. Сега как стана развръзката? Дядото вика, детето се завтича и почнало да помага на дядото. Разшило конците и освободило дядото. Дядото не се отнасял хубаво, но като изрязало конците детето, дядото го прегръщал, че го спасило. Щял да изгори. Оттам насетне дядото бил разположен към детето. Сега търсят кой го е ушил. Някой вагабонтин дошъл, някой голям вагабонтин. Детето мълчи. Питам, как ще осъдите това дете? Представете си, че вие сте съд. Никой не е видял, че детето го е зашило. Детето заши дядото и то го отши. Ако вие го съдите, как ще го отсъдите? Има ли престъпление? Най-първо, детето му даде един урок: денем не се позволява на дядото да спи. Ние си позволяваме да спим денем, но в природата не се позволява да спиш. Вечерно време, на тъмното, може да спиш. Щом има светлина, има възбуждения, не може да спиш на светлината. Ако искаш да спиш, да си починеш, трябва да намериш някоя тъмна стая.

Ние ще съдим от нашето гледище. Според сегашния морал това дете не е достатъчно възпитано. Но и дядото не

е възпитан. И двамата са невъзпитани, но в гадения случай детето вижда, че дядото може да се запали, да изгори, изтичва и спасява дядото. Като го спасява, дава му един урок, казва: „Не трябва да спиш генем. Всеки, който дойде, може да те зашие.“ Щом могъл да те зашие, показва, че съзнанието ти не е будно. Туй, което с дядото се е случило, се случва и с вас. Става нещо, което ти не си видял. Като се запали книгата, скачаш, но си зашит за сламеника.

Та казвам, умният човек трябва да ви отише. Има учители по музика – като вземе ученикът неверен тон, той кресне, гразни се учителят. Кое е по-хубаво, той да кряска или като вземе фалшивия тон ученикът, той да си затвори ушите? Кое е по-хубаво: да кряска или да си затвори ушите? Практически да си затвори ушите е по-удобно, ще изхарчи по-малко енергия. Инак ще се гразни. Казвам, в природата има икономия. Човек не трябва да се гневи от чисто икономическо гледище. Ако печелиш повече в гнева си, гневи се. Но ако губиш в гнева, пази се, не се гневи. Гневът е една енергия, която трябва да се тури на място. Без гняв не може. Няма човек да се не гневи, но то е неразбиране. Гневът трябва да го туриш на място. Като вземе ученикът фалшиво „до“, учителят да пее правилно тона и да го поправи. Нищо друго не трябва да прави. Не да вика, да каже: „Фалшиво взе, фалшиво взе.“ И учителят да вземе правилно тона. Това е икономия на сила.

Казвам, при самовъзпитанието човекът не трябва да харчи безразборно силите на природата, които ни ги е дала, понеже тия сили не се добиват така лесно. Едно хубаво разположение, което имаш, не се добива така лесно. Много талантиливи и гениални хора често са се осакатявали от гняв. Не са станали инвалиди, но ако не се гневяха, щяха да свършат повече, отколкото като се гневят. Ако вие се гневите – и ударите една чаша и я счупите. Но има чаши, които струват едната по двеста, треста, четиристотин, петстотин лева. Ако счупиш десет такива чаши по петстотин лева – това са пет хиляди лева. И в природата често ни турят

глоби. Гневиш се – турят глоба. Ти счупиш чашата – трябва да я купиш отнякъде. Моралът е: не трябва да се гневиш, но трябва да използваш гнева си. Вие, когато се гневите, как се справяте с гнева? Имате ли някакъв метод? Когато човек започва да се гневи, от двете страни на устата започва да се мърда. Някои, като усетят, че се разгневяват, казват: „Махни се, ще ме туриш в бяла.“ Щом започнат да се мърдат устата на човека, ти си замани, не стои при него. След това започва да се мърда ръката, после започва да се мърда кракът. Иди си, докато се мърда само устата. Започне ли да се мърда ръката и кракът, тогава идат неволните движения, веднага дойде едно животинско състояние. Как лъвът се хвърля върху жертвата си или как една змия напада жертвата си?

Веднъж пътуваме с един наш приятел. Виждаме една змия се увила на кълбо на един плет. Казвам му: „Внимавай.“ Той иска да я бутне, да види умряла ли е. Казвам: „Стои настрана, защото ще те клъвне.“ Казва: „Тя не вижда.“ Ти мислиш, че не вижда. Тя се припекла на слънцето и седи спокойно, навила се на кълбо. Главата ѝ напред, стои като че нищо не я интересува. Ако някой я побутне, ще го клъвне.

Казвам, ние при самовъзпитанието имаме да възпитаваме всичките животни, които живеят вътре в нас. Ние възпитаваме лъва, мечката, тигъра, вълка. Лъва как ще го възпитаме? Тигъра в какво ще го възпитаме? В лъва има нещо по-благородно, в тигъра има нещо по-хищно. Как ще обясните тази постъпка на вълка – влезе в една кошара и удави трийсет-четирийсет овце? Не взема една овца, но издави четирийсет-петдесет овце и си заминава, как ще обясните? Така и човек, като се разгневи, вземе, едно нещо счупи, после второ, трето. Това хвърля, онова хвърля. Като счупи десет-петнайсет работи, мине му. За десет-петнайсет работи го дадат под съд. Ако престъплението не е углавно, ще плати. Десет-петнайсет работи някой път може да струват десет хиляди.

Сега вие се извинявате и казвате: „Това в мене е природа.“ Природа е, че тази енергия е в тебе, но да се сърдиш,

не е природа. То е един навик. Ти може да се сърдиш само в един свят, който не е организиран. Ако учителят работи със способни ученици, никога няма да се гневи, да се сърди. Ако е между ученици, които не са даровити, може да се сърди. Даже и най-способния учител неспособните ученици може да го изкарат из релсите. Знаеш колко мъчно е: разправяш, разправяш, не разбират. Ти казваш да направят нещо, те правят обратното.

Има един пример за един учен човек в Европа, математик. Правил своите изчисления двайсет години, но бил малко немарлив – всичко било написано на малки листчета, разхвърляни по масата му. Стаята винаги гържал заключена. Един ден правил своите наблюдения, излязъл и оставил стаята си отворена. Иде слугинята, намира всичките книжки, събира ги, очиства масата и стаята, изгаря книжките в печката – мисли, че са непотребни. Като се връща господарят ѝ, [тя му] казва: „Очистих стаята много хубаво. Всички книжки, каквото имаше, изгорих.“ Какво е положението? Той казва: „Още веднъж това да не правиш.“ Тя му изгорила труда за двайсет години, всичко уредила в стаята.

И ние някой път в природата намираме книжки, които струват нещо, и уреждаме работата. Тази слугиня трябваше да прегледа, да събере книжките, да ги тури в рег, да не ги гори.

Сега да допуснем, че вие сте музикант. Някой музикант не може да има тон. На един тон трябва да му дадеш форма. Това зависи от този музикален център на челото. Този тон трябва да има тежест в себе си, съдържание. При обективния ум има един център, от който зависи това. Но този тон искаш да бъде цветист. Има един център на цвета в мозъка. В какво седи цветът? Червеният цвят има особени трептения и музиката има трептения. Но трептенията на цвета са по-силни, понеже са повече. Трептенията на звука са по-малко. След туй, искаш този тон да е съдържателен, да има философска мисъл. Като разгледаш едно музикално съчинение на онези музиканти, които писали разни песни, по тях

може да построиш главата [им]. Запример от отношението на „до“ към „ре“ или от отношението на „ре“ към „ми“ – те имат отношение. Как ще ги съчетаеш? Искаш да изразиш в себе си едно музикално чувство. Искаш да изразиш благородство. Музикално как ще изразиш един човек на благородството? В движенията има един кръг на движение. Запример, ако ти на един човек се поклониш дълбоко и кажеш: „Моите почитания към вас“ или пък само с главата се поклониш малко, как ще го представите музикално? Как ще представите големия поклон и малкия поклон? В голямото поклонение ще туриш цяла нота: „Моите почитания.“ (*Учителят го пее и се покланя.*) Или ако кажеш: „Моите почитания“, изпяваш го кратко. (*Учителят пее и се покланя леко с главата.*) Един музикант с цяла нота може да създаде своето бъдеще, ако лицето изисква. Има лица, изискват. Това е сравнение.

Представете си, че вие носите в една чашка, подобна на един лешник, малко мед или вземете едно гърне с мед. Путам, ако дадете на един меда в лешника, а на друг гърнето, [техните] отношения еднакви ли ще бъдат? Този, който приема лешника, той е много умен човек, за да оцени. Умният човек ще види всичкото разположение. Ако не е умен, като занесеш гърнето с меда, той ще счита, че [си] много благороден, че [си] много добър. Ако занесеш с лешника, ще счита, че не си толкова благороден. Да допуснем, че вървиш по пътя. Един ти донесе едно гърне, втори, трети – десет души ти донесат по едно гърне от по три кила. Носи ли се трийсет килограма? Ако е един лешник, винаги може да го вземеш със себе си. Този лешник в дадения случай ти дава толкова сила, колкото и гърнето ще ти даде.

Ние имаме едно криво понятие. Ние мислим, че много[то] в света е, което прави човека велик. В дадения случай човек е велик само от онова, което употребява. Сега вие искате нещата да ги завладеете. Да завладееш нещо значи да си собственик. На човека е дадено власт да употребява нещата, не да ги завладява. Ти музиката не може да я завладееш. Казвате: „Да завладеем музиката.“ Музиката не се влада.

Къде ще турши един тон? Тонът минава и ще остави отпечатък. Тонът по никои начин не можеш да задържиш – един лъч не можеш да задържиш. Отпечатък от този лъч може да остане – лъчът е свободен. Музиката е свободна в себе си, може само да се сприятелиш с тона. Музиката обича приятели, не обича господари – единственото нещо, което не търпи господари. Приятел ще бъдеш с музиката. Той иска да бъде господар [на] музиката. Тоновите в дадения случай идат от един висок свят, възвишен свят. На туй, възвишеното, ти не можеш да бъдеш господар. Ти ще се учиш от него. Сега ние имаме едно положение. Казва: „Искам да стана господар на музиката.“ Ти стани господар на своята сила, да използваш една сила, не да станеш господар на музиката. Музикалният свят е, който свързва. Единственото нещо, което свързва света, то са трептенията на музиката. Най-хубавите мисли, най-хубавите чувства и най-хубавите постъпки се предават чрез музикални трептения. Зависи – колкото по-добре предадеш една мисъл музикално, тя е по-устойчива; колкото по-музикално предадеш едно чувство, то е по-устойчиво; колкото по-музикално предадеш една постъпка, тя е по-устойчива. Зависи от предаването устойчивостта на самия предмет.

Та казвам, в самата ви мисъл трябва да има музика, в самите ви чувства трябва да има музика и в постъпките ви трябва да има музика. Тогава ще дойде външната музика, която имаме. Тя ще се изрази обективно в мислите, чувствата и постъпките. Тогава външната музика може да изразите. Много мъчно е да изразите живота музикално. Трябва една отлична мисъл, трябва едно отлично чувство и една отлична постъпка. Ако вие имахте едно усилено усещане, щяхте да познаете музикално ли е. В музиката има една специална топлина. Ако музиката е развита в моралните чувства, там, като си турите ръката, ще усетите една специална топлина. Всяко чувство има специална топлина.

Аз съм имал само един пример в моите наблюдения в България. То беше в Сливен, когато правех своите изследвания. Светлина и топлина излезе от центъра на съвестта на

едно лице. Казах му: „Ако всичките ти способности и чувства бяха така развити, както този център, ти щеше да бъдеш гениален човек в света.“ Разсъдливостта [му] е горе-долу развита, но туй чувство на съзнание и справедливост е развито в своето съвършенство.

Та казвам, разсъдъкът в човека издава светлина и топлина, най-приятната топлина издава. Когато човек е много добре развит, разсъдъкът ще видите, че свети. То е една светлина, която излиза от неговите способности и чувства, предава се и на лицето. Казвам, има нещо реално в света, което трябва да се придобива. По някой път вие говорите за любовта, но любовта е нещо обективно, любовта има свои плодове. Човек, който не се храни с плодовете на любовта, той не познава любовта. Любовта има умствени плодове, има духовни плодове, чувствени плодове, има и физически плодове. Човек, който не се е хранил с плодовете на любовта, не може да я разбере. Любовта има свои плодове.

Писанието казва, че любовта е плод на Духа. Любовта е плод. Реални неща са тия, които може да се опитат. Туй, което опитваш в даден случай, то е вярно за вашите чувства, за вашия ум, то е реално. Туй, което не сте опитали, то е хипотеза, то е отражение, то е писано в книгите като кино. Има една реалност, но тази реалност не е проектирана във вас. Реална е онази музика, която приемате във вас. Като приемеш музиката в себе си, да почувстваш една промяна в себе си. Неспокоен си, имаш напрежение. Като изпееш тона „до“, веднага туй напрежение изчезне и в тебе тонът е верен. Искаш да направиш някоя работа, искаш да пишеш на някого, не знаеш. Ако вземеш правилно „ре“, веднага това движение ще се регулира. Следователно „ре“ музикално регулира посоката на мисълта. „Ре“ ти може да го вземеш в умствено отношение да регулира движението на мисълта или движението на чувствата, или движението на твоята постъпка. Обективно като пееш, то е като на едно кино, може да не е нещо реално. На киното може да видите като представление: виждате отношения, които не са реални. В реалния свят

стават убийства някъде, не ви интересуват, понеже събитията не са турени наблизно, но са разхвърляни. В една грама всичко това е наблизно.

Та казвам, трябва да знаете всичко онова, което е вътре във вас. Сега ще кажете: „С музика тази работа не става, трябва копане.“ С копане става ли? Трябва да ходиш. Трябва да знаеш как да ходиш, как да работиш. Всеки знае да шие, но ако не знаеш да кроиш една греха хубаво, няма да можеш да ушиеш една хубава греха. При това не всеки човек може да бъде грехар. Има хора, като ти ушиеш една греха, има шивачи, като ти ушият грехата, ще турят всичките си престъпления и като облечеш тази греха, оттам насетне ще бъдеш нещастен. Ще намерите един грехар, който да вложи нещо хубаво. Ще намериш един готвач, който да вложи нещо хубаво. Лошият човек не го туряй да ти готви – ще вложи лошото в яденето. Добри хора се изискват във всяка работа. Има ученици, като излязат отвън, мърморят. На такива ученици никога не предавам. Или пък, ако аз бях ученик, не бих отишъл при учител, който казва: „Това диване дошло да се учи.“ Никога не бих отишъл при такъв учител да се уча. Той изпраща нещо, [от] което ученикът никакъв ученик не може да стане.

Между хората трябва да има отношения. Туй, което липсва на съвременните хора, е, че те нямат отношения. В природата има всякога отношение. „До“-то е „до“ – има отношение, премахва излишното напрежение. „Ре“-то е „ре“, понеже премахва излишното движение. „Ми“-то е „ми“, понеже образува правата форма, посока дава. Когато ще стане катастрофа някъде, „ми“-то ще те избави. „Ми“-то винаги може да те избави от една катастрофа – ще извиеш линията, ще вземеш друга посока. Змията знае много хубаво да взема „ми“. И светлината върви така, и светлината взема „ми“ много добре. Казва: „Извира.“ Този човек, който знае да взема много хубаво „ми“... Вие наблюдавали ли сте вашето движение? Виждали ли сте как ходите? Някои вървят като гемии. Какъв е характерът? То си има своите причини. Някои, като

вървят, блъскат краката си. Някой върви и леко стъпва. Те имат два различни характера – единият си блъска петите, другият стъпва много леко. Този, който тропва, е свързан с твърдостта, на него токовете са изядени. Че как няма да станеш нервен, като удриш крака си? Човек, който не иска да бъде нервен, не трябва да удря петите си. Като удриш петите си, нервността ще дойде. Онези от вас, които са нервни, да не удрият петите си.

Мислете право, чувствайте право и постъпвайте право. Изучавайте мозъка си.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът.“

Двадесет и шеста лекция на младежкия клас
2 май 1941 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев

НЕРАЗБРАНОТО И РАЗБРАНОТО

„Отче наш“

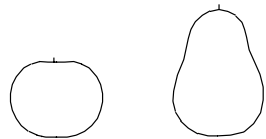
Имате ли загадена тема? („Нямаме.“)

Какви бяха основните мисли на миналата лекция?

Защо се сърди човек, кои са причините? Коя е побудителната причина? Когато майката се сърди на детето, има побудителна причина. И когато детето се сърди на майката, каква е причината? Или вземете в храненето. Ако гадете на човека малко сладка храна – добре е. Но ако гадете горчива храна – има друго състояние. В другия случай ще има друго разположение. При приятната храна детето усеща приятност, при горчивата храна усеща една неприятност. Кое е онова, което го кара да бъде доволно или недовошно?

Сега сравненията да видим. Кое е онова, което кара водата да тече? Колко повода има за водата да тече? Не става само от едно нещо. За да потече една вода, колко причини има? Най-първо, ако е трийсет градуса студ, в какво състояние ще бъде водата? Или имате седемдесет, осемдесет или деветдесет градуса студ. Водата ще бъде в твърдо състояние, тази вода ще бъде в покой. Но за да тече водата, трябва да има наклон в терена. [Водата тече,] ако има наклон един градус на терена или може да имате по-голям наклон.

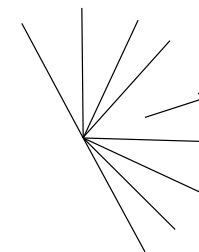
Да допуснем, че имате една ябълка, имате и една круша. Защо в дадения случай ябълката е валчеста, а крушата е елипсоидна? Имате

две геометрически форми. На какво се дължи, че ябълката е валчеста? В дадения случай валчестата повърхнина показва, че външното налягане и вътрешното напрежение се уравнили. Вследствие на това формата е валчеста. Когато не е уравновесена, тогава плодът изгубва своята първоначална форма. Това са сега отвлечени работи.

Имате буквата Φ в българския. Защо се пише така? Или може да се пише така: . Приблизително този звук се означава с този знак. Докато се образува този звук, в тази буква са станали известни вътрешни психологически промени. Туй показва психологическа промяна. Забележете, че движението в буквата Φ започва отгоре, а във втората половина на буквата започва обратно. Тия двата процеса като ги свържете, имате завършена форма. Това са всичките положения, при които тази постъпка, чувство и мисъл [] пътя, в който тази енергия да се оформи.

Имате думата *зло*. Това е геометрическото положение. Този знак показва посящото семе в земята, растението е изкарало. Този знак показва светлината, която пада отгоре, в какъв наклон е паднала. *О*-то това са условията, при които това семе е израснало. Колкото този ъгъл е по-отворен, какво означава? Ако ъгълът се движи по посока на отвора – колкото отворът е по-голям, показва, че съпротивлението е [по-] голямо. Колкото ъгълът е по-затворен, съпротивлението е по-малко. В каква посока се движи този ъгъл? Щом се движи по посока на отвора, колкото съпротивлението е по-голямо, отворът е по-голям. Може да стане прав ъгъл, тъй, докато рамената станат една права линия.

Съпротивлението, това са несгодите. Но тия несгоди създават условията, при които расте това зърно. Вие считате несгодите на живота голямо нещастие. Несгодите на

живота създават растенето на нещата. Без тях се прекъсва растенето. Няма несгода, няма растеж. Вие искате търговия без загуби. Не влагаш никакъв капитал – нищо не губиш, нищо не печелиш. Ако много печелиш – много губиш. Че най-първо, ти изваждаш житото от хамбара, изваждаш едно кило жито и го хвърляш на нивата. То е загубеното семе. Туй загубеното семе идната година десетократно се увеличава. Значи идната година наместо едно кило ще имаш десет. Ако не влагаш в земята, да го изгубиш, плод няма да имаш. Житото само по себе си няма да дойде, нито само по себе си ще излезе из хамбара. Чрез твоята ръка ще излезе от хамбара и ще се върне. Всичко онова, което сте изгубили, ще се върне. Ако нещо не губиш, нищо не печелиш.

Самата природа има после условия. Един плод колко време може да го запазите? Колко време може да остане свеж, да не изгние? Не сте правили опити. Направете един опит и държте да видите след колко време ще се появи гниене. Щом почне един плод да гние, образува се гниенето като процес. Плодът иска свобода – семето, което е вътре в плода, иска да излезе. Вследствие на това вече се образува гниене. Щом посеете целия плод, започва гниенето. Семето, което е в плода, израства и пак създава същия плод. Ние смятаме гниенето загуба. Гниенето не е загуба. То създава условия на семето. То е един вътрешен процес.

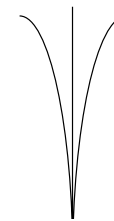
Вие вървите и държите ръката отпред пред очите. Защо я държите така? Ако речете да хвърлите един камък на едно куче, то прави забиване, ще направи едно движение. Ти видиш предмета, гледаш да направиш едно отклонение. Вие държите ръката вдигната. Защо? Вечерно време вървите в тъмнината и държите ръката отпред, за да не би да се блъснете в някой предмет. Или някой се е разгневил, вдига ръката. Вечерно време не бързай. Ти, като вдигаш ръцете вечерно време, пазиш се, може да се блъснеш в някое дърво в очите с някой клон. Като вървите вечерно време, ще си вдигнете ръката, но денем ръката е долу.

Какво значи *ръцете горе*? Като дойде разбойникът,

казва: „Ръцете горе.“ Щом са ръцете горе, то е вечерно време. Ръцете долу – то е денем. Дето има голямо съпротивление, ръцете са горе. Дето има малко съпротивление, ръцете са долу. Питат някои кое положение е по-добро: ръцете горе ли да бъдат, или ръцете долу да бъдат. Естественото положение кое е? Да бъдат долу. Но ако ръцете са винаги долу, какво ще стане? Да кажем, вие искате да уредите живота си, но ръцете да са долу. Ако сте земеделец и ръцете са все долу, не ги мърдате, какво ще стане? Искате да пишеш писмо, но държиш ръцете си долу, нищо не пишеш, какво ще бъде? Писмото няма да бъде написано. Искате храна да сготвиш – държиш ръцете долу. Хляб искате да месите, държиш ръцете долу, да не би хатър да стане. Може да има такава наука, че ако мърдаш ръката си, може да излезе ръката ти от рамото. Страх ме е да не излезе ръката от рамото.

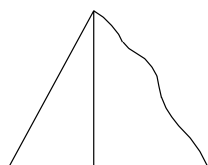
Казвам, когато имаме това положение: ръцете горе, долу, в разни положения, то е добро. Тогава работата върви. Някой върви и си маха ръцете; друг върви, не ги маха. Каква е разликата? Някой владица върви, не върви бързо. Някой, с такива дребни идеи, върви бавно. Някой върви с дребни крачки – и мисълта му е такава дребна, и чувствата му са такива дребни. Големите крачки показват някоя идея по-голяма. Или някой върви наведен. То са все геометрически форми, които показват едно вътрешно състояние. Когато човек е прегърбен, това показва, че външните условия са лоши, някои външни условия са лоши, прегърбва се човек. Или може човек да върви изпъчен – гърбът се отклонява от перпендикуляра.

Сега вие сте подложени на едно вътрешно недоволство, критикувате. Казвате: „Защо на мене не ми се дават условия?“ Кому ще се сърдите, че нямате условия? Всички се сърдите, че нямате условия. Кой е виноват? Отидеш при един

банкер, ще иска шестнайсет процента и гаранции. Като му дадеш шестнайсет процента и гаранция, ще ти даде. Казваш, че шестнайсет е много, десет му даваш, но не ти дава парите назаем. Ти казваш: „Лош човек.“ Защо е лош? Защото не дава парите с десет процента, но с шестнайсет. Като му дадеш шестнайсет процента и му платиш, банкерът казва, че ти си честен човек, с тебе може да се върши работа. Значи, ако ти му угаждаш, за банкерина е хубаво шестнайсет процента, но за тебе не е хубаво. Питам, кое положение в света е най-добро?

Представете си, че това е планински връх. Имате няколко наклони. При кое положение е по-добре да паднеш, по наклони или по перпендикуляра? По перпендикуляра е най-лошото падане. По наклони се хлъзгаш надолу. Казвам, в природата паданията по наклон са най-опасни, ако човек не знае да прави малки наклони. Ние всякога в живота трябва да търсим най-малкия наклон. Най-сгодните места са [с] най-малък наклон. Но да кажем, вие трябва да се качите на планината. Колкото планината е по-стръмна, толкова изкачването ще бъде по-мъчно. По този наклон лесно се слиза и лесно се качва. Но по перпендикуляра страшно се слиза и мъчно се качва нагоре.

Някой път в живота вие не разбирате геометрическите положения, законите на природата. Вие сте дошли в най-големите препятствия и сте се спънали. Вие искате по перпендикуляра нагоре да преодолеете. По тази стръмна скоро няма да се качите. Ще намерите един малък наклон, по него ще се качите, или туй, което наричат благоприятни условия. Вие при сегашните условия казвате: „Баща ми не беше богат. Майка ми не била здрава.“ Вие сте родени хилави. Баща ви не е оставил пари. Сърдите се: да беше майка ви здрава и баща ви богат. Но вие, ако сте умен човек, ще изправите погрешката

на баща си и може да изправите погрешката на майка си. Ако сте глупав, и най-добрите условия, които баща ви е дал, може да ги влошите.

Природата е ваша майка и ако вие не сте в съгласие с нея, казвате, че не ви дала условия. Че тя ви дала точно това, което ви трябва, тя дала на паяка точно такава форма, за която той е способен. Тя, като го гледала, гледала, казва: „Предач – да преде.“ Целия ден се разхожда и преде. Турила го да си играе като едно дете, което се качва някъде: ще направи паяжината си, ще хване някоя мушица, тя ще залепне за паяжината. Мухата той научно я разглежда. Хване друга муха, пак я разглежда, прави научни изследвания, изследва вътрешното съдържание. То е научна работа. Той е учен професор, казва: „Изследвам съдържанието, соковете на тия същества.“ Вие казвате: „Хванал мухата и я изял.“ Казва: „Какво ще я изяде?“ Вие хващате един плод и пак го изядете. Вие сте учен човек, вземате, че го накълцвате със зъбите, да видите съдържанието, и след туй като учен си давате мнението вкусен ли е, сладък ли е? Казвам, сегашното разсъждение на хората ни най-малко не е научно. Казвате: „Какъв е този лошият живот?“ Че кой е казал, че е лош животът? Да поставя лошият живот в една геометрическа форма.

Това са геометрически форми. Къде е лошото? Какво лошо има? Туй, лошото, показва, че той е земеделец. Този ъгъл показва, че ще направиш едно желязо да ореш земята.

Това е ралото, да ореш земята. О-то, това са условията. Трите успоредни линии показват, че тази земя ще я правиш на бразди. Крайният знак показва, че я саждаш. Ти, като не разбираш, казваш: „Лоша е работата.“ Под думите лоша работа аз разбирам: тази работа аз не мога да я свърша. Ще я научиш. Всичките работи, които не знаем как да ги правим, са лоши. Всичките работи, които можем да ги правим, са добри. Казва: „Лоша работа.“ Не е лоша работата. Казва:

„Този предмет е лош.“ Що е лошият предмет? Той е лошият живот, който не можем да го живеем. Добрият живот е, който можем да го живеем. Казва: „Лош живот.“ Ти не си го научил да го живееш. Вземеш, някое упражнение е мъчно. Щом го научиш, не е мъчно. Някои питат как може лошият живот да стане добър. Като го научиш, ще стане добър.

Вземете сега, че огънят е лош, нали така. Човек за този лошия огън е направил един дилаф. Той бута огъня с дилаф. Казва: „Огънят е много лош. Огънят изгаснал съвсем.“ Като изгасне огънят, не може да сvariш яденето, не може да опечеш хляба. Огънят е лош – гори, но на него можеш да опечеш хляба, гостбата можеш да сvariш. Той има едно качество, което ти помага. Може огънят да е добър, да не гори, но на него нито хляба си може да опечеш, нито яденето си да сготвиш.

Та се изисква всички вие да разбирате лошото в света. От чисто научно гледище лошото е на място. Лошото, геометрически разгледано, показва ралото, с което ще ореш земята, после – условията, после – браздите, които ще направиш. Една права линия ще направиш и в туй лошото ще сееш нещо. Сега вие сте дошли до положението, казвате: „Да имаме пари.“ Да имаш пари значи в хамбара да имаш жито. Мислите, че вие сте много умен човек, когато из хамбара изваждаш житото, туряте го на хромеля, правите го на погача и го ядете. От хамбара отива в стомаха. Мислите ли, че вие сте учен човек? Че какво приложение има? Най-първо, вие от един хамбар туряте в друг. Питам, ако преместите житото от един хамбар в друг хамбар, каква работа сте свършили? Аз разбирам да извадите житото и да го турите на нивата, но от един хамбар да го туриш в друг, каква работа си свършил? Че ако житото беше седяло в същия хамбар, какво губи? Като влезе в нашия хамбар, какво печели?

Сега вие искате на земята да бъдете доволни. Нещо невъзможно е да бъдеш доволен на земята. Ако вие вземете една хубава дреха, ако вие я изложите на всичките промени, колко време дрехата може да бъде нова? При сегашния рег,

който съществува в природата, невъзможно е да не стане промяна. Промяна ще стане. Промяна ще стане във формата, промяна ще стане и в съдържанието. Тази промяна ние я опитваме, тя става и в човека. Забелязвате промените, които стават в човека. Има един вътрешен закон, който изменя нещата. То е неусетно. Легнеш си вечерно време разположен, станеш сутрин неразположен. Вървиш някъде, замислен си, теренът на земята не е равен, без да видиш – хлътнеш някъде, изкълчиш си крака. Но в тази почва, в която вървиш, при условията, при които вървиш, трябва да имаш всичко хубаво.

Когато една котка види една птичка, щом като я погледне, отива с полутика. Казва: „Да се запознаем.“ Чака ли птичката да се запознае с котката? Щом иде котката, тя се качи на дървото. Котката седи долу, казва: „Не бъди толкоз страхлива.“ Ако котката се запознае с птичката, какво ще стане? В дадения случай котката представя лошите условия за птичката. Когато дойдат лошите условия, трябва да бъдеш горе. Сега изяснението е така. Но котката гоиде до мишката. Като гоиде котката, какво прави мишката? Тя влезе в дупката, скрие се. Защо? Дупката е много малка, котката не може да влезе там. Тя казва: „Излез вълн.“ По някой път стратегия има. Котката, за да хване една мишка, става философ, с философия се занимава. Седне пред дупката, затвори си очите. Така седи със затворени очи и не се помръдва. Мишката се покаже, котката седи като статуя, гледа само и не се мръдва. Мишката е много любопитна, иска да знае кой е направил тази статуя и защо тя седи така. [Котката] седи и казва: „Мене не ме интересува мишката, мене ме интересуват Божествени работи, хубавият, красивият живот. Мене не ме занимават мишките с дупките си, където живеят.“ Има философия. „Тъй ли?“ – казва мишката. Тя иска да я види, да я обиколи. Щом гоиде и я бутне с крака си, котката веднага я хване и отвори очите. Казва: „Как смееш ти да смущаваш един такъв философ като мене. Знаеш ли, че аз не позволявам това?“ Хване я и ъ

наложи глоба. Казва: „Глоба ще платиш. Как така, то е безобразие от тебе.“

Сега това са разсъждения. Тия разсъждения съществуват ли? Но то са геометрически форми. Та казвам, когато имате котарак, който седи във вашия разумен живот, не мислете, че той е философ. Той минава за философ, но ни най-малко не разчитайте на него. Скрийте се в някоя дупка. В туй отношение лалугерите са умни. Те имат по две дупки. Децата като наливат вода в едната дупка, той излиза от другата.

Та казвам, лошото показва, че ще направих едно рало. После имаш условия. *III*-то показва, че ще набраздиш земята. *O* показва, че трябва да сееш семе. Като посееш, лошото ще се превърне на добро. Всяка работа, която ние не разбираме, е лоша. Всяка работа, която ние разбираме, е добра. Доброто в света е завършен разумен процес. Лошото е незавършен процес. Някои, които не разбират, казват: „Лоша работа“ – има да се работи. Има несгоди – работа има. Щом разбираме закона и можем да работим, работата става добра. След като слушате тази лекция, вие пак по стария начин отвън излизате, имате въодушевление. Но понеже работата не е лесна, вие престаivate да работите.

Често хората мязат на хора, които слушат един концерт или някакъв хор, или някой музикант да свири. Всеки се въодушевил и казва: „Да мога и аз да свиря така.“ Той след като се въодушеви, не е така лесна работата да свири. Този човек свири, но той трийсет години е свирил, работил. Вие слушате и искате изведнъж да станете [музикант]. Може след трийсет години и вие така да свирите, но трябва да работите. Всичко е постижимо, изисква се време. За някои неща изисква се един час, за някои – един ден, година, десет, петнайсет. За някои неща се изискват хиляди години. Казват: „Кой ще ги чака хиляди години?“ Хиляди години ще чакаш.

Съвременното човечество започна да хвърка с аероплани. Във времето на Христа аероплани нямаше, за две хиляди години аеропланите дойдоха. Във времето на Христа

имаше ли такива големи параходи, както сега? Сега има големи параходи, карани с пара. Но питам: „С аеропланите подобри ли се животът?“

Не, става по-скъп. Много големи мъчнотии има. Вие често не забелязвате, че формите, които съществуват в природата, изразяват условията. Ти искаш да имаш едно голямо тяло. Природата е правила опити. Да кажем, ти имаш формата на един човек и имате формата на една пчела. Човек казва, че много малко яде. Човек, който малко яде, за колко пчели ще изяде храната изведнъж? С един твой обед, който ще изядеш, пчелите могат да се хранят една седмица, трийсет хиляди пчели може да живеят една седмица. Мислите, че нашият живот, който имаме, е много икономичен. Вие ни най-малко не сте икономични на природата. Три пъти на ден ядете, толкоз много – и считате, че малко ядете. Ние ядем толкоз много, щото много малко приход дава. От тази част на храната, която вземаш, много малко се асимилира в организма ти. Един човек цял един самун изяде, то е много. Ти със сто грама може да прекараш целия ден, даже още по-малко – и с петдесет грама може да прекараш. Но за да прекараш с петдесет грама, ти трябва да имаш един отличен ум. Казвате, че храната е неасимилирана, понеже умът не е готов да асимилира тази храна, да я разложи. Много храна трябва да се разложи вътре, цял процес става. Този химически процес не става така, да се извадят полезните работи. Ти, още като ядеш, си недоволен, процесът на храносмилането не става правилно.

Та казвам, най-първото нещо се изисква – вие да хармонизирате доброто и злото в себе си. Каква е вашата идея? Как ще ги хармонизирате? Да допуснем, че вие сте оратор. На колко места трябва да турите силни думи, да има изразителност? Да допуснем, че проповядвате за войната. На колко места трябва да кажете: „Да се бием, да поразим нашия неприятел“? Мислите ли, че като кажете *да се бием* или *да съкрушим нашия неприятел*, вие сте го съкрушили? Или казвате: „Да прогоним.“ Но за да се съкруши, за да се прогони, ти

трябва оръжие, трябва танкове, трябва самолети, трябва дългобойна артилерия, трябва токсични газове, трябва война. Доидат орасторите да победят, но не са подготвени. Биха се едно време абисинците с италианците. Италианците с самолети, с танкове, абисинците със стари оръжия. При новите условия с вашите стари оръжия не върви.

Казвате: „Измени се животът.“ Измени се животът. По-преди майката носеше детето на ръце, добре му е било. Погледнеш един ден – майка му не иска да го носи на ръце. То не може да разбере защо майка му го оставя да ходи само, не знае коя е причината. Тя го учи да ходи. То върви, падне, майка му го погладува. Докато погледнеш, майка му не ходи по него вече, но го праща само. Най-първо, майката го носи на ръце, после го води със себе си и най-после тя остава вкъщи, него праща сам. То не може да разбере кои са причините, че майка му така се изменила, че не го носи вече на ръце, че го праща да работи.

Това е, което става в природата – тя най-първо те носи на ръце, след туй ще те остави. Казва: „Ще се учиш да ходиш.“ След туй ще те прати да свършиш работа. Но ако не свършиш, тя има малка пръчица, ще те накаже, че не си свършил работата, както трябва. Сега говоря за една реалност, която съществува в света. Вие искате животът да бъде по-добър. Хубаво, защо не гадете вашия проект? Вие казвате, че животът е лош. Направете един проект какъв трябва да бъде животът. Който е недоволен, да каже как трябваше да бъде.

Ти искаш да бъдеш богат, нали? Имаш право, но в природата съществува едно съотношение. Колко пари трябва да имаш? Искаш да бъдеш богат, искаш да имаш един милион. Много са. Петстотин хиляди лева. Отношение трябва да има. Има два милиарда хора, ако ти имаш петстотин хиляди лева, може ли всеки човек да има по петстотин хиляди лева? При един богат американски банкер отива един беден човек и му казва: „Ти си изедник, натрупал си много пари.“ Казва му: „Прав си, че съм изедник, но ако на тебе ти дам, трябва да

дам и на всичките други хора.“ Сега и прави сметка колко се пада на него и казва, че му се пада един долар. Казва: „Като другите два милиарда хора – все по един долар ще им дам.“ Бедният мисли да вземе двеста-триста долара. Ние искаме повече, отколкото ни се пада.

Въпросът сега: условията, които природата ни дава, да ги използваме правилно. Всеки човек има условия, тия условия трябва да се използват. Там е равенството. Всеки човек, който използва условията, това е равенство. Въпросът за придобитите резултати другояче сега. Всеки един от вас как ще прекара живота си, това ви интересува. Ти си млад – остарееш. Какво прави старият човек, като стане на осемдесет и пет години? Какво ще правиш? Когато едно животно остарее, какво прави? Сега в човешкия живот ще има едно внуше, да го подкрепя. В млекопитающите, техните внушета отиват ли да им помагат? Щом остарее, оставят го. Когато първото остарее, другите грижат ли се за него?

Тогава са дошли всичките философи на миналото, които казват: „Помогни си, за да ти помогнат и хората.“ Онова, което твоят ум може да направи, онова, което твоего сърце може да направи... Не оставяй хората да ти помагат, че после ти. Първо ти да си помогнеш, после очаквай да ти помогнат другите. Всичката погрешка сега там, че ние искаме първо хората да ни помагат, после ние. Първо, помогни си сам. За кой принцип се борят хората? Новият морал е във всяко отношение. Учи, не се пресилвай.

Допуснете, че вие имате едно илюзорно състояние за живота. Представете си, че един цигулар има една отлична цигулка на Страдивариус, има отличен лък, струни, кутията е отлична, и всеки ден отваря цигулката – гледа я, гледа лъка, струните, кутията, но не взема да свири. Само отваря, затваря цигулката, пази я. Тази цигулка не само трябва да се пази, но той трябва да свири на нея. Вие сега искате да бъдете здрав, облечен, но това е кутията. Трябва да се свири на вас, да дойде лъкът.

Яденето е свирене на гъдулка. Българинът направил

гъдулка, свире – започне да те топли нещо в стомаха. Като свирещ, то е ядене. Човек трябва да направи нещо.

Вие искате изправяне на положението. Изправянето на положението не разрешава въпроса. Ако се свире на тази цигулка, динамиката е там. Умът не само трябва да седе в мозъка. Казва: „Защо ми е този ум?“ Да мислиш. „Сърцето защо ми е?“ Да пулсира, да свърши някаква работа. Всичките удове трябва да свършат някаква работа. Трябва да имаш хубави пръсти. За какво са хубавите пръсти? За някаква деликатна работа. Цигуларят има хубави пръсти, за да свире. Художникът има хубави пръсти, за да рисува. Ако човек има деликатни пръсти, с тия деликатни пръсти трябва да работи в някое изкуство или трябва да пише, или може да бъде някой отличен шивач, или може да бъде някой, който измерва нещата. На ония, разумните, същества, природата е дала удобства и приспособления.

Та казвам, при сегашните условия ние създаваме нашето бъдеще. Вие не можете да направите връзка, казвате: „Защо трябва да живея?“ Че ти със сегашния живот ще създадеш бъдещия. Ако сега живееш добре, за бъдеще ще създадеш по-добри условия. Следователно във всеки живот ние създаваме по-добри условия. Вие разсъждавате статически, казвате: „Сега да живеем добре, че за бъдеще да става каквото ще.“ В природата такъв процес не съществува. Всеки един от вас трябва да има за идеал да работи върху нещо. Вземете един лекар, който свърши училището – специалността му е да лекува болните. Един архитект, един инженер свърши училището – има една специалност. Един художник или един музикант – всеки има по една специалност.

Питам, когато вие завършите вашия земен живот, каква ще бъде вашата специалност? Поне като завършите на земята, трябва да имате достатъчно средства да купите билет и да се върнете дома си. Как ще се върнете в другия свят? Трябва да имате средства, за да се върнете в другия свят. Всички онези, които не искат да умрат, нямат средства. Който го е страх от смъртта, няма пари. Доста гълъг

път е, трябва средства. Някой, като добил пари, иска да се върне, иска да си замине. То е хубаво.

Казвам, докато вие е страх да идете в другия свят, не отивайте. Трябва да работите на земята, да придобиете знания. Ясно казано: човек трябва да разбира законите на физическия свят, човек трябва да разбира законите на духовния свят. Или може да ви дам формата: млекопитающите, ако искат да влязат в човешкия свят, трябва знание на тях. [И] да облечете един съвременен вол в една човешка форма, може ли да се ползва от човешките условия? Ние имаме всичките форми. За един вол човешкият живот ще остане непонятен. Ако този вол влезе в църква, какво ще разбере? Или един съвременен вол може да го заведете в Университета, какво ще разбере от знанието, което се преподава там? Или може да го внесете в една художествена галерия. Какво ще разбере от тия картини?

Та всякога, когато вие искате да се измени вашият живот, трябва новите условия да ги разбирате. Природата има безгранични условия. В този живот вие търсите духовния живот. Духовният живот е тук, около вас е тук. И раят и адът са тук, на едно място са. Боли те коремът – ти си в ада. Престане болката – ти си в рая. Мислиш добре – ти си в рая. Мислиш зле – ти си в ада. Чудни са хората. Щом мислиш зле, ти си в ада. Едновременно ти си ту в ада, ту в рая. Къде е лошото? Някой път усещате – има нещо. Сега търсим ада извън себе си. Неразбраните работи са адът. Разбраните работи са раят. Аз така разсъждавам. Всякога, когато страдаме, тази работа не я разбираме. Разберем ли я, веднага виждаме. Взема, най-първо, лег. Той е неприятен. Туря го на огъня, превръща се на вода. Стане ми приятно. Туй, което беше неприятно, като изменя условията, този лег, който не разбирам, като го направя на вода, туря захар вътре, и стане приятно. Разумното в света може да подобри условията.

Какво разбрахте сега? Кое може да приложите, не разбрахте ли? Сега представете си, ако дадем сто лева на-

града някой да пее една песен, колко души от вас, като пеят песента, ще вземат сто лева? Да я изпеете по всички правила, на всеки тон да дадете съответните трептения, съдържание да дадете. Много пъти хората пеят песни и не дават съдържание на песните. Една песен има най-малко външна форма, има съдържание, има и смисъл.

Вие искате да пеете. Човек, който няма любов към пеенето, който няма любов към музиката, не може да пее. Ако имате любов, и да нямате глас, пак може да пеете. Всякога, ако човек има любов към пеенето, може певец да стане. Щом има любов към свиренето, може да свири. Човек става това, към което има любов. То е постижимо. Без любов нещата в света са непостижими. Ако имаш любов към богатството – богатството е постижимо. Ако имаш любов към науката – науката е постижима. Навсякъде, дето умът, сърцето и волята вземат участие, всичко може да имаш, не изведнъж, но всичко може да постигнеш. Сега отговорът на това какъв е? Ако някой от вас не е музикант, защо [не е]? Защото няма любов. „Защо не съм здрав?“ Нямаш любов. Щом обичаш живота, ще бъдеш здрав. Щом се колебаеш, не можеш да бъдеш здрав.

Та казвам, любовта е една мярка, с която ще мериш. Искаш да бъдеш учен – ще имаш любов. Искаш да бъдеш добър – ще имаш любов. Казвам, това е една мярка, която да държите в ума си. Все таки ще имате по-големи постижения, отколкото недоволството, което имате в себе си. Ако вие имате една хубава цигулка, при сегашните условия доста скъпо струва. Ако ви дадат една цигулка и като я държите десет години, не може да свирите, като ви дадат четирийсет-петдесет лева, ще я продадете, ще я превърнете в пари. Една хубава цигулка никога не се продава. Хубавата цигулка, колкото времето минава, става по-хубава, колкото е по-стара и се свири на нея, става по-хубава. Законът е такъв.

Законът е такъв: колкото [повече] човек работи в живота, [толкова повече] се подобрява. Хубавата работа придобива цена. Щом човек не работи, животът губи от своята

цена. Та казвам, поддържайте правилото: доброто повдига цената на живота, злото понижава цената на живота. Ако вие сте земеделец и житото се овлажнило, то е изгубило цената си. Ако сте умен земеделец, житото е сухо – тази сухота ще повдигне цената на житото.

Във всичките области на живота това, което повдига живота, е доброто. Това, което понижава живота, е злото.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът.“

„Отче наш“

Двадесет и седма лекция на младежкия клас
9 май 1941 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев

ПРАВИЛНИ СЪОТНОШЕНИЯ

Отворете светлината.

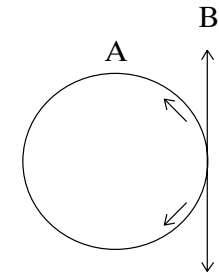
Изпейте една песен на светлината.

Какво допринася светлината, която искат хората, какво допринася на една мравя, на една птица, на една риба, на един човек? Представете си, че вие правите разлика, че две хиляди лева е повече от хиляда лева. После, считате, че два самуна са повече от един. Ако имате два самуна, какво ще ви допринесе в дадения момент? Имате два самуна – вие сте по-богат. В какво отношение сте по-богат? Ако имаш един самун – на едно място ще седнеш. Ако имаш два самуна – на две места седнеш. Ако имаш един крак – на едно място ще седнеш. Ако имаш два крака, ще вървиш в две посоки на движение. В единицата ще намериш опорната точка. Разсъждение трябва. Много хора не постигат, понеже нямат опорна точка. Ако имате един лост във физическото поле и нямате опорна точка, какво може да ви даде лостът, на каква работа може да го турите? Без опорната точка той ще ви даде една тежест.

Сега по някой път се говори за любовта. Като какво нещо си представяте любовта? Толкоз говорите за любовта, искате да обичате и да ви обичат, но то са неопределени работи. Какво значи *неопределено*? Самото *неопределено* е неопределено – ти съзнаваш, че ти липсва, не си сигурен. Казва: „Утре я дойда, я не дойда.“ Друг каже: „Утре непременно ще дойда.“ Който каже, че непременно ще дойде, не дойде. Който каже, че я дойде, я не дойде, той идва. Това как трябва да го изразим сега? Имате плюс (+) – ще дойде. Имате минус (-), отрицателното. Ако имате така, каква е разликата? Какво означават три успоредни линии? Или какво означават две

успоредни линии? Или една успоредна линия, на какво е успоредна? Една линия успоредна може ли да бъде. В математиката [зи] имате. Математиката, казвате, е чиста наука, но не е абсолютна наука.

Допуснете, че имате една окръжност и една тангента. Какво отношение има окръжността към тангентата? *A* ли зависи от *B*, или *B* зависи от *A*? Как ги съпоставяте? Сега може да си представите статически идеята, може и отношението между двете величини да е динамическо. Да допуснем, че кръгът е едно колело, което се движи по привоя, който представя тангентата. Ако колелото минава по привоя, тъй колело ще се движи по посоката, по която се движи привоят. Ако привоят се движи в обратна посока, и колелото ще се движи в обратна посока. Ако тангентата се движи нагоре, и колелото се движи в тая посока. Ако движението на тангентата е в обратна посока, и колелото ще се движи надам.

Допуснете, че някой път вие искате да влияете или да ви влияят. Значи вие сте колело, една тангента ви влияе и вие се движите в същата посока. Вие имате едно желание – влияе ви на посоката. Кръгът може да е едно човешко съзнание, тангентата е едно по-голямо съзнание, но в геометрията има съвсем друго положение. Какво още друго, по-дълбоко, положение може да има? Ако влезете в разумния свят, една тангента колко същества има? Една тангента може ли да бъде крива линия? Права е. Една права колко точки има? Две. Следователно две същества има.

Може да имаме положението *A* да се движи към *B* или може обратното – *B* да се движи

A *B*

* Широко и здрав ремък, използван в някои механизми (*остар.*).
към *A*. *A* може едновременно *A* и *B* да се движат едно към друго. Какво положение имаме тогава? Щом се движат в две противоположни посоки, тогава движението е в окръжност.

Поставете се в центъра на една окръжност. Тогава движението ще се покаже, че от едната страна [е] наляво, от другата страна – надясно. То перспективно така се показва. Някои идеи нас ни се виждат несъобразни – като че той върви в противоположна посока. Ти се заблуждаваш, мислиш, че е в противовес на тебе. Той върви успоредно на тебе, но понеже се движи в друго пространство, тебе ти се вижда, че върви в друга посока.

Сега, ако ти тръгваш на изток и една птица излита нагоре, аз считам, че вървите в една и съща посока.

Те са сега отвлечени работи. Знаеш какво значи отвлечена работа? Отвлечена работа в българския има два смисъла, двусмислена дума е. Отвлечен човек – завлекли го някъде, когато момата отвлекат например. Отвлечени работи значи непонятни, далечни. Кои работи са близки и кои далечни? Какво нещо е далече? Казва: „Много далечни пространства, милиони километри.“ Хубаво, представете си една микроба, която има една десетохилядна част от милиметъра. Какъв трябва да бъде километърът на микробата? Да допуснем, че една микроба е десет милиона пъти по-малка от човека – километрите [и] ще бъдат десет милиона пъти по-малки от километъра. Тя каже, че се намира на двеста милиона километра – превърнете двеста милиона километра в наши, човешки. Колко правят?

Туй пространство, с което ние се занимаваме, то е много малко за други същества. Казваме: „Безкрайното пространство.“ То е играчка за ангелите. Едно голямо наше пространство, за нас трябва милиони години да го изходим – един ангел за няколко крачки ще го вземе. Той ще прекрачи три пъти, а за нас се изискват милиони години. Те са понятия. За слабия един килограм е тежест, но за силния един

килограм е играчка.

Та казвам, вие по някой път казвате, че животът ви е тежък. То е ваше разбиране. Че е тежко в дадения случай, вие сте прави. То е тежко за вас в дадения случай, не е тежко за другите. На физическия свят вие имате една сфера. Тя тежи само в дадена точка. Перпендикулярът, това е една тежест, едно движение перпендикулярно. Тази сфера тежи само в точката, в която се допира. Ако измените посоката на вашето движение, какво ще стане? Имате един аероплан, който тежи двайсет-трийсет тона. Той е тежък. Ако този аероплан турите в движение, той става лек. Ако е в покой, никога не може да седи във въздуха, пада, но ако е в движение, не пада. Кой го кара да не пада?

Вие казвате: „Пада човек.“ Кога пада човек? Когато не се движи. Кога има сполука човек? Когато мисли. Кога не сполучва? Когато не мисли. Кога сполучва в духовния свят, в любовта? Когато чувства. Кога изгубва? Когато не чувства. Вие не мислите така. Вие искате, без да чувствате, да сполучите. Вие искате, без да мислите сериозно, да постигнете нещо. То е невъзможно. Ние идваме до физическия свят, понеже светът е завършен процес. Ти от физическия свят не може да идеш по-далече. Вие на физическия свят идвате на проверка. Той е свят на проверка на човешките мисли и на човешките чувства. Несретите в живота, които срещате – вие проверявате онова, върху което сте мислили.

Да допуснем, че вие, двама души, не можете да живеете на едно място. Казвате: „Какъв особен характер има.“ В какво седи неговата особеност? Допуснете, един яде повече, друг яде по-малко. В какво седи разликата? Който яде много, много тежи. Който яде малко, малко тежи. Който много яде и не се движи, много тежи. Следователно този, който много яде и малко се движи, голямо нещастие ще му дойде до главата. Този, който много яде и много се движи, ще избегне нещастие. Много ядеш – трябва много да мислиш, много да работиш, много да чувстваш. Следователно, щом казваме, че човек много мисли, той много яде, много чувства, разбира-

ме всичките процеси. Ако във всичкото не е много, той ще загази.

Думата *ще загази* не определя. *Ще загази* значи ще влезе във водата две-три крачки. Или ще загази в друго отношение, ще образува криви работи, оплетени работи. И в търговия може да загази – започне да лъже. Пари няма – представя, че има много стока. Или в говоренето може да загази човек. Как в говоренето ще загази?

Кое е по-хубаво да кажем: *аз ви казвам* или *казвам ви*? В израза *аз ви казвам* значи сигурно, а в *казвам ви* – някой ми е казал и аз ви казвам. Аз ви казвам – аз съм разсъждавал и аз ви казвам, че тъй, както вървите, ще загазите. На английски има думите *shall* и *will**. Когато кажа: „I shall go“, значи *ще иде, но може и да не иде*, но когато кажа: „I will go“, значи *аз ще иде непременно*. Това, което в първото лице означава, че непременно ще иде, за второто лице *you will go* значи, че може да иде, и може да не иде. Това, което за първото лице означава, че може да иде и може да не иде, за второто лице означава, че непременно ще иде, *you shall go*. Форми на речта са това. На български, когато кажем *аз ви казвам*, значи мислил съм, че по този начин, по който вие вървите, ще загазите. А когато кажа *казвам ви*, значи хората казват, че по този път, по който вървите, ще загазите.

Сега кое е по-авторитетно? Аз съм мислил върху туй. Но добре, не е ли по-хубаво някой път човек да загази? Направиш една погрешка. Нещата във времето и в пространството трябва да се разглеждат. Не е ли хубаво някой път житното зърно да загази? То седи в хамбара чисто, но ако не загази, само остава. Ако туй житното зърно по някакъв начин загази в тинята, хвърлят го в тинята, то, като загази, започне да мисли и от туй житно зърно излиза нещо. Когато загазват житните зърна, излиза нещо от тях. Когато не загазват, нищо не излиза, все в хамбара седят и една и съща песен пеят.

_____ Та сега често хората искат да имат охоложен живот – те са в хамбара. Някой път на това основание е хубаво да за-

* *Shall, will* – *ще*, бъдеще време на глагола съм (*англ.*).

газят, по някой път, не всеки път. Пролетно време или есенно време е хубаво житното зърно да загази, и то в земята да загази, не отвън.

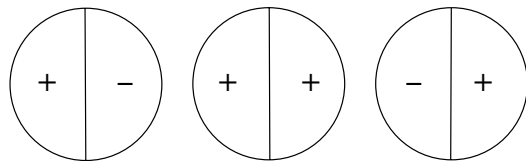
Представете си, че имате един приятел, който е гениален, друг – талантлив, трети – посредствен, обикновен. Кои от тях ще ви причини по-голяма полза? От кого ще научите повече? От гениалния – той има какво да даде. Та когато се учите, избирайте учители на свят, гениални да бъдат. Щом имате един гениален учител... Аз вземам думата обикновен в друг смисъл. Обикновен учител значи: по-малко капитал има, пет-десет лева, и може да отдели един-два лева. Обикновеният човек едва два лева може да ви даде назаем. Говоря за даден момент. Той ще ви каже: „Много.“ Повече не може да даде в дадения момент. Ще кажете: „Защо е така?“

Хубаво, имате една чешмичка, която има отвърстие от един сантиметър. Колко вода в дадения момент може да ви даде? Гениалният е като външния кръг, талантливият – като вътрешния, а обикновеният – като точица. Вие схващате, че обикновеният е беден – условията са такива. Обикновеният учител – условията, при които живее, са такива. Може да е богат, може да мисли в себе си, че знае, но той туй знание, което има, не може да го предаде. Сега ето къде е погрешката: обикновеният е житното зърно в хамбара, другото разсъждение ще ви дам, талантливият е вече посадено житно зърно на нивата, гениалният е израсналото зърно, което дало плод. Но това са процеси, време трябва. Обикновеният е в хамбара, талантливият е посаден на нивата, а пък гениалният е израснал и дал плод – това са процеси. Които не знае да разсъждава, ги вижда отделени. Обикновеният има един капитал, който не е обработен, талантливият е посаден, на гениалния е узрял плодът му.

Сега всеки един от вас казва: „Обикновен човек.“ Обикновеният човек може да стане талантлив, талантливият може да стане гениален. В моето съзнание е така. Когато

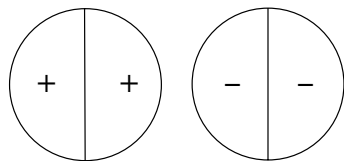
говоря това, не е в един статически свят. Щом говоря за обикновения, разбирам, че е в хамбара. Щом говоря за талантливия, разбирам, че е поникнал на нивата. Щом говоря за гениалния, разбирам, че е узрял плодът му. Трябва да използваме условията. И обратно може да стане. Гениалният може да стане обикновен. Щом го овършеят, турят го в хамбара, стане обикновен. Като го извадят от хамбара, мине този процес, от обикновен стане талантлив, гениален и после – от гениален стане талантлив и после обикновен. И такъв процес има.

Сега някой път вие мислите, че някои неща са

невъзможни. Дотогава, докато човек не може да мисли правилно, не може да тури ред на нещата. Да го вземем за примера, вие не можете да се спогаждате с някого. Къде е противоречието? Тук става превръщане на полюсите: северният полюс става положителен, южният – отрицателен и обратното, северният става отрицателен и южният – положителен. Сега северният е положителен, южният е отрицателен. Било е време, когато южният е бил положителен, а северният е бил отрицателен. Било е време, когато и двата полюса са били отрицателни, но знаете ли какво е било тогава състоянието?

Двама души, като станат положителни, те се разделят, отблъскват се. Едната страна на човека е отрицателна, другата е положителна. Лявата ръка е отрицателна, дясната е положителна. Обратното е в мозъка – лявото

полушарие е положително, дясното е отрицателно. Тогава положителните енергии от лявата страна на тялото отиват в положителната страна на мозъка и отрицателните

енергии от тялото отиват в отрицателната страна на мозъка. Образува се едно движение вътре. Когато страните станат отрицателни и когато станат положителни, се отблъскват. Често всичките хора страдат от тия две неща, и в двата случая се отблъскват. Когато единият е положителен, а другият отрицателен, те се привличат.

Казвам, ако умът е отрицателен, сърцето трябва да бъде положително. Ако умът предава, сърцето трябва да възприема. Ако сърцето предава, умът трябва да възприема. В отрицателните сили имаме възприемане, всяка отрицателна сила възприема в себе си. Всяка положителна дава. В даването може да ти се даде повече. Не е хубаво да ти дават повече и не е хубаво да ти дават по-малко. Всякога трябва да ни дават толкоз, колкото ни трябва – ни повече, ни по-малко.

Сега да допуснем, че вие искате да станете богат човек, много богат, много учен. За какво ще употребите вашето знание? Не е лоша идея, но колко учен трябва да бъдете? Запример аз да ви представя това във фигуративна форма. Аз искам силен огън, толкоз силен, че може да разтопи съда, който сме турили. Ако огънят е толкоз силен, че може да разтопи съда, който сме турили, тогава не може да ни ползва. Ако топлината на този огън не може да разтопи съда, тогава този огън може да ни ползва. Всяка мисъл, която разтопява своята форма, тя е извън нашия обсег на нашата мисъл; всяко чувство, което разтопява формата, в която чувството се проявява, то е извън нашия обсег; всяка постъпка, която разсипва формата – те са неща несъгласни със законите на нашето битие. Вие не сте мислили по този начин.

Не искайте да бъдете толкоз богати, щото това богатство да развали формата на вашата мисъл. Щом туриш мисълта, че богатството всичко може, щом мислиш, че богатството ще направи нещо от тебе, ти си излязъл от човешката норма, ти ще загазиш. Щом мислиш, че като станеш много учен, ще направиш нещо, ти си излязъл из

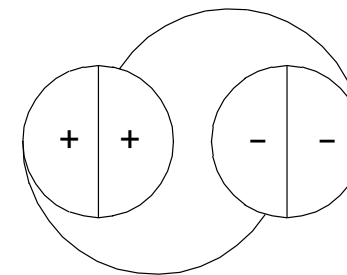
учеността. Аз създавам учеността, аз съм фактор да бъда учен. Учеността не е извън мене, аз не съм извън учеността. Учеността хората после са я създали.

Казвам, разчитайте на Онова Начало, което ви поставило. Има една поговорка, която казва: „Един заек в кошарата е за предпочитане, отколкото два в гората.“ Разчитайте на онова, което е вътре в тебе, не на онова, което е в гората, за бъдеще. За бъдеще, тъй както мислим, нещата са непостижими. Ако се спрем на непостижимите неща, ние ще се спънем. Аз никога не се спирам. Като каже някой, че нещо е непостижимо, аз не се спирам там. Казвам: непостижимото за мене е постижимо за друг, непостижимото за друг е постижимо за трети. Невъзможното за един е възможно за Бога. Никога не се спирам на една отрицателна идея.

Казва някой: „Аз не можех да не греша.“ Казвам, слабият всякога греша, по-силният по-малко греша. Има и обратен процес: силният греша повече, слабият греша по-малко. Слабият в туй отношение не може никога да бие, той минава за праведен. Силният, понеже не го е страх, той греша. Питам, в какво седи грешенето? От слабост ли греша? Слабият не греша, силният греша. Щом греша силният, може ли да изправи погрешката? Вие мислите, че сте силен, може ли да изправите погрешката? Вие мислите, че сте силен да направите една погрешка, не сте силен да я изправите. С колко една отрицателна идея е по-силна? Коя идея е по-силна, с плюс или с минус? С колко минусът е по-слаб от плюса? Петдесет процента, една отрицателна идея е два пъти по-слаба от положителната. Има някъде, дето е равна.

Имате две шишета по едно кило, едното е пълно, другото е празно. Напълните едното шише. Неговото съдържание ще бъде ли два пъти по-голямо? Няма да бъде. Отрицателната идея ето къде седи. В себе си тия съществата са в противоречие. Но ако свържете единия минус с плюс, тия съществата, които са в дисхармония със себе си, са в хармония с другите. Допуснете, че в туй семейство бащата е беден.

Бащата има постоянно една тояга и всяка сутрин, като стане, нашару детето – праща го на работа. Казва: „Трябва да се работи.“ Туй дете иска да се освободи от баща си, влиза във втората окръжност, дето има круши, ябълки. Дадат му по една-две круши. Какво ще бъде разположението на онова дете, дето го бият и дето му дават круши? Де ще се счита по-щастливо? Дето му дават нещо.

Но представете си тия, богатите хора, които се спождават със сиромасите хора, сами със себе си не се пожаждат. Богати и сиромаси лесно се пожаждат, но богат с богат не се пожаждат. Двама добри хора, като ги турите на едно място, не могат да се спогодят и двама невежи хора, като ги турите на едно място, не могат да се спогодят. Един невежа и един учен се спождават, един праведен и един грешен се спождават. Невъзможно е двама добри хора да седят на едно място. Как ще разберете това? Вие искате да бъдете щастливи. Аз ви казвам, че ако вие бъдете щастливи, ще бъдете нещастни. Ако умът е щастлив, сърцето трябва да бъде нещастно. Ако сърцето е щастливо, умът трябва да бъде нещастен. Вие вземате думата нещастен в какъв смисъл. От *не ща* станало нещастен. Всеки, който не иска, е нещастен. *Ща* значи искам. Иска нещо, значи липсва му нещо.

Сега каква беше идеята? Да ви дам малко по-конкретно изяснение. Представете си, че вие имате две дини на раменете си, държите ги. Какво ще бъде положението? За предпочитане е да носите една диня – като отмалее едното рамо, да я турите на другото рамо. Тогава динята се носи. По-ясна е идеята. От едното рамо на другото ще я носите. Една идея, ако не [я] местите от ума в сърцето и от сърцето

В ума, вие не [я] разбирате. Ако сърцето и умът са доволни, вие мислите, че ще бъдете щастлив. Ако мислите, че ще бъдете щастлив, когато сърцето е доволно, ще се уморите.

Животът, както сега е създаден, е най-добре. Природата както е создала живота, той има най-добрата форма. Тази форма в пълния смисъл не е свършена, но в дадения случай тия форми, в които живеем, са най-подходящи за нашето развитие. Затуй, когато мислим за живота в дадения случай, туй положение, което имаме, е най-хубавото. Не туряйте, че и за бъдеще така ще бъде. За бъдеще ще се измени. Защото имате един кръг. Колко време може да се движи? Туй колело ще се върти еднообразно, но когато това колело прави второто обръщение, то няма да бъде в същото пространство. Всяко пространство съдържа ред възможности. Значи, докато туй колело се завърти веднъж в туй пространство, животът ще бъде един, обаче, щом дойде второто обръщане, ще имате други възможности.

Вие сте млад, то е едно движение. Дойдете до възрастта. Според мене стар човек не може да бъде. Той е дете до четирийсет години, той е млад до осемдесет години, възрастен – до сто и двацет години. Щом като остарее, дойде в четвъртата фаза, викат го в другия свят. На земята няма условия да стане духовен. Понеже няма условия за старите хора, те са нещастни. Единствените нещастни хора са старите – никъде не ги искат, пенсионират ги, никъде вече няма място за тях. Никъде не го искат, казват: „Да си върви.“ И той чувства това. Дъщерята казва: „Да си върви.“ Синът казва: „Да си върви.“ Този-онзи казва: „Да си върви.“ Няма място за него. Всички насядали, няма място за него. Гледаш – стол не ти дават да седиш. Тогава казват старите хора, че сегашното поколение не разбира живота. Не че не разбират, но няма място. Къде ще го турши, стария човек? Старият сам трябва да носи стола със себе си. Ако дойде стрият, казвам, да си донесе стола със себе си. Моя стол не му давам, той ще го счупи.

Бъдете деца, бъдете млади, бъдете възрастни, но ни-

кога стари.

Като дойде страданието, да почувстваш една радост. Като дойде радостта, да имаш две радости.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът.“

Двадесет и осма лекция на младежкия клас
16 май 1941 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев

БЛАГОДАРНОСТ

„Отче наши“

„Махар Бену Аба“

Вземете темата сега: „На какво се дължи здравето на човека“. Кой човек ние наричаме здрав? Казвате *здрав човек* или *здрава греха*. Значи – не е съдрана. Между съдраната и здравата греха каква е разликата? Ако грехата не е съдрана, е здрава. Ако е съдрана, не е здрава. Когато грехата не е здрава, каква е функцията на съдраната греха? Казваме: „Не е здрава.“ Че ако една греха не е здрава, в какво седи? Доста хигиенична е.

Да кажем, вие искате да бъдете богати. Защо искате да бъдете богати? Кои са побужденията? Искате да ядете или жаден сте. Коя е побудителната причина? Вие извършвате нещо автоматически, казвате: „Трябва да ядем“, но защо нямате представа какво нещо е храненето? Казвате: „Гладен съм“ и считате, че това е обикновена работа. Една малка мушичка казва: „Гладна съм.“ Всички така мислят. Когато видите, че някой се храни, вижда ви се смешно. Спират се хората при храненето и правят много погрешки. Да кажем, някой път сте неразположени, има някои храни, които не ги обичате. Не знаете причината, защо не ги обичате. Една горчива храна не я обичате. Защо? *Г* и *С* – *Г*-то не го обичате, *С*-то е обичано. Защо *Г*-то не го обичате, а *С*-то го обичате? Горчивото нещо не ви [се] представя вкусно, има един нов елемент, внася нещо неприятно във вкуса ви. Наричате го горчивина. Тя внася във вас нещо неприятно. Някой път *Г* и *С* се свързват заедно, търговци станат. Понеже децата не обичат горчивите церове, турят отгоре една дрешка от *С*. Сладкото е отвън, горчивото отвътре. Горчивото, поради

сладкото отвън, влиза в детето и детето [не] го усеща. Питам, как се сприятелиха *Г* и *С*? Сами ли се сприятелиха, или някой ги сприятели?

Вие искате да бъдете богати. Да бъдете богати не е лесна работа. Знаете колко способности се изискват. Трябва да бъде човек много умен, после трябва да има чувство на досетливост, трябва да разбира времето. Да кажем, вие искате да бъдете богати. Вземете един билет от лотарията и, които вярвате на провидението, мислете да ви се падне един милион. Давате двайсет и пет лева и искате да ви падне един милион. Колко пъти в годината се тегли лотарията? Дванайсет пъти. Ще вземеш, дванайсет по двайсет и пет е триста лева. Десет години по триста – три хиляди лева. Със сложна лихва за десет години какво ще дадат? Ако вземате билети от лотария всяка година, след колко време, като вземате билети, ще ви се падне един милион? Сто хиляди билета има. На сто хиляди билета какъв шанс се пада да ви се падне един милион? Все ще се падне един ден. Аз изведнъж може да взема един милион. Като взема всичките билети, ще ми се падне единият милион. Онези, които правят лотарията, са по-хитри. Като ти дават, задържат нещо за себе си.

Та казвам, вие сте вземали досега билети и не сте наблюдавали. Вие вярвате, мислите, че имате вяра, но това не е вяра, то е вярване. Вие може положително да знаете дали ще спечели билетът, или няма да спечели. Щом се зароди във вас желание да имате един милион, може да знаете ще спечелите или няма да спечелите. Щом във вас се зароди желание да имате един милион, трябва да вземеш всичките билети. Ти никога няма да ги вземеш, ти започни с най-малкото. Кажете: „Да си взема поне парите, двайсет и пет лева. Дали имамам късмет? Може ли туй, с най-малкото да започна, да си взема парите назад.“ Всякога, когато имате две желания, които са еднакво силни – имате едно желание да имате един милион, заражда се друго едно чувство, едно съмнение – и тогава двете чувства са равни на нула.

Две сили, които действат наравно, те се уравновеся-

ват. Ако ти вземеш един билет и не се заражда желанието да имаш един милион, и после не се заражда съмнение дали ще го спечелиш, печалбата не те интересува – този билет ще спечели. Щом имаш желанието да спечелиш един милион – няма да спечелиш, те се неутрализират, двете сили. Двама души теглят едно въже, може ли да падне някой? Уравновесяват се. Та казвам, с лотарията за да спечелите, не трябва да имате две силни желания. Те са господари, те заемат всичкото. Ти, като вземеш един билет, не трябва да имаш никакъв господар. Щом имаш господар, вие печелите, но господарят взема парите. Едно магаре като пренесе златото, кой взема парите, магарето или господарят? В дадения случай вие играете ролята на натовареното животно – вие печелите, но желанията вземат. Вие сте спечелили един милион, но те го вземат. Та когато искате да печелите, не трябва да имате господар, трябва да бъдете свободни. Всички, които не печелите, все господари имате. За да спечелите, не трябва да имате господар.

Сега да преведа думите. Господар като имате, не можете вие да мислите, най-първо. Че аз, най-първо, няма да взема билет. Защо? Докато аз уда да си купя билет, ще похарча повече енергия, отколкото може да спечеля от билета. Енергия съм изхарчил не за един милион, но за повече. На туй основание не искам да харча енергията. Някой казва: „Аз не съм късметлия.“ Аз често съм правил опити. Този, който казва, че не е късметлия, аз му туря желанието да си вземе един билет. Той вземе билет и каже: „Спечелих. Чудна работа?“ Аз печеля в него. Аз сега проверявам своята вяра. Турям му желанието да си вземе билет, казвам му: „Взemi си билет, ще спечелиш.“ Казва: „Дойде ми наум нещо.“ Пак не го насърчавам. Казва: „Спечелих малко.“ Хубаво, наместо да си вземете билет от лотария, защо не си развиете обонянието? Златото мирише, има много хубаво уханье. Дето има злато заровено, мирише като каламфир*. Ще си извадиш колкото

* Карамфил (диал.).

трябва, няма да вземеш всичкото. Ще си заминеш. Сега вие се чудите как е възможно да има миризма. Питам: вие имате приятели, как ги познавате? Като дойде един ваш приятел, по стъпките го познавате. От сто-двеста души, като стъпва, като върви, го познавате. Казвате: „Това е нашият Стоян.“ По стъпките го познавате. Или между много хора го познавате по говора – като говори, по гласа го познавате. Кое е онова свойственото на неговия глас? Ухото е толкоз деликатно. По стъпките познавате, като върви, специални трептения има. И по гласа го познавате, има специални трептения.

Сега, ако ви се падне един милион, какво ще направите с него? Най-първо, ако ви се падне един милион, във вас ще се зароди страх. Докато не сте опитали, вие сте свободни, беден сте, но нямате страх. Щом вземете един милион, първото нещо, ще дойде страхът. Вие досега не сте се страхували. Като имате един милион, се страхувате да не би да ви оберат. Питам, струва ли нещо да носите, за което да се страхувате? Вие в този страх ще изгубите повече, отколкото милион. Вие дето минавате, не ви е страх, че някой ще бръкне, във всичките хора имате доверие. Щом имате един милион, казвате: „Той дълги ръце има.“ Гледате с подозрение, ставате подозрителен.

Сега аз искам да ви обясня защо онези, които ви обичат, защо не ви дават да спечелите един милион. Вие ще се оцапате. Като вземете един билет и като спечелите, вие сте пиян човек, който се търкаля по пътя и се връща окалян. Който е спечелил, той се е окалял. Те не искат да ви видят така окаляни, затуй казват, че не искат да спечелите. Вие като не печелите пари, грехата ви е чиста. Казвате: „Не ми се падна.“ Не държите ръцете в джоба на грехата си. Късметлията турил ръцете в джоба си, пази парите си. Те ви казват: „Вас не ви трябва милион, ще се оцапате.“

Че вие не разбирате Божиите пътища. Бог ви вложил едно богатство в ума – един ум, който вие с всичките пари на земята не можете да купите, такъв ум не можете да купите

отникъде. Такова сърце отникъде не можете да купите. Питам, ако изгубите сърцето си, от коя фабрика ще го вземете, кой може да ви го даде? Откъде може да вземете и да си купите едно сърце? Ако се развали вашето сърце, може милиардер да бъдете, откъде може да купите сърце? Кой човек в света би си продал сърцето? Допуснете, че на един милиардер се развали сърцето и лекарите констатираат, че трябва да се смени сърцето и да допуснем, че може да се присади сърцето, кой човек ще си даде сърцето? Има ли в историята досега такъв пример? Тогава младите момичета и момци, които си продават сърцето, как ги считате, умни ли са много? Ти, ако продадеш сърцето за пари, умен човек ли си? Ако продадеш ума си за пари, умен човек ли си? Ти, като продадеш главата си, с какво ще мислиш?

Разчитайте на онова, което вие имате. Желанието да бъдете богати трябва да бъде последното нещо. Като завършите всичко в света, че да няма какво да правите, тогава желайте да бъдете богати. Това желание аз уподобявам на прическа. Който иска да се вчеше, е богат човек. Вчесването е последното нещо в света. Сутрин, като стане, човек първо вчесва ли се? Голямото вчесва ли се? Той след като се облече, тури си обуца. Прическата да бъде последното нещо. Да допуснем една мома облича изпокъсани дрехи, но прическата е много модерна. Дрехите ѝ са изцапани, скъсани, обуцата също, но прическата е много модерна. Кое е хубаво? Може да имате една мома много хубаво облечена, пък прическата не е хубава. Кое е по-хубаво, хубаво да бъде облечена и прическа лоша или прическата да бъде модерна, пък зле облечена? Кое е за предпочитане?

Гледам, ние в умствения и в духовния свят се излагаме. Желанията на физическия свят ни излагат. Показват доде сме достигнали. Не са лоши нашите желания, които имаме. Желанията са все добри, на степени са. Мислите ни показват степенята на нашето развитие. Ти искаш да станеш милионер, но ти не се нуждаеш от милиони. Имаш гарба да свириш на цигулка – ще свириш и ще спечелиш повече от

еден милион. Ще свириш на цигулката на едно пространство от трийсет сантиметра, ти на пианото ще свириш на едно разстояние от метър и половина с ръцете си – парите ще дойдат. Само като маха ръцете, парите ще дойдат. То е като сеенето на жито, като вземеш един гармон*, житото пада. Цигуларят като тегли лъка, парите идат, като круши падат долу.

Аз запример, ако имах един глас, като ида при банкера, ще се спра, ще изпя една песен – веднага ще се отвори сърцето му. Слънцето като пее на всичките растения, тези растения се отварят. Слънцето като им пее, светлината като им пее, растенията ухаят. Уханието е плащане за пеенето на светлината. Светлината като пее на растенията, те дават уханье, плащат туй, което слънцето им дало.

Та казвам, първото нещо, във вас има недоволство. Откъде дойде недоволството във вас? Недоволството Бог не го създаде. Бог създаде човека съвършен. Създаде го с един отличен ум, с едно отлично сърце, с едно отлично тяло, да се проявява. После човек със своята небрежност окаля ума си, окаля сърцето си и окаля тялото си. Аз наричам това небрежност. Най-първото нещо е небрежността. Човек оставил цигулката си във откутията. Кутията е хубава, но с години се набрал доста прах върху нея. Питам сега, Онзи, Който ви дал ума, като дойде, какво ще каже, като намери вашето небрежие?

Недоволни сте от себе си. Сегашните учени хора са намерили, че в човека има близо четирийсет и девет – петдесет центрове и всеки център има подразделение, та има повече от сто – сто и петдесет. Някои турят сто. Ти в себе си искаш да бъдеш човек. Трябва да слушаш, то са групи, разумни групи в тебе. За да бъдеш богат, трябва всички да ги задоволиш еднакво. Ако не можеш да задоволиш ума си еднакво, ти не си умен човек. Ако не можеш да задоволиш сърцето си, всичките желания на сърцето да задоволиш, ти не си от добрите. Ако не можеш да задоволиш всичките желания на

* Рядко решето за пресяване на жито, частина (*диал.*).
Тялото, ти не си от силните хора. Силният човек задоволява
тялото, добрият човек задоволява сърцето, умният човек
задоволява ума си.

Най-първо, бъдете доволни от себе си. Благодарете на
Бога, че ви дал такова богатство, не външно, но отвътре
едно богатство – че имате един отличен ум, който Бог ви
даде, имате едно отлично сърце, което Бог ви даде, имате и
едно отлично тяло, което никъде не можете да го купите.
Като ви го вземат веднъж – отиде вече. Един ден, като се
обезпльтите на земята, ще видите какво струва тялото.
Живели ли сте вие като кираджии при лош господар? Тялото
има всичките удобства. Ти живееш в едно жилище, дето е
отлично построено – има градина с плодни дървета за ядене,
всички удобства има, баня има, грехи, инструменти, всичко
имаш. Няма нещо, което да липсва. Ядат ти се круши – идеш,
откъснеш. Ядат ти се ябълки – идеш, откъснеш. Искаш да
свириш – вземеш инструмента, свириш. Искаш да се разхож-
даш – разхождаш се, връщаш се. Всичките удобства имаш, пък
си недоволен. Казваш: „Не ми се сега тук, дотезна ми.“ Къде
ще идеш сега?

Първото нещо, щом те усетят, че си недоволен, каз-
ват: „Изпъдете го навън.“ Извадят те из тялото, гледаш –
другите ядат круши, ти намирисваш само, никой не ти дава.
Отдето минеш, никой не ти дава. Като дойде един мъртъв
от другия свят, казва: „Дай ми една круша“, после казва:
„Сдъвчи ми я.“ Той стомах няма, уста няма, зъби няма, не
може да яде. Ти трябва да ядеш заради него и пак после е
мърморко, казва: „Не го сдъвка хубаво.“ Мърмори, че не е
хубаво сготвено. Когато вие сте недоволни от яденето, то
са тия мърморковци. Казват: „Ти не си го сготвил, повече чер
пипер си турил, много сол, масло не си турил.“ И става кара-
ница. Човек не трябва да яде за хората, не трябва да ги храни.
Като имаш тяло, ще го храниш, ще бъдеш доволен. Вие, като
нахраните slugите си, кажете: „Доволни ли сте?“ От храна-
та ще задоволят господарите си.

Аз наричам приятел... Когато дойде една мисъл във
вас, която не взема участие във вашия живот, изпъдете я
навън. Когато дойде една мисъл, която казва: „Дайте ми
работа.“, когато тя е готова да работи заради тебе каквото
и дадете, тази мисъл е добра. Тази, която дойде и иска масло,
пипер, това-онова, навън от себе си я изпъдете. Всички недо-
волни мисли, всички недоволни чувства, всички недоволни пос-
тъпки, всичко туй го изпъдете навън. Оставете в себе си
онова, което имате. То е новото сега. Ако това не може да го
внесете, ще имате един обикновен живот, както всичките
хора имат.

Туй е Божественото. Христос преди години е казал:
„Ако не се родите изново, не можете да влезете в Царството
Божие.“ Да благодарим на Бога за ума си. Да благодарим на
Бога за сърцето си. Да благодарим на Бога за тялото си,
което имаш. Всеки ден да благодарим за онова, което Бог ти
дал и да не бъдеш мърморко.

Бъдете благодарни за ума, за сърцето и за тялото,
което Бог ви дава.

*„Само светлият път на мъдростта води към истина-
та. В истината е скрит животът.“*

Двадесет и девета лекция на младежкия клас
23 май 1941 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев

НОВИЯТ МОРАЛ

„Отче наши“
„Махар Бену Аба“

Чете се темата „На какво се дължи здравето“.

Тогава пишете тъй: „Здрав, без да е съдран“ или „Здрав, без да е болен“. Какво разбирате под думите *здрав, без да е съдран*? Ако един чувал е съдран, какво има? Съдържанието, което е в чувала, може да излезе навън. Ако човек не може да гържи една чиста идея, която има, че изтича навън, какво е неговото състояние? Да допуснем, че знаете някаква тайна, някакъв ваш приятел ви поверил. Вас ви чопли нещо да кажете туй, което знаете.

Сега, ако влезете в един музикален свят, от какво зависи вашето бъдеще? Почитта и уважението, което имат музикантите, от какво зависи? От свиренето. Ако си майстор, вие ще имате тяхното уважение. Щом не може да свирите, колкото и да сте учен, ще изгубите от онази стойност, която имате. От какво зависи стойността на живота? Животът е цяла музика. Да кажем, кажете: „Той е морален човек?“ Какво е морален човек? Какъв тон е моралът? Или казвате: „Той е материалист.“ Какъв тон е материализмът? Не че материализмът е лош, но съчетанието на материализма. Какво разбирате под материализъм? Имате *М., Д., Б.* – материален, духовен и Божествен. По какво се отличава материалистът човек, по какво се отличава духовният човек и по какво се отличава Божественият човек?

Да допуснем, имате едно понятие, искате да бъдете богат. Може да бъдете богат като материалист, може да

бъдете богат като духовен и може да бъдете богат като Божествен. В какво сега материалното богатство, в какво сега духовното богатство и в какво сега Божественото богатство? Материалното богатство, ако е органическо, зависи от структурата на тялото, от материята, която съдържа. Един здрав човек е богат. Един духовен човек е силен, съдържа повече сила. Материалният съдържа повече материална структура, духовният съдържа повече сила, а Божественият съдържа повече знание.

Казвате: „Материален човек.“ Но знаете ли вие естеството на материята? Има някои, които са материалисти, но са много прости, че не му стига умът. Ако вие имате сто кила желязо и ако имате сто кила злато, при сегашните понятия на хората ще бъде ли еднакво? Кое ще предпочетете? Според сегашния строй ще предпочетете златото. Ако го иде да се биете, кое ще предпочетете? Ще предпочетете желязото. Здравина има желязото. Щом е за мирен живот, ще предпочетете златото. Но представи си, ако ти си богат материално, а другият е духовно богат, кой от двамата е по-силен? Единият съдържа материя, а другият съдържа сила, кой е по-силен? Духовният човек, той е силен, той ще ви обере. Хване ви един ден и ви взема това, което имате. Правото е на него. Божественият, като го иде, той и двамата може да обере. Той е по-умен.

Питам сега, къде е моралът? Ако вие разсъждавате, вие казвате, че не е морал. Взел ви парите. Вие имате един лев. Най-първо, този лев ваш ли е? Нека да се обясним. Вие имате един плод, но този плод вие сте го купили, той не е ваш. Не е ваш, вие не сте сяли семето, не сте го отглеждали, не е родило по ваш почин, при вашата работа. Следователно този плод е само относително ваш, той не може да ви ползва. Съвременните хора, от материята, която имат, не могат да ползват. Вследствие на това умират. Всеки човек има едно тяло, в което временно живее. Вие се рагвате, но нищо не е ваше. Един ден ще го иде старостта и вие ще напуснете всичко това. Не само стари, но и млади умират. Колко деца

на една, две, три, четири, пет, десет, петнайсет, двайсет, петдесет, сто, сто и двайсет години умират? Каква е разликата между един, който е умрял на една година, и един, който е умрял на сто години? Те са разсъждения.

Ще кажете: „Това нас не ни интересува. Ние се интересуваме сега да поживеем, да имаме пари, да имаме знание.“ Много добре. Работил си двайсет години. Спечелил си двеста хиляди лева. Отиваш за дома, срещат те разбойници, хващат те, набиват те, вземат ти парите и те изпращат назад. Питам, след като си работил двайсет години и те срещнат разбойниците, и те набиват, защо ще те набият? Не искаш да дадеш парите. Сега де е кривото? На какво се основава? Какво е виноват този пътник, че са го обрала? Вие констатираме факта, че са го обрала, но и пътникът е виноват. Какво е виноват пътникът? Ами вие, всички хора, мислите много посредствено. Ако през един мост минават мишки, ти речеш да минеш, какво ще стане? Мишките минават безопасно, и плъховете минават, но мислите ли, че [през] този мост, направен от сламки, може да минете? Мислите ли вие, че с вашата тежест, може да минете през един мост, направен от сламки?

Някой път мислите, че сте много морален, много чист. Според тази чистота, която имате, ако идете в другия свят, кракът ви на сто метра от царската врата не може да мине. Вие ще бъдете като един човек, който е прокажен, трябва да бъдете на карантина най-малко четирийсет и пет години. Ще направите няколко хиляди бани и тогава ще влезете, ще кажете: „ку-ку“ и пак ще се върнете на земята. Вие си представяте – като идете там, ще ви посрещат. Казвам, ти си ходил в странство да учиш. Баща ти пращал пари. Ти не си учил, ходил си по удоволствия, научил си се да пиеш, да полъгваш, всичко това. Като се върнеш, ти залъгваш баща си, че си научил нещо, пък ти нищо не си научил. Ако се попитате сега доколко сте чисти от лъжите, които имате...

Един ваш пример разправяше ми един. „Една вечер сънувам, казва, турям една [кокошка]. Идат мои приятели,

намирам се в много трудно положение, ще кажат: „Нали ти си вегетарианец.“ Яде ми [се] kokoшка и аз започвам да [се] аргументирам, че съм имал право kokoшка да ям. Събуждам се. Имам едно отбращение. Не ядох kokoшката, но че само се готвех да ям kokoшката нещо ми е криво, неприятно, че нямам вече никаква идея – сварил съм kokoшката, искам да я ям.“ Вие ще кажете: „Какво има, че е ял kokoшка?“ Няма нищо, но щом ядеш една kokoшка, не може да влезеш в Царството Божие, защото kokoшката ще гоиде, ще се оплаче на Господа, че си ѝ откъснал главата, не си ѝ дал възможност да живее. Тогава те повикват – ще се образува едно дело. Може да е едно много малко дело в мировото съдилище, дето трябва да дадеш хиляда лева. Ще ви кажат: „На кое основание вие захлахте kokoшката, я обяснете?“ Вие как ще докажете?

Представете си друго положение. Представете си, че минава един богат човек – откраднал пари отнякъде и за да не го хванат, казва: „Да ви направя едно добро“, дава ви парите. Вие туряте парите в джоба. Как ще се оправдаете? Де е вината на този човек? Че е взел парите, не е виноват. Този човек трябваше да разбира, че тия пари са откраднати, да каже: „Аз крадени пари не искам.“ А ти ще кажеш: „Ето, Господ промислил заради мене.“ Като те хванат, хайде в затвора. Къде е погрешката във вземането на парите? Ти трябваше да знаеш, че тия пари са крадени. Още като ти посочи тия пари, ти трябва да знаеш, че са крадени, защото те миришат. Всичките пари, които са крадени, имат една особена миризма. Пари, които чрез убийство са взети, имат особена миризма. Всичките пари имат особено уханье. Като цветята са.

Казвам, аз бих взел пари само от един светия, един светия, на когото умът е чист, сърцето е чисто, ръцете са чисти. То е морал. Сегашните хора ще убият десет души, ще оберат десет души и минават за праведни. Той ще се облече хубаво, тури цилиндър, казва: „Много добре се наредиха работите.“ Ни най-малко не ги е наредил, туй нареждане

мяза, когато човек яде нечиста храна. Щом ядеш нечиста храна, веднага усещаш едно разстройство. Казвам, всичките нечисти мисли, които човек възприема в ума си, всичките нечисти желаня, които възприема в сърцето си, те разстройват неговия духовен живот.

Между младите говорите за морал. Даже в музиката има някои тонове, които не са морални. Според мене, ако вземете тия тонове в българската музика: „*ди-ди-ди*“, то не е морално. То е гразнене. Какво ще каже *ди-ди-ди*? Не е морално. За този морал няма да те съдят, но с това пеене едно възвишено същество не може да има доверие в тебе, то ще те подозира. То, като те чуе, като идеш още отдалече, няма да има доверие и никаква работа няма да ти даде. Ще се отнесе много добре, учтиво, но ще каже: „Работа не може да ви дам, защото *ди-ди-ди* не е морално.“

Как може един човек, който обича, да ползва? Онези, които крадат, имат белези. Главата им отстраня и широка, отзад е тясна. Дето мине – вземе. Каквото види – краде го, клептомания. Лисицата, която краде... Паякът, който хваща мухите... Гледаш един паяк, хване една муха, казва: „Божия работа е да се ядат мухи.“ Но колко мухи трябва да яде паякът на ден? Каква е дажбата?

Казвам, сега погрешката е в хората, че всички съвременни хора мислят, че са чисти, и мислят, че светът е създаден заради тях. Но ако дойдем да разсъждаваме, колко от тия хора живеят съобразно с ония закони, които Бог е поставил. Вие виждате един богат човек, който мине покрай вас, погледне ви презрително, казва: „Бедняк.“ Вижда ви със скъсани дрехи, обуца, погледне ви отгоре и си замине. Вие се обидите. В какво сега обидата? Обидата сега е в самата мисъл. Той мисли, понеже вие не сте богати, а той е богат... Богатството ни най-малко още не показва, че той е добър. Човек може да има всичкото богатство, но как ще го употреби? Той може да бъде много богат, но никога няма да има Божествен свят заради богатството. Ако той има Божественото богатство и ако това богатство, което има, не

иска да даде за повдигането на човечеството и го задържи за себе си, никой нищо няма да му каже, да направят забележка – Той ще остане богат, но няма да може да влезе във връзка с хората, не може да има познание за тяхната опитност и ще бъде чужд за техния живот. Значи ще има нещо, което му липсва. Ако даде от своето богатство, тогава влиза във връзка с хората.

Богатството, което имаш, ако го пожертваш разумно, може да се ползваш. Ако не го пожертваш, не може да се ползваш. Ти може да имаш богатство само за себе си, но не можеш да влезеш в общение с хората. Та казвам, ако здравият запазва своето здраве и не влиза в общение с болните – не може да направи една връзка. Здравето е богатство, болестта е сиромашия. Щом дойдем до здравословното състояние на човека – една мисъл, която е абсолютно чиста, е силна. Ако [мисълта] е силна, и тялото, което е абсолютно чисто, е силно. Един ден тялото трябва да бъде абсолютно чисто. То е достойние на човечеството.

В знанието не трябва да има никаква погрешка. Пет по пет е двайсет и пет. Дванайсет и половина и дванайсет и половина пак правят двайсет и пет. Пет души професори, като работят по пет часа на ден, изкарвали двайсет и пет часа. И [двама] души работници, като работят по дванайсет и половина часа на ден [...], пак изкарват по двайсет и пет часа. Питам, работата на професорите и работата на двамата души, които работили по дванайсет и половина часа, работата еднаква ли е?

Двама цигулари, които са свирили заедно, не може да свирят еднакво, защото единият е темпераментен – ще вложи повече топлина в тоновете, другият ще внесе в своята музика повече светлина. Трети може да внесе повече сила. Следователно музикантите по някой път се отличават по силата на своята музика, по топлината на своята музика и по светлината на своята музика. Трябва да се съберат трима души музикални хора, за да дадат едно качество, да изразят музиката тъй, както трябва. Да кажем, ако ти свириш

ясно, имаш и прецизност. Ако имаш един приятел, който те обича, той ще събуди в тебе [обич], да гадеш топлина на музиката, съдържание. Пък ако той има високо мнение заради тебе, с ума си работи, той ще ти даде, че музиката ще бъде изящна, красива ще бъде. Знаете какво значи красива, ще бъде облечена в една хубава форма, тъй както райската птица е облечена с всичките хубави цветове.

Сега във вашия ум може да се зароди желанието да имате белия цвят. Знаете какви степени има на белия цвят. Имате единица бял цвят. Аз наричам бял цвят [цвета], който не задържа нищо за себе си. Според мене ти, като гадеш всичко, което имаш, ще имаш белия цвят. Белият цвят винаги показва, че онова, което си имал – дал си го, без да оставиш за себе си нещо. Всичко, каквото имаш – гадеш, то е белият цвят. Оставиш само едно за себе си – този цвят не е чист в гадения случай.

В какво седи отрицателната страна на червения цвят? Червеният цвят е носител на живота. Един светия ще си пожертва живота. Белият цвят има плюс, имаме плюс единица. Червеният на какво е равен? Единица и единица е равно на две – показва, че по отношение на белия цвят не е задържал нищо и по отношение на живота не е задържал нищо. В себе си вие питате какво е оставил, ако всичко е дал.

Мислите ли, че човек може да даде всичко? Ти може да гадеш всичко, каквото имаш, но след като си дал, другите хора имат. Ти всичко не може да гадеш от себе си, само своето си може да гадеш. Сега вие мислите, че вие като гадете, вие губите нещата. Не, едно абсолютно добро, внесено, то дава най-големите приходи за бъдеще. Ако пожертваш живота [си] за добрите хора, твоят живот ще се повърне, ти няма да го изгубиш. В света нищо не се губи. Само че когато се жертват нещата според Божествените закони, придобивките са реални, не се губят. Когато жертвата не става тъй, както трябва, всякога имаме този порядък, който сега имаме.

Та казвам, когато някой път вие сте неразположени...

Аз обяснявам, някой път си неразположен, и никаква погрешка не си направил. Ядеш правилно, един ден станеш, криво ти е нещо, направил си някаква погрешка. Дали е твоя или на другите, но носиш една микроскопическа погрешка. Някой път дни се минават, докато се освободиш от едно тягостно чувство. Показва, че в самия живот има дисхармония. Защото дали дисхармонията е наша или на другите – всичките хора живеят в един Божествен организъм, който трябва да допринесе нещо. Не можеш ти да живееш сам за себе си. Щом имаш болка на крака, веднага цялото тяло е неразположено. Щом кракът е здрав, разположението е на цялото тяло.

Сега преди всичко моралът трябва да бъде: умът ви трябва да бъде винаги чист. Или най-малката нечистота на ума трябва да бъде на повърхнината. Никога да не допускате във вашата мисъл да влезе една нечиста мисъл, да не допускате във вашето чувство да влезе нечисто чувство, нито в тялото отвън навътре трябва да допускате да влезе нещо нечисто.

Да допуснем, гоиде един човек – ти си въздържател – той ти каже: „Близни си само от тази чаша и ще ти дам десет хиляди лева.“ Казваш: „Какво има? Ще близна и ще имам десет хиляди.“ Може да ти даде двайсет, трийсет, сто хиляди, само да близнеш. Ти седиш, седиш и близнеш малко. Какъв грях има? Опетнил си се вече. Ти, щом за сто хиляди лева се опетняваш, какво мислиш за себе си? Мислите ли, че сто хиляди лева са много? Ти се самоизлъгваш. Германците прекараха една материална криза, в която с двайсет и пет милиарда не можеше да се вземе един обег. Понятие е то. В ума ти има една идея, че ти сто хиляди ще придобиеш. Лъжеш се. Ще кажеш: „Мене не ми трябва. Аз с пари не близвам, без пари близвам. Ако искаш, близвам без пари, но с пари – никога.“ Сегашният ваш морал е, че вие с пари близвате, а без пари не близвате. Казваш: „Какво има? Като близна, ще си измия езика. Сто хиляди ще имам.“ Ти ще имаш сто хиляди на разположение, но вече си оцапал езика. Ще кажеш тъй: „За да не се цапам, без пари близвам, но с пари не близвам.“

Сега всичките хора, и деца, и млади, и стари, и професори, и ученици, и учители, всички са изложени на тия, тънките, погрешки. Много мъчно е да видиш една погрешка. Мислиш, че няма нищо, пък то може да се спънеш. В една малка микроскопическа погрешка може да се спънеш. Тогава вие казвате: „Аз не съм най-лошият.“ Не си най-лошият човек, но не си и най-добрият на земята. Ти, като дойдеш, трябва да бъдеш и най-добрият, и най-приятният човек, и най-здравият. В природата няма никакви недостатъци. Здрав в тялото, да няма никаква нечистота. Здрав в ума, да няма нечистота. Да чувстваш, че си здрав в гадения случай, нищо да няма в света, което може да те съблазни. Не само по тяло – и по сърце, и по ум да няма нищо, което може да те съблазни.

Сега по някой път вие искате да ви обичат. Че как ще ви обичат, когато тялото ви е нечисто? Как ще ви обичат, когато сърцето ви е нечисто? И как ще ви обичат, когато умът ви е нечист? Човек се обича в света за три неща: за чистото си тяло, за чистото си сърце и за чистия си ум. Има чистота – има обич. Няма чистота – няма обич. Под думата чистота разбираме: човешкият ум, който е неопетнен, той е Божествен; човешкото сърце е Божествено, неопетнено, то носи Божественото в себе си; тялото е неопетнено, и то носи Божественото в себе си.

Та казвам, всичките страдания в света са един процес на чистене. Всичките хора са недоволни от туй чистене. Казва: „Домегна ми да страдам.“ Хубаво, страдаш, защото си нечист. Щом се очистиш, няма да страдаш. Всичките страдания са резултат на една нечистота в мисълта, в чувствата и в тялото, не само твоята нечистота, но общото течение на целия живот. Понеже участваш в него, и ти носиш тази нечистота в себе си. Човек трябва да се освободи, да влезе в Божествения живот. Не са само тия хора на земята, които са авторитети.

Та казвам, гледайте доколко вашият ум е чист, доколко вашето сърце е чисто и доколко вашето тяло е чисто – [дотогава] вие ще бъдете чисти.

Някое изкушение може да имате. Един богат казва: „Слушай, ела, има едно говеждо извержение тук. Ако стъпиш на извержението, ще ти дам сто хиляди лева.“ Ти ще кажеш: „Обуца имам. Какво струва, ако стъпя?“ Питам, ти, като стъпиш, ще бъдеш ли чист? Ще се опетниш. Ще му кажеш пак същото: „Без пари на говеждото извержение стъпвам, но с пари не стъпвам.“ Питам, ако сега вас това ви предложат, кой от вас няма да стъпи?

Та казвам, вие искате една нова култура. Новите хора какви ще бъдат? От сегашните хора нищо не става, трябва варене и печене. Новите хора, които идат с този морал, с чистота на своята мисъл, с чистота на своите чувства, идат с абсолютна чистота. Казва: „Какво прегрешение имаи? За сто хиляди лева ще стъпиш ли на едно говеждо извержение?“ Ако аз нося една торба със злато и стъпя на едно извержение, ще хвърля торбата със златото. Ако аз нося парите и по невнимание стъпя на едно говеждо извержение, аз ще хвърля парите и ще си замина без пари. Защото, щом ги нося и стъпя с парите, ще ги хвърля, за да кажа, че съм стъпил без пари. Аз считам най-малкото прегрешение, ако стъпя на едно говеждо извержение без пари. То е най-малкото прегрешение, което може да направя в света. Щом нося парите, прегрешението е голямо. То е морал.

Сега вие седите и искате невидимият свят да има отношение към вас. Какъв морал имате сега? Тъй както разглеждам, давам ви максими. Тогава, ако ние имаме чисти мисли, чисти чувства и чисти постъпки, всичко в природата е възможно. Няма нещо, което пожелаеш и да не стане. То е магическо. Всяко нещо, което ти хрумне на ума, ще стане. Сега може да мислиш с години и нищо да не става, понеже умът ти е нечист, сърцето ти е нечисто и тялото ти е нечисто. Бог казва някъде в Писанието: „Когато Ме потърсиш с всичкото си сърце“, това подразбира: „Когато Ме потърсиш с всичкия чист ум, когато Ме потърсиш с всичкото чисто сърце и когато Ме потърсиш с всичката си душа, ще Ме намериш.“ Бъдете чисти по ум, по сърце и по тяло, за да

бъде бъдещето ви идеално.

Един ден, само когато влезете в областта на чистия ум, на чистото сърце и чистата душа, тогава ще разберете какво нещо е човешкото щастие.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът.“

Тридесета лекция на младежкия клас
6 юни* 1941 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев

---

* На 30 май 1941 г. не е имало лекция.

ДОБРО, СПРАВЕДЛИВО И РАЗУМНО

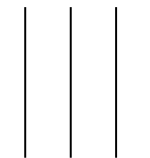
„Отче наш“

Имате ли тема? (*Имаме темата „Здрав, без да е болен“.*)

Каква е разликата между болест и здраве? Конкретно по какво се отличава болестта и по какво се отличава здравето? С какви качества се отличава здравето? Какви качества има здравият човек на физическото поле и болният какви качества има? Те са почти синоними. Кои думи са синоними? Кои думи са синоними на здравето и кои думи са синоними на болестта? Не се спъвайте. Често вие си туряте прегради. Турите една преграда пред себе си. Ако турите една преграда на два или четири пръста пред себе си, какво ще направи тази преграда? Ще замули вашия хоризонт. Тази преграда, колкото се отдалечава, какво ще направи? Ако тия прегради се отмахнат, какво ще стане? Просторът на вашето зрение ще се увеличи.

Ако преградата се приближава, просторът се намалява. Ако преградата се отдалечава, просторът се увеличава. Здравият човек по какво се отличава? Че е силен човек, има апетит, хубаво яде. Болният е слаб – не може да яде. После, здравият може сам да си помага. Болният не може сам да си помага, болният е слаб.

Богатия може да вземем, че е здрав, а сиромаша може да вземем, че е болен. На аналогията тук липсва нещо, но и обратното може да бъде. Сиромашът, който е болен – тогава болният може да бъде по-силен от здравия. Аналогически на

сиромаша му липсва нещо, но сиромашът е по-силен. Здравият работи. Богатият е по-неподвижен. Онзи, който не разбира закона на аналозиите, ще се спъне. Но защо именно богатият е по-неподвижен? Защото е натоварен. Защото, ако вие не сте натоварени, вие ще ходите бързо, но ако сте натоварени – имате на гърба си десетина кила – ще може ли да бързате? Вървите полекичка, бавно пристъпвайте.

Кой е богат, болният ли е богат, или здравият е богат? Тогава болният е богат, защото болният има нещо повече от здравия. Какво има болният повече? От какво са произлезли болестите? В него има повече топлина, всякога болният има температура. Здравият има по-малко топлина, в здравия има повече студенина. На болния като пипнете пулса, особено бие, има повече топлина. Като се измерва температурата на болния човек, има винаги повече топлина. Здравият има по-малко топлина, повече топлина има болният. Богатият има повече пари, сиромашът има по-малко пари. Температурата на болния човек е неговото богатство.

Сега вие на болестта давате съвсем друго значение. Болестта произтича от някакви вътрешни нарушения. Може болката да е обща за цялото тяло, пък може да е само на един орган. Оттам може да извадите един закон, че когато страда един орган в тялото, произвежда безпокойство на цялото тяло. Да кажем, боли ви малкият пръст на крака ви. Вие не обръщате внимание, но неговата болка ще се отрази върху цялото тяло. Тогава в здравословно отношение всичките удове трябва да бъдат здрави, нито един уд не трябва да бъде притеснен. Щом има притеснително състояние на един уд – отразява се върху цялото тяло. Боли ви окото – малко болест, но ще се отрази върху цялото ви. Или боли ви ухото – тази болка ще се отрази на целия ви ум, той е неспокоен.

По този закон на аналогичните разсъждения човек трябва да пази една вътрешна хармония. Запример, ако имате една болка, вие ще бъдете неразположен, мисълта ви няма да бъде ясна. Да кажем, ако имате една болка на крака си, вие не може да бъдете весел, не може да се усмихвате, не може да

бъдете разположен. Ако кракът ви боли, ако някой иска да му направите услуга, вие не сте готов. Казвате: „Не съм разположен, боли ме кракът.“ Казват ви: „Не му обръщайте внимание.“ Като не му обръщате внимание, ще може ли да му услужите? Речете да тръгнете – боли ви кракът. Направите усилие – не може да премахнете препятствието.

Та казвам, по кой начин човек може да се справи с една болка? Да допуснем, че причините на болката са външни – вървели сте боси, някой трън влязъл в крака ви. Доста дебели тръне има. Вървите, боли ви кракът. Вие чакате да мине болката. Този трън докато е в крака ви, болката няма да мине. Какво трябва да направите? Трябва да впрегнете ума си на работа, да отмахнете причината на болката. Ако го извадите, болката ще мине. Ако не, ще мине дълго време. Добре, така е, ако е един трън. Но представете си, че сте яли една храна, която е мъчно смилаема. Пак се образува едно болезнено състояние. Тогава тази храна пак трябва да се изхвърли из тялото навън. За това лекарите имат разни средства. Трябва да се пречисти стомахът, трябва да се пречисти организмът, правят се водни промивки, да се пречисти стомахът от нечистотиите. По този закон може да влезе едно чувство, една мисъл, които са мъчно смилаеми.

Ние трябва да вървим по закона на аналозиите, разсъждаваме. Вие може да имате най-хубавата храна, която може да ви причини болка – нездравословна е. Пък може храната да е нездравословна, и да не ви причини болка. Ако имате най-хубавата храна, то тя може да ви причини болка. В първия случай, ако храната е лоша, и да я сдъвчете, тя пак ще ви причини болка. Във втория случай, ако хубавата храна не сдъвчете, тя ще ви причини болка. Но когато храната е добра, причината на болката е, че вие не сте сдъвкали добре храната. Ако сдъвчете тази храна, няма да ви причини болка. Във втория случай, ако храната е лоша, тогава ще ви кажа, че тази храна не [е] трябвало да я приемате, тази храна не трябва да я приближавате до устата си, отвън трябва да я държите.

Сега по този закон на сравненията, често се раждат в живота противоречия от добрите причини. И от лошите причини се раждат лоши последствия. Тогава, когато имаме едно лошо последствие от една добра причина, ние казваме: „Сдъбчи храната си добре.“ А пък когато имаме едно лошо последствие от една лоша причина, казваме: „Не възприемай храната.“ Някой път има мисли, които трябва да се сдъбчат. Има някои мисли, които не трябва да се възприемат. Погрешката е там, че някои мислят, че са много силни – възприемат лошата храна. Казва: „Много добре е сготвена тази храна.“ Храната може да е много добре сготвена, но не подхожда на тялото.

Следователно във всеки даден случай имаме аналогични разсъждения. Вие сте слаб човек, и се пънкате да вдигнете тежък товар. Не сте готови. Този тежкия товар може да ви причини пакост, може да си осакатите ръцете, пък може да се напъвате [и] да се изсипете. У българите има много хора, които са изсипани, понеже едно време правеха големи снопове. Ако са малки сноповете, лесно се дигат, но те ги правеха големи, за да плащат по-малко. Като ги дигат, изсипват се. Когато хората са користолюбиви, искат много да спечелят, тогава се изсипват. Искате вие да спечелите много пари, ще се изсипете. Вие с едно тънко въже може да дигнете един тежък товар, но като речете да го дигнете, скъса се въжето. Тогава ще ви причини вреда. Или пък тънкото въже не издържа на онзи вътрешен напор – като го теглите, ще се скъса.

Тогава от тия примери хората са извадили морални изводи. Имаш една слаба мисъл, от нея какво можеш да свършиш? Да допуснем, че някой казва: „Говори сладко.“ Със сладкото говорене много работи може да се свършат. Но има работи, със сладко говорене не може да се свършат. Прати те човекът на лозето. Сладко говориш, но не копаеш. Сладко говориш, казваш: „Ще изкопаем.“, разправяш това-онова, но не копаеш. Ти ще си причиниш неприятност. Сладкото говорене е добрата храна, но влиза несдъбкана в стомаха – ще ти

причини болка. Този човек ще ти каже думи, които не си слушал. Какво ще ти каже? Ти цял месец си го залъгвал със сладко говорене, нищо не си свършил. Колко зоологически имена ще ви тури – трябва да бъдеш ясноvideц, доста сложна наука е.

Допуснете, че вие имате един приятел или че някои от вас имате приятелка. Вие сте говорили много сладко. Ако я обидите, какво ще ви каже? Ако един път я обидите, ще ви каже едно. Ако я обидите втори път, ще ви каже второ, трето, четвърто. Във възходяща степен ще бъде обидата. Първото нещо, какво ще ви каже? Представете си, че вие постъпвате физически – ударите ѝ една плесница, на вашата приятелка. Ако тя е силна като вас и ако е честолюбива, веднага ще ви ушие друга плесница. Ако е страхлива, осторожна, благоразумна, като я плеснете, само ще си набръчка челото и лицето, ще каже: „Добре, ще имам предвид.“ Ако е честолюбива, хич нищо няма да ви каже, но ще ви ушие една плесница и тя. Плесница за плесница – по-лесно ще се примирите. Тя една плесница, ти една плесница – квит сте. Но ако ти ѝ удариш една плесница, и тя не ти удари, тогава работата не се свършва лесно. Тя се отдели, не ти говори, разгневи се от обидата.

Тук има учени, и по няколко месеца се гневят, не знаят как да говорят. В Америка имало един студент, който бил много любознателен. Какъвто опит прави професорът, все искал той пръв да знае. Един ден професорът искал да му даде един урок. Разтворил силен амоняк в едно шише и казва: „Искаш ли да знаеш какво има в шишето?“ Онзи си турил носа. Като поставил шишето под носа, студентът се обръща и пада на гърба си. Втори път професорът го вика, вика го, но той вече не отива. Вие правила ли сте опит със силен амоняк?

Казвам, в дадения случай е любопитство. Всяко чувство може да мине своите граници. Представете си, у вас се образува такава дисхармонично състояние – разни влияния има върху ума ви. Запример слушате, двама души се разгова-

рят. Вие сте богат човек и те казват: „Да го оберем.“ Какво ще произведе това във вас? Допуснете, че вие сте си изкълчили крака и двамата приказват и казват: „Да можем да му направим едно добро, да намерим едно превозно средство, да го занесем в болницата.“ Какво ще се яви във вас? Едно обнадяване. В първия случай на кое място на главата ще се яви мисълта? Във втория случай на същото ли място ще ви се яви? Представете си, че вие сте държали изпит и двама професори се разговарят и казват, че са ви скъсали, писали ви единица. Какво се ражда във вас? Като кажат двамата професори, че ти турили единица, в тебе се заражда страх, казваш: „Скъсаха ме.“ Когато двамата говорят да те обират – пак страх се заражда.

Но какъв е страхът на ученика и какъв е страхът на богатия? Двата професори на мястото на разбойниците – какво трябва да прави ученикът? Вие знаете какво трябва да прави. Той ще иде при тия професори да ги помолит втори път да го изпитват. Богатият какво прави, като го хванат разбойниците? Какво прави с тях? Той се мъчи да ги подкупи, да го не обират. Колко може да даде? Ако е някой умен човек, той може да ги подкупи. Ще каже: „Вие сте способни хора, аз може да ви услужа. Тия пари ще ги вземете и ще ги изядете. Ако постъпите добре с мене, аз ще ви съдействам, ще подобря вашия живот. Този занаят не струва, да се обират хората.“ Пък ако не е от разумните, тогава ще го оберат.

Разбойниците умните хора не ги обират. Имало в Ню Йорк един учен човек, който се занимавал с физика, с електричество. Имал две златни гръжки, с които правел опити. Един разбойник искал да му открадне златните гръжки. Като влиза при учения, той му дава двете гръжки, но те били свързани с електрическата машина. Той почнал да върти и ток протича. Разбойникът държи гръжките и не може да се освободи. Така ученият го развеждал из къщата, из стаите. После го развеждал и навън из улицата и като го пуца, онзи хуква да бяга. Казва му: „Още веднъж учен човек да не ходиш да обираш.“ Те са сега сравнения. Аз ви привеждам този пример. Как

може да го употребите? С физика не се занимавате, такива златни гръжки нямате. Този разбойник също го няма. Аз ви привеждам този пример и вие може да го приведете на други. Но казвам, каква поука може да извадите? Казвам, този пример къде може да го приложите?

Сега често казвате, че човек трябва да бъде добър. Какво разбираме ние под думата добър? Конкретно за доброто в най-добрия смисъл на думата, какво разбирате под думата *добър човек*? Имате *Д., С., Р.* По какво се отличават добрият, справедливият и разумният човек? Добрият, това е основата. Каква е аналогията? Какво нещо е доброто? Най-първо аналогично какво е доброто? Една основа. Туй, което е основа, е добро. Земята, понеже е основа, земята сама по себе си е добра. Върху една основа може да се подигат две стени, четири стени. Върху една основа подигате една къща, направите цяло здание. Туй е справедливостта. Справедливостта е градеж върху тази основа. В какво седи разумността? Човек, който влиза вътре в живота, той е вече разумен. Щом имаш основа, ти си добър. Щом градиш, ти си справедлив. Щом живееш в къща, ти си разумен.

Добър, справедлив и разумен показват един процес на човешкия живот. Ти не можеш да бъдеш разумен, ако не си справедлив, и не можеш да бъдеш справедлив, ако не си добър. Някой може да каже, че човек може да бъде добър, без да бъде справедлив. Това е невъзможно, те са процеси. Върху една основа може да се гради. Само разумният човек може да избере една добра основа, само разумният човек може добре да гради. Вие вземате доброто отвън, доброто не може да го разберете. Доброто не съществува вън от вас и справедливостта не съществува вън от вас, и разумността не съществува вън от вас. Разумността извън вашето съзнание е непонятна, тъй както сладчината е непонятна, докато предметът не е в съприкосновение с вашето тяло. Когато сладчината влезе в съприкосновение с един от вашите удове или с един от вашите органи, с които опитвате сладчината, вие може да познаете какво е сладчина.

Тогава как научно бихте определили сладкото и горчивото? Горчивото винаги свива нещата, сладкото винаги ги разширява. Щом вземеш нещо, което е сладко, разширяване има. Щом вземеш нещо, което е горчиво, свиване има. Сладкото придава, а горчивината отнема. Ти например, след като си внесъл нещо, което е горчиво, ще пљоеш, ще пљоеш. Колко пъти ще пљоете, докато се отмахне горчивината. Като вкусиш нещо сладко, пљоеш ли? Значи горчивото отнема нещо от тебе, а сладкото придава. Ти сладката пљонка я гълташ. Сладките пљонки гълтате, а горчивите изхвърляте. В десет пљонки ще пљоеш. Щом пљоеш – природата знае. Ако си изхвърлил двайсет пљонки, каква е горчивината? Ако ти само веднъж пљоеш от горчивото, горчивината е малка. Ако пљоеш два пъти – горчивината е по-голяма. Четири, пет, шест пъти – горчивината е още по-голяма. Двайсет пљонки ако си изхвърлил – тази горчивина е още по-голяма. Сто и двайсет пљонки... Колко енергия си иждивил да образуваш тези пљонки и да ги изхвърлиш навън? Аналогично, ако ти си взел лопатата и си изхвърлил двайсет лопати, колко енергия си изхарчил? За да изкопаеш двайсет лопати пръст и тия лопати да ги изхвърлите, колко енергия сте изхарчили?

Та казвам, умните хора са намерили и защо ви карат да работите. Защото сте яли горчиво. И тогава здравия човек, още преди да е дошло горчивото, ще го карат да работи. Защо трябва да копае? За да чисти езика си от горчивото. Ти си се разсърдил за пример – един метод за лекуване – разсърдил си се. Ако имаш лопата, изхвърли веднъж-дваж с лопатата. Двайсет лопати като изхвърлиш, ще ти мине гневът. Ако не изхвърлиш лопатите, ще се караш с другите. Вземи лопатата и изхвърли. Казваш: „Какво искаш да кажеш, я ми кажи?“ Ти хвърляш лопатите и свършиш работата. Иначе ще идеш при приятеля си – нямаш лопата. Всеки един от вас трябва да има лопата.

Аз съм за карането, трябва да се караш, защото една бомба е опасна. Казва: „Човек трябва да се въздържа.“ Съгласен съм. Но бомбите са опасни. В една бомба енергия е набра-

на вътре, не я буташ. Някой гоиде, ще я бутне. Някой път е хубаво отдалеч да се бута, да експлодира, да стане безопасна. Ти си набрал енергия като тази бомба, като те бутне някой, ти може да експлодираш като някоя бомба. Никой не ви бута, безопасни сте. Казва: „Той е много добър“. Казвате: „Не експлодира тази бомба.“ След като експлодира, става безопасна. Докато не е експлодирала, е опасна. Разумният човек няма да те бута там. Сега кое е по-хубаво, да бъдеш експлодирала бомба или да бъдеш неексплодирала бомба?

Ще ви приведа аналогия. Кое е по-хубаво, богат ли да бъдеш, или сиромаш да бъдеш? Сега решавате да бъдете богати. Но вие минавате през една местност, дето има разбойници. Кой страда повече, бедният или богатият? Ако бедният мине през тази местност и богатият мине, страданията ще бъдат ли едни? Няма да бъдат. Бедният ще мине със скъсани грехи – пуснат го свободно. Богатият ще мине – ще му вземат всичкото богатство. След като се срещнат богатият и сиромашът, какво ще мислят двамата? Единият ще бъде весел, пък другият ще бъде тъжен. Защо? Сега аналогично ще ви приведа. Сиромашът в този случай е радостен, че не са го обрнали, няма какво да го обират. Богатият съжалява, че са го обрнали. Сега представете си, че богатият е болен. В дадения случай, разбойниците, които обраха богатия, той плаче. Сега един здрав човек и един болен човек минават през болница. Здравия го изпитват дали е здрав. Той, като излезе из болницата, се измъчва. Болният, понеже бил болен и му отнемат болестта в болницата, като излезе, радва се. Здравият съжалява, че бил в болницата. Болният се радва, че бил в болницата и оздравял.

Вие сега не може да видите сложните процеси, които минават в живота ви. Радостта в едно отношение не е радост в друго отношение. Ако човек се дави в морето, ще се спаси по-лесно, ако е беден, отколкото ако е богат.

Сега трябва да се разбират аналогията. Тук са разхвърляни нещата. Имаме три неизвестни неща. Доброто, което не е приложено, то е X, справедливостта е Y и разумност-

та е Z. Това са три неизвестни, които трябва да се опитат и приложат, за да знаем кои са силите, които са скрити. За да функционира доброто, трябва да знаем законите на доброто, какво нещо е доброто и справедливостта трябва да разбираш и разумността трябва да разбираш. Какво е необходимо на един човек, за да бъде справедлив? Най-първо, той трябва да бъде съвестен. Какъв трябва да бъде още? Той трябва да бъде смел. Какъв трябва да бъде още? Той трябва да бъде твърд. Още какъв трябва да бъде? Той трябва да бъде изпълнителен. После, трябва да бъде разумен. Те са елементи, за да бъде справедлив. Ако няма тия елементи, не може да бъде справедлив. Някой казва: „Трябва да бъда справедлив.“ Справедливостта е общо понятие. За да бъдеш справедлив, това е процес, тази справедливост трябва да я приложиш. Ти трябва да бъдеш справедлив към слугите си. Каквото направиш, трябва да бъдеш съвестен. Трябва да гредиш хубаво.

Хубаво, сега на добрия какви са качества? Той трябва да бъде търпелив. Първото нещо – на добрия човек каквото да му направят, той трябва да е невъзмутим. Сократ е бил търпелив, но добър е бил. Един ден завежда Сократ един свой приятел в дома си на гости. Жена му била много особена, най-благородната гъркиня в цяла Гърция. По говора била специалистка, голям оратор, знаела как да се кара. Като дошли двамата, започнала да се кара на двамата и да ги хука. Тя носела един леген вода и излива отгоре им. Сократ казва на приятеля си: „След буря има гъжд. Имаме една хубава баня.“ Добрият човек е търпелив човек, той е невъзмутим. Каквото да стане, той не се мести от положението. Добрият, той изчаква нещата. Може да мине година, две, три, хиляди, сто хиляди години, изчаква човекът. Той не се безпокои. Добрият човек чака. Като му кажеш: „След десет хиляди години“, казва: „Много добре.“ Все му е едно, като че е утре. Добрият човек е непоколебим, нищо не може да го разколебае.

Христос дава примера за къщата, построена на камък – дошли бурите и тя издържала, устояла. Христос дава идея-

та какво нещо е доброто. Туй, което не може да се разруши, е добро. Какво е доброто? Това, което не може да се разруши, е добро. Всяко нещо, което остава в човека, което не се руши, е добро. Всяко нещо, което се руши, не е добро.

Що е добро? Това, което не се руши. Що е справедливост? Това, което постоянно расте. Що е разумно в света? Туй, което постоянно дава плод. Конкретно: това, което никога не се руши, е добро; туй, което постоянно расте, е справедливо; туй, което постоянно ражда плод, е разумното в света.

Тогава доброто е туй, което никога не се руши. То е основа. Туй, което постоянно расте, е справедливост. Туй, което постоянно дава плод, е разумност. В туй се изразява животът.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът.“

Тридесет и първа лекция на младежкия клас
13 юни 1941 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев

СКРЪБ И РАДОСТ

„Отче наш“
„Фир-фюр-фен“

Какви бяха положенията на миналата лекция?

Вие на теория сте напред, но на опит много назад сте останали. Като кажа *единица*, какво означава единицата? Или числото *две* какво означава? Представете си, че числото *едно* представя едно посадено семе или едно житено зрънце, един кон и тъй нататък.

Та казвам същественото, какво е едно? Имате едно пиано – доста сложна единица е. За да разбереш пианото, за да свириш на него, е сложна работа. Казвате: „Зная го, клавиши има.“ Това не е пиано, това е външната страна. Или казвате за една песен. Една песен, това е сложна работа. Някои мислят, че единицата е проста работа или двете е проста работа.

Какво означава две? Да координираш два крака, да се справиш с двете. Как ще се справиш, с два крака как ще се справиш? Представете си, че човек би ходил с изкуствени крака. Как ще ги нагласи? Вие искате равенство, да вървите заедно. Две числа, две успоредни линии или два крака може ли да ги туриш да вървят едновременно, паралелно? Невъзможно е. Две никога не може да го координираш – едното като отива напред, другото остава назад. Казвате: „Братство и равенство.“ Как ще турите братство и равенство? Едното отива напред, другото остава назад, как ще ги примирите? Или вие сте недоволен.

Сега младият какво казва? Вие нямате идея какво нещо е млад човек. Младият е хилав човек, старият е хилав човек. А пък човек е туй, което употребява двата полюса, те

са млад и стар, те са два полюса, северен и южен полюс. Човек не знае какво нещо е северен полюс и какво нещо е южен полюс. Това са два рода енергии, които слизат от слънцето, обикалят земята в две противоположни направления. Всеки от вас има северен и южен полюс. Когато енергиите не са координирани, не можете да се съберете в кожата. Някой път сте неразположен, гневлив – не знаете причината. Вие мислите, че сте били гладни. Не сте яли, но това е само повод. Една клечка кибрит може да е само повод за един пожар, но клечката не прави пожара. Трябва да има основа за пожара. Ако на огнището нямаш дърва и други неща, какво щеше да направи клечката? Ще цъкне, ще блесне и ще се свърши. Но ако има дърва, координирани с други работи, може да стане един голям пожар.

Вие казвате сега, че тия работи ги знаете в живота си. Хубаво, какво подразбирате под думата зная? Знаете ли, че човек, като дойде до философията, се обърква? Докато не мисли философски, знанието само по себе си е едно добро. Аз може да определя какво нещо е знанието – че зная нещо. Ти може да знаеш и без да знаеш, че знаеш нещо. Дагат ти да опитаеш нещо, казваш: „Сладко.“ Какво е, не знаеш. В тъмното вечер ви дам една бучка захар. Какво е сладкото? Опишете го какво е. Как ще го опишете вие вечерно време? Сладко е, но сладкото съставя същността на този предмет, на това тяло, което дошло в съприкосновение с езика. Ако генем опитаме захарта и ако тази захар е от цвекло, ще кажете: „От цвекло е.“ Ако сладкото е от череша, ще опитате черешата или сливата, или ябълката. Сладчината, която влиза в състава на разните плодове, ако ви дам, ще я опитате по разни начини. Ще кажете: „Има противоречие.“ Черешата ли направи сладчината, или сладчината направи черешата сладка?

Идвате до онзи въпрос: кокошката ли създаде яйцето, или яйцето създаде кокошката. Как са решили философите този въпрос? Кое съществува по-рано? Че философите ако разрешат този въпрос, светът пак ще си върви по същия

начин. Какво сте разрешили? То е едно наше субективно схващане. Ние мислим, че този въпрос е разрешен. Едно дърво расте хиляди години и дава плодове.

Сега разрешаваме въпроса. Казва: „Той разрешил един въпрос.“ Изнамерили нещо, казва: „Създали нещо.“ Нищо не е създадено. В себе си е създадено, в природата всички неща са създадени. Или казва някой, че учителят научил учениците. Научил ги той – нищо не ги е научил. Човек се ражда научен. Учителят само сменя опаковката – той се показва. Посаждам едно цвете, аз ли го карам да расте? Аз го оставям, то без моята помощ расте. В какво седи разликата? Че при моето съдействие малко, микроскопически, се подобрява неговото положение.

Толкоз години като съм ви проповядвал, какво сте научили, какво се ползвате от това, което съм ви говорил? Много работи съм ви говорил, какво се ползвате? Някои искат да знаят има ли хора на месечината. Хора отдавна има на месечината. Казва: „Открили ли са ги?“ Дали са ги открили, или не, но хората си живеят. Хората на месечината питат дали има хора на земята. И там има неверници, които казват, че няма хора на земята. На месечината мислят, че тук хората са, като говеда, много прости. Казват: „Не искаме да се съобщаваме, понеже ни мислят за много нискокултурни.“ Това са теории, хипотези. Хората на месечината не са слезли да видят има ли хора на земята, или не. Хората на земята не са се качили да видят има ли хора на месечината, или не.

Кои са доказателствата, че има хора на месечината? За мене това е една очевидна истина. Не може да мислиш за едно същество, което не мисли за тебе. Не можеш да мислиш за месечината, ако месечината не мисли заради тебе. Това е закон. Дали го приемат, не е важно. Няма какво да доказваме. Не може да мисля за слънцето, ако то не мисли за мене. И слънцето не може да мисли заради мене, ако аз не мисля заради него. Вие ще кажете, че се давало голяма цена. Нещата ги говорят, тъй както са. Запример вие сега искате да се

представите учени хора, да си оправите работите. Как ще ги оправите? Да кажем, техник сте... Или учител сте – искате да възпитавате душите на децата. Вие душата виждали ли сте? Никога не сте виждали някоя душа извън тялото. Душата в тялото я виждаме, но извън тялото някоя душа виждали ли сте? Каква е душата извън тялото?

Имате една математическа точка, какво пространство завзема? Никакво пространство не завзема. Една точка, за да стане точка, трябва да я умножиш четири пъти сама на себе си. Тогава завзема едно пространство, което не може да се измери. Тази точка, като се движи, образува една права линия.

Това е пак една илюзия. Тази линия не е така дълга. Между две точки може да се тегли само една права линия, [която] завзема вече едно пространство с едно измерение. Сега как ще обясните? Как е възможно туй, което е безпространствено, да образува пространство?

A _____ B

Сега душата сама по себе си не е триизмерна, тя не може да се проектира, тя не може да проектира своите действия, тя сама не е в нашия свят. Тя на физическото поле не е душа. Тя е в съприкосновение с физическия свят, но не живее във физическия свят, тя живее в съвсем друг свят, в друго измерение. Сега тия понятия може да ги обърнете, казвате: „Трябва да се живее на земята.“ Но всякога ще дойдеш до едно противоречие. Имаш приятел, който те обича, ти го чувстваш. По какво познаваш, че той те обича? Кои са признаците на обичта? Този приятел, щом те види отдалече, излезе от къщи, посрещне те, хване те за ръцете, поздрави те. То е един от признаците, че те обича.

Но представете си, че един ден ти идеш, и той седи на прозореца, гледа те – не те поздравява. Чудиш се как тъй той да не те посрещне. По-напред те посрещаше откън, сега седи на прозореца, държи си ръката, че не те поздравява. Седи само и те гледа. Ти се чудиш. Как ще си обясниш това положение-

ние? Но виждаш, че той спи. При прозореца седи, но е заспал. Седи и спи прав на прозореца. Може ли човек, който спи, да гоїде да те посреща? Ти отдалече гледаш и се чудиш каква е причината. Сега то е само едно обяснение. Ти си мислиш да не ти се е разсърдил нещо. Възможно е.

В какво седи срѣдната? Аз ще ви кажа какво нещо е срѣдната. Когато имате две успоредни линии, това не е срѣдния. То е приятелство, успоредно вървят. Когато имате X, то е срѣдния. Човек, като се разсърди, той си обръща гърба. След като се разсърди някой, обърне грѣб. Като има приятелство, обърне се с лице към тебе. Вие имате буквата X, която показва законите да примириш двама души, които се сѣрдят. Как ще ги примириш сега? Ще ги прекараш в друго измерение. Тези двете части на буквата X, като ги прекарате в друго измерение, вие ще ги примирите. Тогава ще се обърнат така: II.

Да ви го кажа другояче. Вие имате една рѣкавица. Може ли рѣкавицата от дясната рѣка да я туриш на лявата? Аз може да направя рѣкавицата от дясната рѣка да приляга на лявата. Ще я обърна наопаки и като я обърна, тя приляга. Всеки може да направи опит. Една рѣкавица, като [я] обърнеш наопаки, приляга вече на другата рѣка. Тогава може лявата рѣкавица да стане на дясната рѣка и рѣкавицата от дясната рѣка да стане на лявата. Наопаки трябва да се обърне. Ако ви ги донеса наопаки, вие трябва да ги обърнете наново, за да станат в първото състояние.

Казвам: когато два души не се разбират, те са обърнати наопаки. Какво значи опаки? В друго измерение. Един човек обича да яде – той е на физическото поле. Друг обича да се моли – той е в четвъртото измерение. Този, който се моли, той не е на физическото поле. Вие сега казвате тѣй: „Близо да сме.“ Какво означава близо? Каква е разликата между духовната близост и физическата близост? Вие може да поставите два цвята близо във физическия свят. Ако живите тела са наблизо или са раздалечени, каква е разликата? Каква е разликата на физическото поле, ако е

далече или близо едно растение от друго? Ако са наблизо, нависоко растат. Ако са надалече, надебело растат, геометрически.

Сега да ви обясня онзи закон да се ползвате от нещата. Вие искате да бъдете близо. Тогава, ако сте много близо, нависоко ще растете и двамата. Ако сте надалече, надебело ще растете. Ще кажете: „Ние искаме да станем дебели.“ Трябва надалече да сте. Ако искате дебели да станете, надалече да сте. По някой път има мода – тѣнки искат да бъдат. Наблизо трябва да бъдете. Колкото сте [по-]наблизо, [по-] нависоко ще растеш. Ако искате високи и тѣнки да бъдете, наблизо да сте. Ако искате тантурести да сте, надалече трябва да сте. Защото тѣнкия ум на разсѣждане трябва да приложиш във физическото поле, хилядите начини и форми, които може да се образуват. Вие трябва да разбирате качествата и свойствата на физическия свят.

На съвременните хора мисълта им не е правилна. Ако мисълта не е правилна, тя ще се отрази по един начин върху организма, в координирането на клетките и костите. Ако чувствата не са правилни, ще се роди второ разстройство. Ако волята на човека не е възпитана, ще има трето разстройство. От тия три разстройства, дисхармонии, се раждат разни болести. Някой път човек, като върви, ще забележи, че има някакво разстройство в него. Някой човек, като върви, обича да се клати на една и друга страна като гемия. Някой стѣпва бавно, с големи крачки. Някой прави малки и бързи крачки. Защо човек има такъв вървеж? Мисълта е такава. Когато работите са добре установени, че няма какво да го смущава, човек трѣгне полека, има висока идея в себе си. Големите хора, владиците, те вървят така. Мислят, че на земята и небето работата им е уредена. Той трѣгне полека, бавно.

Направете едно сравнение. Как ви се вижда? Че този човек полека се движи. Но той много бързо се движи. Накѣдето погледне, иска всички да обърнат внимание на него. Той върви полека, защото иска целият свят да обърне внимание

на него, че той минава. Ако мине бързо, никой няма да го види. Той върви много полека, всеки да го види. Астрологически бих определил бързото пътуване [така] – нещата, когато са близо, бързо пътуват. Но ако едно тяло е толкова надалече, че едва след двайсет години ще забележим, че се подвизило – например в една звезда, след много години ще видиш, станало една малка промяна – нас ни се струва, че тия звезди не се движат. Те имат голяма бързина, с която се движат, но понеже са надалече, нас ни се струва, че много медлено се движат.

Та казвам, вие разглеждате живота само от ваше гледище. Вие мислите, [че] животът е добър, когато на вас ви е добре. То е отчасти така. Ако вие сега боледувате, лош ли е светът? Светът станал ли е лош? Каква е разликата? Как ще определите болестта? Ако вземете един човек, преди да е бил болен, [и] го претеглите и като е болен го претеглите, каква ще бъде разликата? Каква е разликата между болния и здравия? Ако боледува три месеца – като здрав да допуснем, че бил шейсет и пет килограма – като боледува три месеца, ще тежи ли толкова, колкото е бил? Лекарите диагностицират.

Аз бих турил: като ви заболи главата, трябва да се претеглите, да видите тежестта. Вас ви боли главата и не знаете колко тежите. Че трябва да се правят наблюдения. Има много важни работи, които вие не наблюдавате. Вие не сте се меглили, когато сте в едно здраво състояние. Усещате се много приятно – претеглете се, да видите колко тежите. Някой път вие мислите светло, хубаво – претеглете се и си запишете колко тежите. Някой път сте неразположен – пак се претеглете и си запишете. Някой път се усещате смел и решителен, пак се претеглете. Вие не правите наблюдения, нямате данни. Казва: „Аз съм добър.“ Афиф е тази работа. Ти си добър, но не знаеш какви са свойствата и качествата, каква тежест има човек, когато е здрав.

После, когато мисълта ви е светла, погледнете лицето си. Като художник рисувате – очите ви са другояче поста-

вени. Когато човек мисли правилно, другояче са поставени очите, отворът на очите е особен, устата е малко другояче поставена, носът също е особено поставен. Някои части на лицето са особено поставени.

Вие нямате тия наблюдения. Като имате тия наблюдения, още отдалече ще забележите някакво заболяване и ще вземете мерки преди десет-петнайсет дни, за да се предпазите от едно болезнено състояние, което може да дойде. Даже ония блага, които природата ви е дала, вие не знаете да ги пазите. Вие живеете безразборно, не знаете да запазите хубавите линии, постоянно се тревожите, сърдите се като геца своенравни. Искате да оправите света. Света няма да го оправите. Ако със сръдня се оправя светът... Сега някой казва: „Сръдната е много полезна за някои други хора.“ Има същества в света, на които им трябва енергия. То дойде – ще те бутне малко, ще те разсърди. Като се разсърдиш, ще те издоу като крава. След туй пак ще те остави. После пак ще дойде, пак ще те издоу. Така периодически идва да те доу. Сръдната е доене на крава. Всички вие като се сърдите, някой отвън ви доу. Вие мислите, че сте направили нещо – хванат ви, вземат ви.

Хората така безразборно живеят. Говорят за вяра, говорят за любов. Те са неща, които нямат никаква наука. Че каква е тази любов? След три-четири дена любовта я няма. Под думата любов ние разбираме една сила в света, която никога не се мени, сила, на която може да разчитааш. Ти считааш, че някого обичаш. То са човешки понятия. Да кажем, че ти живееш добре или живееш зле. Сам съзнаваш своето щастие или своето нещастие. Не че съзнаваш, но като живееш добре, ти си в хармония с цялото, цялото се изявява като хармония. Щом не живееш в хармония, ти раждаш противоречията, понеже хармонията на цялото не може да се отрази в тебе. Ти мислиш, че природата се е изменила, пък тя не се е изменила. Като се блъсне слабият предмет в силния, кой страда? Слабият. Силният като мине по пътя и замине, слабият е блъснат, паднал е на земята, ще трябва да си

изтърси грехата.

Казвам: какво трябва да изучавате в аритметиката? Какво означава събиране, процесът на изваждането, процесът на умножението и процесът на делението [какво означават]? Кога два предмета се събират?

Когато ученикът отива в училището, какъв процес става – събиране ли е, или умножение? Когато отива в училището, какво прави? Като излезе от къщи, какво прави? Влезе в училището – събиране има. Излезе из училището – изваждане има. Учи добре, постоянно придобива – то е умножение. После турят го да дели – запознава се с приятели, деление почва. Вие делите. Какъв е процесът на делението? Защо делите? Искаме да извадим от една крина. Колко трябва да извадим? Туй, което отделяме, може да го отделим за нивата, може да отделя да дам или [да на]правя нещо. Държа една сказка. Колко думи трябва да кажа? Като изляза в туй деление, ще имам една реч.

Казвам, колко неща има, за които трябва да се разсъждава. Сега много хора живеят безразборно. В миналото хиляди пъти повече безразборно са живели. В миналото безразборността била непонятна, сега става понятна. Сега вие искате да създадете вашето щастие в света. Щастие то съществува, но вие трябва да изучавате неговите закони. Щастие то на един певец зависи от неговия глас, но зависи от разположението на неговата мисъл, от разположението на неговото сърце и от разположението на неговата воля, на неговия организъм. Казвам: в какво седи разположението на мисълта? Трябва човек да има достатъчно светлина, жива светлина трябва да има. Под думата светлина разбирам светлина, която да мисли заради тебе. Ти, който мислиш за светлината, тя да мисли заради тебе. Според мене светлината мисли заради мене и аз мисля заради нея. Тя е жива, тя не е трептения, както казват, че била толкоз билиона трептения. Трептенията са превозните средства на светлината, тя се превозва с много бързи превозни средства. Светлината не е трептение, светлината е нещо живо. Като гоиде до тебе,

внеся нещо хубаво, което някога си очаквал. Тя носи всичките блага в себе си. Тя, с превозните средства като гоиде, ще ти даде и пак после ще си замине. Казва: „Пак ще те посетя.“ Тя постоянно те посещава. Сега ще кажете: „Как може светлината да говори?“

Определете ми кое е онова, което застава човека да говори. Аз ви питам, как може човек да говори? Определете ми онова, което застава човека да говори. Вие мислите, че знаете какво нещо е говорът – онази сила, която подвижва твоя език да се огъва нагоре-надолу, да подпира ту гърлото, ту опира небцето, ту устните се допират, ту се отварят. Има една сила, която подтиква. Коя е тази сила? То е разумното, този човек с разумните начини работи. Мисълта не излиза по една права линия. За да излезе мисълта, тя не върви по една права линия, тя върви по една толкоз сложна крива линия. Който не знае да мисли, той влиза в стълкновение с всичките предмети, които съществуват в света. Представете си, че се движите между десет хиляди хора, които са един до друг. Има по един метър разстояние. Представете си, че имате длъжността да минете покрай всичките, без да се докоснете до някого, без да се блъснете. Всички се движат един около друг.

Казвам: в природата имаме един сложен въпрос. Вие говорите за доброто. Доброто е живо. Милосърдието, и то е живо. Любовта, това е най-живото нещо в света. Любовта е най-великото нещо [...], което се е проявило в света. По-велико от любовта няма. Ако ние започнем да разсъждаваме по този начин, нашата нервна система не е в състояние да издържи на тия напрежения. Постепенно – трябва да си почивате и по-интензивно да мислите за любовта само. Като мислиш – ще престанеш да мислиш, значи онова, което излязло от нея, ще [го] обработваш. При второто мислене [тя] пак ще ти даде материал. Някой ако постоянно мисли за любовта, какво би станало?

Седите и мислите вие дали някой ви обича. Хубаво, казвам, че ви обича. Какво ще излезе от това? Ако вие се

убедите, че едно куче ви обича, какво ще добиете от кучето? Туй куче ще ви забавлява. Не мисля, че е лошо. Много хора има, които потупват кучето по главата. То скочи, ходи край тях, обикаля, седне. Но какво ще ви допринесе едно куче, след като знаете, че ви обича, и то знае, че го обичате? Щом го обичате, ще му дадете хляб, ще го погалите.

Всичко туй са външни признаци. Зад кучето сеги нещо по-разумно. От кучето вие трябва да се запознаете с другото, вие трябва да съзнаете защо кучето е станало куче. Думата куче – Божествен ли е произходът [ú] или човешки? Писанието казва, че Бог направил всичките животни и ги турил при Адама, който им турил имена. Всичките имена, които сега съществуват, са Адамови. Каквото име Адам турил, това останало. Не казва Господ, че всичките имена, които турил, са добри имена. Понеже нямаше по-умен от Адама... Сега на български – *куче*, на английски е *Dog*, на турски е *klonek*, на френски е *chien*. Разнообразие има в имената. Произходът на думата куче показва едно същество от астралния свят, същество на чувствата, [което] разбира живота в ядене и пиене.

Кучето в своя характер е нечистоплътно. Единствената [му] хубава черта е, че то, като се привърже, приятелство държи. Като обикне господаря си, го обича на свят. Има кучета, които след десет години могат да познаят господаря си, не забравят. Но в друго отношение кучето е нечистоплътно. Понеже по еволюцията, която минало, минало е то един път, и от чисто еволюционно гледище тази енергия [...] е скрита в кучето или [в] тази душа, която не е пробудена, кучешката душа. *Ку* значи *искам*, *кой* е значи. Или този слог значи нещо. Онзи другият слог казва *чини ми се*, *че то е потребно*. *Аз искам или ми се струва, че туй, което искам, е необходимо заради мене*. Щом ти искаш, щом се счита, че е необходимо, ти си в състояние на едно куче. Кучето е мярка. Трябва да опиташ работите.

Често кучетата допринасят нещо, понеже облагородяват хората, които са груби. Които имат кучета, при-

добиват малко техните качества. Ние казваме, че кучетата са груби, но хората са много по-груби от кучетата. Кучетата са много груби. От привързаност ще се хвърли на когото и да е. От любов към господаря се хвърля към когото и да е. Човек е още по-груб. Казваме, че кучетата са груби. Към господаря си кучето няма престореност, лицемерие няма. Като гоиде към другите, показва лицемерие. Като гоиде до господаря си, той ще го помилва и то казва: „Като мене няма кой да те обича.“ Това е психологически.

Сега вие мислите, че тази душа е малкият кръг, в който тя живее. Има доста хубави понятия и схващания. Казвам, когато изучаваме живота, трябва да изучаваме онзи материал, вложен в кучето, от който може да се ползваме. Има нещо в кучето, от което човек може да се ползва, защото, ако тия животни не бяха необходими на човешкото развитие, те не биха се създали.

Растенията са необходими за човека – човек трябва да ги проучва. Ако иска да изучава законите на дълговечността, човек трябва да изучава растенията. Ако иска да добие красотата – да изучава растенията. После, растенията, като растат, вие не сте се вслушвали – те издават музика. Треви-те, като растат, издават музика. Пукането на цветята – цветята като цъфтят, образуват известни музикални тонове. Цветята разбират доста хубаво музика. В света, в който живеят, пеят. Когато са облечени, това е най-хубавата музика.

Но казвам, тия неща за нас са непонятни. Ние сме дошли само до обикновените работи, вследствие на това имаме противоречие, постоянно страдаме вътрешно. Страдаме по единствената причина, че не сме в хармония с битието. Търсиш в света само своето си благо. Мислиш, че като на тебе е добре, всичко е добро. То е тъй, но не е тъй. Онзи човек, като търси своето благо, трябва да търси благо и на другите. Дотолкоз, доколкото търсиш благо не само на тебе, но и на своите ближни, ти ще намериш и своето си благо. То е правилността на живота. Щом служиш само на

себе си, ще разбираш живота само от едно лично гледище.

Ако вземем сега лицето на човека, тази мярка, челото показва как човек мисли, каква е неговата мисъл. Ако вземете областта на носа, показва как чувства. Скулите показват какво той е чувствал. Брадата показва онова, което той е свършил на физическото поле. Та засега ние сме далече – брадата изглежда малка, защото ние сме далече. Тези части са равни, но понеже отдалече гледаме някой предмет, перспективно се гледа по-малък. Като разглеждаме лицето, показва се, че едната част е поголяма от другата. Очите са малки, но то е перспективно така. Но очите имат определена големина. По отношение очите на един вол вашите очи са малки, но има същества, на които очите са много големи.

Сега да се повърнем. Не може да мислиш за това, което не мисли за тебе. Слънцето мисли за нас, луната мисли за нас, всичките звезди мислят за нас, затуй ние мислим. Когато на човека започва да се пробужда съзнанието, за колкото повече същества мисли, толкова повече се разширява съзнанието му. За колкото по-малко звезди мисли, на пониска степен е. Щом не мислиш за месечината, зная, че не си религиозен човек. Щом не мислиш за слънцето, не си обществен човек. Щом не мислиш за земята, ти не се интересуваши от своя си живот. Земята е нашият живот, слънцето е общественият живот, месечината е религиозният живот. За мене месечината е моята глава, моят мозък е месечината. Месечината ще играе ролята на месечината, слънцето ще играе ролята на слънцето. Другояче поставям работите. Астролозите говорят за Сатурн, за Венера, но моят Сатурн влиза в мене – отстрани на главата е. Търсят го в главата, то е по отражение. Сатурн на кое място в небето е? Той е в постоянно движение в пространството. Понеже цялата слънчева система се движи, не може да го поставят някъде в пространството. В пространството постоянно се мести и вътре в мозъка пак се мести. Сега законът е същ.

Някой казва: „Има ли Господ, или не?“ Щом не мислиш

за Господа, Той не мисли заради тебе. Щом ти мислиш заради Него, и Той мисли заради тебе. По закона туй може да го проверите. Щом мислим за едно нещо, и то мисли заради нас. Щом не може да мислите за един предмет, този предмет не е в съприкосновение с вас. Ако няма нещо разумно, което да ви свързва, не може да мислите заради него. Може да направите опит. Когато сте в театъра, ако вие концентрирате ума си върху някой човек, вие сте горе, [на] балкона, и като започнете да мислите заради него, той ще започне да се обръща, да гледа. Щом мислите заради него, той, без да знае, обръне се и погледне. Най-после, ако мисълта ви е силна, той гаже ще ви намери, ще ви погледне, ще ви поздравува и пак ще се обръне.

Та казвам, всички неща, които вие ги чувствате – някой е мислил заради вас. Понеже цял свят мисли, ние не може да се избавим от мисълта на човечеството. Постоянно мислят хората и всичко ще мине през нас, не може да се избавите от мислите на хората. Добри и лоши мисли минават през вас. Не изведнъж, но хилядите години, които ще бъдете на земята, всичките човешки мисли ще преминат през вас. Вие трябва да бъдете готови да използвате добрите и лошите мисли.

Вие мислите ли, че светът е лош? Бог, Който е Разумен, Който направил света, че извън Него няма нищо – всичките тия неща, които считате лоши, по отношение на Него не са. В края на краищата каквото ние можем да направим, ще го направим, пък каквото ние не можем да направим, ще остане заради Него. В края, когато се заключава една епоха, Бог примирява всичките неща, хармонизира ги. Тогава всички познават, че няма като Него Съвършен, Разумен. Всичките противоречия, които идат, Бог ги примирява, хармонизира ги, за да може да живее вътре. Този, Който хармонизира всичко в света, за да може да живее добре, това е Бог. Този, Който хармонизира всичко в света вътре във вас, то е Бог. Вие се обезсърчавате – то сте вие. Туй, което постоянно ви насърчава и хармонизира нещата, то е Господ или природата. Казвам: това са същества разумни, които имат отношение към

вас, поправят живота ви. Разумното в света е това, което постоянно ви помага във всички области. Разумността е нещо всеотранно.

Та казвам: така трябва да мислите. Всяко нещо, което правите, каквото и да е, и най-малките неща в света, имат еднаква стойност. Някой път вървиш по пътя – ако знаеш да дигнеш някое камъче и да го занесеш някъде, може да поправиш работата. Някой път може да попречиш на работата. Вземеш някое камъче, туриш го, дето не трябва, ще объркаш работата. Някой път взема камъче, туря го на място, поправям работата. Като туря камъчето, като че подписвам [молба] на мой приятел и казвам: „Моля, направете ми тази услуга.“ Като го туря, оставям записка, казвам: „Моля, бъдете така добър – имам нужда.“ Той прочете.

Целият свят е една разумна написана книга. Вие при тази разумната, написаната, книга ходите и казвате: „Не зная какво ще се прави, в този свят как ще се живее.“ Как ще живеете на друго място? По някой път стяга те главата. Турите ръка на челото. Какво означава? Вие, без да знаете, си помагате на себе си. Щом туриш ръката на челото, какво означава? Казваш: „Господи, ела ми на помощ.“ Той е най-разумният. Казваш: „Помогнете ми, дайте ми малко.“ Като туриш ръката, те ви отговарят. Не се минава половин час, паднете в едно латаргическо състояние, после ви просветне – ще разрешите задачата. Всичко в света е разумно, трябва да се изучават законите.

Затуй казвам: като дойдете в противоречие, радвайте се. Когато дойде скръбта, пак се радвайте. Защото във вашата скръб ще се прояви разумността на Бога. Когато вие се радвате, от тия радости вие ще гадете на по-бедните. Вие се радвайте. От вашата радост се ползват по-нисшите същества. Ние трябва да се радваме, защото, като се радваме ние, по-нисшите същества се ползват. Ако ние не се радваме, тяхното положение се влошава. Затуй трябва да се радваме, да помагаме на по-нисшите.

А пък ние трябва да скърбим, за да ни помогнат. Като

се радваме, ние помагаме. Когато ние скърбим, други ни помагат. Когато ние се радваме, ние помагаме.

Тъй гледам на въпроса. Трябва да скърбим и да се радваме, за да ни помагат и да помагаме.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът.“

Тридесет и втора лекция на младежкия клас
20 юни 1941 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев

ТАНГЕНТАЛНО И ОБКРЪЖАВАЩО

„Отче наш“

„Бенир Бенир“

Какво е останало от миналата лекция? Какво беше предназначението на миналата лекция? (*Каза се.*)

Това, което казвате, аз го намирам много теоретично. Теоретичният материал е за градене. Какво може да изкарате от него? Допуснете, че вие искате удобства, в обикновен смисъл искате удобства. Искате да имате хубава стая, добре мобилирана, искате да имате всичко онова, което е potrebno. Искате да постигнете нещо, да имате средства, храната ви да е добра, да сте добре облечени, да нямате нужда от нищо. Ако вие имахте всички удобства, какво щяхте да направите?

Представете си, че имате сто милиона долара, какво ще направите с тях? Сто милиона долара, то е нещо, което не може да бъде, ако изчислявате за колко години може да имате сто милиона долара. В умствения свят предполагаме, но възможно ли е сто милиона долара да имате? Ако се разиграва една лотария от сто хиляди или от двеста хиляди, или от триста хиляди билета, може ли вие да изчислите, [...] като вземете един билет, след колко тегления ще ви се падне най-голямата печалба?

Представете си, че вие сте учени и както сега сте ученици, вие трябва да се радвате. Ако се туреше бележка, какво щеше да бъде? Сега без бележки върви. Който знае и който не знае, минава за способен, понеже няма бележка. Всички вие минавате за способни – и който знае, и който не знае.

Всички говорите: „Да го обичаме.“ Че то е много

голямо, как ще го обичаш? Имате едно парче лед и едно парче жив огън, как ще ги обичате и двете? Представете си, че аз нищо не зная за обичта. Вие искате да ме научите. Как ще ми представите? То и сега не знаем, но как бихте ми представили какво нещо е обичта? Вие ми представяте това, което сте слушали, но то още не е реално. Туї, което слушате, реално ли е? Аз слушам някой, който пее. Музика ли е? Чувам музика, но това музика ли е? Чувам нещо из музиката, река аз да пея, не може да пея.

Сега нека гоїдем малко по-близо. Имате сто и хиляда. Представете си, че имате да давате сто лева и хиляда лева. Колко време ще ви вземе да се изплатите? Ако всеки ден плащате по десет лева, стоте лева за колко [дена] ще ги изплатите? За десет дена. А хилядата лева ще ги изплатите за сто дена. Ако вие нямате и не може да плащате по десет, а плащате по пет лева, стоте лева ще ги изплатите за двайсет дена. Но представете си, че и по пет лева не можете да плащате и плащате по един лев, за колко дена ще ги изплатите? За сто. Сега, най-първо, вие сте плащали по десет лева, отлагате по пет лева, отлагате... и най-после остава по един лев. Какви са съображенията за това? Казвате, че причината са външните условия. Трябва да вземете един пример.

Вземете един друг пример. Да допуснем, че вие сте на едно място, дето няма кибрит, нито кибритени кутии. Искате сам да си произведете огън. Имате прахан, имате огниво, кремък. Но тази прахан е влажна. Цъкате, но праханта не хваща, праханта не ви служи. Казвате: „Съвсем тъпак е праханта.“ Така казвате, понеже праханта не хваща. За да направите праханта да ви разбира, да се запали, какво ви трябва? Как ще извадите влагата? Ще я нагreete на огъня. Но нямате този изкуствения огън. Казвате: „Да е суха.“ Хубаво, да е суха, но как ще я направите суха? Значи ще приберете до слънцето, тази прахан има отношение към слънцето. Колко дена ще ви вземе, докато я изсушите? Да допуснем, че тя е

сто грама. Вие нямате опитност. Колко гена ще ви вземе докато я изсушите? Брашно имате, хляб може да си печете, огън нямате. Брашното какво ще го правите? Ако не можете да ядете печен хляб, какво ще направите? Вода имате, ще направите каша. Може ли да се яде? Може.

Сега всички се намирате в едно статическо положение. Живеете един живот, който сте живели в миналото. Говорите за новото и живеете в старото. Да кажем, говорите за обич, но това е едно старо понятие. Обичта е старо понятие. И малката буболечица знае какво е обич. На една буболечица няма какво да ѝ преподаваш какво ядене ѝ трябва. Буболечицата, още като се качи на дървото, знае коя череша е хубава, знае да яде.

Някой ни преподава, но не знае. Сега ние, хората на земята, не знаем какво да ядем. Някой път преподават уроци как трябва да ядеш. Всичката мъчнотия е в дъвкането. На младия, който има зъби, ще му кажеш: „Ти трябва да дъвчеш.“ Но старият, на когото зъбите са опаднали, нови не са покарали, как ще си дъвче храната. Представете си, че сте на деветдесет години. Казвате, че трябва да ядете хубаво. Какъв ще бъде вашият метод? Трябва да имате един хапан с чул.

Някои разбират един въпрос, някои не го разбират. Разбраните въпроси са по-близки, неразбраните са по-далечни. Виждам един предмет. Някой предмет по-лесно го разбирам, някой по-мъчно го разбирам. Тогава слушам други доказателства. Даже колкото са по-близки, са по-ясни за зрението. Които са далечни, не са ясни. Един предмет, който не е понятен, имаме схващане, че е отдалечен. За да го изучим, трябва да се приближим към този предмет. Има някои предмети, които са толкова близки, препятстват, не може да се изучават даже. От тия предмети трябва да се отдалечим. От някои предмети трябва да се отдалечаваме, към други трябва да се приближаваме.

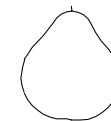
Вие казвате: „Обичта.“ Но обичта вие конкретно не може да я отделите от човека. Щом говорите за обичта, кои

предмети се обичат? Ако ви дам една естествена круша и една круша, направена от гипс, или една естествена череша и друга, направена от гипс, коя ще предпочетете? Естествена-та.

Та казвам, има известно знание в света, което е гипсово. Казвате, че трябва да се обхождаме. Какво разбирате под думата обхода? Да знаеш как да се обхождаш с естествените круши и да знаеш как да се обхождаш с изкуствените круши, от гипс направени. На какво може да уподобите една гипсова круша? Ако сте учители и показвате двете круши на децата, ще кажете: „Деца, тази круша е естествена, другата е неестествена, не е израсла на дърво, но човек я направил.“ Ще разправите каква е крушата. Та казвам, кое е онова, което вие обичате в крушата? Най-първо, крушата си има известна форма. Какви форми имат крушите? Най-първо, крушите имат две форми. Някои са по-валчести, други са продълговати. Крушата има известна форма, но кое е най-важното в крушата? Формата е важна, да я познаваме, но в крушата има известно съдържание. Сега, като ви кажа *круша*, всеки от вас може да си представи, понеже сте яли круша, знаете вкуса на крушата. Какъв е вкусът на крушата? Какъв е вкусът на ябълката? Как бихте ми разправили вкуса на крушата и вкуса на ябълката?

Когато се говори за обичта, то е много трудна работа. Да разправяш за обичта е да разправяш за крушата. Външно може да представим крушата, може да представим формата на крушата. Колко бихте турили бележка на тази круша за рисунка? То е само въображение – който види, трябва да му кажем, че е круша.

Най-първо, трябва да имате ясна представа за формата на обичта. Човек, който обича, един начин на действие има. Какви са линиите? Хората, които обичат, имат един

начин на действие в ръцете. Когато обичаш някого, какво действие имаш? По какво се познава реалността на обичта? Какви са действията на любовта? Една майка, която обича детето си, още като го види, тя го прегръща, посочва ръцете си и го хваща. Ако детето е малко, като го хване, ще го дигне нагоре. Като го вземе, дигне го нагоре. То е обич. Защо, и те не знаят, но като хванат детето, дигнат го нагоре. Сега откъде произтича това дигане? Психологически защо трябва да го дигне? То си има свой повод. Дига го по инстинкт. Какво означава инстинкт. Инстинкт значи нещо много добре обмислено, та няма какво да се мисли, като един калъп много добре измислен, че няма какво повече да се мисли. Инстинкт е нещо много добре обмислено, че няма какво да се мисли.

Сега обичта откъде е дошла? Тя е дошла от плодовете. Понеже един плод не е голям, най-първо, човек вземал плода, че като го взема, сема го отгоре. Със сърцето си го обича, но не го туря на сърцето, но го туря на устата. Ако отдолу вземе плода, къде ще го тури? Пак ще го тури в устата. Детето, като хване големия човек, понеже е малко, хване го за главата и го натисне надолу. То бере и гледа нагоре. Човек, понеже е голям, ще хване детето и нагоре го дига – той се наведе, хване детето, дигне го. Детето обича отгоре надолу да тегли работата, възрастните обичат отдолу нагоре да ги подигат. То е една аналогия много правдоподобна, те са психологически моменти. Децата, като хванат нещата, всяко нещо надолу го снемат. Големите, като хванат, наведат се. То не може да го дигне, навежда го надолу.

Та казвам, при реализирането на една идея вие може да сте като едно дете, да разглеждате обичта от гледището на едно дете, обичта може да я разглеждате от гледището на един възрастен човек. Ще имате две противоположни движения. Децата изобщо, ако им дадете един плод, няма какво да говорят. Те са на опита. Щом вземе плода, забие зъбите – на опит, опитва го. В децата най-първо е опитът, после иде теорията. Във възрастните кое иде по-напред? Възрастният

първо ще презгледва формата на нещо и най-после ще опита съдържанието. Ще каже: „Това е една круша.“ Той не е като детето. След като му говорят плодът на крушата какъв е, той вече има понятие. След туй той ще направи опит, ще провери дали онова, което са му казали, е вярно, дали тази круша е доброкачествена, дали е сладка. Казва: „Много сладка, като мед.“ Той запише: „Много хубава, сладка като мед.“ Той, като замине, опитва дали е сладка като мед. За едната казва, че е сладка, за другата казва, че е стипчива, че не е хубава. Тогава една сладка круша и една стипчива круша може ли по един начин да ги обичате?

Вие казвате: „Трябва да обичаме хората.“ То е теория, теоретически е вярно. Трябва да се обичат всичките хора. Но една сладка круша, една сочна круша или една стипчива круша може ли да ги обичате. След като хапнеш една стипчива круша, ще я хвърлите на земята. Като ядете сладката, веднага имате разположение – изядете и гледате по възможност да не остане нищо. Онази, само като я вкусиш, не искаш повече да я ядеш. Яли ли сте стипчиви круши? Има едни круши, не само стипчиви, но и твърди. Сега, ако вие сте една стипчива круша, имате такъв характер, казвате: „Не ме обичат хората“, коя е причината за необичта? Щом сте дива и твърда круша, стипчива круша, затова не ви обичат. Какво трябва да направите, за да ви обичат хората? Сега някои се ухитряват. По някой път има ягоди, които не са сладки – счукват захар, че ги нарисват. То право ли е? Ако след като нарисите ягодите, по изкуствен начин стават сладки, вкарвате ги в себе си, заслужават ли тези ягоди да ги ядете? Имате брашно, което е вгорчено, искате да направите баница за децата, турите захар и децата ядат вгорчена баница. След като ядат, какво им става? Става им нещо неприятно.

Най-първо, всяка идея трябва да се представя в една съществена форма. Всяка дума има свое съдържание, свой вкус, своя сладчина и степени. Думите са като плодове – всяка дума е един плод. Някои думи са плод на човешката

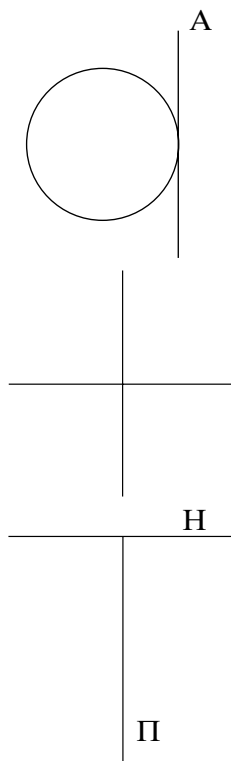
мисъл, следователно една дума е толкова съдържателна според онова, което съдържа в себе си. *Об* какво означава на български? *Общност... обгръщане... обшиване... обличам...* Вие казвате: *об*. *Об* всякога показва обич. Винаги двете ръце обхващат, обгръщат. Обхващаме този предмет, който обичаме, отвсякъде. Обичаш един предмет, обичаш едно дете – ти го обгръщаш, забиваш го, милваш го. После казваме *общност*. Какво означава? Същата идея е. За да бъдат хората обществени, трябва отвсякъде да се обгръщат, да си услужват. Вие казвате *общност*, и разбирате съвсем друго. Вие разбирате общността: само да имате една допирна точка.

Имате една линия *A*, която е тангента на окръжността. Тук може ли да имате общност? И тази линия е тангента, опашката на *б*-то е тангента. Тангентата може ли да има общност? Когато линията взема участие в целия кръг, тя става *об*. Когато има само една допирна точка, то е тангента.

Когато две прави се пресичат и едната права се допира само в една точка с другата, и то е тангента.

При буквата *T* имате същото – то е напор само отдолу нагоре. Вертикалната линия на *T*-то е положителна сила, тя действа отдолу нагоре. Хоризонталната линия на *T*-то, това е негативната сила. Положителната действа върху негативната само върху едно място, да пробие и да добие ония условия, които се необходими.

Едно семе се движи, да излезе извън почвата, за да възприеме енергията на слънцето. Какво е да мислиш? Да

мислиш значи да излизаш от гъстата материя към рядката материя, но в някои случаи има и обратна мисъл. Вие мислите, че от рядката материя към гъстата. Има два начина за мислене. Единият начин е от гъстата материя към рядката, а другият – от рядката към гъстата материя. Тогава от гъстата материя към рядката вие минавате от организираното, влизате в един свят по-уреден. Най-първо, имате мъчнотии, после мъчнотиите постепенно се намаляват.

Та казвам, когато вие мислите, най-първо ще вземете предвид в каква посока се движите, надолу към гъстата материя или нагоре към рядката материя. Да допуснем сега, че някой учител или професор държи лекция. Вие всинца не сте потопени в рядката материя, вие някои сте потопени в много гъстата материя. Някой път като ви погледна, лицата на мнозина виждам, че са потопени в гъста материя, каквото и да ви се преподава. Понеже тази гъста материя ви притиска, не може да разберете. Вие имате тесни обуца, стискат ви, аз ви разпращам за тангентата. Тангентата е в краката, тя е там долу. Боли ви кракът на едно място. Тази болка на едното място, тя е тангентата.

Когато имате болка само на едно място, то е тангента. Когато цялото тяло ви боли, то е *об* – обвинява цялото тяло, обгръща го. Болестта може да е тангентална, сега научно казваме *тангентална болест*, болестта може да бъде и обгръщаща. На онези тангентални болести научният метод за лечение е да направите разрез, операция. Имате някой цирей – то е тангентална болест. Ще го разрежете, ще го цепнете, ще го изцедите хубаво. Има цирей, който е обкръжающ цирей – чувствате болката по цялото тяло. Какво ще правите тогава? Други са условията. Тогава законът за лекуването в медицината е друг. Трябва да знаете всяка една болест кога се явява.

Да допуснем, имате една болест в крака, значи имате едно течение, което съгъстява кръвта – имате една тангентална болест. Тангенталната болест значи, че гъстотата е съсредоточена към известен уг. В електричеството имате

ток, който съсредоточавате в една посока. Или искате да стопите с огнено духало един предмет, като прекарате пламъка, който е толкова силен, че и желязото може да стопи. Ако турите този огън само на едно място върху желязната пръчица, тангентално, веднага се пробива на това място. Вземете тази обгръщаща любов, турите нещо в някоя съдина, затворите целия предмет, той се стопява. Когато действате тангентално, само на едно място се стопява предметът, а когато [действието] е обкръжаващо, целият предмет се стопява. За някой, който боледува, казвате: „Стопи се“ – то е обкръжаваща болест. Казвате: „Боли го кракът“ – то е тангентална болест. Или рамото го боли – то е пак тангентална болест. Тъй щото има обвиващи и тангентални болести.

Тангенталните болести често произлизат от следующия факт: някога хванали сте някое дете и сте го ударили в крака. Забравили сте това, но понеже туй дете, след като сте го ударили, е извикало: „Олеле, много ме заболя кракът!“, това е останало във вашето подсъзнание. Какво е *олеле, заболя ме кракът*? Ти, като си ударил детето, не знаеш какво е. То казва: „Олеле, заболя ме кракът.“ Минават десет години, тази мисъл работи във вас и на същото място, където сте ударили детето, ще се яви болка – ще ви заболи кракът и ти ще знаеш какво е *олеле, заболя ме кракът*.

Тогава аз съм правил някои опити. Казва някой: „Боли ме кракът долу.“ То е тангентална болест. Казвам му: „Ти някога ударил ли си някое дете, я си помисли. Това дете не е ли казало *олеле*?“ Той казва: „Не помня.“ Казвам: „Я си помисли.“ Като започне да рови съзнанието, намери. Казвам му: „Помисли си и ако ми кажеш истината, тази болка ще мине. Ако не ми кажеш, тази болка ще остане. Ще стане обкръжаваща.“

Всяко добро, което имаме в себе си, зависи от едно добро, което е направено отвън – има влияние върху нас. Може преди десет години да си направил едно добро много малко, и туй добро се връща върху тебе, да знаеш какви са свойствата, качествата, последствията на доброто. И една

лоша постъпка, на която не знаеш какви са качествата, след години и тя ще се яви.

Аз имам следния пример от един американски лекар. Той изучавал тия, тангенталните, болести. Викат го при един болен, който усеща болки в крака си, като че кракът му е счупен долу, в долната пищялка. Преди него викали един-двама лекари – нищо не намират. Кракът е здрав, но той усеща болката. Казват, че то е халюцинация, илюзия. Добре, но човекът усеща болката. Когато извикали този лекар, той го питал: „Ти някога да не си видял някой да си е счупил крака в тази част?“ Той започва да си спомня и казва: „Преди години минавах в Ню Йорк и там видях един човек, който падна и му се счупи кракът в тая част. Туй беше преди пет години.“ Туй му направило такова силно впечатление, че сега чувства същата болка на същото място на крака. Той тогава си казал: „Какво ли чувства този човек?“ и след пет години неговият крак го заболява. Лекарят, като намерил де е причината на болестта, започнал да го лекува.

Много от вашите страдания са тангентални. Ако кажете: „Какво ли чувства този човек?“ за някой, който страда, туй след пет-шест години ще дойде. Някой направи едно добро, казвате: „Какво ли значи?“ И доброто ще дойде. Ако си видял една болест и искаш да знаеш каква е тази болест, тя ще дойде до главата ти. Сега да не направя да се страхувате, но законът е такъв. Външните впечатления, някои външни впечатления, от външния свят, които оставят дълбоки отпечатъци, винаги след години ще произведат съответни резултати върху нашето тяло. Видиш някой човек – счупил си крака, казваш: „Каква ли болка чувства?“ и си заминеш. След пет-шест години тази болка ще дойде, ще ти дадат да разбереш какво е чувствал онзи човек, след пет-шест години ще разбереш каква болка е чувствал човекът. Но и добро като си видял някъде, и то след години ще дойде.

За в бъдеще хората още преди да ударят един човек, като знаят че този закон ще се върне върху тях, ще бъдат внимателни. Трябва да знаеш какво нещо е и доброто. Ако

направиш нещо добро, пак трябва да знаеш, понеже в знанието е спасението. Когато знаеш лошите резултати на едно действие и когато знаеш добрите резултати на едно действие, само тогава можеш да ги туриш в движение, само тогава можеш да се ползваш. Ако не знаем действието на една постъпка, не можем да се ползваме.

Та съвременните хора в техниката ще направят една бомба. Пукането ще бъде така силно, че да произведе поражение. Ще направят друга бомба, да направи по-малко поражение. Правят тия, големите, бомби – те правят големи поражения. Когато искате да сплашите само някого, ще направите само една малка бомба. За да сплашиш един човек, не ти трябва една голяма бомба, че всички да сплашиш.

По някой път вие искате да привлечете хората – ще хвърлите една бомба. Има бомби, които карат хората да бягат. Има бомби, които, като [ги] хвърлиш, привличат. Кажете ми кои са тия бомби, които привличат хората? Аз зная тия бомби кои са. Българите когато венчават някоя мома, кръстникът или кръстницата в едно сито носят смокини, лешници, орехи и като върви дългата церемония, взема и хвърля от тия бомби. Често и пари има там. Като хвърлят тази бомба, децата се нахвърлят и грабят, привличат се всички и всеки, като вземе, се радва на бомбата. След това ги вземат и ги пукат вътре. Аз бих желал да имате такива бомби, всички ще събирате такива бомби. Вие, ако минете през София и извадите пари – не левове, но звонкови – и ако започнете да хвърляте, всичките хора ще награт и ще казват: „Още, още.“

Та ви казвам, това е теория. Какво трябва да се прави? Пак дойдете до старото и казвате: „Трябва да се обичаме.“ Как? Ще кажете: „За тангентална не ни говорете.“ Как ще изразим *об* научно, в какъв термин? Има теорси, които имат свое приложение. Ти, най-първо, искаш да се ръкуваш така, че хората да не направят бележка. Питам, какъв опит трябва да направите, откъде да започнете? Искаш да се ръкуваш, че всичките да останат доволни от тебе. Откъ-

де трябва да започнеш, откъде трябва да направиш опита? Ще вземеш и най-първо в себе си ще се ръкуваш. Ще започнеш с всичките видове ръкувания, докато дойдеш до ръкуването, което ти е най-приятно. Туй ръкуване като го приложиш, ще бъде приятно и за другите. Така да туриш дясната и лявата ръка, че да ти е приятно, като пипнеш ръката, да ти е приятно. Тогава по същия начин, както поздравяваш своята дясна ръка, ще поздравяваш и другия човек, и той да бъде доволен. Ние не правим опити.

Ако хванеш силно ръката, казваш: „Много ме стисна.“ Сега природата не обича това. Не само че тя не е груба, но тя не обича да се харчи излишна енергия. Туй, което се произвежда от ръкуването, половината от разносните няма да плати. Тогава, ако така се ръкуваш, в две години ще фалираш, ще изхарчиш повече енергия. Ако вземеш хлабаво да се ръкуваш, пак губиш. Природата обича за едно действие да похарчиш толкова енергия, колкото е определено. Всяка една добра постъпка си има известна енергия, която трябва да употребиш. Когато говорим за добра мисъл, разбираме – енергията, която съществува в тази мисъл, да я употребиш на място. Не трябва да оставяш излишна енергия, нито пък да има недоимък. Когато хората говорят за обич, погразбират енергия, която е вложена в дадена обич. Всичката тази енергия трябва да се употреби.

После, трябва да знаете в обичта на кое място да складирате енергията. Вие по някой път не знаете къде да я складирате. Да допуснем, зимно време искате да знаете колко е силна вашата мисъл. Направете един малък опит. Изстинали ви са пръстите на ръцете. Туй означава, че имате повече електричество във вас. Налягането отвън е по-силно, отколкото напрежението отвътре. Следователно, щом вас ви изстинат ръцете, напрежението отвътре е слабо, налягането отвън е силно. Тогава чрез своята мисъл ще увеличите вътрешното напрежение, ще имате повече напрежение, ще изпратите повече кръв в тази част, която е изстинала. Когато изстинат ръцете ви, ако с мисъл изпратите кръв и

стоплите ръцете си, ще покажете, че имате силна мисъл. Ако организмът ви не усеща действието на вашата мисъл, ако ръката не се стопли, тогава ще дойдете по един механически начин да се стоплите отвън. Добре, ако имате соба. Но ако е зимно време и се намирате в гората, какво ще правите тогава? Трябва да разчитате на себе си, на топлината, която имате.

Сега външните неща са хубави. Но всякога човек трябва да разчита на себе си, после на външните условия. Той трябва да разчита на своя ум, на светлината на своя ум – светлината на своя ум да може да я превърне в топлина, топлината на своето сърце да може да я превърне в светлина и тогава светлината и топлината да може да ги превърне в сила. В човека става трансформиране на светлината в топлина и на топлината в светлина. И светлината, и топлината се превръщат в сила, да си услужват.

Вие боледувате по някой път. Ако вие не можете да отстраните болестта, вие мислите, че един лекар може да ви лекува. Лекарят двайсет и пет процента може да ви излекува, двайсет и пет процента зависи от вас, петдесет процента – от природата. Лекарят като ви даде двайсет и пет процента, вие – двайсет и пет процента и още ви трябва петдесет процента. Тогава от природата как ще вземете, как ще идете при нея? Как искате да ви даде петдесет процента? Лекарят като направи един компрес, то е двайсет и пет процента. Кажете ви как да направите компреса, вие направите компрес – то е двайсет и пет процента. А петдесет процента ще дойдат от топлата вода. Кажете ви: „Ще направите горещи компреси.“ Имате памук, но без вода не може да стане. Двайсет и пет процента е лекарят, вие сте двайсет и пет процента. Водата, горещата вода, която ще действа, то е природата, [...] то е петдесет процента. Като се съедините – ти, лекарят и водата – веднага ще произведат един резултат.

Та всякога трябва да бъдем в съприкосновение с окръжаващата среда и с природата. Тогава законът е един и същ, в положителен и в отрицателен смисъл законът работи.

Ако не сме в съприкосновение, законът не работи. Казваме: „То е илюзия, то не може да се реализира.“ Всякога, когато не сме в разумна връзка, нещата не стават. Щом сме в разумна връзка, нещата стават.

Най-първо, направете опит с малките работи. Имате едно малко неразположение, намерете причината. Ще я махнете. Казваме: „То не е моя работа.“ На кого е работа? Щом те стягат обущата, на кого е работа? Твоята работа е да снемеш обущата, да видиш причината. Гложди те нещо – обущарят не е направил обущата, както трябва.

Много неща в живота има, които ни притесняват. Формите, в които живеете, не са съвършени, недоизгладени са. Та много форми на вашата мисъл, на вашите чувства трябва да ги обработвате, за да станат подходящи за живота.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът.“

Тридесет и трета лекция на младежкия клас
27 юни 1941 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев

РЕАЛНА МИСЪЛ

„Добрата молитва“

Изпях ме новата песен: „Зов на планината“.

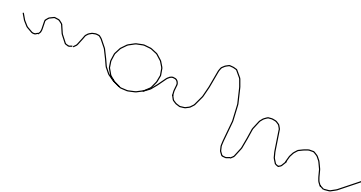
В тази песен пеете само онази страна, която е огрята от слънцето. Неогрятата как ще изпеете? Тази, която пеете, е огрята от слънцето, но как ще изпеете онази, която е огрята от месечината? Свършва така: „Да се чути всеки, който види.“ След като видиш някого, какво трябва да правиш? Там започва работата. Не се свършва, но започва, нали? Докато детето не е видяло плодовете, лесно работи. Като ги види, какво трябва да прави? Често вие чувствате, че на някоя песен трябва да се тури нещо. То е право. Какво трябва да се тури? Старите чувстват, че им трябва подкрепа, подпора, трябва им трети крак, бастун. Започват да уповават на дясната си ръка и на двата си крака. Като турят бастуна – още един крак имат, значи повръщат се към животинското състояние. Като животните бяха на четири крака. Като остарее едно животно, то какво прави? Какво би турило животното? Човек туря на двата крака още един крак. То, като ходи на четири крака, какво ще тури?

Сега често вие забелязвате, че нещо ви недостига. Имате някой път някоя греха, но чувствате, че ви трябва [още] нещо. Чудите се, чудите и ще турите една шапка или на шапката ще турите да висе нещо, някаква панделка. Как ще го обусловите? Има нещо, което подбужда. Вземете птичето царство – ще видите, че според степенята на развитие на птицата, и грехите са. Доста култура имат. Вземете райската птица. Тъй, както е облечена, и една царица не е така облечена, с такава хубава шапка, с такава хубава греха, такава дълго перо има отзад.

Допуснете, че един орел се вдига нависоко. След като се вдигне изгладнял, хвърка, хвърка – види някой заек по полето от високото място. Като се спусне, върти се, върти се и хване заека. Задигне го на някоя канара, изяде го. Питам тогава: защо се дигнал орелът горе? За да може да види някой заек. В съвременния свят вдигат високо къщите – един етаж, два етажа, три, четири. Защо ги дигат, какви съображения имат? Съображенията какви са на богатия човек? Защо иска да има богатство? Каква е идеята? Най-първо, идеята на природата каква е? Природата винаги обича закона на най-малкото съпротивление, кривата линия.

Има нещо, което се движи в кръг. Като се набере много, ще излезе нещо от вас. Като излиза водата, не върви по права линия – тя ще избере най-лесния път. Представете си, че е жива. Много разноси се изискват, да копая тунели. Тя заобикаля от тук-оттам – много дълга станала правата. Дълга е, но е износна, с много малко разноси станала. Сега някой път вие сте излезли и искате да пробием един тунел. Този тунел изисква може би четири-пет години, за да се уреди работата. Някой път искате да реализирате някоя ваша работа – изисква се тунел. Казвате, да скъсите пътя. Колко ще скъсите? Пет-десет километра, за да може по-скоро да пристигнете. Или пък през въздушното пространство ще искате, да усетите бързината.

Защо ви интересува? Защо искате по-бързо да стане някоя работа? Защо децата искат по-скоро да се опече питата? Като се тури питата в огъня, десет пъти питат: „Опече ли се? Опече ли се?“ След като му кажат, че не е, то се чути. Мисли защо още не е опечена, мисли, че пити лесно се печат. Когато природата пече една пита, колко време ѝ взема, да я опече? И тя пече пити, колко време ѝ взема? За

гроздето, след като го замеси, докато го опече, колко време ѝ взема? На дините, на пъпешите, на всички растения, колко време ѝ взема?

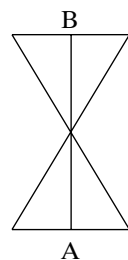
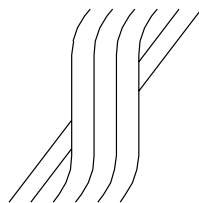
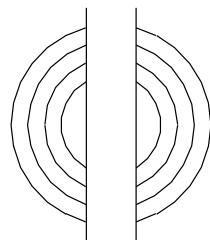
Вие често имате някакво неразположение и не си давате отчет, казвате: „Мъчно ми е.“ Мъчнотията може да произтича или вашата скръб може да произтича от суша или може да произтича от влага. Два основни мотива и причини може да са, или скърбите, защото сте сух от много суша; или скърбите, че сте много пълен.

Има хора, като изсъхнат, гледат се и им е неприятно, като се гледат навсякъде сухи. Другият се гледа – пълен. И единият се мъчи, и другият се мъчи. То са крайности, полюси. На единия му липсва повече, отколкото му трябва. На другият се дава повече, отколкото му трябва. Единият е натоварен повече, другият, като [го] разтоварят, се опасява да не се обърне с гръното нагоре. Туй са резултати от външната пълнота.

Но в тази пълнота каква идея се крие? Какво се крие зад сухия човек и какво се крие зад пълния човек? Може да се изгуби равновесието. Какво ще кажете, защо трябва да има тази линия на тялото?

Ако тази линия е права или ако е закривена? Човек представя два обърнати свята. Отгоре имате *В*. И *А* [отдолу]. Отгоре *В* е инволюция, слизане. *А* е еволюция, възлизане. Какви са законите при слизането? Какви са условията при слизането?

Та казвам: искате вие да бъдете математик или искате да бъдете геометрик, после, искате да бъдете гимнастик

или искате да бъдете музикант. Кои са съществените неща, които трябва да отличава математика, геометрия, гимнастика или музиканта? Математикът трябва да предвижда нещата, преди да са станали. Той е математик. Геометрият трябва да ги знае, като станат. Гимнастикът, и той трябва да знае, че тия неща, които има да станат, са станали, да не би да го сполети някоя бела на главата, трябва да избягва последствията като гимнастик. Виждате малките деца – като хвърлят нещо, отдалече виждат, знаят отношението. Като хвърлят един камък – то има опитността на математика, на геометрия – и тогава детето се навежда, камъкът минава отгоре. Какъв е този, който се навежда? Той е гимнастик.

[Какво е] отношението на онзи, който хвърля камъка към онзи, когото замерват? Да допуснем, един учител по музика предава на ученика. Какво е отношението на учителя, който преподава? Вие сте шивач, шиете една дреха. Искате да я кроите. Гледате тази дреха да я нагодите към тялото на човека, значи сте майстор на дрехата. Ако знаете да я кроите, ако линиите на кроежа съвпадат с линиите на тялото, вие разбирате от кроеж. Запример тази линия е права, която слиза отстрани, за да види движението от тия две линии.

Ако рамената горе са една права линия от четирийсет и пет или от петдесет сантиметра, или ако имате една линия от трийсет сантиметра, тази линия горе ще даде широчина. Ако тази линия е права, характерът ви ще има [едно] отношение. Ако тази линия от трийсет сантиметра е крива така, вашият характер ще се различава. Или пък някой път едното рамо е по-високо, едното е по-ниско. То си има свои психологически причини в строежа на човека. Когато туй е постоянно, има нещо вложено, за което той не може да си даде отчет. Това знае онзи, който е строил тялото. Вървите, вие имате желание да си вдигнете едното рамо. Някой

сте длъжни да функционирате правилно. Вие казвате: „Аз съм самостоятелен, трябва да живея.“ Вие сте длъжни да живеете, но не можете да живеете, както искате, защото, ако вие живеете, както искате, и похарчите капитала, ще дойдете пак до нея. Щом забележи, че веднъж, два, три пъти тя ви кредитирала, отказва се да ви кредитира. Какво става тогава? Всичките страдания не са нищо друго, освен това че природата отказва да ви кредитира. Човек страда, че нещата не стават тъй, както той иска.

Хубаво, да допуснем, че вие сте певец. Ако вие не пеете тъй, както трябва, какво ще стане? Щом не пеете добре, отблъскват хората. Щом пеете три-четири пъти на сцената, ако не пеете хубаво, прощават, извиняват. Ще кажат: „Боли го гърлото“, но щом усетят, че вие сте неспособен, казват: „Да се качат способните.“ Какво разбирате под гумата способен? Честен човек, работи честно, действа честно, да е даровит, да ни даде хубавото от музиката. Никои музикант няма право да бръщолечи. Ти си художник, може да нарисуваш една карикатура, но ако си художник, трябва да нарисуваш най-хубавото. Кое е хубавото? Туй, което в хората съществува. Природата, която милиони години е работила, постоянно коригира, тя не е доизказала всичкото, създава още по-красиви форми.

Та казвам: вашият живот зависи от хубостта на вашите мисли, от хубостта на вашите чувства и от хубостта на вашите постъпки. Или казвам, че животът ви зависи от добрите ви постъпки, от справедливите ви чувства и от светлите ви мисли. Добротата носи твърдост, справедливостта носи пластичност, а светлината носи подвижност – подвижен е човек. Значи, ако ти си справедлив, пластичен ще бъдеш. Ти си силен като водата, пластичен във всички свои състояния. Сега пластичността е едно чувство, да избави човека от много противоречия. Противоречията в един живот, дето има малко хора, са по-малко. Но ако живееш между много хора, ще има големи противоречия. Допуснете, че вие сте един ученик, следвате гимназия и едновременно десет

души учители с разни характери ви преподават. Какво трябва да правите? Трябва да се съобразите. Един от учителите е честолобив, той е недостъпен. Друг е малко по-весел. Тогава вие ще се намерите в противоречие.

Ако не разбирате законите, ще се намерите в противоречието на онзи българин, младеж. Има един анекдот, дето един младеж тръгнал по света да го разглежда. Майка му дала две наставления: „Синко, когато видиш някое умряло, да започнеш да се кръстиш, а пък когато видиш някоя сватба, да започнеш да играеш, и ти да вземеш участие.“ Но случило се, че наместо да срещне първо умрял, срещнал сватба и започнал да се кръсти. Сватбарите взели, че го набили – как смее на сватба да се кръсти, трябва да играе. Втория път срещнал умряло и като видял, помислил, че е сватба, започнал да играе. Хващат го, казват: „На умряло играе ли се?“ Били го пак. Връща се при майка си и казва: „Мамо, тия наставления, дето ми даде, не са прави. И на двете места ме биха. Каква е тази работа?“ Казва: „Синко, не си разбрал кой се жени и кой умира, затова те били.“ Всякога, когато човек не разбира смисъла на една идея, разбърква понятията, анекдотът е такъв. Мислите ли, че това се е случило, че анекдотът е съществувал? Защото, както е предаден на български, туй не може да се случи.

Сега в съвременния живот има учители, които не ги уважаваме. Защо? Имате високо мнение за себе си. Учителят ви турил три, веднага казвате: „Той не разбира.“ В математиката, ако ти не разрешиш една задача, то не значи, че ти не знаеш математика. И в математиката, ако ти не можеш едно отношение да превърнеш в математическа геометрия, ти трябва да бъдеш пророк, да предвиждаш математическото отношение, да знаеш след хиляди години какво ще стане.

Ако съберете един сприхав човек и един кротък човек, който не обича да се гневи, какво ще представите на двамата? От сприхавия какво може да направите? От мекия какво може да направите? Хубаво, защо хората в света мелят,

каква нужда имат? Те имат свои съображения. Хубаво, ако след като сте смляли брашното и ако нямате никак вода, какво ще направите с брашното, ако и във вашата уста нямате вода? Яденето е процес, вкарвате известно количество вода, вие дъвчете, после се образува известно количество слюнка. Тази храна не подхожда вече. То е процес, яденето. Вие месите брашното. Турите брашно, месите го в устата. След туй, ако няма достатъчно слюнка, като влезе, има други сокове. Ако и те не дойдат, тогава този процес не става правилно. Вие искате животът ви да бъде оправен. Оправеният живот е мъчният живот. Представете си, че вие искате всичко да ви е лесно. Представете си, че вие направите едно легло – турят ви на леглото. Сутрин ще ви дигнат от леглото, ще ви обуйт чорапите, ще ви облекат грехите, после ще ви дадат да ядете. Вие нищо няма да правите, вие само ще седите. Ще ви носят на стол, навсякъде ще ви носят. Какъв човек ще станете? След десет-двайсет години ще се парализират ръцете, краката. Тъй вие ще станете един инвалид.

Сегашият живот с всичките промени, които съществуват в природата, е едно условие за човека. Тия, големите, мъчнощи са закон, чрез който тя работи, за да изкара нещо хубаво от хората. Нейните чукове, както се слагат върху вас, по някой път като сте грубо въже, като удари, откъсне. Вие погледнете, казвате: „Отиде нещо.“ Кажете: „Не е потребно.“ Пък като дойде до онзи процес, до умствените процеси, духовните процеси, тези удари стават музикално. Най-първо са механически. Като станат музикални ударите, човек става музикант. Да слушаш, това са най-нежните удари. Най-нежните удари са чрез светлината, после чрез звука, чрез обонянието, чрез вкуса и най-после има нещо, което [човекът] приема чрез ръката. Казвам, трябва да държите идеята в ума си, че в света има разумни сили, които работят над вас – искате, не искате, те работят. Ако вие влезете в хармония с тяхната мисъл, животът става сносен.

Да допуснем сега, че вие сте се обидили. Какво трябва

да правите с вашата обига? Обигата е едно болезнено състояние. Но да допуснем, че имате едно понятие в себе си, имате достойнство. Да допуснем, че имате достойнство, че сте силен, че никои не трябва да ви буца и не може да ви бара. Силният какво трябва да прави? Да допуснем, че този, силният, минава – този блъсне, онзи блъсне. Той ще създаде една реакция. Слабите хора около него ще се съединят и ще започнат да му противодействат. Те ще започнат да мислят, че на силния човек може да се създаде някоя мъчнотия. Онези, които се боксира – колкото и да е силен, има едно място на врата, като го удари на това място, и онзи клекне. Или тук, над стомаха, като го удари – свърши се вече. Той трябва да пази да го не ритат отзад във врата и над корема да го не ритат отпред. Вие се разгневите. Когато силният човек те обиги, какво трябва да правиш? Ти казваш: „Какво право имаш да ме обиждаш.“ Той с две плесници ще те повали на земята. Ти ще му кажеш: „Като дойдеш в нашата махала, ще ти кажа.“ Още две плесници ще ти удари. Три плесници като дойдат, вие ще се намерите в положението на онзи турски бей – той имал един син, който обичал да бие българите. То е български анекдот. Върне се при баща си, казва: „Татко, днес бих един гяур.“ Днес бие, утре бие, все се хвали на баща си. Казва му бащата: „Синко, не бий гяурите, понеже един ден ще си намериш бащата.“ Казва синът: „Татко, хванах един гяур.“ „Доведи го.“ „Не иде.“ „Остави го.“ „Не ме оставя.“ Като се върнал синът при бащата, главата му била пукната, доста рани имал по гърдите. Този българин го бил, тъй както той знаел. Сега този анекдот какъв е? Не мислете, че всичките хора може да биеш. Някой е по-умен от тебе, някой е по-силен от тебе. Всякога трябва да вземеш предвид в живота как трябва да се поставим ние по отношение на хората.

Да допуснем, че вие сте обиден. Искате музикално да се тонирате. Как ще се поставите? От кой тон ще започнете лекуването на обигата? Обигени сте, каква песен ще направите на обигата? Не песен, но какъв музикален подгарък [...] може да дадем на един обиден човек? С кой тон ще започ-

нете за обидените хора? Да кажем, ученикът е обиден. От какво е обиден? Учителят му турил нула. Рядко се случва. Единицата е обидна, двойката е обидна, тройката е донякъде вече, четворката е на скамейката на съдбата, петорката – той вече трябва да жъне на нивата, а при шесторката вече си почива. Като туриш шест, доволен е, почива си, няма нищо да го смуцава, започва новата работа.

Казвам: защо вие се смуцавате? Психологически защо ви смуцава, че ви турили единица? Турил ти *нула* учителят – казва: „Господ създал света.“ Турил ти *едно* – на тази глава трябва един врат. След туй – *две* са рамената. *Три* – трябва крака. *Четири* – трябва разположение, трябва превозно средство. *Пет* – трябва средства за работа. *Шест* – казва, че той е земеделец, че нещата, като ги посееш в земята, ще поникнат нагоре. Ученикът, като не разбира тази дълбока философия, казва: „Нула ми турил.“ Ти трябва да разбереш дълбокия смисъл на вечността. Разбираш ли, то е правата линия. Как се образува правата линия? Двойката е вече човешката еволюция. Как започва човешката еволюция.

Сега, като ви говоря, казвате: „Тъй ли е?“ Прави сте, може да не е тъй, но и туй, което вие мислите, и то не е тъй. Защо всякога с нашите мисли влизаме в противоречие. Някой път може да сме съгласни със сегашния порядък на нещата, но туй още не показва, че то е морално в света. За бъдеще порядъкът ще се измени. То е вече съобразителност. Какви промени може да станат в тази еволюция? Имаме един инволюционен процес. Щом дойдем до края на инволюцията, започва законът на еволюцията. Защо това е така: в инволюционния процес – от голямото към малкото, а в еволюционния процес – от малкото към голямото? Еволюцията е от малкото към голямото, инволюцията е от голямото към малкото.

Ако човек не знае как да се обхожда – ако богатият не разбира сиромаша и ако сиромашът не разбира богатия – същият закон е. Богатият върви по закона на инволюцията, сиромашът върви по закона на еволюцията. Понеже богатите

хора и сиромашите хора не разбират този закон, всеки иска да бъде богат, богатият не иска да стане сиромаш, а сиромашът иска да стане богат. Сиромашът иска да стане силен. Богатият трябва да влезе в положението на сиромаша – до крайно малкото. Като слезеш до малките числа, до малките величини, там ще намериш смисъла на живота.

Да кажем, ако един съвременен човек [е] станал тричетири метра висок, как ще влезе в една съвременна стая? Как ще влезе той, ако е висок четири-пет метра, а вратата е висока един метър и половина, как ще влезе вътре? Някои линии искаш сега. Ти искаш сега всичко в света да те слави. Хубаво, отлична идея. Но какво ще дадеш на този свят? Един музикант или един певец – светът може да го слави, но те дават нещо на света. Той пее или свири, те ръкопляскаат. Дали са нещо. Следователно, щом искаме светът да ни почита, този свят иска нещо от нас. Ако може да дадем на света това, което иска, и той ще ни даде това, което ние искаме. Ние искаме почитание и уважение от света. В замяна на това ние трябва да дадем нещо. Ако ученият човек не даде нещо, той не може да има почитание и уважение от хората.

Всякога гръжте в ума си идеята: може ли вие да дадете на разумния свят това, което той иска от вас. Щом може вие да дадете това, което те искат, и те ще ви дадат това, което вие искате. Най-първо, вие искате слава. Славата може да ви се даде от кого? Христос казва: „Не търсете слава от хората, но търсете слава от Бога.“ От Разумното търсете слава. Ако ти си говедар, каква слава ще ти дадат говедата? Ако ти си между глупавите хора, каква слава ще ти дадат? Ти и да им свириш, и да им пееш, те никога няма да оценят. Ако си между разумните, онези, които оценяват, като дадеш това, което оценяват, хубаво е, то са разумните хора. Щом хората не оценяват, ти ще знаеш, че те не са от разумните. Ако ти не оценяваш разумното, което ти дава, ти си от неразумните. Ако ти оценяваш това, което разумното ти дава, ти си разумен човек.

Та казвам: това са правила, които трябва да ги спаз-

вате. По този начин ще знаете кои са разумни, те ще ви познават. Срецнеш един човек, знаеш как да се обхождаш. Двама разумни хора може да се споразумяват. Сега вие се намирате в положението на един търговец, който не е фалирал, но е близо до фалиране. Казват: „Какви са хубави тия работи, но имаме полица, съвсем сме загазили. Ликвидация имаме.“ Когато един търговец фалира, по колко начина фалира? Най-първо, вика своите кредитори и казва: „Искате ли по двайсет и пет да ви платя? Петдесет да ви платя не мога, двайсет и пет да ви платя.“ Те се съгласяват. Вие, когато се намерите в противоречие, колко плащате?

Отношенията ни със света какви са – трябва да имате една ясна представа. Минаваш някъде, виждаш плода на някое дърво. Откъснеш един плод, както трябва. Но друг път, като откъснеш плода, счупиш един клон – ти си нарушил вече закона. Като дойдеш до дървото и няма никой там, ще откъснеш плода, ще се спреш, няма да бързаш, ще откъснеш по един хармоничен начин. Ще го очистиш хубаво, ще [го] погледаш, след пет-десет минути ще му дадеш едно поздравление: „Добър ден, добре дошъл. Много се радвам, че ви срещам.“ Вие отчупвате клона. При туй дърво има разумни същества, казват: „Този е един от невежите.“ Няма да се мине дълго време и ще ви дадат един урок. Всичките хора на земята страдат от неестествени постъпки. Някой път ви дадат урок, че не знаеш как да ядеш един плод или не си знаел как да го откъснеш. Някой път ще ти дадат един урок, че си минал покрай един извор, мил си си краката, разбъркал си го. Няма да се мине дълго време, ще ти дадат един урок.

Мислиш някои работи. Защо трябва да петниш ума си? Дойде някой, обиди те. Казваш: „Той е такъв, той е онакъв.“ Туриш една лоша мисъл: „Той е такъв, той е онакъв“, себе си петниш. Остави го, не го бутай. Какъв е той, хич не мисли за неговото зло. Дойде един лош човек, според мене не го бутай. Какво ще риташ онзи огън, който има две-три хиляди градусуса. Остави го. Казваш: „Той е лош човек.“ Той е такъв, какво ще направил? В себе си ще внесеш лошото.

Може да използваш лошия човек. Ти си желязо, лошият е огнище. Той щом те обиди, тури желязото, гвоздей ще направиш. Трябва да имаш наковалня, чук. Свършва се работата. Кажу: „Благодаря ти, аз си свърших хубаво работата.“ Та е хубаво: лошият човек може да е желязо някой път или обръч някъде, лошите хора в земеделието може да помогнат, лемеж стават, наковалня стават, сабя стават, на топове стават, на оръжие стават, че те заповядат на света.

Вие се възмущавате от противоречията, целия ден правите война. Знаете ли, в едно смущение, в един гняв по някой път измират по три-четири милиона клетки. То е една война, в която са умрели три-четири милиона клетки. Един ден ще ви питат защо ги изморихте. Война. Казваш: „Това ще направя, онова ще направя.“ Каране. Четири милиона клетки умират. След туй казваш, че се усещаш неразположен. Казвам, трябва ние да създадем един порядък с най-малко жертви по възможност. Разбирам да умрат една, две, три, десет, двайсет, хиляда клетки, но всеки ден ако ти изморяваш четири-пет милиона клетки, какво ще стане? Ще си разстроиш нервната система. Не се гневете. Като се разгневиш, трябва да имаш работа, да свършиш някаква работа. Като се разгневиш, стани диригент. Щом се разгневиш, тури столовете – четири-пет стола нареди и започни да ръкомахаш. Казвате: „Смешни ставаме.“ Пред умните хора още по-смешни ставате, като се гневите. Всяко нещо, което не е на място, е смешно.

Да допуснем, че ви пиша на английски туй: *God*. Какво означава? Означава Бог. Онзи, който не знае, може да сбърка с *good**. Защо *Бог* се пише с едно *o*, *добро* се пише с две *o*-та? Какви са законите, които предизвикаха двете *o*? В *доброто* значи: два бога има в света. В думата *Бог* има едно *o*, еднобожие е, а в *добро* е двубожие. Бог е Един, доброто е две, аз съм вторият бог. В доброто двете нули според мене означават нещо разумно, най-малкото съпротивление в света.

---

* Добро (англ.).

Вземете на български гумата пола – имате пола на планина и имате пола на жена. Мязат ли си тия поли на планината и полите на жената? Има някаква аналогия. Де седи подобие? Планината е висока и жената е висока, грехата по същия начин пада. Как пада полата? Ако роклята е дълга и широка, огъват се по земята. Сега, за да не се влече полата, направиха ги по-къси, до глезените, после вече ги направиха до колената. Едно време жените носеха такива дълги поли, че се влачеха и за да не се влече, ще хване полата – като върви, да не дига прах, дето минава, чисто да е. Не е практично. Сега полите са къси. И владиците имат такива грехи, които се влекат. Вижте сега, дългите поли не са практични, дигат прах. Тази пола изисква нещо повече в света, отколкото трябва – тя ще създаде повече главоболие, отколкото полза. Тия поли, които дигат прах, много разноски има по тях.

Дръжте се с онова практичното, което гради. Реални неща кои са? По какво се отличават реалните работи? По какво се отличава реалното? Щом мисълта е реална, тя е музикална. Аз считам само хармоничните, музикалните работи за реални. Туй, което е хармонично, е реално, което не е хармонично, не е реално. Според мене щом една мисъл е реална, тя е музикална, тя вече се отразява върху челото. Челото се дига, образува се една линия и се оформява по-хубаво чело. Щом чувствата са хармонични, хармония има, реални са. Те се отразяват върху средната част на лицето. Щом движенията са хармонични, отразяват се върху долната част на човешкото [лице]. Щом нашата мисъл не работи, отразява се на горната част на челото. Щом чувствата не работят, отразяват се върху средната част на лицето, на носа. Мисъл, която не оставя отпечатъци на челото, чувство, което не оставя отпечатъци на лицето и на носа, и постъпки, които не оставят отпечатъци върху брадата и устните на човека, те не са реални. То са неща неизбежни.

Сега забелязвам, някои учи и има една промяна в лицето, друг учи и никаква промяна няма в лицето. Като учи

човек, трябва да стане промяна и в челото, и в лицето, и в брадата. Той вече има знание. Той е реален свят.

Туй, което оставя отпечатъци върху тялото, върху [лицето], то е реално. Да имате една представа. В очите трябва да стане една промяна, във веждите, в устата, в носа, в ноктите. Навсякъде трябва да стане една промяна, да останат отпечатъци. Затуй един учен човек като се занимава двайсет години, ще забележите, че другояче се проявява.

Вземам науката във висшата мисъл, дето мислите, чувствата и волята работят съзнателно.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът.“

Тридесет и четвърта лекция на младежкия клас
4 юли 1941 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев

МЕХАНИЧЕСКИ, ОРГАНИЧЕСКИ И ПСИХИЧЕСКИ ПРОЦЕСИ

„Отче наш“
„Фир-фюр-фен“

Ако ви се даде такъв един въпрос, как бихте го разрешили: [какво разбирате под] механически, органически и психически процеси? Какво разбират съвременните хора под думите [под] механически процес, органически процес и психически процес. Най-първо човек се намира в едно много трудно положение. Думата механика разбирате, но механически процес да определите какво разбираш. Да допуснем, че всички разбирате нещо по музика, знаете. Дават ви една песен така да я изпеете – веднага ще се намерите в едно трудно положение. В какво седи трудността? Виждате, песента започва от „до“, „ре“, „ла“ или „си“, но нямате сигурност, не знаете как да вземете. Основният тон на песента от какво зависи? Някой, който е много страхлив, не може да започне – страх го е и не може да пее. Някой, който е много смел, може да почне. Кои хора са смели? Страхът в него е по-слабо развит, смелостта е по-силно развита. Тя е едно чувство. Той знае – не знае, взема криво-ляво. Че направил една погрешка, много смелият не се смуцава. Страхливият не пее и не прави погрешки, другият пее. Сега кого бихте одобрили в дадения случай, който пее или който не пее? Който криво взема, криво учи хората.

Вие имате известни пориви в себе си – механически пориви, имате органически и после имате психически пориви вътре. Какво разбирате под думата порив? Ние задаваме въпроси, без да ги обясняваме, да мислим. Защото някои неща,

които се обясняват, стават по-тъмни. Ще ви дам едно обяснение. Ако някой предмет седи много далече от мене, може да ми разправят какъв е предметът, но предметът е неясен, колкото и да ми разправят. Зависи от мене – трябва да се подвижа. Ако предметът е много далеч, ако наполовина се подвижиш, предметът ще стане малко [по-]ясен и без да ми разправят. Те ще ми разправят неща, които не ги виждам. Може да ми разправят какъв е цветът му, после някоя особеност, но е много далече, не мога да го видя, трябва да се приближа. Някои неща за нас са неразбрани, понеже сме далече от предмета, колкото и да ни разправят. Запример разправят за душата. Трябва да се приближим до душата. Отдалече разправят какво нещо е душата, разправят за оня свят. Оня свят вие как го разбирате? Казвате *този свят* и *онзи свят*. Сега, като говорите *онзи свят*, винаги разбирате нагоре, а *този свят* – разбирате надолу.

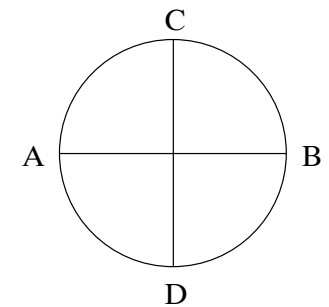
Като кажем *този човек* и *онзи човек*, разбираме винаги по права линия *A* и *B*.

Но като кажем *този* и *онзи свят*, разбираме горе и долу. Защо именно е тази идея? Казваме *този човек* и *онзи човек* и ги туряме по права линия, *този свят* и *онзи свят* ги туряме перпендикулярно. Защо? Пак няма да ви обяснявам. Аз ще ви разправя защо – то е едно статическо положение.

Имаме *този свят* и *онзи свят*. Ако това колело го подвижим, вече имаме едно динамическо положение. Хоризонталната линия става вертикална. Ако колелото продължи да се движи, пак ще вземе хоризонтално положение. Когато говорим за *този* и *онзи*,

A ————— B

O
|
T

разбираме, че седи на същата плоскост, а пък *тоя* и *оня* свят показва на един порядък – че той се намира не в същия порядък и не в същото измерение. Туй показва друго измерение: *AB* е едно измерение, *CD* е друго измерение.

Сега кой свят е по-голям, този свят или онзи свят? Да допуснем, че имате двама души приятели: *този приятел* и *онзи приятел*. Щом кажа *този приятел* [и *онзи приятел*], може ли някой да знае ръста на този приятел и онзи приятел, без да ги е видял? Само като кажеш *този мой приятел* и *онзи мой приятел*, само от думата можеш ли да определиш какъв е той? Сега има един начин. Аз, като говоря *този мой приятел* и *онзи мой приятел*, аз веднага ще си съставя едно понятие. Като кажа *този приятел*, ще покаже, че е по-близо, за него [се] говори. Пръв е онзи, после [е] вторият. Единият приятел е началото, другият приятел е краят.

Сега, когато говорим за едно начало, говорите вие за яденето, когато започнете, то е началото, вашият пръв приятел. След като се наядете, казвате, че сте свършили яденето. Като говорите за началото, какво подразбирате? Началото и краят едно и също ли е? Ако в началото имате един приятел, който седи с една кофа вода – влизате в началото и той ви оквасва, излее водата отгоре ви? Представете си, че имате такава една опитност. Вие сте нямали такава опитност. Някои може би сте имали. Децата обичат, като идат на чешмата – вземат вода и хвърлят отгоре на другарчетата си, наквасват се. Представете си, че единият излее в началото една кофа вода, другият излее [в края] друга кофа вода върху вас, какво ще научите от тия две кофи вода?

Сега кои са причините, които са заставили вашите приятели да изляят по една кофа вода? Може мотивът да е следният: вие сте страдали няколко месеца от треска, те са чели, че внезапно като се излее една кофа вода, човекът се сепне и оздравява. Единият казва: „Аз на единия край, ти на другия.“ Ти, като влизаеш, те полее единият, като излизаеш, те полее вторият, и ти не знаеш, но те имат определена цел – да те лекуват с вода. В тях идеята е определена. Но този,

когото поливат, казва: „Какво голямо безобразие. За нищо и никакво, поливат ме с вода. Не постъпват добре.“ Кой е на правата страна, тези двама, които изливат водата или онзи, който обсъжда отвън?

А пък някой път тия ваши приятели искат да направят някаква шега, искат да се пошегуват. Той се излекува, неговите приятели са решили малко да го наквасят, макар да има нови грехи – ще видят може ли да се въздържа, или ще се разсърди. Питам, ако вие сте трескави и ви изляят вода, най-първо вие няма да знаете защо. Обаче след като се свърши процесът и вие оздравеете, ще намерите, че тия двете кофи много добра работа свършили. Казвате: „Ако не бяха ме полели, нямаше да оздравея“, радваш се, че умно са постъпили. Представете си, че ти си с нов костюм, те те лекуват. Малко по-мъчно е. Не виждаш никакъв повод, виждаш нещо глупаво. Облечен с новите грехи, те изведнаж изливат вода отгоре ти. Да се лекуваш – не е. Казват: „Ние го поляхме, понеже обича много да се сърди за нищо и никакво. Сега искаме неговото психическо лекуване.“

Треската с вода се лекува, но сръдната с вода лекува ли се? Лекува се. Ако си сърдит, като те накваси гръждът, веднага ще придобиеш едно хубаво настроение. Сега искат от вас едно научно обяснение: как човек, като го полее с вода, ще се лекува? Сега да се постареем научно да обясним. Всяко радостно състояние произтича от набирането на някаква енергия чрезмерно в една област, която произвежда едно стеснително състояние. Ти, за да се освободиш от нея, търсиш някакъв повод.

Допуснете, че носите известен товар, който тежи на гърба ви. Веднага търсите един повод, да го сложите някъде. Ако сте разумен, ще го сложите на някой камък или ще го хвърлите от гърба. Щом го хвърлите от гърба, какъв е поводът? Носили сте го може би три-четири километра, вече капнали сте от умора. Казвате: „Този товар не искам да го нося. Който иска, да го носи. Аз не искам да го нося вече.“ Сега представете си, че това е ценен материал. Ще ви напра-

вят един упрек, ще ви кажат: „Защо го хвърлихте?“ Но представете си, че това е пясък. В първия случай ще кажат: „Защо го хвърляте, не знаете ли, че цяло богатство представя?“ Ще ви четат морал, че не сте били умен. Ако във втория случай е било пясък на гърба ви, ще одобрят постъпката ви. Казват: „Ако сме на вашето място, ще направим същото.“ Но ако е за първия случай, ще кажат: „Ако носехте този товар, човек и половина ще станете.“ Той започва да се извинява, че не знаел.

Сега на вас аз ви давам един товар, тази идея: механически, органически и психически процес. Процесът мене не ме интересува, не искам да занимавам ума си, имам друга по-важна работа. Какво ще нося, да се занимавам с него? Няма да разрешавам тайните на битието. Процесите са си процеси. Какво е механическият, органическият и психическият процес не ме интересува. Сега вие какво разбирате под механически процес. Вървите по пътя, падайте. Какъв процес е този? Ударът, който приемате, какъв е? В механическите процеси причината е отвън. В органическите процеси причината е вътре в процеса. Ами [в] психическия процес къде е?

Да допуснем, че носите товар на гърба си – ще уподобим на един механически процес. Товара от гърба го снемаш. Ядеш храната, какъв процес е? При механическият процес туряш товара на гърба си и го снемаш. Но като се наядеш – не можеш да снемеш така лесно, както е товарът на гърба. Този процес, носенето на гърба, и яденето в стомаха са различни процеси. Туй, което влиза в стомаха, мъчно може да го изхвърлиш, ще остане процесът сам по себе си. Част от туй, което влязло в стомаха, ще остане в тебе. Друга част ще излезе навън. В стомаха се заражда една идея, която не е правилна. Знаем, че при яденето известна част ще остане в тялото. Вие знаете, че вече влиза друга една идея, която не е красива.

Но да вземем процеса на дишането. Приемеш въздуха. После този въздух като седи дълго време, ти приемеш нещо от въздуха. Туй от което дробовете не се ползват, този

въздух, навън го изпращаш. Като изпращаш туй, нехубавото навън, ще изкажеш най-хубавите думи. Казва: „Много сладко говори.“ [С] туй, което на тебе не ти е необходимо в дробовете, сега като говориш, ще изкажеш най-хубавите сладки думи, ще изкажеш с такъв един материал: *добро, приятелство, божество, радост, веселие*. С този, нечистия, въздух сте изrekli най-хубавите думи. Какво ще кажат думите, които обличате с този материал? Как ще примирите сега противоречието?

Ето къде има един морал – то е право вече. Приемаш и изпратиш въздуха навън нечист. Ще го изпратиш сам да се чисти. Ако си намислил да пееш, тогава след като [го] приемеш, ще го изчистиш в себе си и тогава ще пееш. Ще внесеш една хубава мисъл, едно хубаво чувство, едно хубаво желание, една хубава постъпка. Тия динамични сили в него ще пречистят този въздух и той ще стане по-чист, по-хубав, отколкото е отвън. Тогава чрез него може да изкажеш най-хубавите думи. Тази реч ще бъде отлична.

Сега идем до основния закон – нещата се поправят по три начина: чрез мисъл – първият процес е психологически процес, органическият е чрез чувствата и механическият е чрез постъпките. Една постъпка има отношение към механическите процеси в природата, чувстването има отношение към органическият свят и мисълта – към психическият свят.

Та казвам, когато мислиш върху една идея, ти намиращ отношенията на нещата какви са. Пет плюс четири е равно на девет. Пет овце, събрани с четири овце – какъв процес е? Механически. Пет души обрали десет ореха. Пет по десет – колко трябва да платите за орехите? Пет по десет е петдесет. Добре, сега психическият процес кой е? В органическият процес клетките се умножават. Размножаването е един органически процес. С тези знаци означават механическите процеси. Умножението съдържа в себе си органически процес. Пет, делено на четири, е деление, но същевременно и означава отношението на две живи същества, отношението между тях. Сега какво трябва да бъде отношението? Сега, детето разделено от майка си, майката като го пусне навън, при

този процес то е взело нещо. Колко е взело сега? Колко може да бъде? Едно цяло и двайсет и пет стотни. Като разделите пет на четири – влиза един път. То е един органически процес. Степени има. От едно до десет, това е Божествен процес. От десет до сто, това е ангелски процес. От сто до хиляда, това е човешки процес. Детето е взело от Божествения процес едно цяло и двайсет и пет стотни [е] взело от ангелския свят. Онова от човешкия свят остава тепърва да го взема, затуй е дошло помежду хората. Трябва да се роди, защото [трябва] да вземе от хората. Ангелите не могат да му дадат това, което хората може да му дадат. Защо е дошло на земята? Защото човешките блага туй дете може да ги вземе само от хората.

„Защо съм дошъл на земята?“ За да вземеш благата на хората, които те могат да ти дадат. Защо ще идеш между ангелите? За да вземеш благата, които ангелите могат да ти дадат. Защо ще идеш при Бога? За да ти даде благата, които Бог може само да ти даде. Всякога, когато отиваме при Бога, вземаме благото, което Бог може да ни даде. Когато отиваме при ангелите, вземаме благата, които ангелите могат да ни дадат. Когато отиваме при хората, вземаме благата, които хората могат да ни дадат. То са разсъждения, да се уясни защо ще идеш между хората, защо ще идеш между ангелите. Ти отиваш, за да придобиеш нещо. Ако отиваш някъде и нищо не придобиваш, то е празен ход. Ако влизаме в един механически процес, то е за да придобием нещо. Ако влизаме в един органически процес, то е за да придобием нещо. Ако влизаме в един психически процес, то е да придобием нещо. Казвам, ти не можеш да разрешиш своята психика, ако не влезеш в психически свят, да разсъждаваш. Ти не можеш да разрешиш своите чувства, ако не влезеш в органически процес. Психическото е Божественото, органическото е ангелското, механическото е човешкото.

Та казвам, механическият процес, той е външен. Полесно можем да се справим с външните процеси, с органичните – по-мъчно, а с психическите – най-трудно. Много трудно

е в психическите процеси.

Казвам мисълта трябва да минава от механически в органически, в психически свят. Тогава механическите процеси създават външните форми на човека, органическите създават вътрешните форми, а пък Божествените процеси създават отношението на тия светове и уреждат живота. Бог е, Който може да уреди живота ти. В тия другите два процеса може да вземем материал – от органически процес вземаме необходимия материал и от механически процес [вземе] необходимия материал. Допуснете сега, че вие се безпокоите, имате едно безпокойство. Имате един ваш приятел от училище още, който ви е писал, че ще [ви] дойде на гости. Споделяли сте много идеи с него, ходили сте дълго време. Но той не дойде навреме, безпокоите се. Казва: „В сряда, в дванайсет часа, ще дойда.“ Дойде сряда, дойде дванайсет часа, него го няма, вие се безпокоите. Сега как може да премахнете вашето безпокойство? Туй безпокойство какъв процес е? Че не дошъл вашият приятел, какъв процес е? Към кой процес спада? Той не спада към психическите процеси. Сега не знаете кои са причините, вие се безпокоите. Ще запитате домашните му тръгнал ли е оттам. Може да ви кажат, че му се е случило нещо и той отлага.

Ние някой път се безпокоим за нещо, което не е станало. Да допуснем следното: изпитват ви, искате да държите матура. Случило се, че отлагат изпита, губите от времето си. Вие сте определили, имате само един ден на разположение. Те ви искат да останете още няколко дена. Вие се безпокоите. Как ще се утешите сега? Изгубвате няколко дена. Ученикът казва: „По-хубаво, че се отложи. Щях да държа изпита по този предмет. Хубаво е, че се отложи, че след четири дена ще държа изпита си.“ Още четири дена има да учи, обнадежда се веднага, много бързо разрешава.

Допуснете сега, че в живота ви се случат неща, които не ги обичате. Какво трябва да правите с тях. Майките как се ухитряват, когато искат да лекуват децата, когато са болни и не искат да вземат горчиви церови. Турят малко

сладко отгоре. Турят хинин“увият го с една сладка обвивка. Всякога трябва да гържите нещата в една форма, възприемлива за ума. Тогава има известни психологически моменти, трябва да се съобразявате със законите на мисълта, трябва да се съобразявате със законите на вашето сърце. Не може да постъпиш със сърцето си така, да го пресилваш. Природата никак не обича пресилването. Ние може да го употребим, но ще носим последиците. За сърцето са потребни методи, които да съответстват на органическия свят. В механическите процеси ще употребим още средства, които съответстват на човешкия свят.

Казвам, че механическите процеси спадат към хората, органическите – към духовния свят, а психическите – към Божествения свят. Ще спазвате законите на Божествения свят, ще спазвате законите на психическите процеси, ще спазвате законите на органическите процеси и ще спазвате законите на механическите процеси. Вземете един ангел, който пътува в пространството. Какви пресмятания – каква скорост да вземе... колко много [ума] да вземе предвид. Ако не се вземат тия неща предвид, може да стане катастрофа. Всякога във вашите съждения, когато създавате една ваша форма, трябва да вземете предвид условията, при които тази форма ще поставите. Че може да се случи някаква авария – да вземете предвид, да предотвратите.

Сега вие сте на земята, значи – в механическите процеси – искате нещо органическо и психическо, което е невъзможно. Вие запример искате едно здраво тяло, механически процес имате, някой да ви даде, искате някой към вас да има хубаво отношение. То е един Божествен процес и психически процес. Туй механиката не може да ви го даде. Вие искате в този механически свят да ви [се] даде нещо, което не се намира тук. Де се намира сега? Един въпрос за разрешаване.

Тебе ти дават една ябълчна семка. Колко е малка семката, да ви изясня. Някои от вас казват: „Защо е направен тъй светът?“ Да кажем, имате една ябълчна семка. В дадения случай ябълката не може да ти даде това, което ти

искаш. Вие искате да ви даде плод, казвате: „Нали е ябълка.“ Казва: „Ябълка, но съм семка. Аз съм в състоянието на семка, не съм в състоянието на ябълчно дърво. Туй, което искаш от мене, не мога да ти го дам.“ Ти питаш: „Защо си дошло на земята, защо си се явило пред мене?“ Ябълчното семе казва: „Ти сега ме посади в земята, за това съм се явило. Като ме посадиш, ще израсна. Какво ще стана? Ще израсна, ще цъфна, ще завържа, ще образувам един голям плод. Ти като ядеш от този плод, тогава ще ти дам това, което искаш сега от мене.“ Ти питаш ябълката: „Кога ще го докажеш? Да си губя времето, да те посаждам? Отде да зная?“ Ябълката казва: „Посей ме. Ако думите ми не са верни, тогава ще разсъждаваме.“ Казваш на ябълката: „Право ли говориш, или само ме занимаваш?“ Ябълката казва: „Посади ме, тогава ще видиш дали право говоря, или не.“ Казвам: „Повярвах, но помни.“ Посаждаш семето. След пет години действително стане едно голямо дърво ябълката. Ти се изправяш пред ябълката. Кажете ми, какво ще кажеш, като ѝ вземеш плода? Казваш: „Понеже ми говори истината, каза ми неща, които са верни, аз ще те взема от обич. Аз ще ти дам най-сладкия прием, който някой може да ти даде.“ Погалиш ябълката с двете устни, приемеш я вътре, туриш я вътре. Казваш: „Много се радвам.“

Този процес вътре е разговор. Яденето не е нещо друго, освен разговор с тази ябълка. Казваш: „Да те занеса в приемната стая.“ Разговаряш се. После ще се разговаряш с ябълката в гробовете, и там ще имаш разговор. Най-после горе в светилището, в църквата, ще се качиш, и там ще се разговаряш с ябълката. След като изкараш ябълката горе в мозъка, какво ще правиш? На тази ябълка ще ѝ създадеш нова форма, ще ѝ платиш билета и ябълката ще се върне. Ти като поет ще напишеш цяло едно стихотворение на ябълката. Ще кажеш: „Довиждане, на добър път.“ Отиде си ябълката. И ябълката [е] доволна, че отива нагоре, и ти си доволен.

Аз виждам цял един процес На този процес не знаете причината. Аз на вас ви казвам философски: ако не бях я

послушал, нищо не щеше да има. Понеже я послушах, тази простата ябълка създаде [нещо] в мене.

Казвам, трябва да образувате в себе си една права мисъл. Една права мисъл създава трите процеса. Ще минете от механическия в органическия и психическия процес. Тия процеси като ги минете, ще създадете нещо в себе си. Всякога една хубава мисъл се създава, когато тия трите процеса или трите свята са свързани, като колелото, което се движи. Всичките неспогоди в живота произтичат, че ние спираме процесите. Щом спрем процесите, животът става еднообразен и тогава нищо не се постига. Когато в живота не можем да постигнем нещата, погразбираме, че процесът е спрял. Тогава – колелото трябва да се движи.

Когато говорим за любовта, погразбираме, най-първо, в любовта механическия процес – да се подвиги колелото. Туй колело е турено, че то минава през един извор, че взема водата. Водата, която изкарва горе, е органическа. Водата, която ще изпие, е психическа. Най-първо, той завърта това колело, да извади водата, тази вода после да я опита. Ние казваме, че животът се явил в света от колелото, което се е завъртяло, то донесло ония блага, от които ние имаме нужда. На земята туй колело се е завъртяло, за да можем да приемем онзи материал, който е потребен за твоего развитие. По този начин като разсъждаваме, ние влизаме в противоречие. Вие искате всичките неща да станат механически. Искате да се облечете хубаво – то е човешки порядък на нещата. После искате да имате разнообразие в яденето – туй е органически процес. И след туй искате всичките хора да имат хубаво отношение, да ви обичат – че това е Божествен процес на нещата, то е психически процес.

Та казвам, ако психическият процес е правилен, и органическият ще бъде правилен. Ако органическият [е] правилен, и механическият ще бъде правилен. Тогава по обратния начин разсъждаваме: ако механическият процес е правилен, и органическият процес е правилен, и психическият процес е правилен. Вие влизате в Божествения свят, за да се завърти коле-

лото, влизате в ангелския свят, за да се извади тази вода, която ви трябва, влизате в механическия процес, в човешкия, за да възприемете на земята водата, да опитате въздействието на водата.

Сега ви питам, защо е доброто и злото в света? Но какво е понятието ви за доброто и злото? Имате онази поговорка, че корените на знанието са горчиви, а плодовете сладки, какво погразбирате? Корените, това е злото, клонищата, това е доброто. Корените, това е злото, в гъстата материя какъв плод ще дадат? Те стават условие, за да може клонищата отгоре да дадат плод. Ако на земята злото не беше, никакво благо не би имало.

Казвате: „Без зло не може ли?“ Имате един пример. Питали Паганини: „Можеш ли да свириш на три струни?“ „Мога.“ И дал един концерт на три струни. „Можеш ли да свириш на две?“ Дал концерт на две струни. Когато го попитали може ли на една струна, той не се явил. Като кажем на три струни има някой да свири, то е българската гъдулка. А пък тези, европейските, цигулки, те имат по четири струни. Тогава как ще обясните? Арфата колко струни има? Може би са взети от човешките зъби – трийсет и две.

Човешките зъби са нагласени според арфата. Всеки един зъб, като се дига, дава особен тон. Вие не сте слушали тоновете на кътните зъби – различни тонове издават. После, предните, кучешките. Знаете ли какви тонове дават кучешките зъби? Ако искаш нещо добре да го направиш, ще туриш силата на кътните, ще стиснеш, че работата да стане. Ако искаш ефикасно някоя работа да свършиш, ще си послужиш с кучешките. Когато малките деца не ги пуцат някъде, веднага употребяват зъбите. Като турят зъбите, като стиснат, онзи ги пусне. Сега да превърнем туй движение. Детето е механически процес, казва: „Пусни ме.“ Като хапе, пуца го. Сега искаш без хапане. Какво трябва да направиш, за да те пусне някой. Аз съм умен човек, имам златни монети. Или пък другарчето ми не знае, аз съм пак от умните. Изваждам един плод и му давам. Казвам да се не занимава с мене, но с

плода. Понеже то няма с кого да се занимава, затова с тебе се занимава. Сега, щом има с кого да се занимава, взема плода и освободи те.

Умният човек трябва да бъде в състояние да знае как да постъпва. Всичките хора се намират в едно противоречие. Те искат светът да се създаде тъй, както те разбират. Ние искаме още едно правилно схващане за живота. Затуй хората страдат и като страдат, се учат. Като се научат как да живеят, значи като разберат законите на психическия свят, на органическия и на механическия свят, работите ще се оправят.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът“

„Отче наш“

Тридесет и пета лекция на младежкия клас
11 юли 1941 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев

СЪДЪРЖАНИЕ

Живот, светлина и сила	
14 февруари 1941 г.	5
Отношение на цялото и частите	
21 февруари 1941 г.	21
Музикални тонове	
28 февруари 1941 г.	38
Силното число	
14 март 1941 г.	57
Обикновен, талантлив и гениален	
21 март 1941 г.	71
Гениална воля	
28 март 1941 г.	85
Числата	
4 април 1941 г.	97
Три важни неща	
11 април 1941 г.	109
Свободен човек	
18 април 1941 г.	113
Самовъзпитание и самообразование	
25 април 1941 г.	126
Правата мисъл	
2 май 1941 г.	134
Неразбраното и разбраното	
9 май 1941 г.	150
Правилни съотношения	
16 май 1941 г.	166
Благодарност	
23 май 1941 г.	178
Новият морал	
6 юни 1941 г.	186

Добро, справедливо и разумно	
13 юни 1941 г.	197
Скръб и радост	
20 юни 1941 г.	208
Тангентално и обкръжаващо	
27 юни 1941 г.	224
Реална мисъл	
4 юли 1941 г.	238
Механически, органически и психически процеси	
11 юли 1941 г.	254

ПОРЕДИЦА МЛАДЕЖКИ ОКУЛТЕН КЛАС

ПЪРВА ГОДИНА (1922)

1. ТОМ I. Двама пътя. 1 – 12 лекция. София, 1934 г.
2. ТОМ II. Противоречия в живота. 13 – 21 лекция. София, 1934 г.

ВТОРА ГОДИНА (1922 – 1923)

3. ТОМ I. Допирните точки в природата. 1 – 15 лекция. София, 1935 г.
4. ТОМ II. Добри навици. 16 – 31 лекция. София, 1935 г.

ТРЕТА ГОДИНА (1923 – 1924)

5. Разумният живот (четири книжки). 1 – 32 лекция. София, 1925–26 г.

ЧЕТВЪРТА ГОДИНА (1924 – 1925)

6. Лекции на младежкия окултен клас (пет книжки). 1 – 31 лекция. София, 1927–28 г.

ПЕТА ГОДИНА (1925 – 1926)

7. ТОМ I. Време и сила. 1 – 3 лекция. София, 1929 г.
8. ТОМ II. Влияние на светлината и на тъмнината. 4 – 18 лекция. София, 1937 г.
9. ТОМ III. Жива реч. 19 – 32 лекция. София, 1937 г.

ШЕСТА ГОДИНА (1926 – 1927)

10. ТОМ I. Посока на растене. 1 – 19 лекция. София, 1938 г.
11. ТОМ II. Светлото място. 20 – 37 лекция. София, 1939 г.

СЕДМА ГОДИНА (1927 – 1928)

12. Божествената мисъл. 1 – 30 лекция. София, 1942 г.

ОСМА ГОДИНА (1928 – 1929)

13. ТОМ I. Божествените условия. 1 – 28 лекция. София, 1942 г.
14. ТОМ II. Отворени форми. 29 – 47 лекция. София, 1943 г.

ДЕВЕТА ГОДИНА (1929 – 1930)

15. ТОМ I. Служене, почит и обич. 1 – 24 лекция. София, 1940 г.
16. ТОМ II. Закони на доброто. 25 – 48 лекция. София, 1940 г.

ДЕСЕТА ГОДИНА (1930 – 1931)

17. ТОМ I. Път към живота. 1 – 21 лекция. София, 1941 г.
18. ТОМ II. Методи за самовъзпитание. 22 – 42 лекция. София, 1941 г.

ЕДИНАДЕСЕТА ГОДИНА (1931 – 1932)

19. ТОМ I. Живот и отношения. 1 – 18 лекция. София, 1947 г.

20. ТОМ II. Фактори в природата. 19 – 37 лекция. София, 1947 г.

ДВАНАДЕСЕТА ГОДИНА (1932 – 1933)

21. ТОМ I. Великата разумност. 1 – 20 лекция. София, 1949 г.

22. ТОМ II. Съразмерност в природата. 21 – 42 лекция. София, 1949 г.

ТРИНАДЕСЕТА ГОДИНА (1933 – 1934)

– Лекциите не са издадени.

ЧЕТИРИНАДЕСЕТА ГОДИНА (1934 – 1935)

– Лекциите не са издадени.

ПЕТНАДЕСЕТА ГОДИНА (1935 – 1936)

– Лекциите не са издадени.

ШЕСТНАДЕСЕТА ГОДИНА (1936 – 1937)

– Лекциите не са издадени.

СЕДЕМНАДЕСЕТА ГОДИНА (1937 – 1938)

– Лекциите не са издадени.

ОСЕМНАДЕСЕТА ГОДИНА (1938 – 1939)

– Лекциите не са издадени.

ДЕВЕТНАДЕСЕТА ГОДИНА (1939 – 1940)

– Лекциите не са издадени.

ДВАДЕСЕТА ГОДИНА (1940 – 1941)

23. ТОМ I. Най-лесното. 1 – 15 лекция. София, 1998 г.

24. ТОМ II. Живот, светлина и сила. 16 – 35 лекция. София, 1998 г.

ДВАДЕСЕТ И ПЪРВА ГОДИНА (1941 – 1942)

– Лекциите не са издадени.

ДВАДЕСЕТ И ВТОРА ГОДИНА (1942 – 1943)

– Лекциите не са издадени.

ДВАДЕСЕТ И ТРЕТА ГОДИНА (1943 – 1944)*

25. Силите на природата. 1 – 14 лекция. София, 1947 г.

* Просветният съвет решава да се издадат последователно лекциите от младежкия и общия окултен клас, утринните слова и неделните беседи от последната 1943 – 1944 година, както и съборните беседи, изнесени в Мърчаево и излезли под заглавие „Заветът на Любовта“, I, II и III том.